

Sermoenen voor zon- en feestdagen

<https://hdl.handle.net/1874/337597>

Gevestaurant mei 1977
(Zie map "Restaurants"
Hss. (eer. II)

Sauerleke capittel die eynen geistlichen mynschen vande onvolcomen-
heyt wysen zo besseren, fol. 1—45a.

Fol. 1a. Wie wil een eerdlich orden die puerliche maet of religie han synen
regel, cet. — In haer first got vut die seintvader sicuster apoolonia.

Eyn deuot bocheigyn geheissen in latyns taal sequitar me Imita-
tio Christi, Liber I, fol. 49a—86a.

1031 (Fol. 105.) *Quarta S. J. Sec. XV.*

Gebeden.

Fol. 1a. Men les vande sijde beuerti die dit ghabel dat vande maet ghe-
maet was, etc. — Hier beghint die Jaghliche Synte Bernarts vander passien

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.

N°. 427.

Hs.
5 E 18

22018
N° 18

J. 1027

1027 (*Eccl.* 427.) *Charta.* 4°. 159 ff. *Saec.* XV.

Sermoenen voor zon- en feestdagen. — Van den heiligen sacrament. —
Sermoen vanden heil. sacrament.

Fol. 1a. Duo homines ascenderunt, cet... Op den xi sondach nae der octaue van pynxten. Twee minschen ginghen inden tempel beden, deen was een pharisens etc. Fol. 115a (in fine)... also alst hijr mogelijc es in desen leuen. Dat ons dit geschie des help ons god amen. Fol. 116a. Dit is van den heiligen sacrament al en luydet in den begyn neit daer van te sijn. Die edele werdighe penitencie etc. Fol. 139a. Ghecyndt int jaer o. h. M. CCCC. xlij (1442) den iijden dach in Julio. Fol. 140a. Dit is cyn schoen sermoen vanden werdighen heiligen sacrament. Ich ben een guet heerde. Dit wort es ghescreuen etc. (Explicit fol. 159a). „Dit boeck hoert toe den regularissen int besloten cloester binnen Macseyck.”

Duo homines ascenderunt
ut orarent unus phariseo
& alter pub. licanus scri-
bitur luce xvij. capittel
tulo originaliter op den vi sondach nae
der oeffenen van pnyste

O Wee mitschen gingham inden tempel
beden. Deen was een phariseus
ende dander een pub. licanen. dese twee
mitschen gingham inden tempel. dese
tempel es die innelike inwendighe gröt
der zelen daer die heilige dryuoldicheit
in woent en so edelike in wurct ende
hoer scaet in gelacht heeft. en hoers
bieldes en hoer gelykenesse in gebruyct
Wijr af en mach nyemē te vollen ge-
spreken hoe edel ende hoe weerdich de-
se tempel es In desen tempel sal men
gaen beden. en daler mitschen moete ij-
lyn die sullen op gaen. dat es ouer alle
dingen gaen. ende oec ouer hem selue
gaen Ende gaen dat es die wuwendig-
ghe en die inwendighe mitsche. sal die
gebet recht geschien. En wat die wu-
wendighe

Cyprianus

Oculus nō vocat sed cordis auditus est.

ut admonitio
est charitabilis

quod cogitationis
videt. Cuius te

audiat a deo potest
scilicet. quid te videt

nō auditus. Vis de
id esse memor

tu ad rogat. in
ipō memor tu

sub

miltche bidt sonder den milwendighen dat
doech luttel of niet. lieue kinder tot dese
rechten ghewarighen gebede en es gheen
hulpe en tot eene ghewan voetsgack

Dan dat weerde heilige lichame ons heren
Iesu xpi. dat die miltche dit decke ontfan-
ghe ten hem dier in te male vernulwen
en dat in weder geboren welen Want
die nature es cranch en zeer genecht
nederwaert tot vole gebreken. so dat die
miltche groter hulpen behueft die en we-
der optreck en onchalde dat es dese
gortlike spyle voer allen dinghen // Du
dese miltchen een was een phariseus hoer
dien verghinck. dier af spriect me inder
ewangilien. en dander was een publican
en stoent van vrens en en doeste lijn ogen
niet opslaen inden hemel. en sprack he
onferme mijns armen sonderen. dien v
ginct salichlike Ic wolve dat ic inder wa-
heit also dade als hi dede. en saghe alreter
dat waer die edelste sekerste wech die
me dmine hebben conste. Want dese

11
Wech brinet den milche gode gestadlike
in sonder middel. Want waer god comt
mit synre ontfermhichheit daer comt
hi mit synē welene en mit hem seluen;
Nu comt dese wyse wel in sonygen
luden en die willen mit bekēnēnylle hōe
zonden van gode vlien en vande heilige
sacramēte en segghen si en dorren n
daer toe gaen. Neen lief kint vole te
licē salu daer toe gaen omē dyne son
den af te leggen ende segghen heer w
snellike eer myne ziel sturuet inde son
den. Dy es noet dattu snellike comes ee
si te male sturuet inde sonden en we
dat inde waerh. Waer ic eenē milche
in rechter publicienscher wysen vōde
ende hem voer sondich inde wshheit hiel
de en hi gerne goet tolde syn i rechter
oetmoedicheit en hedde eene rechte vrei
le ende wilde gerne leuē naden lieffen
wille gods en vander becōmēnyllen
der werelt en der creatiū hem keren
alzo vre als hi mochte. Ic wilde dien

Woeft opus
sanis mēdici
sed male ha
bitibus

mitsche mit guede consciencien altes
ouer den anderē dach ons heren lichame
gheue vrylic. ende dat wildic mit alle
der heyliger scripturē beware. So wi
inden heylige douplel gedoupt wan
wōden en ons mit gode vbonnen alse
hant so gelōnen wi rechte aen die
heylige sacramēten. ende dat rechte en
mach ons nyemē/nyemē. Wi en bene
mēt ons seluē. Ieue kinder. des en es
niet noet datme grote beuindelic aen
dacht hebbe. ende oec grote ūterlich
werē gedaen. Het es genoech dat die
mitsche sonde. sonde si. en dat hi geen
guet waer. ende in oetmoediger weer
der vresen staē. en hem seluē onbe
dich bekēne. ende syne noet bekēne.
hy mit eelt genoech. en des es noet
ende leer. nūtte wille de mitsche hyt
blyuē dat hi sonde. swaer. sonden ende
valle blyuē. so es hem groet noet dat
hi mit dēter. edelre spijlen gelypelt wīd.
ende weerde ghetrocken op die haechede

Gene no sim
dignus ut in
tres sub ter
meū nā

eens godliken leuens Ende diezome en
 suldy niet lichtelike achter trecken om
 dat ghi uwe gebreke bekent mer ghi
 cult v des rezeve haelken daes toe te gae
 want die es daer alle cracht en alle he-
 licheit en alle hulpe ane ligt en troest
 af compt ende t verborghen es Het en
 waer dan dat een mische t eenē uwaē/
 den houdigen ghemoede stoende inwen-
 dich ende wettwendich en si die dreck die
 hem ^{handen} mochten niet en willen laten oft
 die ghewaerliche daer toe gaen dat wil-
 len wi hoēn in eyster-scap beuelen oft
 die omme sekerliken doen dies sien si
 daer toe mer lieue kinder des en suldi
 niet ordelen dat ghi niet gelijc en wt
 delen phariseus die hem verhoef en
 ordelde dien die achter hem stoent Huedt
 v hji vae als vae dat ewige verlies
 uwer zielen ende en vnaert v niet
 seer of v uwe gebreken vo comē af
 huedt v vae dese sochlike gebreke des
 ordels Hji vae maels als ic die bruedre
 sacht die de ordme inder strengicheit

J. H. de

Doe haddicht also gerne gheheten en des
en wilde onse lieue he' niet. Want hi be-
kende mi lo cranch ich mocht langhe
vreylic mi i phariseuleiker wylen ghe-
uallen sijn mit eyghene behaghen Ende
daerome myne lieue kinder en vreyft v
niet. Want onse he' es also gheruwe dat
hi laet dicke eenē guetwillighe mēsche
i een merdye gebrec al sijne leefdighe

15 Augustinus

Omē dat die mēsche daer mit gheexmae-
dicht solde wēden i hem seluē. en oec vae-
dien daer hi med omē gaet. omē dat
hi solde ghewylt wēden i hem seluē op
sijn niet. Ende legghen he' ic en bin des u

Cave in scilicet
ne tuā cofidas
aut color tuus
fuit dū missio
ne peccatorū
Et end nō spē-
rit de q' s' f' d'
q' mīnis et
missis eis d' d'
d' d'

wēdich dattu comes onder mijn dach ge-
op dijne grondelose ontfemlych. en op
dijne rijken schat dijne wēdiger vdiē-
ten gae ic daer toe. Want my gebriec
rouwe minne en genade. en dit vmdic al-
te male in dy. die vinnē daechden bege-
ringhe en alle guet. sijne lieue kinder
dit suldi mit grote neerste doen. wāne
dattu gheschien mach. ende dat en ver-
suymer niet. op desen gront lo wāncez

111
ghe dat vint T v ende ghe gherne gode lu-
tezlike wilt minne . en waer v dat onblijft
dat v dat leit si ende gherne vlien wilt
alle oelaken die v hinderē also v're als
ghe moecht . en oec suldi uwer inwendich
waer nyemē . dat ghe ne gheyn dmeck
mit luste en belit noch en hebt noch en
gebruyct noch i eygen behagelich uwer
selues . of yemēt anders . Allet si aen clep-
dē of aen cleynēde of aen geselschap aj
al des ghe noet hebt i redeliker wysen des
gan v god wel . Ghe sult oec hebben ge-
bruederlike minne die eene totte anderen
ōme die dmeck die gheuallen moghē ond
v . Ende ghe sult oec oefenē doechlike we-
ken deyn onder andere . Ende ghe ^{sult} oec mit
lic stryden ome dienstlic weze te doene
Nu spriect dat ewangiliū aen hore v
vrucht saluē si bekēnen . Aldus sijn
dit die welwendighe vruchte aen dien
ghe v seluē bekēnen sult . Te dese wysē
en es nyemēt te ionck . noch te alr . noch
te cranche . mē en mach wel hebbe mi-
ne en trouwe dese morre anderen . ende
verduldicheit en sachtmoedicheit . Nu

luldi oec ~~waren~~ alle vrucht inwendich be-
kenen. dat es van dien dies god met een
ghewaei sake en es die suldi v ledich
alst halden en afcheiden. ty overlies dat
soldi vhen als kempn en v daer voor
hueden. Ghi sulc gerne in eynhede
lyen en v dies ynnelike mit gode becom-
men. ende op den mynliken boum de-
me des wedighen leuens en lydens ons
here ihu xpi. ende i syne glorificerde wond
Ende dan voort bet opclenen. op die hoedse
lyne hoger wedigher goetheit. en sulc ingae
ende wtgaen. en guede weide vnde. Ende by
deser ouerwediger genaden allulx leuens sul-
dy des heyligen sacramets gebruyken. ende
al eest dat guet si darmet van oetmoedicheit
laet dat me tot deser spysen is en ghaet.
Doch eest vele beter darmet van minen
de. die lieke behuet der medeyne. ende
sonderlinghen allulker medeyne die
hy by ghenelen mach. Die oetmoedighe
vreyse en sal v met attrecken. dat v
vi gebree groet vo gehalden weiden. dat
es een teken dat dat heilige sacramet
aen v ghebracht heuet. Want gelijck

Bernardus
Sententia om
vitorid et
ofud mero
vital pro
fuit ipa sed
lyro hodo
vital voluo
putatut

Wjs als die medecyne die siecheit weivt
 trect dan so schijnt dat die mensche ghe-
 nelen sal. also wāneer dat die mensche
 sijne gebreke vō die oeghen sijne betschei-
 de heide zeer en groet gheuegghen weiden
 ende hem se' reghen sijn. dat es een tey-
 ken dat die mensche geestlic te gronde ge-
 lont sal weiden. so wāne' de mensche dat i
 hem vint dat hi gerne leefde naede lief-
 sten wille gods. en dade gerne recht also
 v're als hi mochte. Ende oec dat de men-
 sche niet en doe van eynigher dōmer-
 coenheit of van eyniger vermetenheit
 of van guetdinctelheit. dan als de men-
 sche dese vol dinct i hem niet en vint so
 mach hi vrijlic en sekerlic wel daer toe
 gaen. en hem leit es dat hi melde' heet.
 ende so hijt dan deket der so et leter es
Du oec lieue kinder ome dese opualle
 van dagelyke gebreken en sonden die
 de menschen inder tijt niet wel ledich en
 can s'gelijn. daer en suldi gepn groet
 noet ome doen of li niet alle en sijn ge-
 biecht mer mit alre oetmoedicheit ende
 neerste so suldi gode biechten. ende v.

voor hem sculdich gheue mit rouwe ende
 mit eerlijger aendacht. Want den biecht
 here hon tijt so vele met en sal beneme.
 met allude dinc i eenre ghemeynheit
 ruere. ende van recht en hovret met te
 der biechten dan doet sonden. in die dege-
 lyche gebreken vallen af mit rouwe.
 ende mitte ~~in~~ en mitte confiteor en
 des gelyx mit menighe dinghen. ende
 en heeft de milche gheue rouwe. so heb
 ome dat selue rouwe. Want dat es rouwe
 datme rouwe hebbe ome rouwe. en en
 heeft de milche negen begeerighe so
 begeer hi dat hi begeere moet. en mine
 de mine ome de mine. Ende onder alle
 dinghen sal hem de milche oetene aend
 wereliker minen dat es wren maeten
 vruchbaer. dat es dat de milche danba
 ly des menighenboldighen guets dat he
 god ghedaen heeft en alle milche en m
 gelen. en loer hem mit allen crachten i
 de mine reiken die hem god bewijst
 heeft i allen wylen en werke gemeynho
 en hem sonderlinghen. en mit hem selue
 i alle dinghen i sijne leue en lyden. en

Augustij
 Tugatus Dis
 phat Geo
 wadimus
 Nil magis a
 verfit aliud a
 telluris amore
 Eud sily my
 te m'is

daer teghen draghe de miltche lyne
 cleynheit en lyne onwedicheit en ver-
 myere hem selue ende bidde gode den
 hiemel en eerden en alle creatiun daer
 toe dat hy hem helpen dancke en loue
 want hi des niet vermach en trecke
 dan hyn in mit eenē eynvoldigē aenlien
 alle de heilige arlbenheit leuende ende
 doden. was alle die te bidden mit yning
 begeerte t een eynvoldich aenlien. Ende
 de sonderlinge minne des leues en des lij-
 dens ons herē ihu xpi en dit al mit eyn-
 ne eynvoldighen ouerflene. Als die .iiij.
 miltchen aenliet mit eenē gelichte en
 dat toe keere des gemoeds dat salue des
 wijle vinyewe belike ende mit al desen
 wieder t gode vlieten werdelike en ve-
 nuttelic mit weder minne en al dat die
 miltche van gode ye ontfinc. dat hi hē
 des niet aen en myeme mit eyngher-
 eynscap. dan draget hem also weder
 op en en sal daer oec niet af vmaeden
 ende laten oec hyn vrighen en hyn dis-
 putiere hyn. oft god si dat hem volicht.

ende staet allene op sijn luter armoede en
op sijn niet dat hi oec inder waerheit es.
ende laet gode dat sijne en keer weder i
sijn begen. Als onse he ihus xpus die
was al mit sijne crachte die ouerste mitte
nedersten alle tijt op geket. wile milche
die nu aller gelijc een nae volger heeft
gheweelt dat es die alre beste. want
de milche en mach niet so licht neder
waert keere hi en valt ~~er~~ pets wat onge-
lijcheiden en wort eyn deyl ontluert.
Dan sal die milche mit gracie armoe-
dicheit weder aen helffen en hem wed-
er keren en lindren i sijne oerspronck
Ende al dit doet dat weide tijden en leue
ons hen ihu xpi. hoe gehechlicke daer-
doer. haer hoger en weleclike en geluari-
gher es. en al mit veynghe en vnye-
tinghen ons selues. En sal doen als dat
lieck vrouwen spijt off mi dat gelchien
mochte dat ic iuerde de velen sijns deyl-
des so woude ic sekerlike gelont. Die vele
sijns deyls dat meent dat van sijne
milcheit pect gewelt was. want dat

A. 227

cleyt es die heylige miltcheit ons heu-
 mer die velen machme meynē eenen
 druppel sijns heyligen bluets. **W**en moet
 die miltcheit dat hi dat alre minste van
 alle desen niet en mach beruerē van
 sijne lnoetheit. want mocht hi van
 sijne cranch^t dit beruen. so wōde hij ^{lousd'wijnel}
 gelont van alre liecheit. Aldus sal
 hem die miltcheit kē T lijn niet. **W**ā-
 neez de miltcheit comet op die hocheit
 alre volcomēh^t. so en waert hem nīe
 so grote noet neder te sincken mē diep
 den gront der oermoedich^t. want allo
 als des boums hoedj vander dieper
 wortelen compt. allo comet oec alle
 hocheit des leuens wtten gront der
 oermoedicheit. Ende daerōme want hē
 dese publicane bekende inden nederste
 allo dat hi sijne eyghen niet op en dor-
 ste slaen inden hemel daerōme waert
 hi verheue in die hochede. want hij
 ginc ~~ginc~~ gerechtich in sijn huys
 dat wi ons allo moete oermoedighe

mit desen publicken dat wy gerechtich
weiden inder waheit des help ons god

Amen

Inder ich rade. v. en bidde. v.
dat ghi leert gode inreliken

biechten al uwe gebreken en leert v tot
hem grondelike sculdich gheue ende
weghet hem inrelike zeer v gebreke
mit lieden van herten. en en keert v n

op wrlwendighe biecht vele te leyghen
mit onderseide van uwe dageliken ge-
breken. want leker kinder daer es luttel
vruchten i. en ghi benyempt den biecht
he lyne edelen tyt ende maect hem bez-

driet en onlust. kinder van desen vole te
biechten so en vallen die gebreken niet
alt. ende als ic dede en meer gesproken
hebbe die biecht he en heuet gheyne macht

daer ou ja die paus die en heuet gheyne macht
daer ouer ja die hoer sonden niet laten
en willen. kinder keert v in hu selue

mit bekennighen uwes selues. want

waer dat die mensche inder waheit des help ons god

*hij est p
It sola mortalia
est confitenda
et p[ro]p[ri]um est
p[ro] h[is]to[ri]a confitendi
esse mortalia
Ab ip[s]o v[er]o
manifesta
impossibile est
ut quis o[mn]ia pos-
sit confiteri p[ro]
v[er]a quod bona
op[er]a aliq[ui]d d[omi]ni
m[er]itum et p[ro]
v[er]a i[n]g[er]it illud
p[ro]p[ri]um v[er]o
d[omi]ni i[n]d[i]c[ia]
ad s[er]u[us] tuo
p[ro] n[on] i[n]s[er]u[us]
Et i[n] d[omi]n[us]
tuo o[mn]i s[er]u[us]
Satis est h[ic]
va d[omi]n[us] p[ro]d.
memoria cognoscitur*

dat vele wewendighē biechten sonder dat
 inwendighē brinet luttel vruchte in Ja
 luttken dinghen die gheyn doetsonden en lij
 ende het es een teyken dat die malsche on-
 vlytich es lijns inwendighen biechtens.
Want waer dat inder waerh^t waer daer
 solden die degelijre gebreke also geheel van
 vlien datmē cūme yet of licht niet mit
 onderscheide daer af gelegghen conste en
 dit meyn ic al van degelijren sonden vō
 doetsonden behuede ons god. **Dyt** waer-
 nyemē die malsche lijns selues des es gte
 noet. **Want** die malsche heeft menyge huyt
 i hem die hem den gront bedect heuet
 en ou wallen. dat hem die waerh^t bedect
 en onbekent blijft dat hys selue niet en
 wet. en wet dat so menygh ander dinc.
Ja xxx. off xl. huden en vellen die lijn recht
 als offen berten. also dick ende also haer.
Ende lijn recht als loet dat al vol luechu-
 den es. deen bouē den ander en tot op den
 gront. **Dit** en condi mitter biecht niet al
 aff gelegghen also ghi waent. **Wels** lijn
 dese vette dat es al die dinc daer du di selue

T behaltes en mins en meyns en luakes
ende gebruykes des god niet een ghewaerige
lake en es. Dit sijn alle afgode die bielden der
dinghen en eyghen lust en eyghen wille en
ghenoechde der sijnne en der natuën. Ende
die belitten den miltche mit vinctch^t ende
ongelatenheit en onachtamheit en onblyte
alre dochtlike werken. dese maken alle
die vette en dit en es niet al wt te biechte
ij de miltche sal des inwendich waer nyeme
en bekennen dit oetmoedelike wer onsen he.
so wannē die miltche hem sculdich geeft
so wōdes al guet raet en hem mit groten
neerthe daer af keere wilt also vre als hi
mach mitter hulpen ons here. *Salmen*

Myses die sprac o ysrahel dyn god
es een god allene eenvoldich god.
Nu moghen wi also grote voert-
ganck nyemē ane desen name. Dien wij
hem toe leyghen en daer wij onse vermyetm-
ghen teghen draghen sulen. want also ic
meer ghelsproken hebbe. also als de miltche
hij voer alle sijne gedachte nedere sal na

der natuerliker wylen. als van ons hē
 geboorte werken en wylen en leue. **Alloe**
 sal hi nu mit alle crachten sijn ghemoede
 opheffen en sal hem leren verheffen bo-
 uen tijt i ewicheit. **W**u mach de miltche
 in desen eygenleap staen en sijn ghemoede
 de her-spiegelen i werkeliker wylen.
 dat hi aen sie dat god es een lute wete
 dat alre welen es. en doch in alle dinghe
 al dat es en welen en es. en dat welen
 heest en dat guet es. es god. **S**ince **Au-**
gustynus leet. **S**iestu eenē guede miltche
 een guet engel guet hiemel. **D**oe af ingel. **D**oe af miltche. **D**oe af hiemel. en wat daer blijft dat es
 welen d' goede. dat es god. want hi es i
 allen dinghen. en doch verre ou' alle din-
 ghen. **A**lle creature hebbe wel mynne.
 nē si en sijn niet guet in mynne. mee
 god es allene welen d' gueden en de minne.
 en al dat mē in welen mynne mach dat
 i sal hem die miltche v'linken met allen
 sinnen crachten i wuclike geueleliker
 aenleouweliker wylen dat sijne v'nuistich-
 te male wēde ontfanghen. en vernuwer-
 ende ghewesent in den gotliken welen dat

ghene welen en leue en werken es i alle
dinghen. dan sie de miltche aen die ey-
ghenscap die der eeninghen eenmich-
des welen es. want god es inden ende
der eenvoldicheit. Sijn welen es sijn w-
ken sijn bekennē. sijn louē. sijn nimen.
sijn rechten es al een. Vanck in sijnē
ontfermhēcht en sijnē gerechticheit.
en drage daer i dijnē ^{groot} menichuoldichs.
dat hi di eenvoldige in sijn eenvoldich
welen. dan so sie de miltche aen die on-
sprekelike vborghen^t gods. als moyses
sprac. we'lic^{heer} du bilt een vborghen god.
ende hi es vborghen i allen dinghen vele
meer dan eenmich dinc i hem seluē es.
ende hi es inden gront der sielen ver-
borghen allen sijnē. en onbekent inde
gront der selen. Daer dringhe i mit alle
crachte v're ouer dat gheadencken dijne
vrezlike w'twendicheit die so vremde
haer seluē es. en alre mēlike inwen-
dicheit. als een vee dat den sijnē leeft.
en niet en weit noch en smaect noch en
bevint. en ontsinke en vberghē di inder
verborghenheit vae alle creaturē en vo

x

al dien dat dien wesen vremde es. en
dit en sal niet sijn t' bidelikez wysen.
niet t' weselelikez wysen mit alle crach-
ten en begeer-tinghe daer die sijnne t'
beuynde likez wysen. dan comt dye
miltche t' die eygenchap d' gotlikez waer-
tynen inder stille eenlamheit. Daer-
niet wot inder wesen nae weselelikez
wysen gesproken en waer noch wese
ghewracht en waert. Daer- eest loe
stille en lo heymlic. daer en es niet ^{dat} een
lucifer. got. daer en quaem noyt niet vrem-
des mede creaturen bielden noch wyle. Dese
waeltijne meynde onse heer. doe hi sprack
doeyden **Johel** Ic wille die mijne vor-
ren in die waeltijne en daer wille te hoeren
herten spreken. Dese waeltijne dat es sijnne
stille woelste godheit. daer vuer hi alle in
die des insprekens gods waer-nyemē ende
ontfendelic sijn. In die woelste stille ledige
gotheit. draech daer dijne ydelen woelsten
gront die es vol u' wallens oncruyts ende
ledich alles guets. en vol wilder dierē dijne
veelikez crachte en sijnne. dan luych aen die
gotlike duyster-nylle die van onsprekeliker
daerheit doncker es allen v'stenten-nylle ingete
J en miltchen

als die schyn der sonen i hoer raydion es .
dat es den cranken oeghen eene doncker melle .
Want alle ghelchappen doncker melle haldt
hem teghen die claer zone . en moeten daer
weder slagghen weder i hoe onbekenenylle
ende i hore blentheit also vre als sij ghelapen
creaturē sijn . Daer teghen draech dyn afgro
dighe doncker melle berouft van allen licht .
ende laet dat afyront dat godlike donck melle
hem selue allene bekent . ende allene onbeket
en onghenaempt . dat treect me de siel dan
al dat sij bekennen mach i die inwendighe
salicheit londer dat godlike wesen **Deo gras**

Des maendachs in die cruis daghe

O He he spreect . wie es van v alle
die eene vint heuet . die inder nacht
queme te sijne huise . en leide vint le
ne mi . brode . want een mijn vint es co
me vanden weghe tot mi en ic en heb niet
dat ic hem voer legghen mach . Ende die ghene
van bymie antwort en moye mi niet die don
sijn gelloren en die kinder sijn i rusten mit mi .
ic en mach niet op staen noch di yet te gheue .
Dit ewangilie es lanck dat laten wi nu voert

staen omme der coetheit wille Onse lieue heer
 leer ons hyl i dat wi bidden lullen spreect hi
 die bidt hem wot gegheue. **B**idt so woert v
 gegheue **L**uect en ghi sult vinden. clopt soe
 woert v op ghedaen. **W**ant die bidt dien wot
 gegheuen. wie luect hi vint. die clopt dien
 duet me op. **W**at onder-scheid salmen nu an-
 desen woden verstaen. **B**idden. **S**uecke. **C**loppē.
Dat willen wi mitte eersten prouue. **D**at bid-
 den dat meijnt een toe ghemoede mit eenre
 ynnigher begheerte tot gode en heylliche wat
 van hem. **M**e: dat suecke dat hi ons het suecke
 dat es een waerkielen. een voer dat ander. wat
 die luect die heuet sijnē nestte geket tot dien
 dat hi luect voer ander dingsho. **M**e: die clopt
 meijnt een volgheden en niet af laten tot dat
 me verijcht dat me begēt. **E**n dese wode heb-
 ben groet onderscheid. **B**idden. **S**uecke. **C**loppen.
Nu mēme wi voer ^{des} leer es wode inder ome-
 lien. **W**eda die spreect. **D**ese vrint die aldus
 vanden lande es come tot sijnē vrint. dat es dz
 gemode des nūlchen. en dat gaet alte dicke i
 een vire lande der ongelichheit. en compo dan
 somwylen wod' hongeric en doerlich alles guets.
 ende dan ^{en} heuet hem die nūlche niet voer te
Slegge

Dan lo gaet hi te sijne vrint. dat es onse lieue
he^r ende bidt v^o sijne d^oer dat hem in brodere
gheue. Dat es te vstaen d^e heylig^e d^rynoldich^e
ende die daer in es die spriect. laet my onge-
moyet. Want mijne doren sijn gellouen. mijne
kinder sijn te bedde. dat sijn die leere die sijn in
gode inden bedde der contemplacien. **W**u dese
die volherdt also langhe cloppende. dat dese
sine sijns volherdens wille opstaet en gheeft
hem dat hi wilt. dat es dat hi hem antwoode
gheeft doet die leere of d^oer hem selue son-
der myddel. Ende daer sine sprac xpus bidt
v woert ghegheue. Clopt lo wot v op gedae.
Suect lo suldi vinden. Bidt lo wot v ghegheue
Whi es seer te merke die onspreekelike myl-
dicheit gods dat hi also getne gaue of hem yet
willen bidden. en hi ons oec lo verstelike vmaet
en leert ons dat wi bidden souden. mer die ga-
uen en weden den ledich gaende niet ghegheue
noch den ydelen. in den biddende en den volsta-
dighen inden gebede. **W**u sullen wi merken
wie wij bidden sullen. lo wane die milche hem
keren wille te sijne gebede. lo sal hi voer alle
d^uick: sijn gemoede inhalen wende v^orepen van allen
dinghen daer op verstryet heeft gheue

ende sal dan mit so groter vermoedicheit
 vallen voer den voeten ons hē. En bidden
 die milde aetmoelen gods. en cloppe voer
 dat vaderlike herte. en heylche dat broet
 dat es die mynne. Want die alle edel spij
 te hadde sonder broet so en waer si niet t
 lustelic teten also en sijn oec alle dinc son
 der de mynne. **I**n godlike mynne. **D**u sal
 die miltche bidden dat hem god gheue wy
 le te bidden. wat hom alre meyst beualt
 t sijne gebede en t sijne ynnigh' oebeyge
 ende den miltche alre nutste es. ende wat
 wijlen hem alre meyst te vōn compt die
 sal hi vō mynne. eest vander godheit. oft
 vander driuoldich. of vanden lyden ons
 hē of vanden wōde ons hē. **D**u ver
 staet vanden bidden alle miltche en cōnen
 niet bidden inden geest. m' mit wōden moete
 si bidden. **L**ief kint dan sulltu onsen hē alsoe
 lieflike en also minlike ende also vrinde like
 mitte mynlyxten wōden aenspreken die du
 dmer ghedinde connelt en dat selue sal oec
 dyne mynne rijlen of wallen. **A**rdide den he
 melschen vader dat hi di dāc sijne eenghe
 boren seen hem selue gheue t eene vōworpe

in der alre beuallichster wyten ende als ghi
eene wyse vint die v alre beuallichste es en
alre meylt tot aendachre beweghet al wa
rent oec v londen of wat dat dier blytlyk
ende kiele dat wt. En dit es dat lueken dat
me lueke den liefsten wille gods en des mi
schen beste en cloppe mit ynnigher volkm
dinghen want wie volkmiet dien wort die
chroene. Wie es de miltche van v allen dien
sijn kint broet heylcheit en hem daer voer
solde gheue eene steyn of dien sijn kint bit
ome eene veltche en hem voden veltche ghe
ue een leypent of dien sijn kint bit om een
ey en voer een ey sal gheue eyn loepioen
Wijden veltche verstaen wi ghewarich toevo
lich wijden eye verstaen wij een leuende
gelouue Ende onse he spriect of ghi die
quaet sijn guede ghiften cont gheue uwe
kinderen vole meer sal v vader die inden he
mel es v gheue eene gueden geest den ghe
nen die hem bidden. Nu spriect die waerh
dat dien geytheue wort. Wie mach dat nu sijn
dat alto niemich miltche bidt alle sijne lefda
ghe en hem en wort niet des leuodmiche broes
en god so onsprökende mylde es sonder alle

mare en lo gherne giest ende dulcenvolte berei-
 der es te ghoue dan die natche **mach** es te
 begheren. **Dele** natchen spreken dat selighe-
 bet dat heylige **ps. m.** en vole selue en die
 heylige **collecken** die de heylige geest geleert he-
 uet nochtan en wieden **met** gehoert dat moet
 omme eene groet sake ende eene onwedicheit
 lijn. **kinder** ic wille v leyghen hoe dat comp-
 hoer hert hoe gront hoe **minne** hoe meynige
 die es belet mit vromder **minne** dat sy doet
 oft leude li lijnt selue of yet anders en dat
 selue heeft die stat bescomet so dat ghevari-
 ghe godlike **minne** die dat **ghewarige** leude
 broet es daer i geyme wys gecome en mach
Ende beden hoe vol dat li willen **heylt Hugo**
ps. het es also omogelyc dat de natche leue
 sonder **minne** als dat hi leue sonder ziel. **Nu**
 merke den ygelyc waz mede hi omogelyc
 sal die eene **minne** t. lo moet die ander **minne** wt
ghiet wt spreect **lince Augustijn** dattu vol we-
 des **nd** dese natchen come mit hoen welclike
 herten en mit hoen beletene gronde en beden
 en bidden vele ende hom en wot des leude broers

met

E. rader
 om bo. ord. et
 om bo. ord. et
 om malorid. rupidit. et sunt dbe. esse. no. put. p. em. Gelyc
 om bo. ord. et sunt dbe. esse. no. put. p. em. Gelyc
 om bo. ord. et sunt dbe. esse. no. put. p. em. Gelyc

Vemo. pd. d. n. s.
 simul. d. feruere.
 ra. wd. d. uas.
 no. d. d. n. t. r. t. a.
 r. r. a. s.

Dat en es gods scolt niet. mer hoe lude scolt. ende
dien wot dien steen vo dat broet. dat es een
haert. steene hert. doere en calt v blust sonde
nendacht en genade. en lesen valle die bucke
we doen na den anden. en dat en smaect he
niet. en dies en achen si niet als die doere
eenre groues blinder. wyl en. so legghen sij
hem alto neder en slaepen. des moeghens het
ten si weder aen als te voen. Als si haer gebet alto
doen. dan dinct ~~als gincich~~ hem het es al ge
noech. ende hji. by wot haer gront alto haert
als een molen steyn. die me se gebreken noch ge
buighen en can. ende comt me hem aen mit
eynghe dinghen die hem contrarie sijn dan
so woet me des gronts wel gewaeramen mach
daer wonder aen sien. kinder voer desen steyne
gront haert v. en en hebt niet veel redenē mit
hem dat ghysle yet vole betelpen wilt dan een
wot en blien. Onse heer spreect Ja ja. ~~in~~ ~~in~~ ~~in~~
ghedmo en doe alle de wyse man. die sprack
dat v en ons niet en gebreke. wat oet dat dese
steen aen dyn hoest vure. buijge di daer onder.
ende huede dese steene dat si di ⁱⁿ weder en varen

Nota

Het sijn oec cleyn kielclinge steen die oec hat sijn
 reen lief kent doe den mont toe. en doen dyn he
 teghen onsen lieue he op **V**ene kinder ic bid
 de v al dat ic bidden mach omme gode sijt laicht ^{waer el}
 moedich en oermoedich teghen die ghene die v ^{ofate a nu}
 weder sijn. ^{ic intis l. 3} ^{et humilis}
 wynchende ende verdraecht en myens ^{orde}
 vrs grons waer. want dese steene ligghen dick.
 wyle inden gront lange tijt tot dat men hem aen
 compt i eyngheer wylen. **W**et waer ic deser lu
 de wilte mit desen beletene gronde. en hem niet
 en wolden laten berichten ic en graue hem gods
 lichame niet. **H**en vint vele miltchen die biechte
xx. of xxx. iaer. en en daden nye rechte biechte
 noch li en woden nye geablolueert en gaen daer
 mede ten heyligen sacramet. dat es een anstelic
 dinct. want die paus die de ouerste macht haet
 en mocht den miltche niet losen. ende so die miltche
 me daer toe gaen en me beden en guede wer
 ken doen. et li wat daerli. so sij meer hard wude
 en blonder en grou. wat li veclaten hem op hem
 guede werken. en het waer hem vele beere dat
 sijt niet en daden. Ende gaen allo totte heylighen
 sacramete. ende en willen doch die oelake ^{dipluseke} niet
Flaten

Want god en laetes minime onghewroken niet
allene an der zielen. m' oec aen den lichame. hem
wot die slange vorden vylliche. Kinder dat sijn alle
ordelende luden. also die slange schiet haer bemin also
doen alle ordelende miltchen. wat si sien of wat si
horen dat wot al vgriffemille i hem. dat ghisten
si wt mit vercleyminghen op ander miltchen. en
si en mecken niet wat si selue sijn. dese slan-
ghe sijn oec wel blinderlyc inden miltche. dat es
vborghen onjonste en behendlike sticke en ver-
cleyminghe. die wt eenē bolen gronde come. da-
vor huet v en ordelt v selue en nyemat anders.
dese miltche wort ^{dat} scoepioen vo dat ey. dat es
een vallche geloue van hem selue. en legghē wa-
dme en solde ic niet also wel waren als die ob die.
Ic bede en ic lele en ic leue also wel als die. si doe
als dat scoepioen dat licht vo mitte mond. ende
nae sticket mitten stete. also schiet deser miltche
vallche toe vlichte aen den eynde. als hem de grout
ontdect mit vallcheit beleten. dan so vallen si i
mestraelt en werden eweliche verlazen. dan co-
met die steke des ewighes doct. dat me des gronts
niet waer en nyempt dat es een harde sondhiche

dreck. Die paus heeft hem sulke articulen seluen
 behalden. ende somighe den bisscoppe en den pben.
 dit en es niet ghedaen tot hore verduernemlle.
 ni dat die sonden daer mit bekent en ghewegen
 weden. ende die anre en rouwe des te nie werde.
 kinder. wilt dij wie sochho dat dese nntche daer
 aen sijn mit desen beletene gronde. Dat hoghe
 wede duerbaer bliuet dat xpus ome onsen wille
 verzoeten heeft. ende horen vallchen grout niet
 waer en myne. Ghi mochtet van anre uer-
 varen. Ende daesome heeft me i somighe claelbe-
 ren verboden dat me niet dan te drien weke
 eens en sal gaen ten heyligen sacramete. Da
 ome also lange tijt. ome dat die nntche hem be-
 reiden solde reghen die grote welchep. op dat
 dat heylige sacramete i hem come mochte. lie-
 ue kinder. gods ket vro begeermyghe daer toe.
 ende halt v also dat ghi dectie dat heylige sacra-
 mete ontfacen moghen. Bidt onsen lieue heer
 dat hi v selue bereyde. ende leest also mynho en
 myelike en redelike. sijn laichmoedich en oetmoe-
 dich en afghelicheiden. Valt oec hysome niet op
 v. luydet ome gode. swijcht in antwoet niet. Eens
 meylt waert gheuerrecht. wie hem dat beuyel
 dat somighe nntche onsen heer dech wilde ontfac-

I. geestlike

J. sijn

Vinen hoer geſellſcap ende gheuoenden. **D**oe ſpree die
meyster och he' god wie ſolden wy ons des v'lyde
dat yemāt waer die gods gelude en' lijns begeer-
den. En in dien ſteden die dat doen die andere die
ſolden hem diene en' helpe hem daer toe in' g'ez
myne. mer omes n' yement ⁱⁿ laet hem d'ıncken
dat die ten ſacramēte gaen dat hi betee li dan die
des niet en doen want die andere latent van oetmo-
dicheiden. En eelt dat ⁱⁿ yemant leen teghe wurpt
mit' oedelinghe ende laet v' mit' ſwaren woerden.
ſo d'mot dat ſonder myddel van gode compt. **H**et
lijn noch ander leene dat die milche van bynne
wot gelaten die mit' alle ^{lijne} herte gode begeert ende
vint hem hart doere en' calt en' traghe. dan ſal
hem ^{die milche} meer en' ynelike te gode keere als hi yne-
like hartheit bevin't ende hueden hem dat niet anders dat
toe en' lae. dat hem dat verlichte in' blyue by hem ſelue
en' en loep niet wt' ende come di' oec dijn' gebreken
teghen mit' ſwaren ordele en' wote bevelpt in' di
ſeluen. daer blyf by en' bevelpt di' oec ſeluen mit'
voer gode van bynne. ende aldus ſaltu doen alchant
alltu in' gebreken geuallen bylt' also dec biechte
gode ſonder banden. ontfallen di dan dijn' gebreke
dattu niet en wetes te legghen alltu byden biecht'
comes. ſo geloue datli di bat lijn verzeue dan oftlu

Ij den priester selue gebiecht heddes. En bidde v
 dat ghy niet veel worde en hebt wuwendich inde
 biechten. Die heylige kirke heeft die biecht gheco-
 ordneert op daerlonden. En omme in ewiguel wae
 dat een dreck doerlonde waez of mochte sijn. en
 maect oevoldich en coet. en biecht god in melic
 en dunct dy oet dat dy wuwendighe werke
 hindeze inden dienstkken werken der gheuer-
 lamheit. kendeze die werken en hinderen v n-
 mee die ~~onordning~~ onordninge mit ghe mde wer-
 ken hindeze v. dat ghy gode niet vor en hebt
 i uwer minne en meymighen en gemoele ende
 dat ghy verstroyet sijn en verbecht. ende dat v
 god niet ghepelike reghenwodich en es. Wet lieue
 nialche dit hindeze v en niet die werken noch geyn
 dreck dan ghy v selue. ende es ^{een} toe woep op dat
 cloppen. Daer dat ewangeliē al spriect. Onse
 heer spriect op een ander. ~~hien~~ dat dat hi es
 die daer daer mē daer gaen moet. Voor dese do-
 sal dese bedende nialche cloppe in drien steden
 dat hi inder waerheit ingelaten wēde. hi sal
 mit alre aendacht cloppe vō dat mynhe op ge-
 daen heet en ontfloren sijn ons here ihu xpi.
 Ende hem daer in keere mit groter deuocien

ende mit bekennenylle synre grondeloser armoede
en mees. Als die arme lazarus die voer des rijk-
ke mans doet lach en hielche die bracke synre
ghenaden. ende die ghenade gheeft dy een ouna-
tuerlic welen. Ende ten anderen male cloppe vo
die doer der heyliger op gedaentre hande. ende bid
ome gelwaer gotlic kermenylle dat hi dy v'lyche do
ende tot hem verhelte. Ende dan cloppe voer die heyl-
ligen voeten. ende bidde daer ome gelwaer gotlike
nime die di alte male verlincke en bellue. Dat
wy alto moete bidden cloppen en luolcon. dat wy
ingelaten werden. des helpe ons god. **En men**

Op ons heren hemelvaerts dach

Wat onse he' sijnre tongu berespeide vand' ongelouich

Doe die iongeren ons heren te gader
latelo verlijeyn hem onse heer ende
en berespeide van here ongelouichheit
ende vander hartheit hore heren. Dese berespe-
ghe duet onse lieue heer noch alle daghe ende
~~fallen~~ vren. ome die ongelouichheit ende ome
hartheit van heren die alle miltche hebben mit
meysken deyl in wat stade dat hi sijn mid' welt
mer. Conde langhen berespeit hi gheselike miltche

Het sijn lude van bewaerden oordenē oft aenge-
 nome geestlike lude. als begijnē ofte zwelken
 en der gelijche. dese berespt onse heer onder-
 wysen door die leeren. ende door hem selue i
 hore nuwdicheit. of sij des berespens waer-
 wilden nyeme. En dese geestlike lude sijn alre
 zeer te berespen dat sij hart van herten sijn
 ende met en gelouue. Want dat es een alre wo-
 derlyc groot dinc. dat hi eenē miltche daer-
 toe verkielt. ende totten hogen stade eens geest-

sijn leues. **A**ls hiene kinder. **H**ij af sijn wij gode
 also grote mynne sculdich en danbaer heer. dese
 lude berespt onse heer omē dat hi ongelouich sijn
 en hart van herte. Consten si daer to ^{god} comen
 dat sij sich ~~leuen~~ wilden laten berespte en leu-
 den die hartheit hose heren en hem selue sculdich
 wilden geuen. so mocht hoe noch guet raet we-
 den. **S**int **Jacob** spriect geloue sonder werck
 es doer vor gode. **x**pus sprac wij spreken dat
 geloue mitten monde. **S**int **Paulus** spriect
 wij sijn alle gedoept in die doer ons hezen ihu
xpi. **S**int **Augustinus** spriect dat en es niet
 een gelouighe gelouue dat mit leuedt inmen-
 en mitten werken niet en gaeet te gode. **D**ie ge-
 louue

dat vintme groet aen dien dat onse he sprac
of ons eenichs dinc gelult dan dat wij spre-
ken du bist mijn heet mijn got want mi en
es neyrens wel dan in di. dat die lude den
ghewarighen leuendigen gelouue alto⁷⁰⁰⁰ ont-
fallen sijn. ende sonder langhe die ghebliben
name hebben. en die onse wijlen pectwat
van gode beruert ~~he~~ hebben gerveelt. dat
lij slapende of wakende of hi vermaende in hon
groot. ende dijn ontfallen lij. Onse he berespe
~~pede~~ oec onse di hartly hore herte. kind^o
het es een gruwelich dinc dat die miltchen
die god gervepe heet tot hem selue. dattu
allo verhart sijn dat hem god niet en maect.
dat lij hoe gebet of wilker hande ofeminghe
datt lij. en ander dinc dat hem die allo lustelic
sijn. en tot gode sijn hoe herte hart. Van die
spreect die psalme **Ic sal af mynne v. steene**
hert ende gheue v weder een vleylich herte
wat maect dese harde herte dat dese miltche allo
calt sijn tot dien dat li gues solden doen. datt li
datt doen teeme smijket wijlen. daer maet
dan yet anders sijn dat god niet en es. en dese
en willen niet berespe sijn. Van desen spreect

onse heer doet Iheremias den gheest ghy he-
 melen u'wondet. en ver-blyde. v. en ghy hemel-
 liche poerte onclutet v van bielden ouer mijn
 volc. want li hebben ewerhande onel ghedaē
Sij hebben my dat leuende water gelaten. ende
 hebben ^{hem} selue eeno Silberne gegraue. die geen
 water en onthalt. ende wat daer i comet dat comt
 van buten in of van boue. ende die veghen off
 ander water dat vuyt en stinct. en van binne
 inden gront en hebben li niet. Dit claecht god
 hemel ende eerde. en allen creature ende alle
 lyne vrinde. Welc es nu dit volc daer onse he
 aldus ouer claecht. dat sijn gheselike lude die
 allo zeer dat leuende water hebben gelaten. en
 inden gront so luttel gelatiges leues hebbe ^{dan} alle
 ne uelwindich dreck. ende onblijue alte male in
 hoer simlike wezlike wyse. in opsette en werke.
 al van bute ingedreghen van horen of van ben.
 of doer die lyne van bielderlyker wysen. en va
 lyne inden gront. daer en es te male niet in.
Ende dat sijn waerlyke Silberne. daer niet i en
 es dan dat van buten ingedrighen es. en het
 valt oc althant aff allo et toe gheuallen es.
 ende dat selue dat yet aen hem solde sijn. dat sijn

hoer oplette en hoer wylen die ly in hoer
 guetduncken gesticht hebben. ly en keren hem
 inden gront niet. daer en hebbe ly quellen noch
 doelken nae. noch ly en lueken niet voerd. lo
 wancea. ly hoer dinc ghedoen nae hoer wylen.
 dat hem i ghedraghen es nae den lynnē van bu-
 ten dat genoecht hem wel. Sij halden sich aen
 hem Silberne die li hem selue hebben gemaect.
 ende ly en smaken niet i gode. noch ly en drinke
 niet vanden leuenden water. dat laten ly lye. en
 alto lo luyghen ly sich mede en slapen. ende
 des moegheus lo hestē lo wede aen hoer alde
 wyle. Ende in eyne blinde calde wyse lo blyue
 li in hoer Silberne. die li selue gemaect hebben.
 ende laten den leuenden boerne blyue. Van dese
 spreect onse he du heues vole oncuylcheiden
 ghedaen. Dat sprac hy van eenē andre capitel.
 dat es dattu my den leuenden boerne gelaten
 heues. en heuelt dy selue een Silberne. ghe-
 graue. ende dese Silberne vuyt en stinck. allet
 dat daer i verzadert es. dat en es met desen lye-
 lyken opstante. Dan lo blyft inden gront hoer
 die en eygenwillich en haert moedich. en swaer
 oedele. swaer wode. ende berouplinghe des naelken.

Struobus in
 si endghe
 Soler
 tra seruans

i. ad 20
 Quamto se
 esse sapientis
 inuā fary
 Sapientia
 mudi. stulticia
 est apud Deū

niet van mynne noch mit lauchymoedicheyt.
 mer daer noch tyt noch stat en heuet. Die
 menyge waent den andere lijn huys blullche
 ende verborner lijne. Do spreken si comer een
 arme kint tot hem ja hers eene beghyne oft
 eene swelber. **Wel hene ghi reche Silberne.**
 waen die leuende water yeghelfronghen i
 allen gront. so en wode den v nimmee ge
 uonden onderfchar der plone. dant alle gelijch
 waer eene gotlyke mynne mid gront hgt
 wtulierende. daer en waer gheyn vdeynen
 noch swa oedel noch hartmoedich. **Doc lijn**
 lulle naltchen die mit vernustich en mit ho
 ghen woden omme gaen. lulle oec mit hoer
 guetichynoden werken. die andere mit hoer
 hoghen verstaen. **Maer waendi dat die gnen**
 tal mider tyt als die grote wude come ruyliche
 ende al den vuer dan sal varen. als die pla
 ghen come die so auytlyck lullen lijn. dan
 salme lullen iameer sien dat ongeloublic es
 dat nu herde leone gelschene heet **grote** na
 me. en mit groen verstaen. ende mit gten
 behendighen warden. en mit vallchen lijn
 van heyllich. ende die met gewaerichs leues

id est scriptio
 personarum
 dicitur

ghadt en hebben inden gront. dan alinghe
draghen Silberne. mee dan aen den spade. lo
comet die duuel mit eenre haelt en laet eenre
clach. en blaelt. en duet die vnuft veruaren
alto datte. en blyft het es al verblasen. want
en was met i het en ware. wylye waterse dat
in Silberne was. sy wolden yerwat schyne ende
sijn ende daer en was met i. Kinder wat waendij
datme dies al vunde sal dies ghedinct als ghy
comet aen dat ic v ghelut heb. ende ic merke wel
dat dese vallche schyne ende wylye. inden meysten
deel van gheestlyken maldjen nu blyue mit wt
wendighe. guet schynende. v linclyc. ^{vland} wylen. En
ich wane des dat somyge ~~gredye~~ lude mider. E
ende somyge weduwe vire desen luden vor gaen
lullen of onse he van sijne ontfermhicheit dese
luden gan dat li aen hoorn kelen vende behalden
weden. lo lullen ti doch alre groet verghouper
lyden alto lange als got geedmeect heeft. ende
daer nae lullen sy nochtan alto vire van gods
macht sijn. Kinder. liet vo v selue des bid ic v
dme gode. nyempt vris grouis waer. en merct

Ambrosius
Ende godes mit
carre sekerus. nisi fuerit in d' fucus atq' mitis
waer mede ghy dme gaet. ende sijn laudhemodich
Ende oetmodich. en laet v onder allen maldjen.

want anders dacht god hiemel ende eerde ouer v.
 Dele hiemelen dat sijn alle guede miltche. Want sijn
 ydelijc guet miltche es een hiemel gods. en dele
 selue draghen den hiemel in hem. Is noch en come
 sij doch daer maer. Ende dat es den verdoemden
 hoer. meyls pijnne dat si dat bekenen. en daer
 minnmeer daer en solen come. Ende als wy al te
 haer. Hoerden van onsen he' dat hi spij' dor den
 spheren Du heues oncuylcheit gedaen en du belte
 een vrenden nae ghegaen. en heues my ver-
 smaect. Rochean come nu tot my so wille dy
 ghewaren vourde geue. en dan wille dy ghe-
 rich leuende water inghieren. Ofte gheue
 tot my beven wils. Nu merct ende beliet die
 onbegrijpelyche ontfemiltcheit gods. en wie
 gherne hi ons helpt off wy willen. ende spij'
 gherne mit ons als vrint mit vrinde of wy
 yet mit hem wilden. Ende onse he' spreect vot
 en dueltu des niet. so moet ic mit dy en ghe-
 denden gericht. Kinder mit hem te crighen
 es een lochlyc dinck. Want hi my enypt die
 ouerhant. Kinder huede v dat hi niet en spreke
 dat ghy van sijne schaepe niet en ljt. Want
 sijne schape hebben sijne sterne gheuert. en en

Gaud. est
 cont. stinu
 id. cald. m.

hij geene vreemden nae gegaen. Welc es dese
oncuylcheit daer onse heer af spreect. Die du
gedreue heues. Dat es in eene geestlyke lerne
te nyeme. oft doch niet groetlyc en es. Dattu te
mynsen onbleue bes op vromde beelden dien
du nae ghegaen bes ^{en} groetens heues. Dat lijn
alle vromde beelden en uerwoorpe. Doe die wille
dattu tot my soldes lijn gegaen. mit dien heuestu
dy veroncuylt. Doch coem noch te my en ic wille
dy ontfaen. ende ghieren dy leuende water in. In
delen leuenden water spreect onse he ind ewangeli-
hen alle dien dat doest come tot my en drincke
Ende die i my gelouft van des hene luttel water
springhen in dat ewighe leue. ende van desen
water sprac onse heez tottes heydymme op der
fonteyne. Die van desen water drinct hem doest
al meer. Iez die drinct vanden water dat ic hem
gheue die en doestet nimmme. En heddestu dat va
mi gebeden dat heddie dy gheue. So sprach
dat wijf he goet my dat water dat my nimmme
en doestbe noch hiet en doest come water scheppe.
Doe sprac onse he ganch en hael dynen man.
dat es bekennensse dyns selues. ende biecht wie
gronde. Dattu also lange eene vuyt Silterne he

ues gheueelt. en dattu die leuende wateren
 niet ghedroncken en heues. sich aldus moge
 wy woerden. ende du heues vnt mane ghe-
 hadt dat sijn dyne vnt sime. och die heuelte
 geleest en gebuyct nae dymre lust. en heues
 dy des leue de waters onweerdich ghemaect.
 vnt dymre luyken wtweelcke dmyghē. daer
 du so lange in gestraen heuelte ongeordmeelike.
 Daer ik hee dy noch en hee wederome tot mi-
 ende ic wille dy ontfalen. **Hij** spreekt oec dooden
phere **thesemyas** inden vierden. capitel. ende
 beclaecht hem oec van dy en spij ic hebbe dy
 ghemaect mijne wtuercoene wyngtaert. en
 ic hebbe gebedt dattu my coldes hebbe gebracht
 den alre edelsten wijn van cypers wijn van ey-
 gadijn. ende spij van groten ezbe dien hij
 reuden wyngtaert hadde gelacht. **Ic** hebben ome
 graue en eene hage en eene tuin daerome
 ghemaect. en eene toeren daer in gesticht.
 ende die beene daer wt geleghen. **Wat** al oest
 dat got spij tot dien volc. so meynē hij doch alle
 wylchen tot aen dat eynde der werelt. ende du
 best mi olre bime gelwoerden du heues mi bracht
 bitteren sueten huys wijn. ende daerome moet ic

mitte cruyghen aen den gherichte. waert alto
dattu dy tot mi woldes keren so wold ic dy
ghieren. leuende water en gheuwighe godlic
minne. Van desen leuenden water sprac een meylt
hier richardus. Dat de minne heeft myn graden.

Die eerste graet der minne het eene ghewonde
minne. so waer es die mitte strale der minnen van
gode wort ghewont. dat hoer dat leuende water
der gheuwighe ^{minne} wort gelycmet. so wontle gode
weider mit hoer minne. Ende van dese minnen
sprac onse he' inder minne bueck. Sulkes
mijn du heues mijn heet ghewont mit eene
blicke dinnre eyghen. ende mit eene haer dinn
hals. dat ewighe oeghe es een eemich aenlichte
des blickes. en des gemoets dat luerlyc op gode
gaet. en dat es goetlyke minne. hi mit wort
god ghewont vander suelen. Die ander graet
vander minne die noempt dese meylt eene ghe-
vuyghen minne. Het staet gelaene. ich sal dy
trecken mitte seele adaems. Die 3^e graet
d' minne es eene quellende minne. Van dies minne
sprac die bruyt inder minne bueck. Shi dochter
van iherusalem vmdy minne ghemiden seghhe
dat ic van minne quele. Die 4^e graet d' minne

es eene vterende minne spreect die pphete inden
 pleker **De fecit** minne ziel es verrest ende es
 afghenome in dynen heyligen. **Wanden twee**
 eerben minne willen wy een luttel spreken.
Wander u wonde minne nyeme wy nu een ghe-
 lykemytte die ghewont es van minne die duet
 recht als een coupma die een schep vuert o-
 me ghelwin. lo es syn hert recht oft ghelwont
 waer van begeer mythen. dat hi vele gaderre alre
 hande guet. lo vaert hi hi hi. lo vaert hi daer en
 grudet lo dat syn schep vol wede. **Allo** duet die v-
 wonde mitche hi lamente en hi trect te lamente alle
 bielden ende okenmythe. en wat hi mach den na-
 re te lieue gedoen dien hi minne. **Ende** als dan
 dat schep wel geladen es lo trect hi van lan-
 de noch es hi des scheeps gheweldich te vure trefe
 Avium **Aldus** es die uerwonde **mitche** minne. die
 woert hoer schep midde strome der godheit. ende
 vaert dan eerlike te lande. ende werpt horen
 rueder in die see die grondeloos es. en lo hi **wy**
~~de~~ meer in haer trect d' goetlike weuloren. lo hi
 wijter wot ende die ontfenclich die vol hi alre
 male. en die vuollmythe maect eene nulle ont-
 fenclicheit. ende maect nulle wonden d' minne
 hi. **lijnder** dan die he' dat seyl des scheeps
 ontwey en laet dat schep tethen strome van.
 dan en es daer riemeer noch rueder dat dat

schep onthalden mach dan so en es de miltche nonne
mee lijns selues gheuweldich. dat es die geuangenē
mīne. Dan gheschiet hem als eene riddē die in
eene strijd seer gewont es mochtan d'met hi se
gheuweldijke in mee wot hi gheuangenē so wot
hi lijns selues ongheweldich. dan moet hi hem
der mīne te male laten. Van deser mīne waer
noch vole te spreken. her mach gelchien hi na
Nu laet ons gode bidden dat wi also alle siltne
laten moete. dat ons dat water der gheuangenē
mīne wēde in ghegroeten. Des help ons die de ge
water mīne en leude water es **Amē**

Mat hocchtijde vande sacrament
En begaet huden dat hoge tijt des wē
den heyligen ~~crucis~~ sacraments des wēde
heyligen lichams ons heren. al eelt dat wi
dit alle jaer ghemeynlyc begaen en op te heilige
witen donerdach sonderlingen. so heeft doch onse
moeder die heilige kerke desen dach sonderlingen
geordeniet tot sonderlingen wedich en ynnicheit
den ouer wēdighen licham ons heren wēdicheit te
bewysen mit nūw aendacht. alline begaet van
desen heylighen hocchtijde. Ende hi mit heeft
ons die heilige kerke gemiech gedden. ende die
lude doen wewendighe werke omē te bewysen die
wēdicheit die sij vanden heyligen sacrament hebben

in vole wijlen. mē draecht dat heylige sacramēt
 vander eenre steden totter andere. ende die lude hā-
 ghen daer. ieyghen wt/ sylu en golt. en mē lude
 die docken hoedhijc. ende de sanc seer hoge en die
 ozgelen luden seer hoge. **Lijne** kinder/ al dit dient
 den wtwendighen loue die mē gode doen sal. en en
 es niet so cleyne en dient **hij**/ tot mez dese wt-
 wendige werken en wijle es die alre mynste loff
 demē gode doen mach. nochtan sal niet van wē-
 dicheiden doen wat mē gedenccken mach. want
 en es so cleyne wortmijn niet hede verbenemlle
 het en sold mit rechte sijn hoedekijn oprichten
 en heffen hem te eeren en ieyghen hem daer te-
 ghen. Nu es noch een hoger graet gode te loue
 en groetlic te minne mit meyringhen van gron-
 de sijns herten. Ende dit es vre ouer al dat men
 doen mach van buten. Daer nae es noch een ve-
 le hoger graet dan dese alle sijn. dat es dat die
 minche gode also groet bekenet en hem selue also
 cleyne i sijne front dat hi gode niet gelouen
 en can. dien loef ouygaet vre spreke en gedincē.
 Een meyster spij die spreect alre schoenlike van
 gode die kenemyllen yuwendich rjcdoms van
 gode can gelwinghen. **Ene** meyster loefde gode

mit wōden. doe spijf een ander meylter luynd
du lalters gode. ende spraken beide waerlyc
dat es een wonderlyc dinc. dat die onsprekely
ke ^{gode} gode ~~also~~ also groet es. en hem des
yoms den wilde nyene datme hem solde louen
mit wōden. die also onspredijc es ouer alle v
stentemille. ingelen en menschen. en alle creatur.
die loue es ontellic hoghe ouer die twee eerste gra
de. dat die onspredijke waerlyc gods i eenē luyen
bekēnemille also ontfallen es alle wēt en wyte.
dan vlinket en ontblyft i hem selue. en linken en
vsmelten i hem selue. dat hi hem selue louen en
dancken moet. **Wat** mēche die i deser wysen
rechte vlonken waer. het waer ongeloflyc datte
god omme vernallen liet. **Van** spijf onse hē myn
vleysche es eene ghewarighe spijle. en myn bluet
es een ghewarich drinck. ende die my et die bly
uet i mi. en ien hem. **hij** es zec i te mecken
die afgrondich en oetmoedicheit ons hē. dat hi
spreekt vanden mynsten en luydijc vande mylste
ende groetsten. die groetste es sijne wēdighe goet.
en spreekt van vleysche en van blode. **Wochan**
dat die goetheit en sijne edel ziel al dat es. also ghe
waerlyc als dat vleysche en dat bluet. die onspree

lijke minne schijnt wonderlyke daer ane. dat he
 daer mit niet en ghenuecht dat hy onse brued
 woden **es** was en onse cranch aen naem wāt da
 sine wat hy miltche god woerde. dat hem dat niet
 ghenuech en was hy en wilde oec onse spijle wden.
 Daer at spij. **Sinne Augustinus** her en es gheen
 gelledche alto groet alto dat crysten gelledche. Die lij
 god. alto nae come **lij**. wy euen onsen he. **Wat won**
 derlyker onspredelyker minne dat hy dese wijle vant.
 ende dese minne gaet ou alle wijle en minne. en mit
 rechte solde dese minne alre miltchen her te u woude
 dat lijne minne alto onbegrijpliche es ieghen donse.
Nu en es gheen natueliche dinc dat alto comt inde
 miltche als euen en drincke dat de miltche ten mode
 t nyempe. en daesome dat hy hem in dat alre naeste
 ende t dat enwendichste veemch mit ons. lo vant hi
 dese wijle. **Nu** willen wy spreke vande lijfliche
 spijlen. in het ludet groeliche. en doch maket ons
 verblendelyke. **Sinne** **Abernat** sprect als wy diele
 spijle ons hen euen lo wēden wy gheten. her die lijf
 lijke spijle die wy ten monde t nyerne die ciuit mis
 ten eerben. ende lo gaet li in die maghe en daer
 wordet vrecht vande hitten der leuizen. ende

Die maghe die coeket die spyle en deyle dat quade
vanden gueden . ende warmer een natche also vele
spysen hoet als .p. punt groet des en compt den
die natuer: is also vele als dat alre mynste gewicht
dat ande wypt die maghe al wt i menyghen
eynden . ende alle i die mage compt lo heuet noch
wel .ij. graden eert tott natuen compt . en alle de
maghe dan also ghecoect heuet en verduwert mit
nature hure . lo compt eene ouerle cracht d' ziele
die god daer toe gheordneert heeft . ende deyle dat
al ome den hontle en den heren en i eene ygelike
lede en wort dan vleysche ende bluet . en dit gaet
door alle die aderen . **P**echt aldus eelt mitte licham
ous hen . die lyflike spyle wort in ons u'wandelt
also wy dele spyle wedelg' etet die wort u'wandelt
i die spyle alle onse he' sp' tot **S**ime **Augustyne**
met en lalic u'wandelt weden in di . mer du lalt u'
wandelo weden i mi . die dele spyle wedelike ont
finct ly gaet door die adere inden inwendighen
gront **N**u nyeme wy **S**ime **Deumaeitz** wode
als wi die lyflike spyle eeten . lo cullen wy te ren
eersten ende dan linct ly neder mitte lichame . wat
es dat cullen sp'ieet **S**ime **Deu'nat** warmer

Wñ gode eren lo wēden wñ gēten. Wannē lo eret
 ons god. datt dūct hñ wannē hñ ons van binne
 onse gebreke berelpe ende onse mīndighe oge
 op dūct. en gīct ons te kēnē onse gebreken.
 want hñ eren onse conlaenac. dat byten en dat
 culven es. alle mō die spijle mīden mont omelpe
 hñ. en daer. alle des gēhe wōt die mīlche mīden
 berelpen gods hñ. en daer gheworpe. alle in anxt
 en in vresen en in bitterheide. en en wat niet wie
 het hem vgaen sal. lief kint līdet dñ in desen en
 laet di gode eren en culve. ende en ganck niet daer
 wt. mer culve dñ selue. valben mede. ende dattu
 dit berelpen daer niet nē en vdiñnes. dattu te
 hant yet wloepes totten biechten en dan lo dūct
 dñ het es al gedaen. **W**een lief kint biecht gode
 ten eerben. ende dattu oc dan dñn oplette en dñn
 gelvoenlyc gebet yet aen helts. nī niet eene mīe
 lyken lichten wren gronde dñns herten. **A**y he
 god ontferme di oner my armē londe. en blyft
 by di selue dat es dñ betē. dan lesen of beden oft
 wattu dūct dat desen gronde ighen es. nī hñde di
 dat die vānt daer toe niet en lae niet ongeordīnēd
 luericheit hñ brmet. geine mīden mīlche eene
 ongeordīnēde swaerheit ende lue lichte. mer

ons heren luydinghe lijn luet en guet want
nae sijne berespninghe compt eene luete sauchti-
ghe des ghemeds en minlijc betruwe en een
vriendelijc te verlaet my heylige hepinghe dan
so vreezt di god alle die spijle wel ghecuwet es
dan so gaet sij sauchelijke t'allo smectet si i den
maghe. Och alstu aldus wel gecuwet best inden
consaenaen ende doch mit eyne goetlike conlaet-
ende du di dan laes t'onlen he. So gaeltu hem saucht-
lijken t'als wi ons selue wel pruenen sullen nae
Vinc Paulus wode die spreect alleme die spijle
sal niemē so merck do hem selue. dan gaet diele
spijle inden maghe ende daer coeket en vduwet
die maghe dan gaet die spijle inden houde t'ez herte
doer die aderen in alle die leden Aldus wannez wi
ons selue wel gepruet hebben ieghen dese goetlike
spijle ende wien mirelijke eren so eret hi ons en wi
hem weder en wi weden van hem geren en gebaet
en vduwet. Ende dat ghelchiet so wanne wi mit
al dat onse es ontweden want so de spijle meer
gecoeket wot so si aen hoer selu me ontwot en hoer
selu vromder en ongelijker wot. Also lieft kind
hij aen suldi weten en bekene of v god gheren
heest en oft ghij v i hem vint en dat ghi v nez-

ghens anders en vint. Wantt alto onse he' spreect
 wie mijn vlesche ieret ende mijn bliet demcket
 die blijft t mi en ic them. salu dan van hem vduint
 en ghevoect weden. so moesttu dy selue ontweden.
 Wantt sal een ygelijc dreck weden dat niet en es.
 so moet alre male ontweden dat et es. Sal holt
 vuer weden so moet sijne eerste materie vliessen
 en ontweden. Onse he' spreect die mi eret die leeft
 t mi. lief kint dattu hyst toe comes daer en es geen
 dreck alto mit alle dicke te gaen totte heylighen
 sacramete. Wantt dat trect dy gelyke dat die alde
 miltche ontweert inwendich en wtwindich. Alsoe
 als die natuer wercket en verduert en trect
 doet sijne adere die cracht der spijlen ende wort
 een wesen en een leue mit hem also trect die
 goetlyke spijle dy gheheel af en daer ane salu di
 seluen bekennē wie du dese goetlyke spijle yeren
 heues. of dyn hert yet meer afgetrockē es want
 dien dat god niet en es. ende of dat leue dat god
 t dy gewracht heeft doet die aderen yet wact
 aen dyne werlten miltche aen dyne lyme aen
 dyne leden aen dyne woede aen dyne werke. en
 aen dyne wandeluythe. Dat sacramete verduert
 al dat quaet es inden miltche en wu per wt en
 god gnet t. ende als hi aldus getrocken es mit

Geneste vint
 rotscapto alreus

desen eren. dat weret hem alwt aen sijnē leuē and
ninnē aende meynighen an den gedachten dat al
mīdewē en godlyker wot. ende dat heylige sacramēt
dodet blencheit en gheeft hem seluē te bekennen
ende leert hem seluē te keere van allen creaturen.
Want also velt gelaene hi heeft ons gheluyt in
ten brade des leuēs ende der vltenswyllē. **Dele**
spīle uwandelt den mīlche also t hoo. dat des mī
schen leuē wot geregelt van gode. so dat hi dan mī
deleer spīlen getrocht en uwandelt wot. **Ende wa**
die mīlche in hem vint. dat sijn hertē pīdē blyft. en
sijn welwendighe leuē ruedeale. en dat ment aen sijnē
leuē met ghewē en wot. als an de pīdē aen līnlich
aen tītcoertinghe te lūckē. aen des herten verleydinge.
en daer mīdewē en mīdewille by te blyuē. en hīr mī
totten heiligen sacramēte gaen dat es een lōchlyc
dīnck. **Onse** hoo werpīle wt sijnē maghe. als die
eene spīle weder ghyct. het waer. **dele** mīlche bet
dat sijn met en ontīnghe. sijn biechtē en en wīllen
die oerlaken der sonden doch met laten. die paus
en mach die sonden met vīgeuē sonder rouwe. ende sijn
mīden wille vort meer te hūeden. ende aldus gaen sī
valte mīte anderē daer toe. het wāer gūet dat mī
biechtē hēde die eene vīgelīkē leiden wānceer
hī daer toe ghaen solde. **Het** sijn sonīghe mīlche

die wel decke daer toe gaen moghen . ende sonnyghe te vij . daghen . ende sonnyghe te iij . weken . ende die dat doen . souden voer en nae een weke sijn . dat sy come in en neyn sonder spreken . en souden des middaghes hoer noetrust eten en des avonds een luttel . ende sonnyge moghen te hochtijden daer toe gaen . en sonnyghe te paellchen . en dat es cleyn genuech dat die hem een ghehed valte bereyden . en sonnyghe sijn die minne daer toe gaen en luttel . Want sijt des leker ~~in~~ mid waheit weme sijne sonden is leyt en sijn en mer en willen hueden . en hem mer en heeft gepruelt die woert sculdich souden lichame ons heren . kind ghi en wet niet wie lozchlic dat es wat waendij dat een luyckes . neynt in trouwe . en het sijn sonnyghe die willen daer gaen niet van grote drift in van ghewoene of dat sijt andere luden sien doen . Niet heb komt is alle . niet dat dyne in sonnyghe gerne guet we en hem voer die omlaken der sonden wilde hueden . dat die ten vij . daghen daer toe gingshen mit eenre oerlatner vrespen dat es leer guet . sine dat hi is en vualle . niet op sijne gherechtheit . niet sine sijne cranchheit te sterken . Ende ghi solt wete

dat ic wilde eene milche die een gruwelijc milche
in der werelt waer gheweelt en hadde eene gan-
ten afkeer gedaen tot gode waert. Ic wilde hem
heue eyn half mer lanck alle daghe dat heyl-
ge lactamēt gheue dan desen verlanweden luden
ende daer mit wilde ic in dese de wezel blullche
Ic hebbe beuonden van wat taken dat es dat die
milche die yet goets beuonden hebben. Die heyl-
ghe lactamēt also wemch wret en bliue also
lauwe en kalt. daer toe sijn ij. taken. dat eene
ij hebben yet verborghen gebreke die hem hin-
deren. die sijn inwendich of wtwendich of ij sijn
licht onbekuet hoers mons. Vch lieue kinder dat
af compt dewyle grote scade van onbekueden
woden te spreken. liet voer v selue om gods wille
of v en woert minne niet. **D**ie ander sake
es dat ij van gheuonden dat toe gaen en niet
van rechter minne. **D**ormit gheue es herde
gnet dat die milche van gheue eene in bliue
hadde by hem selue want dat duet den milche
grote scade dat hij by hem selue niet en blijft
en de vrucht niet waer en nyempt vander god-
like spijlen ij wret des derden daechs en des
vijf dayhes. **W**anne die milche sijn selues waer

ende bliene by hem selue. die vrucht des heylige
 sacraments en dat werc i mach in di niet geboren
 wēden du en heues dan een toekeert. gemade
 mit eene nūlyken by blyue. en dat sal sijn i allen
 oeden i allen wylen in allen werken by allen lude
 als des noet en nūtre es by te sijn. m dat sijn lo mie
 mynste mach. **Beker** hieldij v bi v selue so solde
 dat heylige sacramet werken in v. ende doer v
 ende ghi wot edelyke ic wandelt i hem. ende het
 woerd v doer alle p̄lben. het mocht gelchien vele
 vrodybaerlyker dan den p̄lber selue. en des sal de
 nūliche begheren doer alle p̄lberlyke oefeninghe
 dat bi met grote vruchte ander wercliker toe
 keeringhen mit nūne. **Dat** wij nu dat heylighe
 sacramete also ontfaen moete dat wij in hem ic
 wandelt wēden des help ons god. Amen

Dat hoechtijt vander heylig d'juoldicheit

O Ale lyene he ihūs xpūs die spreect
 inder ewangilien. wat wij spreken dat
 weren wij. Ende dat wij ghesien hebbe dat
 ghetuyghen wij. ende ghi en ontfaenct onse ghe
 tuyghen niet. **Of** ic v van eertlijen dinghen ghe
 leit hebbe en ghi en geloues mi niet. **Of** ic v dan
 leide van hemellichen dinghen. wie soldij des ge
 louen

Dele wode leelkne inder ewangilien van desen
waerden hoechtijde der heyliger drjuoldicheyt
Ende alle die hoechtijde die in dit iaer hebben ghe-
weelt die hebben al ho' tijt ende hoer eynden ghe-
noemē ende sijn alle sijn op gherecht en alle crea-
turen loef en londerlinghen vnuiltijche creaturen
in diertijt ende es die heylige drjuoldich **Van desen**
hogher wedigher drjuoldicheit. so en comē wij
gheen eygelyke wot vanden die wij hi af spreken
moghen ende moeten doch wode sijn van desen ewel-
wedigher drjuoldicheit. Daer wij nu af spreken.
daer ons alto omogelyc toe es te comē als mitten
haerde aen den hiemel te reynen **Wilt** watne hi
af spreken of ghedyncken mach dat es hondertwē-
myne dan eenre naelden pūnte cleynē es ieyghen
hemel ende eerde en engelen en alle getale en mate.
Dit es te male omogelyc allen vltrenenlyc af te spreke
of te legghen of te vltane. **Wie** die hoge welelike een-
nich en drjuoldich in plone **Wie** dat ondelcheit d'
plone es. **Wie** die vader gebaert sijne lone. **Die** lone wt-
gaende ende doch in bliuende in een bekennenyllē sijn
selues. **Daer** spreect die vader sijn ewighe woert. en
wie dat vander kennenyllē van hem wegnēt die wt-
ulterende minne die heylige geelt en die wtulterende
ende weder in vlietende t' o sprechlyker beuatticheit ho's

hoers letues. ende t welcliker vernichheit. So es
 die vader dat die lone es t mogendij in wyllheit t
 minne also es die lone en die heylige geest al een.
 ende es doch to groet onder-scheit an den plone.
 en dat t eenicheden d' nature. weulicetende on-
 bioldelike. hji- af mochtme vele woerd make
 ende en es doch mer af te spreke nae ver-bane.
 wie die on' weidelike symicheit es in ond' seude.
 hji- af waer beteyt te beuinden dan te spreken.
 ende en' met lusteliker dan van desen materien te
 spreken en te hore. endalre meest daer die wo-
 de in ghedraghen sijn. ende es van h' diese onghel-
 ycheit. want het al onspreekelike v're en v'reemde
 es. en in ons geboeren es. Want het es on' mygelike
 v' l'icemyste. ende wy beuinden dit woert den grote
 papen die moete doch yerswat wo'de hji- af hebbe
 te bescreuen te bescreuen dat heylige gelouue. ende
 sy hebben hji- af grote bueke. mer wy litten een-
 uoldelike en minlyc gelouue. Omme Thomae's
 spreect. meniet en sal dat beghypt dat die leeren
 gesproken hebben. d'yt mit hoen leue veruolget
 hebbe. ende desen nae geynen sijn. so dat sijn vande
 heyligen geest hebbe. want also geen d'inct lusteli-
 ker noch minlyk en es te beuinden. also en es gree-
 val lochlyker als hji- t te doelen. en laet v' d'is-
J puerce

hij aff lijn ende gelouues eendoldelyc en laet v in
gode. **W**at hebbe die meyltere anders te doen da
vreemde dinghen te onder-sueke. en die en woden
nye also luttel als yets ind' ver-truult. ni' liet dat da
i gebozen we'de inden gront. met ind' vernulter
wylen. m' in welchlyke wylen inder waechheit
met i redene met i welen. **D**eser heyliger dry
uoldicheit lullen wi wa' nyeme in ons. en loe
w'den wy hoez nae gebielde inder waechheit. want
me vint die godlyke bielde gewaerlyc en bloetlyc
in der zielen natuerlyc. m' doch met also edeltyc. allt
i hem selue es. **E**nde alle onse voeynck es nu dat
wy des mynlyke bieldes waer lullen nyeme voer
allen dinghen dat so mynlyc en so eygentlyc in ons
es. ende van dien adel ^{waer} god es. en can nyemant
eyghentlyc gelycke. **W**an spreken die meylteren
wondlyke vole van desen. ende lueke die bielde i me
nygher wylen natuerlyc en welchtyc. allt spreke
die meyltere datter eweltyc in der oulle crach
ten d' zielen es. **G**edincemylle. **V**ersteremylle. ende
wille. mit desen drien crachten lijn wy ontfandtyc
ende gebruyctyche d' heylig' dryuoldicheit. **D**it en es
mez inder nedylten grade. want ^{dit} es inder nature. **E**ne
nae redene sprac meylt' **Thomae**. dat volcomelheit
des bieldes laghe an d' welchtyc des bieldes an der

oefeninghen d' crachte als geduckēnylle v'stente-
 nylle Ende wille Ende daer laet hyt in desen lymē-
 an der welckheit minen. mer nu merken andere
 meysterē. ende es ontellic daer boue. en spreken
 dat het es inden alren ymichsten d' zielen. Daerle
 god heeft inden gront welclike en werclike en isclike
 Inden welen wurct god ende gebriuyct sijns selues
 indien. ende mē mochte gode also wemich daer aff
 gelscheiden als van hem seluē. dat es van lijne e-
 wijgh oedninghen dat hyt also gheoord impert heeft
 dat hy hem met scheiden en mach noch en wille.
 Ende indene gront daer heeft die nūliche al die god vā ^{die ghenade}
 nature es Ja also v're als hem een nūlichemden
 gront koert daer wode die ghenade geboren. ende
 anders ind' heechster wijlen. Ende hyt al sprac
 een heydens meyster proculus. Alle die wijle en
 also langhe als die nūliche mitte nederben bielden
 Dme gaet ende māgrelt daer mit. so en es dat met
 gelouflic. dat die nūliche t desen gront vāmoet
 comē mach. dit es ons alre male ongelouflic dat
 dit t ons lij. m' widdij dit beunden en v'staen wat
 lij. so laet alle mēnichuoldich' ende liet dit aen mit
 eenē v'standelike v'nustighen aen liene Ende wil-
 tu hem noch nare comē. so laet alle v'nustighe an-
 tiche

want die vniſt es onder dy . ende wot een mitte eene .
ende hi noempt die eene aldus . Een stille luyghende
ſlapende godlyc onſinnich duyſternyſſe . kende dat
een heyden die vſtoent ende hyn toe quam . dat wy
dien allo vire en allo ongelyc ſijn dat es ons gret
laſter ende ſchande . Dit meynde onſe he^r . Doe hy leide .
dat rijke gods is i v . dit wot allene inden gront
wt allen wcken d' crachten geboren . Van desen ſprect
dat ewangilie huden . dat wy ſpreke dat weten
wy . ende dat wi ſien dat getuyghen wy . en ghy
en ontfaet onſe getuyghen niet . Ja wie tolde die
wewindighe ſinnlyke mitche die ghetuyge moghe
ontfaen . die inden lynne mit ſinnlyke dinghen ome
gaen . dien es dit te male een ongelouue . Want
onſe he^r ſpreect allo als die hiemel es verheuen
ouer die eerde . allo ſyn myne weyhe . bouen uwe
weyhe . ende myne gedmcke . ou^{er} ~~de~~ v^{er} gedmcke
Dyt ſprac^{te} onſe he^r . of ic v van eerliche dinghen
geleit hebbe . en ghy en geloues my niet . of ic v va
hiemellchen dinghen leide wie tolde dies gelouue
als ic v deſer daghe leide vander u^{er}wonder nimen
ende ghy ſpreect ghy en wilt niet wat ic leide . ende
dat was doch wel een eerliche dmcke . en wie condi
dan vſtaen van desen inwendigghen dinghe . Ghy

hebt vele verwuikens nu aldus nu alto mitte hinc
 dat en es dir ghetuych niet dat wij sien dat geruge
 wij **af** dit geruych vintme inden gront onbeeldelg.
 telker t dien gront daer ghebaert die hemelliche
 vader sijne sone hondt wett inelre dan een onghen
 blick nae onsen vtraen ende den blick d'ewichheit
 alle tijt nuwe inden adel der onspreekelike claeheit
 sijns selues die dat beuynden sal die hem vre in **ke**
 on' alle werclicheit sijne verwendigher crachte en
 fancelien en al dat hem ye in ghedreyghen was va
 bute dien onselike ende smelre inden gront dan lo
 compo die vaderlijke crachte en ruyet mit milche
 doer sijne een geboren sone ende als die sone wat
 geboren ~~inden~~ wren vader ende vlieret wed' inden
 vader aldus wort die milche inden sone vanden va
 der geboren en vlieret weder mit vader mitten
 sone en wort een mit hem Van desen spreect onse
 he[?] du salt mij vader heiten ende du en salt niet
 op halden in es gien nae mijne hocheit huden
helden heblic di gebat doz mijne sone ende dier
 ghiet hem heylige geest^{wt} onspreekeliker ende onbe
 gripliker manen ende doer ghiet den gront des milche
 mit sijne graue diere es ij-wirclich dat es die goed
 tier-einheit ende die conde dan wort die milche to goed
tieren

ende lauchtmœdich en conlre gheeft hem onderſcheyt
 wat des mîlchen vōtganc **lijm** allen doechden.
 als dese **ij** gauē allo **lijm** geguen. So wēden den
 mîlche die gauē vrochtbaer in duechden. **Dan**
 comē noch **ij** ander gauē ende die halden hem
 te lāmē. dat es die **faet** en die **ſtercheit** en
 dan comē **ij** and' gauē die **lijm** ſcouwelijc. Die
 eene es die heylige vrepſe die huedt en vellet ul
 dat die heylige geelt inden mîlche gewrachte **heest**
Ende dan comen die **ij** oulke **Verſtenemille** ende
Smaechke wyſheit. **kinder** dese laghet die vi-
 ant' vō' alle mîlchen. en ſonderlinghē een behen-
 dich vrant. dan behueft die mîlche die gauē d'
 conlten. **kender** i desen te ſtaen een ogenblick dat
 es onrellijc beter dan alle die wtwendige wken
 en oplette **lijm**. en dat die mîlche i desen gront
 bade vō' **lijm** vrmid doet of leuende. dat waer
 nutter dan **C** plebzzen gelesen. **hij** es dat ghe-
 warighe ghetuych dat die heylige geelt getuyg
 i onsen geelt dat wi die kinder gods **lijm** Ende
 vldus vrmid wi dat ghevarighe ghetuych in
 ons als mē leest inder ewangilien. drie ghe-
 tuyghen **lijm** mîd hemel. dat es de vader dat wot
 ende geelt. Die getuyghē ons en gheue een ghe-

waerich getuych dat wy die kinder gods sijn. en
 die gront tuyghet dy selue. en dat selue tuyghet
 di so weder. en alle dinghe ordinghe luchten i
 dijne redelich. du wils of du en wils. het geueet di ge-
 tuych van allen dijne leue oftu des getuychs waer-
 nyemes. en blyft daer by van buere end van buere
 lo wo'destu aenden lesten getuyghenelle verlaest.
 of sonder twyfel en nyemstu dit ghetuyghenelle
 dat di nu getuyghenelle geest in alle dijne wo-
 den werken end leue. so sal dit getuych ouer di
 aenden lesten daghe ordel geue. god en sal di nu
 vordelen. in dat sal dy vordelen. het kint blyft
 by di selue en nyem ~~de~~ in di ~~wo~~ selue waer.
 ende des en duedy om met. hnt of compt dat
 ghy een arme miltche wilt sijn. in en bestu in
 desen gront met come of en salstu hnt met i
 come omme dijne werclich. so heb dyn ghemaeck
 heueltu desen wren miltche u'wonen. ganc wed^o
 te huys ende ke' di ~~w~~ in dy selue en lueke dese
 gront. wantu en vmdes hnt ¹⁵ buten. dan wt/
 windige wylten en oplette te male n. ~~W~~h vmd-
 den kinder vader leue dat een man die kinder. ~~e~~
 was omme dat hy die kinder nylle wilde vlyen
 lo vloec hi inden walde. en creyde wel. ~~g~~. ~~g~~. ~~brue~~
Jare

onder hem die alle desen inwendighen gront luych-
 ten. mer kinder die eene vele nare dan danidre.
 Ende sijne huyfrouwe had vele vrouwe onder ho.
 Dit es eenen ouerwelike vborghen waeste doncker-
 nyffe. die en wille niet mit smylke wijlen vonden
 sijn. ende daer die se inden miltche geblic was.
 ende hem selue die hindeze mit hoze grou' wijlen
 wruindich dat sy dien onblyue die make een
 gruweliche zidel. lieue kinder. wildi nu huyfrouwe
 so luidr deser poente wa nyeme. dat es dat ghi
 gode bloetlike meynit in allen dinghe. en die eer
 gods in al en vo' allen dinghe ende niet dat dyn
 es. en sijne wille. en niet den dynen. dat ander
 cozeelike gelaet. dattu t al dynen werke dijns sel-
 ues neer-stelike wrydes. ende sich aen dyn gron-
 delose niet mit eenen by blyue ende nyem. wa
 niet weme du omme gneet. ende wat dat in dy es
 . ende dat di niet beuolen en es des in nyem
 dy niet aen. ende laet alle dinc op hem selue
 staen dat gnet. dat laet gnet sijn. dat quaet es
 en berichte niet noch en vryghe niet en keer
 em' in dynen gront ende blyf daer by. ende nyem
 wa der vaderlik stemme die in dy ruypt die gneet
 allutke rycheit wa' des noer die miltche ghaue alle

wāchen onderſcheydes ghenuech. to edelike wot
 deſe wāche begaet ende verlucht. lief kinne oft
 nu v'geres dat wy geleit hebbe. to onthaltē me
 deſe ij. puenē. ende du veruolges groetlyc deſe
 dinc. dat eenē es dattu wālike deyne bes mwen-
 dich en wvwendich van gronde. en mē^{er} ſchijne
 noch van wōden. nē nider wāheit to vdeyne dy
 ſelue. ende en reken di ſelue nē i dijnen gronde.
 dat ander heb gewaer goetlike minne. met allmē
 nu minne heet i ſmiker benidelik wylen. met
 i godlik minnen en meynighe. die en es nē een een-
 voldich ſmike god meens. het es een unliende moe-
 nē. mitten ghemoede. dat wi nu alle deſen gront
 geraken moete. dat wi dat gewarige beelde der
 heylig' dijnoldicheit vinden moete des gōne ons
 god Amen

Dat hechtij dat die heilige geelt geyheue wāt
 I lijn alle v'vult mitte heyligē geelt en
 begonſten te ſpreken die groet dinc gods
 lieue kinder. het es huden die wālike dach
 dat die edel dner ſcat geyheuen es. die edel ſchat
 die v'lozen was inden paradijſe mitten londen
 alle meylt van ongelooſanheiden. Ende alle

malchen wān gevallen t die ewighe doet / en
doe was die minlike heylige geest die een troest
es alre male vloren nu al sijnē gauē en troest /
ende alle malche waren gevallen inden toren
gods ende inde bant des ewigen doets . desen bant
brack onse lieue hē ihūs xpūs opten gueden
vrydagh doe hi hem liet vanghen . en brude . en
staf aenden cruce . Doe maecte hi eene ganle
loue tusschen sijnē hiemelsche vader en den mi-
sche . Nu als op desen dach so es die loue bestadicht
ende die edel duet . scar es weder geyheue die re-
male vloren was . dat es die minlike heylige
geest vand' rjcheit en minne en volheit die in
hem es . daer en consten alle herte ende v'sterrenisse
mer toe come . dese minlike heylige geest quaem
inde ionghen ende t alle die ghene die sijn's ont-
fandike wān mit also groter rjcheit en ou'vloedich
ende ou'goetle minndich . Gelyker wijs alle off
die rjn sijn scoote hadde off hie al verdrincken
solde . en valde alle die dale die omē hē wāen also
dede die heylige geest den ionghen . ende alle die sijn's
ontfandic wāen . ende also duet hi noch t allen v're
londen opshalden . so v'uoelt hi alle herte en zielen .
waer hi stat vint die v'uoelt hi mit alle rjcheit

ghenade minne en gracie van dien dat niet te
 spreken en es. Want hi vuolt diepten die he
 wei. gehalten sijn. Wat nu allt was in Helias
 daghen. Doe waelt hi. in en. vj. maende dat
 nye en reijende. en dat me leyen noch eeren
 en mocht. ende of dan een suet vrochtbaer
 reijhen quame die al eert. hich veruolde dat
 al verliche wold. ende bleue dan eens milche
 acker. wtghelchiden doze en droghe dat sol
 de een groet druck sijn. Si sijn alle vuolt
 minne heyligen geest wie mach dan dien mil
 che te moede sijn des harte ende ziel en grout
 te male doze es genadeloes ende miloes es
 bleue vanden heiligen geest desen wden trost.
Wen sullen wij merke wat wij doen sullen dat
 wij den heiligen geest ontfanen sullen. die naeste
 ende hoechste berendinghe hem te ontfanen die
 moet hi selue bereiden inden milche. hi moet
 die stat selue bereiden tot hem selue. ende
 moet hem selue ontfanen inden milche. wat es
 nu sijn wer daer. mit hi den milche hem
 selue bereit te ontfanen. die heilige geest he
 wet. h. werke inden milche. Dat een es hi y
 del. Dat ander hi vollet dat ydel. also vbe

als hijt ydel vint. Dese ydelheit es die eerste
bereydinghe den heylighen gheest conuenen.
Want also vele als die miltche ydel es also vele
es hi ontfanchijc. Want salme een vaet wullen
so moet eerst wt dattet in es. sal wijn daer i
so moet dat water wt. Want. hdinghen die con-
trarye sijn en moghen in eenre stat niet sijn
mit vreden. sal dat vuyt i dat wat moet wt
want dat eene den andere contrarye es. Sal god
i so moet van noede die creatuer wt. Het moet al
van daer dat i di es. het li in wilke wijs dat i
di aen ghenome es. Nu moet die die-like veeli-
ke ziel van daer in alle wijten. sal die vnuftighe
ziel inden miltche geopenbaer werden also moet
hem die miltche laten vaen en ydelen. en bereide.
en al laten. ende des selues latens also al te male
wreghen en gelaten sijn. ende van al dien
niz halden en valle op sijn niet sijn. anders veert-
dricht. ende viaghet den heiligen geest in hem
te werken inder hoedster wijten. uen desen wech
wilt luttel yemert. Wanneer dese bereydinghe
inden miltche gheschiet. dan alte hant werket
die heilige geest. Dat ander wech inden miltche
dat es hij veruolt die ontfanchijc. ja oft inder

Wahrheit wel geydelt es. So ontfangestu oec also
 vele des mynre alle des meeren. mer eyghente
 ninnē en eyghere meeynghe en eyghens wille
 des salu te male sijn weyghaen. loende hemelric
 voer di open du en solstet mer in graen willen oft
 god also van dij hebbē wolde. Dat es die stat da
 god in wone wille. en da die heylige geest in ge-
 gheue wot en vuolt den natche alre male. en al
 eelt oec dat die hem voelt ongesact en swaer en
 trage ind nature icghen sijnē wille. en hys nē
 geberere en can. In dien selue sal he hem guede
 tilje hiden en nyemēt nam gode en laet hem inde
 selue sonde. ^{become} ~~dat~~ en al dat op hem vallen
 mach. **D**ie ghewa armē des gheests die vuolt
 die heylige geest mit allen rjedom en mit alle
 sijnen schatte inwendich en wtwendich die ouste
 ende die nedelke cracht. ende des natche doen es.
 dat hi hem laet leuēden ende hem stat gheue dat
 hi sijnē werco i hem become mach. Ende die duet
 loctel pement ia die doch i gheestelike schijne
 sijn. die god doch hji toe vcoren heest. want d
 verleydinghe es so vele wt hji. wt daer. en die
 weuckinghe en die oplatte ende die guerdunckel-
 heit. en luctel pement wil hem den heilige geest
 sijnē stat laten beuēden. dit es alre meylt der doen
Iude

in inden zordhliken tijde. wa hi hem i dijn lijn we
become liet hi vuolt di alte male op dattu di ghe
warichlyc en godlyc halden wils. en oec dijne we
liche miltche also haldes als den heylige geest wel
bereempet. In werken. in woden. in wandelinghen
ende i alre ordinghen af gesehuden en stille. dan
so werct die heylige geest groet dinc inde miltche
die hem aldus ymrelike maket. nochtan datter
die miltche niet af en weyt. recht also die ziel v
borghen liken ^{duer leue} inden miltche daer die lichame
niet af en weyt noch en beuynt. also wket dyc
heylige geest inden geest en inde gront des miltche
sonder lijn weten. sal die miltche des nu gewaer w
den dat moet ghelien mit wed' gebuyche crachce
weder inden gront. daer die heylige geest lijne we
ringhe en lijn werc in heest. als nu die dorachtige
miltche die in hem beuynt so valt hi alre hant da
op mit een. mynlich ende aenjemlicheit als oft
yct des lijns waer. ende of hi yct daer toe ghedaen heb
en veruuet alre male. ende dan duet die miltche recht
als of een groet meylte. een wick begonste en in
die hant hedde. en een and' quame dies n3 en comte
en verdefict alre male. recht also duet die miltche
so wane hi hem den neempt de werken gods. En
dit ghelchiet den miltche vand' groter lult ende

vrouwen die hij medelieden vint. Want die gaet
 onspreekke v're boue alle die vrouwen die die
 geuelen die inde welt sijn ende en desen aen-
 nyemlichkeit so wort dat werc des geests v'dezuet
 en vlaghet mer al eelt dat hij groete schade duet
 ende hinders maect. Doch also langhe als die natche
 t'geyne doerlonde en valt so en gaet hi niet te male
 ewech. in het maect een groet ~~hinder~~ en hinder
 En omme datme des hinders niet nauwe waer en ^{in omme}
 so waent die natche dewyle dat al guet en godlic
 es dat t'hem wat en hi sijn doch aller selue ende
 het sijn ho' werke en aen ghenormelheit en hoer
 werdelicheit ende guetdunckelheit en het ghesaet
 we wel dat desen selue natche groet verborgene
 dinct en sonderlingen openbaringhe in gauen
 ghegeue werden het es nochtan groet twyfel hoer
 dien natche aen sine leken eynde salgaen en mocht
 nochtan eweliche vloren werden ende dat mochte
 wel gesien van sijner aennyemlich en guetdunck-
 kelheit. Kinder het moet zee luer sijn ende die
 natche moet sijns selues te male weygeuen sijn.
 Daer die heylige geest sijn adel in wi-ke sal en nae
 sijne omuaden en du wils hem niet d'ijne aen nyem-
 melicheit en guetdunckelheit hinderen sijn werc in

oft du hant in vmdes lo en saltu hant mit niet
 alte hant totten biechte loepen. in loep t di selue
 ende daer mit tot gode. en geef di hem sculdich va
 gronde dijns herren. ende alre leger hi sijne god
 lye hant op dijn hoelt en maect dij gelont zultu
 di onder wuips in oetmoedicheit en geues di he
 sculdich. Van desen spreect onse he t sij lullen den
 zieken die hant op hoelt legghen en sij lullen ge
 lont weden. Dat ander si lullen die viande vdrhue
 och die laghen en dat wa nyeme dat die viande den
 nalsche aen leger. en wie menich vallche vorwop
 hi den nalschen te vorc br met daer hi mit bedro
 ghen wort. alle deser stricken ontyghinge die in
 lche t redre gelatenheit. Si lullen oec die slange
 op nyeme. dat sijn oec die slanachtige nalsche
 die come di aen mit hoen gravelike woerde en
 nyeme hem aen meylerscap die hem uz beuole
 en es. si wonden en steken di in die nederste cracht
 in also lange alst in die ouerste niet en compt
 lo wodes guettraet. Avich du om en bouch di
 Vergiffenysse suldi di in die en en sal v niet scade
 wat dat in die stuerachtige nalsche comes dat
 lieren sij totten alre quaecten en eygellen al dat
 si sien of hoen. si hebben rechte spynne natuer

ende oft u lichten wás in eynigher gueder oefeninge
 dat di de heylige geest te male vuotten solde ende
 quame dan sulstet ruyllche mit hoen scerpe wo-
 den vindstu di dan en conste di gelaten t gods wille
 ende meyndes het waer al welc des heylige geest
 dat solde sonde maect wel bereiden. so wānee: du
 swyghes en lichts dat omē gods wil. ul beruert
 dan dyn wetwindich nātsche het en sal di in scade
 kander. wildi tot iwe besten comē so halt dese ij.
Dat eene es dat ghi v ydel en ledich maect. utre
 gescapente dnyghen. ende vrs selues en halt vre
 inwendighe en wewindighe nātsche t rechtē ordi-
 nnyghen. also dat die heylige geest sijn s weres
 van v onghindert blyue. **D**at ander es dat ghi
 alle opualte. t wat wylen dat li op v comē. het li
 inwendich of wewendich van gode nyemet. ende
 maect anders. dat v god bereiden wille daer mit
 tot hem selue. en tot sijnen groten ganē die ouer
 natuerliche lijn end wonderlike. daer du nūmmees
 toe en moghes comē. dan mit liden inwindich oft
 wewindich. vanden viant of vanden nātsche. dan
 lullen si mit nūwen tonghen spreke. dat es de
 nātsche sal die alde natuerliche tonghe eēnē kander.

vo sullen conften lo leestidele confte dat ghy ve conste
beluedet ende voliet wat ghy spreect of v en wort
nūm niet . mezet of v worde sijn te eeren gods ende
vrs naelken bereynghe ende vrs selues vrede . met
mit gode spreket sond' onderlaet **B**ernard spreect
alfo ic vele redene berelst wuwendich alfo loest hy
vele redene nuwendich mit gode . en des en mach nē
te vele welen . **D**an mit nuwe tonghen dat es gode
loue ende danken . Al en hadden wy gode niet me
te danken dan dat hi ons vdraecht en spaert ende
ons so guedertelike vbeit . dat hi sijn godhe werc
niet become en can t ons . **W**y hedden hem nochtan
vele te danken . **N**u mit nuwe tonghen dat es
wanne ghy den byden anderen comet so suldi spre
ken van gode en van godliken leue ende met dispu
tiee vander godheit ende in anden vernūstighen dat
dat v niet aen en gaet in wren gronde der duechden
wec dat ghy v alfo halden mocht en spreken in ver
nūstigher wysen . ghy vdoemde v selue mede eade
dien daer ghy te spracet . en oec suldi v vo lubeyle
mēschen hueden . dat sijn die slanchtge mēschen dat
wy te voen af spraken . **A**ls die nuwendigher wile
we ghedreue sijn . dat ghy te dan niet geestlic in v en

treck. Want die viant onclaget v waer hi v toe vint
 gheneicht. Also es oec dit weze des heylighen geest
 dat richt hem declinse nae dat die natuer gelact
 vint. want ^{ghe}wille mit sijne gaue wondlike geest
 ende natuer nae hem trecke. daer hi dan vint oene
 guede ^{ghe}vollame natu. daer nae richt hi sijn weze.
 Want also die slachregen neder valt en niet ydele
 neder en comt spreect die he. also en wille hi n
 dat sijne gaue ydel weder keven te en bringhen
 natuer ende geest mit hem weder. in v moghen en
 twetmoghenen wken in rechte ordeninghe. ende
 aldus wu ket die heylige geest. eest dat hi di vint
 inghewarige armoeden dijns geestes. en dat al alle
 gelacht dat dese stat volten mach t alre wijs in alle
 belicmyghen so wattu t di getrocken hebs of trecke
 moghes. alle hartheit ende arth ordele. en alle de
 dmek die de heylige geest in di niet gebrocht en
 heuet. in hijn salu oec meken alle die in valle of
 die oec valle die teghen dijnen wille sijn die en laden
 di niet. Du en sals oec niet gedimcke oft u des heyl
 ligen geest aldus waerden sulds. Dattu dan dijne
 wewendige guede werken den heyligen ^{geest} pet. sullen
 hnderen als name werke of werken d'ghelofam
 heit in rechter sulterlikeit en bruederlikeit minen

Neen lief leuit: n̄z alto darne alle dinck beghene
moet: in een miltche die gode gerne inde en niet
de. alle dine sal hi van minne doen gode te eer en en
te loue i reche ordenighen die ap hem vallen wijt
hem god toe vuedyt i minne en in lauchmoedich
i guedertierheit di en dine naelken te vreden te
bluuen. ende die werken en hinden di niet: mer
dine onordeninghe inden werken di hindere di
legge al af en meene god luterlyc in alle dine
werken ende anders niet. **T**en anden male n̄z
met vrs gronts wa van binne. ende huedt vre
ghemoede. en en laet goene onghoordeninghe di
toe staen ende behuedt vi wode en vi werelke
wandelinghe so blijdi te vreden in alle uwe wer-
ken. ende die heylige geelt sal in v come en v
v sice male werdelike vuollen en in v wone ende
edelike in di werken. **W**is du dese lereminghe hal-
den die di ghehoert heuet. **D**at ons allen die ghesae
Des help ons god amen

Ons heren wode. en vander wedich des sacrament
Alle he spreect die mijn vleyscheit en
mijn bluet drinct die blijft in my en ic
them van dien mynlike woden heyligen sacra-

mence daer wij vole af hebben gesproken. Vandies
 ouerwedicheit alle herten en alle tonghen noch
 alle verstantnisse die en moeghen niet hijn toe come.
 ende hijn op gaet alle onse oebeninghe. want alle
 onse salicheit comt hijn af ende wort hijn mit
 volbracht. **Du** lullen wij **Sint Bernaerts** wort
 voer ons mynne die daer spreect van eyne lijflike
 eten. **Hyden** wilken hi van desen spijlen spreken
 wilt als van eenē auwe ende linden ende coeken
 en vdiuine. Ende al eest dat dit groflike lude to
 lullen hem nochtan die subtyle malschen kueden
 w die vianclike houede greeke. want eenē oerwe-
 dighen lmaect wel neder dinc. Van desen spreect
 onse he. **Je** dancke dy hiemellche vader dattu dese
 dinc verborghen hebs w den grote en wijsten der
 welt. ende heeste gheopenbaert den deynen ende
 den oetmoedighen. **Wij** lullen dit werc mit eenē
 vruftighen aengelichte aculien mit grofmanis
 ende wedicheit dat onse he also grondloes onspree-
 che oetmoedich es. **Dattu** onse he selue gegheuen
 heeft te eenē grou wijsten welwendich. als breets
 en wijns dat wij hem ten monde in mynne alle
 lijflike spijle. ende hijn mit meyn onse he dat hi
 se en nae hem en in hem in ons wilt drucke ende

lincken ende ons te male mit hem vœenyghen.
allmē mitten linnē begripen mach hi mochte wel
eene vele hoger en behendiger wysse hebbe won-
den van groten schijne en claeheit. in linnē
Wildevaert **l**erijft dat alle daghe gheschiet on-
sichelijc. Ende dat selue sacht eene duore ionck-
dat eene onbegrijpelic claeheit omme vinct
den p̄ster ende den altare. en vele vande mytele
dasi mit hon lēlike oeghe. dit heeft onse lieue
he' ghedaen van groe' ^{noch lēke} minne. Ende also ne gheen
oefeninghe ^{noch lēke} mitter en es. Also en es ne gheen omme
sochliker dan datmē dit onwedelike ontfant en
onbereit. **N**u spreect **S**ime **domm dromulus** dat
de mēsche sal hebben. **ij**. poene die wote werden
lichame ons heren sal gaen. **D**at eerste es dat de
mēsche onschuldich sal sijn van alle sonden. **D**at
ander es hi sal gecleyde wēden mit allen doechden
Dat derde dat hi sijn selues wēd oncleet ende wēd
t gode gelat. **D**at vierde es dat wē wēden een
pēl gods. dit lūten wi bet vclacere wi omme sonden
sonde sal sijn. so wanne den mēsche sijnne sonden
leut sijn van bynnē ende biecht hem en hi doet pe-
nitencie daer vō. also als die heylige kerke ge-
ordenyert heeft. en hi dan een yuiche lūchten

lach

wt eenē gronde like bekennē sijne gebreke heeft
 dat luyt meer dan lelen of beden en dan die opla-
 ken d' sonden meer te hueden aldus wort men
 sonder sonde. dat ander es dat de nāliche weede an-
 gheden mit duechden ons heren ihu xpi. alle oer-
 moedicheit. lauchtmoedicheit. gheoersamly luy-
 cheit. verduldicheit. ontfermhicheit. minne ende
 desen gelyc. dat derde es als de nāliche aldus
 mit duechden es gedeidt. So wot de nāliche also
 male sijns selues ontlet ende wot in gode gelet
 tē eenē ynerlike vreden. dan beynut hi dat wot
 dat onte hē spreect. die mi er die blyft t mi en
 ic them. Ny desen vrede solde die nāliche mit nēlle
 lueken to dat hi nē gestuert en wōde noch ontlet.
 in wōden noch t werken. ende dat en meynighe
 met een lūliche natuerlike vrede des geests. mē eenē
 godlike vrede. want alto vele wt gode. alto vele
 wt vreden. es yet des sijns in gode dat selue es vrede
 de. ende es yet des sijns wt gode dat selue heeft
 onvrede. alle de nāliche aldus in desen vrede compt.
 to wot hi waeliche oen tempel gods t dien vrede es
 sijne stat. ende wot een tempel des helige geests
 dat vierde teken es. dat god al des nāliche werke

wuict in hem en wrohem seluē in god werket
die werken do hem **W**ru nyemē wij voer ons
de wode linc **Bernaerts** als wij hem eten. so
weden wi geten dat es linc bezelpen in onser
consciencē **W**ru en wilt god met allene bezelpen
mez hi wilt dat de milche van allen milche oec
bezelpt wēde. **A**llo gelijck wijs wode die milche
geiaecht als een wile diert datme den keizer geue
wilt. dat wot geiaecht vanden honden **E**nde dat
es den keizer veel genamer dan off ment laucht
moedelijc geuen hadde **G**od es der keizer die dese
geiaechde linc eten wilt. hi heelt oec linc iaghe
honde die vrant iuecht den milche mit mēnighe
hande becozinghe ende luypt nen allen liden in
mēnighehande wijlen **S**omwyle mit houerdie off
mit gēricheden **E**n mit alrehande onducheden
somwyle mit melkreelt of mit ongeordinyde linc
rietheit lieue kinder staet valt et en staet vuz ghe
moet gheiaecht wēden **S**o comē die lude mit linc
woden en ordelen di en iaghen di **A**lle die milche
aldus geiaecht wot van al dien dach en nacht so
sal hi gaen do die vorduldicheit en bemoedich
ende sal hem ontfemē ou die gruwelike milche

dien iaghen ende wyghene. als of hi een quaet m-
 lche waer. **L**ief kinne spreec wt eenē minne gron-
 de lieue he' ontferme di ou' hem en ou' mi. ende
 huedi om' dattu niet en lopes in die bollche ende
 in dat riave. Want dat wilt en doet niet also in'
 het loept den rechten wech vo' hem. noch en bit
 noch en lauwet weder. ende huedet u dat ghi
 n' een hout en wet dat ghi yet weder bytet.
 Onse lieue he' heet oec sijne ingehonde in dachten
 ende i dulen. ghi moet griaech wieden vliet te
 gode. also den heere woert doestende na den iagen
 ende loept totte fonteyne. also salen reche **loch**
aloup slechpelike voer loupe en liet di do: lben
 tot gode den leuedige borne i eenre maas wylen
 Onse he' iaecht een' i ygeliken milche na die
 dat hem minne ende naer es. **W**ilt nu de die oermodich'
 of daer die lauchymoedicheit of die verduldicheit **ich**
 aldus wot hi morawe. ende dan so smaect hi
 onsen he' te male wel. en eelt dat die milche de-
 len gront heeft so compe hi totten belben ende
 hoechsten daer dese doechden daer wi af gelsprake
 hebben. **A**lle oermodicheit lauchymoedicheit
vduldicheit en minne. **W**ant die gemeyne minne
 es nu also zee. **W**etreghaen i ullen steden d'welt

Wāc mē eenē nūliche vōnde die līnē grōnde na
ghīngē dien nūliche lōde mē also grādvelīken
tōt gāen. desen grōnt vīn mē in lūlken. ~~slude~~ wāt
hoē kīnde dat līn hoē hōnde. ~~vōnde~~ māne ende
vrouwe. mē en sal die nūne gāen op die vīn
deze lāt of van dier wīlen līn. die wīgenomē
heit ende wīlen dat heiten ~~lōden~~. Aldus sal hem
die nūliche lāen iūghen allen creaturē en dat hīde
in rechtoer gelatenheit. ende dat gāet ouer alle
oefeninghe valken waken ende bedē of hālber
ghen te draghen of. ~~ij~~. ruden ouer dī ouer te
lāen. ~~lānder~~ staēdi in desen so moechdī weert
delike tot deser hōger spīlen gāen mē het es
eōn lōdlic druck dat mē onwēdelike te gode gāet
ende lōder līngē mit wēdelīken hezten en mit
belerenen grōnde willens en wētens het lī wat vā
lāken dat lī. Doer of lāende. mē die nūliche die
hem vīnt bereit alle dīne te lāen die hī weert
dat god gelāen wil hebbe. ende te hīden dat god
geleden wille hebbe. en līden hem tūd bezelvinge
gods en gāen dāer dāer mit verduldicheit dat
hī also geuacht wōt van gode ende vanden creaturē
wie dāer lūllen die dāer tōt gāen. ~~Vīndelstu~~ in dī
dat dī berespēn gods meere wōt en hōds dat mē

eenre laetmoedige: gelatenh^t ende dat die minne
 tot gode meere wot. en meere i dijn v blust wot die
 doerste der gescapenre dinghen. ende dat die we-
 de vzeyle wasser. so en es i eertrijke geen meere
 oeffenighe die nutter es dan den weiden lichame
 ons heeren te neme. Nu wie decke Daer aff
 spreect. Sine dromilis panem m^um cotidianu
da malus hodie dit es onse degelijc broet huden.
 Nu vanden wi in die p^ltsen dijt ons degelijc gene
 lyene kender liet v^o v selue oft v vanden praelste
 wede: leit wot dat ghi in reche gelatenh^t a vrede
 blijft ende vallet op vr met. en en laet v met twij-
 uelen hi en wot v leke: geestelyc lichre vrechtbae
 dan of hi v waer woen inden sacramete. ende daer
 suldyne inden geest euen also onse he spreect
 die in etet h^{ij} blijft i mi en ic in hem aldus blij-
 uellen in hem. dit es in eenē grade. Nu sijn 7
 graden die vele hoger sijn dan alle die daer wij af
 gesproken hebben. dat eene es mit bekennē dat
 ander es mit beuynden sonder bekennēssen dat
 eerste es in eenē luten ontletten ende ontweden
 alre eyghenheit en sijns selues. Der ander ginet
 es een inwendich gedrange dat wot geboren

vander ontfettinghe ende also als die milche mē
eyghenheiden en meez onthaldens ende mē
aenghenomēheit heeft gehadt also vol mere maer
oe die druck sijn **W**an nyemē wij hji **maer**
benants worde. **S**o de spijle mē gekoect wēt.
so li hoe selue mē ontvoert **I**nder suldi in gode
grymicht wēden so moet di v selue ontvōden en
alre eyghenheit ende mīlich en wezlicheit ende
aenghenomenheit i alre wijlen dāz ghi v selue
mede beleten hebt **T**wee welen alre forme en
moghen niet te gade **S**taen i eyngheer wijs
sal god i so moet van noede die creatuer wt sal
god eygelyke i di werken so moesttu sijn i een
re luter ledicheit ende al dīnre crachten also
gans ontfet sijn al hoe wezlicheit en aenghenō
menheit ende staen in een luter vloechene dīn
selues en op een blot niet ende so dat niet gron
deloet es so die veyngē dāz welelike en wuer
like ende grondelike es **w**ant dāz wōt dat niet
also bloeliken ontdert als ander sielen ons heren
ihū xpi die dāz toe queme oft mogelyc wae des
niet en es die veyngē wōd also groet sal god
wālike spreken alle die crachten moten swynghen het

en sal hij niet lijn een doen. het moet lijn een ont-
 doen. sal die spijle in die natuer wandelt weden so
 moet se ontweden. hij in desen so gelyket die alre
 meylike scade dat die vernuft daer toe wille slaen en
 wille een mede werken hebbe. ende wilt weten wat
 dat si ende en wille niet ontweden. Och huedt v in de-
 sen ontweden mi vindy dat v dat heylige sacrament
 een hulpe daer toe es so moech di daer toe gaen i de
 weke. ij. wt. of. ij. wt. of alle daghe. ni niet niet on-
 gezichter begreete daer toe loepen. ni vindy dat
 v helpen hij toe wdesen grade die hij in rechte staet
 daer wot wgebaen een onlydelike gedranghe vande
 ontweden alto dat den milche al die werelt te nauwe
 wot ende die natuer wot so ghequeest en gedronghen
 ende ghedruct ende die milche en weethoe hem es en
 hem es so wonderlyke banghe. **L**ieve kinder ic wille v
 segghen wat v es. dit ontweden dat maect v dat ghi
 noede wilt sereue. **I**n desen wot dat wort **S**int **p**ylus
 waer dat. **h**ij spreect. ghi sult lijne doet condeghen tot hi
 compt. dan en es niet mit wden of mitgedechte wat
 es dat. dat es een herde deyn douch met het es mit
 sereuen ende mit ontweden i die crachte lijns dorts
In desen graet daer in hinderen v. **ij**. dinghen die ghi

in desen onboren moet. **D**at eerste es die lichame ons
heren ende dat wot gods en dyne eygene oefeninghe
want alle behelpinge es in desen gelijden en dattu hys
wt niet en hoopes dat wa^d dy beter ende nutter dan alle
dat wt wa^{ken} en hys en wuldy om^e niet aen. en loept
den lezan vraghen den eenē voer den anderen nae. het
wa^d dy vele beter bleefstu bij dy selue so woerde dat ghe
welen in dy geboren dat onblyue dat hys geschiet
dat en can men niet wt gespreken mit desen lyden
gesueken der nature die des gedranghes gerne ledich
wate. dan so compt die vuult en wille eenē voverp
hebben. dan compt dyne eyghen redelicheit en spriect
wae mit gaestu omē en saltu niet v^e hebbe du vez
swindes t di alre male du sulc dencke du sulc beden. **S**o
compt die viant wat gaestu hys luten du soldes dy oefe
nen. **S**anck enwech du vliest dyne tijt so come dan
die ghe groue miltchen die hem selue beleen hebben
en spreken wat sicutu hys en en hoers dat wot gods niet
dese dat lqn oec alle iachonde. die dy segghen du soldest
di behelpen du soldes den laca niet gaen. **M**eyn i desen
en saltu gheen behelp sueken. que melstu ce mi i desen
en ic wulde ende hieldes mi dat heylige sacramente
so wilde ic di oefene en vraghen wie dy tot my gesant

hedde oft god wa' of die natuer. Omme ho' behelpen of
 dijne gewoende vondic die .ij. lesbe aen dy ic en gaets
 di niet het en dade dan een dinc. **W**ar dat dijne natu'
 also crand: we' dattu dit gedranghe niet gelyden
 en condes so mochtstu ver' of .ij. we' in die weke die
 te gaen niet omme sijn veruolosen in' omme dattu dy
 te wat laldes hiden. **E**nde of ghy oec vint dattu die
 druck niet en v'griet so loldi weten dat die gheua-
 righe gebozte in v niet en gelschiet dat gedranghe
 en moet eerste v'gaen ende wat dinge dat di dat be-
 nyempt of oncloest dat gebaet hem i dy en be-
 nyempt dy die gebozte die daer geboren lalde sijn
 oft u wt geliden heddes. och die natuer waechde hoer
 lieuer te zome te gaen dan dit wt te hiden. **E**n dit
 waer dy vele beer: dan aller dattu die wijle oefenen
 mochtet. **W**ant het es vele beer: hiden dan werken
 och dan so gedmet die milche de luetich die h'j midn
 lacramete comtje gehadt heest so namet die arme
 natuer noch geern weder. **E**ndes niet en begrijpt
 my h'j in dat ic gelsproken heb dat ic v jec dat lacra-
 ment of dat wot gods verboden heb. **R**eyn niet
 want midn .ij. eersten graden so en wort gheen dinc
 mitte die te tot eens gelvarighen leuenden volghen-
 ghe dan dat heylige lacramet of dat wot gods in'

in desen so hinderet al die behelp dat me hebbe mach
ende mit desen behelp so duet de milche redye als of
hy gode den rygghen keerde en spreec ick en wil dyns
met ic wille anders waer hene Ende din wort god onse
he redyt oft hy niet wort dat hy sijn nuyt wees
inden milche met become en mach och wile een **anc**
ancem lye guet **wees** hyt vlymp^{wot} in desen **Du** nyem
wy noch hyt **linc** **der** **nats** wot och waeraken de
milchen mit desen ontweiden en mit desen druck och
knider wile een milche dinc. **li** weden ouercompt
i gode. **dat** lywaest ons **linc** paulus dyt inde ghem
ryghen loch **der** **den** huands keerde inden spiegel d'god
le daerheit ende spreect also wy weden ghemillfor
myert van daerheit in daerheit **Anden** saluen bidden
vanden geest gods **Wyt** af wie de milche in hem trect
ende in hem u wandelt also hi spreect tot **linc** **August**
time du sals ghewandelt weden in my **hoe** deser wan
delinghe en weden wy niet ghevae die desen wach
niet ghegaen en hebbe also hyt ghelproken es **in**
i eenre luere eemoldicheit **en** niet in menhuoldich
es dit te gheuyghen met me en mach niet die alle
spreken sonder vele woden **Du** sijn comighe lude die
staen mit vaster okeninghe dien dese ouerformaf
in lucht of bhat onderwilen te weken eens in of me

weest die es alre god gheest ende li hem da' toe
 keeren ond'wylen sonde: onderlijen en ond'wylen
 mit anderlijen i eene donckesmylle In desen we-
 den die miltchen gheuert mitre ghewonde minne
 m' die ander lijn tyghelormest ende mighenome in
 die gheuanghen minne wye daer gaet m' m' ghe-
 nomch daer wa' bette af te beunden dan te spreken
 ende die miltche weden dan die alre gesaedele miltche
 voer alle miltchen. dat wy die v'ulghen des help
 ons god Amerz

Op den ander en sondach
 nader octanen van p' p'nyfsten
 Een miltche maede een groet auonuaele

Aen miltche maede een groet auonuaele
 ende leide wt lijne knechten en hiet comen
 alle die ghenoecht w'ant te bruloff want er
 es al bereet ende li en wilden niet come en ontsul-
 diden hem alle. Die eerste leide ic heb een doep
 ghecocht dat moet ic g'ken belien ic bidde di ont-
 sculdich mi. Die ander leide ic heb vijf roek olle
 ghecocht die moet ic p'ruue ic bidde ontsuldich
 mi. Die derde leide ic heb een wye ghe'rouuet ic
 en mach niet come. Cortelje die hee sprac voer
 waer legghen ic v dat niemant van dien diese ghe-
 noedt w'aren en sal van minne we'loep een dele

weslap es in eenē geestliken leene spreect. **3**
Verzoeyne Daer toe dat wy alle gheruepen sijn en
ghenoedt dat es dat alre inwendichste en dat alre
lute. **4** en bloetste beuynd lute bekene ende ghe
smaken end gheue weden des inwendighen
gronts daer dat rijke gods es. **5** hoe god woent end
wuet dat salme beuynden mit minne. **6** i eenē ande
lyme. **7** so es dese weslap dat heylige sacramēt.
8 Ten derde **weslap** male so es dese weslap dat ewige
leuen dat es die gheuarighe weslap. **9** alle weslap
die alle creaturen ye gheuonen inder tyt of omme
ghewynne solen i geest of i naturen. **10** dat es also
vele myne ieghen die weslap als een cleyne boer
kijn ieghen alle die wete. **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100**
Kinde welc mēliche die
tot deses weslap come wille. Die maer dez. **11**. eerste
weslap waer nyome. Want die meylken ende
die heyligen spreken. so wat mēliche die niet en
heest. **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100**
eenghez wylen een voelmaec perliwat die
en lals diez. **11**. **12**. **13**. **14**. **15**. **16**. **17**. **18**. **19**. **20**. **21**. **22**. **23**. **24**. **25**. **26**. **27**. **28**. **29**. **30**. **31**. **32**. **33**. **34**. **35**. **36**. **37**. **38**. **39**. **40**. **41**. **42**. **43**. **44**. **45**. **46**. **47**. **48**. **49**. **50**. **51**. **52**. **53**. **54**. **55**. **56**. **57**. **58**. **59**. **60**. **61**. **62**. **63**. **64**. **65**. **66**. **67**. **68**. **69**. **70**. **71**. **72**. **73**. **74**. **75**. **76**. **77**. **78**. **79**. **80**. **81**. **82**. **83**. **84**. **85**. **86**. **87**. **88**. **89**. **90**. **91**. **92**. **93**. **94**. **95**. **96**. **97**. **98**. **99**. **100**
mez. die volmaec
es seer ongelijc. also ongelijc sal oec dit gebruyken
sijn mez. wie doch dat dit waer es in eenre wyso so ont
hult doch god die smakehike leuendicheit des gronts
i eenighen gueden lute en mēliche alle sijne leefdage
dat hem minne een druppel deses weslap en wot

vó' aue sijn eynde ochte licht niet vó' dat hi d' compe
 ende die málche sal licht. **ij.** grade hogez comē bonē
 die málchen dier hji wouderlyke vele gelhade hebbe
De sijn vele málchen die hji openbaeringhen heb
 ben het mach gelaen hi maches also vele gebey
 ken ende hem ^{also} onnūte maken. die ghene die nye da
 af en beuant die sal gode in deser we'scap **ij.** grade
 naeze sijn want god niet dese we'scap mittez mitten
 d' minne ende gheeft eenē ygeliken also hem alre belte
 es m' die desen gront smaken sal. die moet van noe
 den sijn heere en sijne minne geket hebben van aldien
 dat god niet en es. noch **des** god niet een gheuwet
 sake en es. **Die** ander we'scap es dat heylige laan
 mente ons hē' lichame die we'scap br met so vele
 onspreekeliker ghenaden en salicheden t' d'ez niet alt
 te spreken en es. ende dit es onse alle minne d' málche
 ende deser grot' graue tolde de mēdche also danbaer t' h
 dat hi dit degelijc hebbe ^{en} ofenen mochte. **W**et es eenē
 vraghe wat noē' es dies datme alle daghe inden la
 namente die doet ons hezen begaet want onse he
 anden gueden vrydaghe alre male genoech dede vó' ^{gode}
 alle die wēlt ja al hedden. **ij.** wēlden gheuwēst hji
 noch d'ez vor' ghedaen. ende heeft ons dese minlike

en dit he'strone
 he' vān groter
 minne gedaen

70 dms segg *Suy manducant in vinct popl me*
Ambrrosius Suy vinctus q. m. d. d. d. p. u. r. a. t.
Paulus Quotiescunq. manducabitis p. panem huius et calicem bibere mori
et d. d. d. d. d. d.

Wyle gheuonden Want wy van milche lyker cranch
alle daghe sondighen. dat die hoghe offer alle daghe
nuwer weden solde Sme cranchheit des milchen waer
nae sine Thomas weden alle die vruchtbaerheit ende
die minne die ^{du}ouwerde doet ^{ge}vrochtes ^{heer}andien daghe ^{woer}
eenre ygeliker messen ^{ge}en die selue genaden ontfact
een ygelic guet milche die den weden lichame ons heren
ontfancet. dat wede sacramente vdracht ende doeret
die sonden ende het duet den milche wallen en te nye
men in doecheliken leue. het huedt den milche voer
toecomende valle en ve des vrients strecken die li lon
dit onderlaet den milche voer vromighen dat hi groet
vallen solde beide geestlic ende lyflic en waer dese cranc
tighe hulp niet. ende den zielen wort meninge genade
dies af. Want het es meninge ^{ge}ziel die inden venging
solde ligghe tot anden wyren daghe en wa die heylige
oefeninghe vander messen niet die mit dese heylige
oefeninghe d' melle haeltlic weden verlaet en son
derlinghen van heyligen priesteren derre oefeninghe we
ket grote ghenade ende wonder inden venginghen en
oer nider tyt mit dese oefeninghen sal hem een ygelic
lic milche opdraghen ende alle daghe mit manen mit
begheoringhen tot alre priester oefeninghe nider melle

also wyt als die welt es ende sonder luyghen tot gwe- ^{Augustij}
 den priesteren ende sal dat heylige sacramente vint ^{Crude et mī}
 hem ^{alle} heghereen ende sal dat alle ^{die} in lipre meninghe ^{suasti}
 nyeme leuende en doet die dit doet wet declachtich
 niet allene der mellen die hi hoert mer alder mellen
 die inder wezel gheden woerden ende die een in
 wendich miltche wez ende hem inken conde dien
 doestich wel raden als hi een melle wawendich des
 dighes gehoet hadde dat hi hem hield tot hem selue
 want lo hi hem puerlicke inkeerde tot gode lo hi vrocht
 werlicke alle mellen hoerden ende liet hem dat mit
 ghenueghen **Wat es nu die sake dat also grote gheue**
 omeclyche genade inden sacrament dat af comt
 dat also menich miltche dit sacramente also dede nye
 met die nochtan inder ghenaden sijn en datment
 also wemich gewater woert i eeniger vruchtbaerheit
 dat dies soot die selue miltche en nyeme niet vlyte
 lyke waz hoe gebreken noch si en lieste niet en da
 in eenre swaende wysen ende die gebreken hunden
 die genade hoen inluet **Och kinder die miltche sal**
 de also nauwe in sijn leue sien ende i sijn wandelin
 ghe dat hi gheone staende gebreken hield ende son
 der luyghen sal hem die miltche hunden vint onbeueden
worden

alle die natliche noch dat mede aendeuelich de na-
 turen den hem heeft die neygelicheit d'imblieden-
 ghen so en maect hem die spijle nu mēer na
 hōn adel ende nae rechter lust sijne inwendich
 alle die ye ier van binne leuonden die sullen dese
 aendeuelicheit wāneme. ende sullen tot deser *Wd est opus*
 weder spijlen gaen. mer op ho volcomenheit *sans mē d'ous*
 m'ome hore grove cranchheit. *sz male hōdich*
 of een natliche in alto grove cranchheit queme dat
 men te male uerwuelde den lijn leue. vmocht
 hēt den wel van wuwendighen guede ende mocht
 mon hem lijn leuen daer mede vringhen so *Comparo*
 maect me hem eene duechter spijle van golve
 ende van poerlen. dat hem lijn leue daer mede *vlees*
 wōde. mer en giet me hem die spijle om lust m'
 ome noet lijns lijts. *Wet* also en sal de natliche dies
 spijle niet nyeme dan ome lijne cranchheit op dat
 hi niet en valle in d'ezonden. dat es en nimen
 natuelike ghelapenre dinghen ende alle die
 natliche duez spijle heeft geten drinck hi dan wat
 dat op den lo d'ijts die calheit des wazers der
 spijlen hore werdelicheit. *Recht* also gheliet hi
 wānme de natliche dese wel hoge werde spijle ge-
 nome heeft dat heilige sacramente ende nyempe

ende nyempt dies nae in hem vreemde bielden
ende becomermylle. ende menichuuldigeyt wouwen
digher dinghen. also wort die milche gekindert
dat hy niet ontfandlike en es des hogen adels en
die edel wclicheit. ^{de} wort gekindert. ende die hite d'
minne die woert geblust. ende veralt. en die geest
en die natuer werden onghelicket totte ynrechten
wanne des heyligen sacraments. Do wannere
die milche dies toe compt dat hy hem wille scheiden
vanden creaturen. so compt die viant en spreect
het es eene traechheit du en maghes niet best
den eynde volgheden. dan so duet die arme blinde
milche alle dat ysrahelische volc dede. d'le moeste
wt egypten vorden. ende si adre wdt lighen dat die
van egypten hem nae volgheden wel int. vi. wagh
De spraken si ach wie heddestu in egypten gelaten
ende hedden geleden dat wy mochten en wi nu
hij moeten verdriven. Pecht also doen die ver
lagede hude die cleyn van gelouue sijn. alle hem
die viant genaect mit menichuuldigen becoming
so dinct de milche dan het es bette. datu een doech
en dinct my es bette. dat ic in egypten bliue ende
in becomermylle d'werelde ende de creaturen en in
hoe minnen bliue in anre minne sielen dan ic

doch ~~aldus~~ v'lieten sal. ^{du} aldus blyft niemich m'liche
 datte god niet en dorre gerruwe. dan so sal die mi-
 lche gaen tot onsen heer ihu xpm en bidden hem
 dat hy sijne hemellichen vader vo' hem bidde ende
 mit vollen betruwe so kee tot hem. Vande weer-
 scap sullen wy benyden als wi come inden ewige

Alene Des help ons god Amen

Sintre petrus belerijft dese epistel op den inoudach vander
 octaue van p'p'osten

Alre liefste voeruoedicht v onder die ghe-
 weldighe hant gods op dat hi v v'hoje
 inden tyt der v'ernaen ende al vt loyghen
 weept inden heer want hy heuet uwe r'uecke. Op v'yl die
 lesse dymen
 dylst x'ij' auct
 v'or Completo
 Dyt n'icheen ende waect want vt wede sake die du
 uel gaet al ome als een b'riellchende lewe tucken
 de weme hi u'welyghen mach dien wede staet stes
 lyke inden gelouue wer dat die selue l'ydmyghen die
 die w'elt es te ghelien uwe broeder'scap. mer god
 der ghenaden die ons m'z een luttel l'ydens heeft
 ghep'uecht ende gheruepe in xpo ihu in sijne ewi-
 ge glorie. hy salt volbr'inghen en v'eltyghen ende
 lekeren hem in sijne glorie. ende sy sullen regnen
 van ewen redden **Ame** Dit es die epistel die ons
Sintre petrus belerijft. diez wy aen nyeme eene gaule
 Iteer

te volbringhen al dat die heylige kerk al dit waer
begheert mit alle den hoechtyden dit wer al
desen beloren op dat wy dit behalden ende gheue
myne alre liefste bruedre ghi loft v oetmoedighe
onder die gheweldighe hant gods **W**ij sulden
poenten **en** merken die den milche van noeden sijn
ende hebben moet ende dat gaet al onse oefeninghe
op welen ende leue **en** dat deser eynd ghebreect
welc dat es lo en helpen ons alle onse oefeninghen
met welen leuen ende al onse arbeit methweert
Dat eene van desen dat ons **linc** ~~pre~~ leert dat es
dat wi ons solen oetmoedighen dat es die gront
dat alle des milchen bleue op gesticht moet warden
off het valt al **nede** **D**at ander es gheuorighe
like man **D**at derde es belchendenheit in desen
veruolget die milche alle volcomenheit **W**ij heest
die milche ontfemighe god de duochden in ons
ghelmaket want hi bekende dat wy dese noot uftich
waeren so heest hi ons dit alheymlike geyheue in
desen als ene groet naeheit **E**nde die edel god waer
vonke die ons vele inwendige **en** nae es dat ons te
male vreemde es **en** onbekent **en** onse groet hanc
dye **T**ij off die natu' stoende in rechtet ordninghen

Mummellius *Esse putas aliquid et si mo' vera fuerit*
Quia quod est. foris erat erit apud me
ond

.1.

so vonden wi die natuer dese duucht i ons londs laet
ende en mochten derre n^z onsculdighen oft ons recht
waer bliuen wi bi ons seluen dese materie en sake
d' oetmoedicheit vanden wi i onsen inwendighen ende
wewendighen mitche tien .ij. grove saken dat sijn na-
tuerslike gebreken ende sondelike gebreke. **W**ile de
natuerlike gebreke sijn dat merke elc daer aen hoe
sijne natuer also veruoert ende behuett der dinghen
ende hoe die ^{al} ^{and} ^{er} ^u wandelo weden dat ons allen wel es
bekent ende die gebreke der natuer en hoe dit al in
eenen meet also wi sijn come van meete. also wede
wi weder te meete ende die h^{er} redhte in liet die heit
grote noot der oetmoedicheit. Die ander sake es son-
delike gebreke. **O**ch die wel bi hem selue bliene ende
hem selue heymlic waer wie grondeloseke vande hi
hem in de sondelike gebreke die vint wel hoe sonde
alle mate sijne natuer. **I**n desen gebreke traect
en behuede god niet wie mygelic en wie vallic en
cranch hi es. dat es aen allen eynden onbegrijpelic
en waer behoren dese gebreke i die ewighe doct en
die ^{h. 112} ^{and} ^{er} ^u mitten duucte. **N**u meet en es dit niet
grote materie d' oetmoedicheit. op dese duucht wijst
ons onse natuer so wa' wi ons aenzien inwendich
ende wewendich so beuinden wy el mers guets va
ons selue en en hebben noch en vermoghen. Die

Asus
und Babita
ver te asus
est
Sumitio et vicia sua. de viciis
regimio in regimio viciis. de viciis
de viciis in viciis. de viciis
de viciis in viciis. de viciis

Paulus *Quid habes quod no' accepisti. et si accepisti. quid gloriaris. iij. mo'*
accepisti

Amor

ander duecht es ghewarighe godlike minne die doegh
heest god geplant inder naturen. Want van nature
minnt die milche ende also en es die oermodichheit
gheplant inder milche mer die comt van buren
toe. **Beda** spreect het was also omogelijc dat die mi
sche leede sonde minne als dat hi leede sonde ziel
staende de milche nu in rechter oedemighen sijne
naturen lo moest hi god meer minne dan hem seluen
alste alle creaturen. dat es wel een iamselijc druck
dat een milche sijne eiden aert also verkeert en dat
eygelijc weze sijne nature keert totten creaturen ende
laet den looper de naturen. Die derde duecht dat es
belcheidenheit die comt vander vernijst. Want die mi
sche es een reddijc creatuer. Wet wat weze ghi wet
dat die belcheidenheit niet en moeybaet dat weze en
sal niet toe mynne ende en es gode niet bequame en
Simeon spreect inder epistole. **Ghy** lult lijn mi
tezen en wakke dat **vi** belchenderij sal die sal mi
ten richen end regeren al des milchen leue woede
ende werken lijn even lijn drincken lijn slapen lijn wa
ken i allen steden by allen milchen i allen wijten wa
wendich en inwendich. dat lo sal die belchenderheit
richen ord myzen en regere al des milche leuen
wakerlijc en nuschterlijc. **Van mynne** wi weede die
eerste duecht. **Ghy** lolet v oermodighen onder die

nimmē lo deyns toe dat met van hem mit sonder
lichheit goedmijt en es aengelien dat dat allo sijn
solde ende anders niet. **V**an sprecht sijnre **p**eter vort
syt nuchtere en waect want vort wad sake die duure
loopt omē als een brueschende leuwe ende suect
hoe hi v verblinden mach dien wedstaet mitte
gelouue Die leuwe warme hi ludt mit sijnre ste
me lo vsterdie hem die dieze allo ze vander grulle
liker stemē ende vallen den neder lo vaert hi hem
dan ou en este recht allo duet die leuwe die viant
ludende ouer die cranchmoedighē miltchen Die niet
wel gestedich en sijn lo vallen li alre hant te ned
ende loten hem den viant eten **H**ier her ons sijnre
peter wacker sijn dit wy sijn quaet nighene wed
staen mitten gelouue Die miltche sal doen als of een
stat belegen waer lo wa men wille dit dat heer alre
stercke wa ende die stat alre cranche daer solde men
alre meylt huede wegghen letten en en duet me des
met lo vliet me die stat **R**echt allo sal me wacker
hij wāpene aen wille sijn hem die viant alre meylt
belaghet en waer toe sijnre natuer alre meylt ghe
neydt es ende sijnre gebreken alre meylt sijn daer
vaer sal hi hem hueden **V**u lo brinet die viant allo
geerne den miltche i onghesdimpede stuezichheit wat
wanne die miltche aen liet sijn natuerliche gebree

*Vanusa lo
ms*

Wanne men i scheeps noeden es ende te male waent
 verdruen lo weypt m^{an}cker inden gront en allo
 wezen li hem alto wanne die viant den milche aen
 compt mit swaen becoringhen het li inwendich oft
 wewendich. lo laet die milche alle dmeck en grynpe
 den ancker en weyden inden gront. dat es een grynpe
 vol betruwen en hopen i gode. alte hant lo leit men
 rie mees ende roedes toe en grynpen ander anckeret
 allo salu oec doen in wat noeden datu comes in siele
 oft in lyne. Ich conlde de milche desen ancker begrynpe
 T oenre richte wylen T lyne lesten eynde dat hy in een
 re godlike hoepmyghen ende betruwinghe lroue dat
 waer een salich lroue. Een milche sal hem aen getru
 winghen gheuenen als in ander oebemighe der duech
 den dat holpe hem aen lyn lesten eynde. mer dit en sal
 niet lyn een vallche betruwe. alto dat een milche qua
 lye leuen wille en dan gode getruwe wille dat es een
 soude inden heylighen geest. datme wille en weeren
 quaet doet op gods ontfermych. in men meynt alle
 die betruwinghe dat de milche vut gronde des oerme
 dichheit ende der tranen en kenenylle lyn niet vmoete
 ende valle daer mit in redheer belchendenheit i die hup
 gods ende dat sal men doen mit eenre gheuaghe ro
 keer. ende en sal me dien niet wel getruwe die ons
 alto vole ontvulle guets greden heeft. Eer wi ye ghe

Gens nō d
 dlangt spora
 ted in se

Drang qu
 admodu
 tam oras
 in d'ant
 d'ing in
 ad seruo
 d'nd p
 frab
 speten

bozen worden bekende hi onse crancheit dat wy son-
 dighen solden ende vant die noeddruffichste wyse
 daer wy onse solden mit af legghen solden mit lijn-
 te weer digher doet sonder niemich oncellic guet
 dat hi ons alle daghe duet lieer geheelic af en lieer
 di tot hem ende weet wat groter becoeringhe dat die
 milche heeft alle die wyse dat hi in eene wanckel
 staet du wils of en wils so en laet die viant nimen
 mee af du best in dien wel nae u'wonne in wiltu
 u'wonne so doen eene grante gelatigen afkeer ende
 meyns du en wils nimmē doen ieghen den wille
 gods dan so heueltu u'wonne ende die viant vliet
 mit scanden dat hem de milche omes laet u'wonne
 den viant daer mede duet die milche redde of een
 ghewapent man ginge legghen voer eene vliege
 ende liet hem doet bijten want de milche heeft vele
 sterke wapene als dat heylige gelouue en dat heyl-
 lige sacramente dat woest en alre milchen beden
 ende der heyliger kerken oebeynen ende monygher
 hande bewaeringhe die ieghen des viants gewelt es
 op dat die milche wacker like wille wederstaen ende
 wapen lijnen ander manlike t gode die hem so vele
 guets gedien heeft kinder liet vo' v selue waneer
 ghi comet aen v' lalle eynde en en hebdi den viant
 dan niet wederstaen so valdi t lijne hand hi sal v te
 quader doen omē dat ghi hem genolche hebt want

daer en es negheen weide ken **W**y wie solde de unldy
mit also groten eerulke lins gronts waer nyemē
lo warmee de maldye also qualyc leeft hi bedriecht
hem selue ende waent gode ende die lude bedriegen
en v'liest linc **W**y edden tyt en de ghenade gods
dan ghyest god den viant die ghevalt dat hi den
malche gheen guet weze en laet doen. liet voer v
die wyse dat dach es ende ghy dat hechtlycht ende
wandelt inden hecht. ende huet v dat v die duylke
nylle niet en begrype. en liet i vzen gront **W**y
wackeliche van binne aldus en doen somyge niet
alhoer wezicheit guet weze wat warmee li van
binne bezuet werden. alre hant op en wech in een
ander lant of in eene ander stat lo en conen li niet
ghedueren li en nyemē eene ander wyse den en
loepē in hoer eyghen verdersnylle. lo willen li een
arm malche wezden. dan willen li in eene cluse
of in een closter gaen. mer trouwen die in eene
closter of in een cloer guet of i eene guede vynde
ringhe die linc inden lekerste ul linc die optene
ongeliche ul eelt dat linc mer alle wt eene godelike
dryfte daer en come. lo linc doch daer en spreken
heer ic dancke dy dat ic hiet ben ic wille di omme
diene wie ic hiet come ben en ghy sult weten
dat dat alre mynste weze dat ghedaen wort
i ghewariger gehorsamheit dat selue weze vande

Bygornis *Quid alius vobis humiliter obediunt: nos autem ipsi facimur*
in corde superbius. At forte est ut cum videremus quod se. p.
141 fortissimè vincit. Et quida dicitur. Sed obediuntis fuerunt
propositio vobis vris / obediunt deus orationibus vris

gehorsamheit weghen es wedyghen en bez dan **Obedie**
alle die groet werken die een milde mach werke ^{it p pen}
wt eygene willen. so warme' oen milde eens nu ^{voluntas}
wes wees sal begeme to bez hi hem te male in ^{arbitrio super}
stode en bidde hem dat hi sijne oer in hem volbrin ^{ruus. ad hui}
ghe ende belien wal nauwe of sijne genade also ^{ta et huius}
ghenu'ech sij ende of dijne drifft recht si en of
lijne nature also genoldje es. ende of hi den
colbe betalen ^{mach} die daer op valt en keren hem **lijn**
t lijn niet vmeghen ende lie in lijne gront
ende of hi desen gront mede waerheit vint ghe-
waryghe welselike oetmoedicheit en minne en
belcheidenheit hede de milde dese so solde god
groet werken in hem werken. **Nu spreect**
myjn heer sinte petrus vob' wer dat ghi die selue lij-
dinghe lijdet die uwe bruedren lijden mede weest
sijne kinder het moet geleden lijn. **O milde** sij
was hi sij hi moet oer lijden die den want ende
de weest dient. **Diet** h'qmenich stolt en trylche
gelotten hoe leuen wighen. ende helde verloren
inden dienlt dien gheen ander loen en wot dat
vleysche den wome ende die ziel den duuel wat
siet hem nemat h'ij'ome. **Wij** mochten gherue om
gode lijden die hem selue en ewich leuen daerome
gheue wilt ende hi heest selue geleden **off** dat hoest
Christus *Et ait Petrus i' passus est p nobis vobis deliquit*
exemplum ut sequamini vestigia eius / ff ij ad Lii. S i no
quatin' nec torquabim'.

heest geleden so kannē hem alle die lede of si niet
mit en liden. Wie es die noch liden. also vele alle
onse lieue hē ihūs xpūs laste. en v'tmadenisse noch
alle daghe liden. waer hi nu lidenlike als hi ~~doe~~ was so
lede hi noch vele meer. dan hi leit doe hem die doet
was aen ghedaen. want hi wot mēschwest des
daghes ghecruyt mit gruweliken liere. alle die
lijne wonden en lijn doet also uweeten weerde ende
lijne pallie wot hem alle daghe vernuuet en lijne
wonden ververschet mit elliker doerlonden. Nu i
kenne andere wijlen wat laste gelchiet hem daghe
lijj dat lijn reyne wēde lichame dylchij wot ont
fanghen in also mēsch onreine wat dat de wēt
en de creature gewilho vol es en wot hem nu i
pynliker beuindeliker wijlen. wet dat hem voel liere
re es daten die ontfien dan daten judas ontfien
want dese bekennē inde gelouue dat hi hoe god en
hoe sepper es. ende dat was iudas onbekent. ende
mochten lijne vrede die mit beuindeliker matelike
pynen liden also lye mit smerten liden. so worden
dit hoe herte en gaet hem doe hoe ziel en doe hē
mech. en mochten lye gelere mit lijflike beuenen
dat sterue waer hem vroeliker dan hoe natuerlike
leuen dat hoen gheminden hee en god dien lastere
ende die oner ghelchiet. **I**rene kinder dit es dan

Augustinus
Quotius bo
lidam per
ramus totum
Sicut iterum
ad d. nobis
c. 1. 1. 1. 1.

alle male die ghevarighe lekere rechte weech
 als ons sinne verre geleert heeft dat wi ons lulle
 vermoedighen en hoe die vermoedicheit onse gront
 sal lijn ende de minne sal onse gherinnit lijn ende
 reddicheit en belcheidenheit die wij op ten gront
 gerynmit hebben. So behuet ons god inder tijt d'
 vilsaen kinder die es vele die op ghegnaen lij
 in veruiftiger wijlen en hebben gekloert i ho-
 ghen verstaen ende en lijn doer desen weech in
 ghegnaen die vallen alle te neder inden gront.
 Want so hoger berch so dieper dael. Dat wij nu
 alle inden rechten gront vonden weerden dat
 ons god op trecke moete ende sprece vint ganc
Op des helpe ons god dimer.

Wat hochtijt des heyligen Johannes baptiste
Dese comet dat hi gherughen gheue vande
 liecht onse moeder die heilige kint die
 begraet dese welke dat hochtijt des hohen
 werdighen heyligen myns heren sinne Johannes
 baptisten dat wi dien mit woden willen louen
 dat waer een cleyn dinc want onse lieue heer ihus
 xpus heesten so wedelijc geloeft ende heeft gelspro-
 ken dat onder die kinder van wijuen geboren
 nye groter op en stoent dan Johan baptiste hi

milche

44.
Hi spreect ^{oec} wat ghimedi sien in die waeltijne eenē
mit lauchten deidenen geleyde. liet die mit lauch-
ten cleidenen sijn geleyde die sijn inder conyngjen
huysen. Wat ghimedi sien eenē pphere. en hi sprac
selue ic ben eene stemme die ruyet inder waeltijne
bezeet den wech des ^{heren} en maect recht sijne padē.
men smect dese weke van hem. dat hi es luchren-
de en berennende. ende sinte Johan ewangeliste scrift
dit van hem dat hi es een ghetuygenisse vanden
hechre. Dit es dat wort daer onse materie ap sal ghe-
ru mochten wi desen heiligen hijn ouer gelouuen
van dit wort hi es getuyghe vanden hechre. dat hechre
dat een onwelelyc hecht en onbegrypliche en on-
bekentlic des hi een ghetuych es. dit hecht dat licht
in dat alre minndichste in des milchen gront. end
so wannē dit hecht en dit ghetuyghenisse dan aen
compt ende beghint te ruzen als des de milche
dan waer nyemen solde daer es so leert hi hem de
tuyghe ende wille omes anders weloupe en en ont-
fien dit ghetuych niet omes hoer sinlike wewerkin-
ghe also sijn ander lude oec die dit ghetuych niet en
ontfaen. Hi quae in sijn eyghen ende die sijne
en ontfinghens niet. dese sijn weder wōdich iere
dat hechre hi sijn werelchker herten. en sijn alle
sinte Johan sijn veet totten phariseulen aedere

ghelicheit ende hi spraken hi waen Abrahams ge-
 lechte Si sijn wederwordich allen dien die dat liecht
 minne dat es een sochlyc dinc dese hanghe cume
 als mit drayde aenden liecht en tyelouue Nu sulte
 wij hi merken die natuer es cranch en en ver-
 mach te male met van hoer selue Des heeft ons
 die onbesmette god te hulpen ghegeue eene
 ouer natuerlike hulpe ende een ouer natuerlike
 crachte dat es dat liecht der ghenaden dat es een
 onghelapen liecht dat ou'lyst de natuer ou' hoer
 selue ende dat v'met alden colt in hem die de
 natuer behueft inder wylen. Daz ouer es dan
 noch een onghelapē liecht dat het men dat
 liecht der glorien dat es een godlic liecht en dat
 es god selue want sullen wi gode kene dat moet
 doer god sijn mit gode in gode God dor god als die
 phete sprecet heer i dynen liecht sullen wi sien
 dat liecht es een ouer gaende liecht dat liecht v'
 liechet alle menschen die daer come in dese werelt
 dat liecht v'liet alle menschen quade en guede also
 die sonne schijnt op alle creature sijn hi blent de
 sonde es hem. waert dat die mensche waer i een
 dinctel huys conde hi dan also vele liecht ghe-
 hebben dat hi een v'lyter of een gaes conde v'
 den ende op ghedoen dat hi sijn hoeft conde da?

Doer ghestreken so waer hy inden liecht dese heeft
gheruyghenisse vanden liecht. **V**en lullen wy een ee-
sten vernemē wie die miltche hem tot desen gheru-
ghenisse holden sal dat hy ontfaen mach. dat es
dat die miltche hem afscheiden van al dat eyche es of
vergranchje. Want dit gheruyghenisse wort ghege-
uen in die nederste ende ouerste crachte. Die nederste
dat es die beghoerlike crachte en die toene die es
dat es lustelicheit. Die daz nu dat gheruyghenisse
nemē sal die moet hem ten eersten afscheiden
van lustelicheit d' nature ende d' lymme waer hy
ghenuedte in vint het si aen miltchen of aen clef-
dezen ofte corche ghesproken waer hi lymme lymme
luste aen vint. Die noedrufft die gan god den mi-
sche wel. Dit es wel die waeltijne daz die steme
gods in ruypt ende dit het een afscheiden het
van alre luste des gheests en der nature inwendich
ende wauendich. **T**en anderen male so wort dat ghe-
ruyghenisse ghesen inden toeliken crachte. Da-
woert die miltche geleert in gestadichheit en in ste-
heit dat de miltche also ombewegelic wort recht
als een stelen berch. Die dit gheruyghenisse ontfaen
heet met dat hem de miltche late neder valle als
een niet hi en waer een die mit lauchten geleert
waer. **A**n dien verstaemē lude die hoers selues

leiden

ghemaect lueken ende minne Nu vintme lude
 die dit wel verstaen. mer sy clachten den ryet
 dat sy omme een wot of omme een deyn dinc alre
 hant weden bewoedht ende oncler als een riet
 och salich natche wat scadet dy een woert so compt
 die viant en beriet di in nu dit nu dat so wort
 hi drucklic truerende nu aldus nu allo. Dyt
 es recht rietachtich volc nu wot dit ghetuych
 oec gegheue in die ouerste crachte In die v'ken
 tenylle inden wille en in die minne Een pphete
 sprecet dat es allo vele als een natche die v're
 liet Die v'teneyllie liet v're to v're dat een wo-
 der es hoe v're li liet Daer een vlucht natche w-
 die nochtan niet in desen en stoende als hi ho-
 de verborghen dinc so geeft hem sijn gront een
 getuych ende sprecet het es waer Nu sprecet
 hi hi es meer dan pphete dat es in desen gront
 daer die veruult niet in gelanghen en can dat
 lietme dat liedht inden liedht. dat es inden in-
 windighen ^{licht} Daer lietme dat creatueelike liedht
 Daer lietme daer verstaeme dat godlyc liedht
 dat es inden liedht d' ghenaden Ten eersten
 eenre bedecter wijlen inden gront en moghe
 die crachten niet gelanghen dulent wijlen
 nae die wyde die hem inden gront der wijlen

die en hebben weder bielde noch forme noch wysle-
het en heet noch hiet noch dier. dan et es een gro-
delofte afgront zwenende in hem selue sonder
gront also die wateren vallen ende vloeyen ende
sulke stont sulken li ~~inden gront~~ i eenē afgront
en linct als of dier gheen water in en waer. ouer
eene cleynē stont ruyldijet weder wt als of alle
dinct verdrencken solde. dit gnet i eenē afgront
In desen es eygelyc die wonghe gods vele meer
dan inden hiemel of in allen creature die hiet in
gelanghen conden die vonden weerlyc god ende
vonde hem in gode eenvaldelike. want god en schep
hem nimmer van desen hem waer god i ghent
dich in ewicheit wort hi bemiddelike en linaelike
vonden ende dier en es noch voegens noch nae come
In desen gront en mach gheen gheschapen luechert
come noch gebreken. dit es allene gods wonghe
dit afgront en moghen alle creature niet gheen
dinghen vuollen. hi en moghent niet vernueghe
sonder god allene. In dit afgront gehoert allene
dit godlike afgront. dese afgront die des niet vly-
telike waer en nyempt die lichter in die neederste
crachten en myghen en trecken die ouerste en die
nederste tot hoere beghenne en oorspronghē wate
dats die nūliche waer name en bliue bij hem selue

ende waer gehorich der maeltike: stemmen die inder
 woeltynen in desen gront ruypt en ~~luttel~~ leere
 alreos bat in **I**n desen woeltynen daer eelt also woelt
 dat nye gedincien daer in en quadem **N**een niet
 allene ver nuffrige ghedincien die eye miltche ghe-
 dachte vander heyliger drijualdicheit daer sommige
 lude mede omeguen. **D**er en quadem nye gheen
 hji in **N**een niet dit es menging lo verre het
 en heeft noch rye noch stat **H**et es eenvoldich son-
 der onderscheit ende lo wie hji in rechte gerahet
 dien es of hi di ewelike geweest hadde **E**n als oft
 hji een metou selue waer nochtan dattet niet en es
 dan een ogenblyck ende die selue blick vnde he
 ende roeghen hem in ewicheit die lichteet wt en
 gheuet hem een ghecuycch dat die miltche ewelike
 was en es in gode ende in sijnre onghelapenheit
 doe hi in hem was doe was die miltche god in gode
Dat **J**ohan scrijft al dat gemaect es was in hem
 bleue dat selue dat die miltche nu in sijnre ghe-
 lapenheit es dat es hji ewelike gheweelt in hem
 ende also langhe als die miltche in die lichteit is
 en compt als hi wt den oorspronghe gheuloren es
 in sijnre ghelapenheit wt onghelapenheit
So en compt hji nu in me in gode alle die neyge-
 licheit

ende die aendeuelicheit ende die guerdunckelheit en
die eyghen besittinghe ende al dat den groont onlu
heest dat en si al wt ende al dat die milche mit lat
ye belat willichlike tgeest en in natuer dat in
ordninghen ye in hem geusel ende willens ende
werens ontfinck dat en weerde altemale af ghe
delwet en wt ghedrene also hy wt lijnen oer
spronck vloet so en compt hi minnerme weder in
lijn oerspronck ende dat en es der luxheit noch af
ghenuech die geest en weder dan ouerformpt maer
hecht van genaden ende die der ouerforminghen
nu volcomelijc volghen Ende een nigekeert milch
we in sijne minge groont in rechter ordninghen
Het mocht hem wel gelchien dat hem in desen leue
woerde een blick der ^{duerke} ouerforminghen sonder wilke
dat nyemēt in gode come en mach noch god bekene
en mach dan in dien onghelapene liechte en dat
es god selue die nu in sijne groont deke lieerde ende
dien heymlich waer dien waerde menichen edele bla
vanden inwendighen gronde die hem noch clare wa
dan die natuerlike sone desen gronde ware die he
den heymliche ende vltmeden altemale die vltreuelike
dinghen en ginghen desen gronde nae Ende doe qua
me die grote meylers als proculus ende plato

ende gantē dies een clare onderscheit dien die dat
 onderscheit niet also vire beuinden en conden **D**
Augustinus spreekt dat plato dat ewangeliē **I**
eremias also male hadde voersproke tot den dat
 wot Fuit homo nullus a deo ende dat was mit
 verhoeghens bedecten worden. en dese vonden on-
 descheit vander heyliger drijualdicheit **K**inder die
 quom al wren inwendighen gronde dien leetde
 sy en name des wa? dat es ons groet laster ende
 laude. ende wy hoer onbleue volc die kerken sijn
 also grote hulpe hebbe. die ghenade gods ende
 dat heylige sacramēt ende dat heylige gelouue
 ende te menighe groet hulpe. ende en bekene
 ons selue niet dat i ons es. en en weten dat
 te male niet at dat duet onse grote menichual-
 dicheit en onse oplette die ons ophalden dat wy
 in ons selue niet en conen come. **H**er lieue kin-
 der die sijn vat niet en wille volle mit edele wijne
 die volc doch mit stene ende mit alstien op dat
 sijn vat te male niet ydel en bliue en die duuel
 dat niet en tvaer so eelt betes dat hi die vilti-
 ghe vele bede **H**och es oen getuych inder ouster
 crachten dat es inder minnender crachte dat es de
 wille **W**y hebben dese welke van hem gesonghe

Dij es een lichte ende brennende lanterne. Die lan-
terne heeft hiden en liechte. Du geuoles die hiden
den aen dijne hant en doch en liestu des mees
en lieft dan van boue in daer dat middel des hiden
Och kinder die desen sijn wel meede ende name
des liechts en hiden waer dat es die wonden
minne die sal dij in desen gront leuen ende die
wagte dattu daer en best so saltu reysen en ste-
men metter minne ende dems dijne boghe en
spanne **dij** in dat alre hoecste mer comestu
die geuangen minne in desen diepen gront
moestu dij der minne laten nae here wille daer
bistu ongeweldich dyns selues. Daer en es noch
ghedincen noch afeminghe der gcrachte noch
ghetugensse der werken mer wort di allo vol
ger-nims dattu allo vol ledich worts dat dij
ghedincen mach weerden en weder in die geu-
de minne valles so doe alte hant een ouzwaer
en reyle di metter minnen ende begeer en lude
en dijt de minne en en constu niet ghespreken
so gedinc en begeer. **Allo sime Augustijnus**
spreect. **He?** du gebiets dat ic dij minne gheeft
my dattu gebiedes ende gebied dattu wils. **Du**
gebiets my dij te minne mis al mijne herten

mit al mijnre zielen mit al mijnre crachten en
 mit al mijnre ghemaeckte Goet my he' dat ich di
 mine voer: al ende boue al oft tu nu also groeff
 bes dattu niet gedinken en const lo spreec my
 ten monde des en doen die niet die hem onghet
 oeffent dat: neder letten als oft al ghedien wees
 er en hebbe d' mine niet. **Hij** nae comt die
 quellende mine. **Dan** ten vierden male comt die
 valende mine. **Och** lieue kind die mine es
 rechte wt ghegaen. die lude en woden nye
 also vnuftich te coepen en te vcoepen alle nu.
 Die valende mine gelyct me die lanterne der
 mine herte wort me l'ht wel ghewa' si ma
 ket di ongherult alle dijne crachte en quellen
 nade mine. en dat ghy te hebt en werdij niet
 te v'beert dat mach ende bluet. **Hij** liet voer
 v dat ghy die natuer mit uwen wtwendighe
 oplette niet en bederuet. **Wanne** die mine
 hoes were solde wike dattu hoes yet solde
 dorre onclinken du en machs hoes dan gheuol
 gen in hoes werclicheit. **tu** spreken compe
 si willegheden voer den storen dat sy niet
 te schanden en woden. het en behoert te hoen

leuen met **Kinden** wanne die onsynghe
compt so gaet die onschelike wec ende. So
dan onse lieue heer ende spreekt een woort doer
mitsche dat woort es dulentwien edelre en niet
dan alle die woerde die alle creature ye gesproken
Sinre **Drontius** die sprac so wanne dat dat
wigher woort gesproken woort inden gront der
len ende die gront also vele bezelsens ontfang
ende heeft dat hi dat woort mach ontfangen t lippen
althet gebaechlike met deylachtich in gelyche
da' woort ~~dat woort~~ die gront een meeten woort
ende wec dat selue inden woerde. al esst dat die
selge sijne gescapenheit on die welichheit si
welt doch inden eynghe. dat bewysde onse
dat hi sprac vader ic wille dat si een weden alle
wij een sijn. ende als hi oec sprac tot **Saut**
tyne du sulst ghewandelt weden in my **Kind**
hij toe en mach nyeme come dan doer den wech
der minne **Vu** sprac **Sinre** **Johes** dat hi es een
stemme des ruyens inder weelstijne. bezeyt den
wech des heren. dat es den wech der doechden.
die wech es een slecht dinc. en hi spreekt maect
slechte sijne voerpad. die voerpad sijn behendy

dan die weghe. die alre hant die vuerpadē lueke lode
 inden coeren het moelt hem ^{zee} luec weeden ende dolen
 gaen. Die vuerpaden richen en coeren den wech ve-
 le meer dan die ghemeyn breide straet. **Kinder** de
 die paden gherijden conke die daer leyden inden
 gront. **ay** hi richde en coere luec wech lo leze. ende
 dat hi omme luec gronts waer name. en voer alle
 dinc bij hem selue bloue. en ~~name~~ name de: paden
 wa. Die luec leze wilt en behendich en duylde ende
 ombeent ende vrende. die des waer name lo en we-
 hem ne gheen dinc wedwoerdich noch gedringhe
 mwendich noch wewendich. **Ja** oec gebreke die op
 den milche vallen mochte. het es al leydende ende
 luekende inden gront. oec salme lueken die padē
 van byme die salme wa ^{my} me. Die gaen te gode
 en got tot ons. want die luec zee behendich ende v-
 borghen. ende die veruckeloten veel milchen ende
 loepen al wt en lueke al wewendige oec minge ende
 werelichen ende doen rechte als die te romē lode
 gaen dat es dat lant op ende ginge dan dat lant te-
 der reghen hollant en lo hi dan vorder ghynghe lo
 hi meer weechs mylde. ende als dese milchen dan hi
 weder omme come. lo luec alt en dat hoelt duet hem
 wee. ende en conen der minne met genuēch gelijn in
 hon werken ende in horen stozen. **Kinder** lo wanne
 de milche in desen stozen d' minne compe. lo en sal luec

met ghedindien op sijne sonden noch op oetmoedich
noch niet dan der minne genuech doen men sterft
oec wel nietet minne in calcheit ende in gelatenheit
enhardheit daer sal hem die miltche der minne laten en
halden daer tganle trouwe en arm en ellendich van
al dien dat de minne niet en es ende hebbe ghestadige
yminghe begeringhe en eene valte sekerheit tot
menen ende du moghes alto vele beunden als ye miltche le
uant ende alle dijne trouwe niet gans en gheheel
es lo smet dijne begeringhe uederwaert en dijne
minne verbluft en alto en woert daer niet wt en we
al haddestu al die ghewaez teken die me hebbe niet
en en liestu die ghetuych der minne in di niet lo oest
al verlopen Ende die want laet di gheen ne dar and
op dat di die ghetuych der minne niet en weid mez
bedroeghen minne laet hi di Och wie menich milt
dinet hi hebbe minne mez saghe hi diepe t lijne
hi vande wel wijt mit lijne minne loende al dat
gebriect ghi en conet inden groont moet come quade
di daer t lo vondi die ghenaden. Wie v die verma
londe onderlaet tot eone op gheue ghemoede on
v selue Dier matighen wederlaet die miltche alle
vele en alto dicke dat hi hem des alto onwe dich ma
dat si hem minne en weeden Ende dat verduer
miltche al mit lijne guedindiche mez waer die min
gehorsam den blieke der ghenaden si solde bruyghen

allike veynghe dat hy mider beuonde dies hy
 ewelike gebruyken solde als wel leuonden es
 dat wyt alle beuonden des help ons god Amers

Op den iij^{de} sondach nader octaue van prinsste

M En leest mider ewangilien dat onse he^l
 sprac sijt ontfemhertich also vt hemel-
 liche vader ontfemhertich es. Verghheet
 dat v verghene wede soest dattu ghegeue werde.
 yetter selue maten daer ghy mede meret sal v
 ghemeten weden en sal v gheue eene guede ma-
 te ende eene toegheue mate. ende eene ingedru-
 de mate. en eene onuevloeyende mate in uwe lere.
 Vanden eerlken een wort. Dyt ontfemhertich al-
 so v hemelliche vader ontfemhertich es honder die
doelst es nu also vrende een ygelike sijne naelke
Tallen wijlen daer hye behoest. met allene aenden
gauen met oec vanden verdruyghen sijne gebreke.
 ontfemhertich met een ygelike valt op sijne naelke
mit oedel als een slach valt op eene milche. alre
hant sonder bezet. so compt een ander ende leget
dat sijne daer toe dat te beluaren. ende te vkeren
dat alre quaetste. en swaeste. vort te bringhen.
 ende die tonghe daer onretho leyt afcomet die es
 al daer oec die milche tot sijne belouendijf comet

Incomparabilis
et incommensurabilis
est ratio
inter
omnes
partes
et
omnes
partes
et
omnes
partes

in miltche beide doch so langhe dattu wt dijne
belchendenheit comes op dattu moghes merke want
sprekes. ende het es oec een scandelijc dinc. wie heeft
dat oedel beuolen. onse heer spreect wie vordelt
hij sal vordelt weden want als ghi wt meret so sal
me v weder meren. **V**u vliet vander mate dat
onse heer af spreket. **H**ij ruerthij van vier hande
maten die den miltche sal gegheue waden. **E**ne
guede mate. **e**ene ouerbloeyende mate. **E**ne oeghe
gheue maet. **D**it spreken die heyligen aldus. **D**ie
guede mate dat es dat de miltche staet indien dach
totten ewighen leue come mach. **D**ie ander die oec
ghegheue mate es als dat lichame miten zielen in
den ionyten daghe glorificiert sal weden. **D**ie derde
die inghedruete mate dat es dat de miltche sal ghe
bruyelic sijn mit allen heyligen. **D**ie vierde es die
ouerbloeyende mate. dat es die grove mate gods te
gebruyken sonder middel. **H**ij staet ons te merke
wels dese mate es. dat wat daer nie mede meret. **T**en
anderen male wie die es die hij meret dat es die
minnende cradje dat es die rechte eyghen mate. **D**ie
alle des miltchen werke ende leue en sijne ewighe
salicheit mede ghemeren wet. **D**ien en gaet noch
af noch toe. dan alto groet als die mate es. **D**ie meret
die dese mate wt meret es die vluchde belchendenheit.

In v'laet dy ten eersten vander guede maten .
 dat es dat die mensche sijne wille te gode leest ende
 leeft inden geboden gods ende der heyliger kercken
 ende leue i alre ordinghen . inden heyligen sacramet
 en inden gelouwe . en dat hem sijne sonden leyt sijn .
 ende gheheelen wille heeft die nunnime te doen . en
 leue i penitencien dat nu luttel yemat doen wille
 en leue midt v'uelen gods . ende minne god in sijne
 naelsten **K**inde dit het een cristen mensche . en dit
 es eene guede mate . ende dit leue behoert i dat
 ewighe leue sonder ewiguel ende dit es eene noot
 druckighe mate **I**n dese mate heeft god loymighe
 menschen ghenoecht en geruepe . en hi en heeft n^z
 meer van hem dan dit . ende het machre wel ge
 schien dat de selue mensche in desen wech also lutz
 hie leefde dat hi sonder vegenyes mit ewighe leuen
 voren . nochtan es dit die nedelike graet tot gode
 te come . ende het sijn noch ander mensche die god ge
 ruenen heeft tot eene hogere grade en tot eene
 vele hogeren sullen come . ende dit die selue mensche
 in anrelyc vegenyes come sullen so dat geen hie
 ghyroyden en mach ende so waneer dit wt ghele
 den es so ouerheft god desen mensche dulent grade
I hogere

dan die andere **A**lle nu de miltche aen nyempe een
 geestlike leue **ten** lo halt hi hem voer guede wive
 dighe oefeninghe als beden valken en waken ende
 vele guede wysen. dan wort hem eene toe geyghen
 matre ende dan eene ymrelike mwendighe oefeninghe
 dat hem die miltche inkeert mit allen eerste gode
 te lueken **in** den ~~groot~~ ^{groot} gront want dat es dat
 ryke gods **kind** dat es den eersten leue also onge
 lye als loupen en luten. conde die miltche nu dat buel
 de gehebben dat dat wewendige den mwendighe
 met en hinderde **lo** we ^{boer} twee dan een. m' vmltu dat
 dy dat werlyke des ymreliken hinderde lo laet coenlyc
 af **M**u doen die papen also in die valken lo luten li
 veel psalme ende hebbe vole wysen te paeltyen
 lo laten sy af en en luten mer **in** psalme eenelike
 ghe wysen en eene **antiffene** en eene **colleete** ende
 alle hoerlyc es. lo laen sy alle onse vrowdenye
 tyden en prelen also **kyne** kinder wannees dat
 hoerlyc mach syn eens ymrely inkeers lo ^{Iner} ~~in~~ dat
 wewendighe coenlyc af of dy hinderde want dit es
 mwendich dat es een godlyc miltche leue **V**sempe
 voer v dat v dunct dat v alre meylt treden mach
 het sy dat leue of dat liden ons hen oft dat godlike

welen of die heylige dringelichheit of dat gues dat
 v god gedien heeft wels dat es dat v ympele trecke
 mach daer mit v'met in idve gront mit dancba'heit
 ende oetmoedicheit ende nyempt gods waer t dese
 oefening mit minne het maect grote ontfeulich
 gods vele meer dan werlike oefenynge want
 dat ympele es alle weyge dat beste want dat
 wvwendighe nyempt alle syne crachte van dese
 also getyker wys oft heddes die also crachtich wa^{guede edele}
 dat een druepel quame t een vade waters en dat ^{wijn}
 water also gueden edelen wijn wode. also eest mit
 ten inwendighen des es een druepel bete ~~gued~~
 dan dat wvwendighe Nu vintme m'lyden die al
 te grote wnde vate hebben sy conen also wel ghe
 dricken ende minich sijn m'lyden cume g. v'ing?
 diepe gebuyghet te oetmoedicheit te ghemeyne
 minne Dince Augustyn spriect. Het en licht n
 aen lanchet de tyt noch aen voelheit d'iaer oft
 de werken. m' het luyt aen groetheit de minne
 dat lietme aen die ghene die dat coeren arbeiden
 ende den wijn hem en wot dat beste met t'ete
 des roys en drincke des waters Nu compt die
 te gehepte mate dat es die vhetende minne ende

trect alle dinck te hoer alle guede werken al leue al
lijden trect li in hoer waer wat in alle die werelt ghe
ghelchiet van allen menschen want es dyne minne
meze dan ~~de~~ eens anders die dat werc duet so we
det mit dyne minne dyn meez dan lijn dyt duet
vee so wot meniche melle en selver gelesen ende
monige grote ofte groffert dat den gheue die dat
doen minne meez met daer af en wort ende het woert
alre male delen mit lijne minne ende drucket alre ma
le in lijn vaer ~~uot~~ en mach hem onclique in alle de
welc ende alle dize werken de god met eene sake en
es der en nyempt hi hem met aen. Daer af spreect

Bernardus *linc* **Paulus** of ic al mijn guet den armen gheue
ffons vite caritas ende mijn lyf liet v'borne en en hebbe ic die minne
et me burre met het en baet my met meez heeft yemat yec qu
nam dymus gheden dat blift hem selue in wat dit guet es dit
et illo no ham wort der minne als die cozen in een vaet ghetret
serit lo ydelc en drucket hem i een als oft een weerde
rus Dye minne vllint al dat in hemeltyke es ende alle
ad bonu rami et engelen en alle heyligen en alre mestela liden al die
vna radia pte trect li in hoer dat alle creature guets hebbe in hoer
goup sic multu melrhe en in eerlyke dat al ontellhe vele we lacc
et tunc ex vna die nochtan schijnt dat al guet es li en later maer
unda pmerditur
charitas
Dye & hadant trect li in hoer dat alle creature guets hebbe in hoer
vrees si quid melrhe en in eerlyke dat al ontellhe vele we lacc
man in laudij die nochtan schijnt dat al guet es li en later maer
tra die possit es dat nochtan schijnt dat al guet es li en later maer
ij ve dud & alo f'gruo/ et h'om a f'ria ad r'hd ch'ures

v'loren w'eden Die heyligen en die meylts sprekē
 dat inden ewighen leue also grote minne es. dat eene
 siele bekent dat eene ander meer minne heeft dan sij
 des weelhdet si ho' also zeer als oft sijte selue hedde.
 ende also vele gelijcheiden als h'ij heeft geweest al
 so vele edelike en salichlike salmes d'ez gebruyke
 Wie nu in die mate der minne alles guets in hem vaet
 die sals d'ez meylt gebruyken. Dis heeft die viant
 haer ende nijt ende brinet den milche t eene vallche
 gherechtheit en een melhagen op lijne naelken
 op wijlen op w'ken. dat niet also en sould lijn d'ez ont
 faller hem die minne ende ordelt het sould aldus ende
 also lijn. ende wt dien ordete so comet die scadelike
 vergriftighe tonghe als een boye en laet ene pyl
 ende die pyl laet dij in dijne ziel ende wont di in
 ten ghescopte des ewighen doets en d'ez toe al dattu
 t dijne mate gheudet heues dat s'chiet hi al omē
 ende wot al g'eltoet. dat es een sechlyc d'inc' vol
 allen d'inghen so behuet uwe tonghe. ver comet
 de viant en brinet dij in een melmoghen of weel
 op dijne eue milche d'ez op ualltu mit melmoghe
 alre hant so sreydet de doellanicheit. s'ijne weeltoet
 ende s'ijne guede werken en stalue van de mider
 helte er wijlen inden g'ontz der minne. Van dien
 slo'us' illi g'rom'ij' d'rat' qu'pp' p' q'ij' mid'ij' q'el' duoral'
 d'el'm' c'm'it' d'ic'osa' d'co' ligna' est' q'uo' n'is' d'd'us' uo'it'
 d'el'm' c'm'it' d'ic'osa' d'co' ligna' est' q'uo' n'is' d'd'us' uo'it'
 p' f'ud'ij'

Ap'tus Jan
 d'us' s'ij' qu'is
 p' u'it'at' d'ic'ij'io
 s'ic' d'ic' u'is' d'ic'ij'
 n'aus' ligna'
 s'ud' b'ang' est'
 e'ij' d'ic'ij'io
 Cato
 Droppung' illi
 d'ro' q'ij' s'it' q'ij'
 p' q'ij' mid'ij' q'el' duoral'
 q'uo' n'is' d'd'us' uo'it'

spreekt die **ghere** recht als die salue die neder ginch
vanden hoesde inden baert **narons**. die baert heeft volc
haers en het es doch al een baert. In dien guet die lue
te salue i hem allen. mer wilc haer wie deyn dat waer
dat wees eyndheit leet in dien en vliet dese edel salue
met. Ende also lange alle eene ganse minne en gonne
ongedeilt es. so vlietet inden milche die luece edele
salue alles guets. mer schadelstu of yemet yet vanden
selue. so en wort hem der salue niet. **kinde** liet voer
v selue mit deser gemeynre minne en hant v minne
ganse tot allen milchen. en en vonweert nyemant
en en stocet gods tempel met die vanden ouersten
paus gheuyt es. en en weypt v niet in gods ban
ges die natuer es nu also verkeert van bruederlike
minnen. want liet een milche lynne naelken vallen
dat hem heertelike wees duet. die milche staet daer
by en **elaches** nochtan. also eelt een verkeert douch
nyemet uwer gebreken waer. en meret niet minne
minnen staet. ende also keert die vryle gods hebbre
die wijle ghi inder tyt lye. so waneer wy **wort** tyt lye
so eelt algedaen daer en es dan minne abte segghe
dat onse vrouwe mit allen heyligen gode baede mit
dighen trane en hulpe niet. **Daerome** liet voer selue
god es nu onse stedelyke verbeidend. ende bereypt londe

onderlaet ons nide graue te gheue **es** **gen** wat wy
 hyn vercluyne dat en wot ons nime me. die rechte
 nime en vercluyne met **Sime paulus**
 sprecet die rechte nime en es nime me ledich. **ly** w
 ket si sijdet al dinc. **Dat** es in desen dat ghy gelyot
 hebt. **Van** comet die ouerbloeyende mate. dese mate
 es so vol so ryche so myde. **ly** gaet alre male ouer. **ou**
 te heer ruet dat mit eene vmygher so vaer alre ma
 le ouezal dat ye in hem geuaet was. **het** sciet hem
 te male wt inden oesprongh dier wt gebloeden es di
 vlietet weder in sonder myddel en verliest ^{hem} **daz** te ma
 le. **Die** weten wille nime en bekennen het es al ou
 gheuloeren het es al in gode verloren ende een mit
 hem woden god mit hem selue in hem on hi wicket
 al sijne werket in hem. nachten en can hem die nime
 met die ouergetinghe op gelyden i hem. **si** hebben
 ven milijke medelijden. **en** spreken **ay** lieue heer
 ontfeme dij ouer die arme sonderen die de werken
 gewracht hebben en vloren. **gief** hem die brocken
 van dijne rijken desliche ende bebeerle daz mit wt
 mo begeuyet. **Eya** he. **gief** hem die brocke dijne ge
 naden. **Ende** also ouerulojet hoer mate in alle die
 heylige cristenheit in gueden. **en** in quaden. ende
 draghet al inden gront dat ye gewracht waert. **si**

en laet niet verloren weden vanden meyste totte mynste
dat ye gelaede al draghet licht gode op mit hode we-
reliker minne. ende offerent al den hemelschen vader
al dat alle engelen en heyligen t hemeliche hebben
ho' minne hoer salicheit. **Remder** en hedden wy deser
mitchen niet so waren wy qualyc daer ane. **Dat**
nu al dit vermoghen **Des** help ons god **Amen**

Dixte vijfte sondach na octaue van pinxte

Men liech inder ewangilien dat onse heer
quaem totter Zee ende grinch in Symeons
scheep en hi bat hem dat hi dat loeep een
luetel vanden lande voerde. ende lotte hem daer in
ende leerde dat volc. ende sprac tot Symeon **Duc** Salu
vere dat scheep in die heechde. en hancet in nette
wt om te vaen **zif** **Dit** ewangilie leestme dat was
voer ons heren doet. en use ons heren doe so velden
ly echeer en vmghen. **E** groter visschen ende. **Amj**. en
doe en lwerde dat nette niet noch si en loncke niet
Dit heeft vele verborghene syme in te vanden **Dit**
scheep was Symeons des gheslame mitche dyc
gode gheslame es inder waerheit **Welc** es nu dit
scheep daer onse heer in sit te leren. **Dit** es die mit-
dighe gront des mitchen. **Daer** luter onse heer in

lyne ruste in lyne vroude es daer die des grones wa-
 name van binnē ende liet alle druck en keerde hem
 inden gront. dit duet luttel yemant. Ende het ghe-
 schiet deche dat die milche in weziken werken
 menichwezt vmaent wort dat hy hem tkeere solde
 ende des en duet hy om met. hy en es niet lyne
 on m' hi blyft by lyne wille en ghewoende. en en
 es gode niet gehorsam. alle gehorsamheit en es
 derre niet gebyc. want gode gehorsam te sijn dat
 gaet boue alle geho'samheit. kinder wiltdij we-
 scadelijke dat es dat me die vmaninghe gods wede-
 daer en datme gode ongeho'sam es v solde daer aff
 gruwelen. en wie grote vageuyce datme dazome
 lyden moet. en dat ghy gode niet en dorret getruwe
 kinder vander grondelose guetheit. ^{gode} lo come dat
 die milche die god ^{heet} heruope tot eenē hoen eynde
 te come ende ontfallen dan dien gronde. dat moete
 hy vervolgen mit lyden nader doer datle niet vudlyc
 en hebben mit leue. ende die milche lyden grote
 noer aen hoen eynde. Vole meer dan andze milche
 ende daer nae alre gruwelyc vageuyce en na alle
 delen lo come hy dan vire ou' die. Die lichte totten

alren nedersten grade geruepen sijn **K**inder dat
scheep was sijnoms daer onse heer in sat en leer-
de. **W**ant sijn des seker in des gehoerlamē miltche
gront daer set hem god te leeren. **W**ant god giest
daer grote genade ende allulke leez dat die miltche
van bymne geleert wot van gode waer des noet hē
solde alder werelt leere genuech sijn. **V**an bari-
se he' **s**ijmeons dat hi dat seep voer vanden lande
voerde. **D**es miltchen herze inden alren nederste grade
dat sal en moet vander eerden gheuoert sijn. dat es
vander minne eertcheit en vyanclijker dringhen en
van luste d'creature en der naturen. **S**o wat miltche
die gode veruyghon willen die moeten eene gealke-
ken eerste hebben met alto d'ime huden begerme
en moeghen aklare. **H**i sal gestadich sijn inder
oefeninghen alle tijt alle sonden ende alle daghe
die tot sijnē belten come wille. met huden leue gode
ende moeghen der naturen. **H**ij af gruuvt lo-
myghen luden en en dorre gode gelouue noch be-
trouwen ende het dinct hem een groot dinct ende
keere weder ende dincten li en vermoghen s niet
ende sijn willen leue als die die der naturen leue en
kezen weder totte welt. **W**ant wat god met en es
dat es al die welt ende daer schoert dat nette. en alle
die viltche die daer in come die vallen daer doer

Kinder ghy sult weten dat alle die werken wie groet
 wie guet sy sijn die god niet een ghewaer sake in es
 derre en nyemt v niet ane. ende al hebben si yet swar
 nature d' lymomen datne gheestlyche guet ome
 geestlyche guet ende d' meylster sonden eene. So wat mi-
 schen die nu duet guede geestelike werke die godlic
 solden schynen. ende giest die in sijner meyminghe ome
 tijdelij vergandijc saken. welker hande dat si sijn in-
 wendich of wewendich dat nider waerheit god niet
 en es. die maken hem sculdich aen der lymomen in
 geestelijckheij wijs nu sy boeten hoer nette. als de milche
 sijn nette te broken heeft mit eene scadelike afhoe-
 die salt weder boeten mit eene gansen weder keer. en
 sal doen als die cromp holt richten wille die saet we-
 der luyghen so woder rechte ende mit ghewarigher
 bekenmenissen in dieper oermodicheit. so claghe hi
 gode mit mine pecc. Ihe ic hebbe al die nacht ghe-
 arbeit ende in hebbe niet gheuanghen avant al dat
 me arbeit sonder god dat es al die nacht en en van-
 ghiet niet. Die milche valt somwyle inden weghe
 gods in traechheit d' naturen tot allen guede dinghe
 dan eest nacht dan salme den wewendighen milche
 oefenen mit arbeide en ken hem inden gront ende
 segghen he' in dyne woden werpe ic wt dat nette
 dat lullen sijn alle des milchen werken. sijn wode
 sijn gedricken sijn eren. sijn drincken. sijn slapen

lyjn waken. Onle he sprac tot sinte pete Duc in alle
voe dat schep in die hoechde. dat es verhefte dyn
ghemoede en alle dynne crachten in die hoechde ou
dy seluen ende ouer dese neder luytlike dinghen.
Want onle he en ~~was~~ wille mit desen neder dinghe
mer het es daer te engher ende die nederste crachte
lyjn te groet. Ende daer ome. Duc in altu. Voē dat
scheep in die hoecheden lie ouer tyt mit dynē ouer
sten crachten. Want daer sit god in dat es inder wijs
heit. daer leert hi dat ouerwelike wot. In dien
ende mittien alle dinc ghelapen lyjn. dat woert
salme ontfaen in lauchermoedicheit dat ingeplant
wot. Kinden die dien wode dat graue in lauchermoed
dicheit dat doch van noeden oec lyjn moet ende mit alle
lyjnē crachten hem vshoue in die hoecheden ouer tyt
in ewicheit. Dien solde dat woert ^{gode} ingelsproken werden
ende van dien verlicht werden vire bouen daerme mit
lymē begrypen mach. diele rhyheit die hys gebore
wot die es so groet ende so ouerghende daer onle he
dit wot aldus leert en het dan recht ontfaen woert.
Dat nette brieft en dat in loep gaet onder dan water
die miltche te male vorencken. dan en sal die miltche
met weloupe ome eyndich behelpenylle. mer hy sal
doen als sinte pete dede hy en hep noch hy en riep
mer hi wendede lyne geletten heym hie en sonder
luyghen. Sinte Johanne dat es die verlijde belijde

heit die salmen hiet te wicken . en sal hinc bescei-
 denheit inden onderganghe gebruyken . want lo wane
 die waerheit die god es in gaet . lo moet dat gescapen
 onder gaen . alle dat onghescapen hecht beghint te ge-
 lanene ende te schyne . lo moet van noede dat ghelca ^{maine lund}
 pen hecht dinsten werden . gelykerwijs dat die daer ^{officrat min}
 lomme vduincket de keeren hecht Och kinder die
 des hechts een blick ghewaez wode . die winny ghe
 ende die vroude die genuechde die daer es . die gaet
 onspreekelike vire ou' alle wellulle en ghenuechde
 die alle die weelt geleyden mach . nochtan alle dese
 beynidelich es in die nederste crachten Onle he?
 sprac wezpt dat nette te rechter hant wt en ghi
 lute vaen ende doe li dat daden doe vnghe li **En**
 groter viltchen en **lij** en nochtan en schoerde dat
 nette met . noch li en vloncken met . die was nae
 ons hen doet . Doe sprac onle heer hebdi jec dat
 men ^{ren} mach . die miltche moet puur en lute ^{en} arm
 linc selues . li spraken neya lo wezpt wt e' rech-
 ter hant **W**em dinc woden lo wezpie wt dat net-
 te . daer vaet die miltche dat vire gaet ou' dien dat
 inden nedersten crachten heeft gheweest . want i desen
 wort die miltche ouerformpt ende ou' miltchelyke

In linc woden

Wyle gheuoet ende mit godlike forme ouercompt
zals sinte paulus leet. Wy sullen ouercompt werden
in dat selue bield van claecheit in claecheit ende oec
die milche lijf toe compt so es onse heid in hem geboren
ende gelborue en opuerelen ende die milche spreect
als die spraken doe hi hem vragede of hi niet ghy
uanghen hedden hi spraken neyn. dese staen in die
waerachtichsten luezelen armoeden en in vmeeringe
hoers selues te male. dese en wullen noch hi en hebben
noch hi en begreuen noch en meyne dan god allene
en niet des hoers. ende het ghesaet diewyle dat hi al
me inden arbeit der nacht dat es in gelatenheit en
varmoeden ende in stercke duylster nyste en in onrecht
also dat hi gheen onchalt en hebben. noch in luyden
noch en horen en de milche stoende in die duylster nyste
welche oft god van hem hebben wilde. en derue ende
doeren dat hi daer willig lijf in te gaen in gods wille
welche ende nonime en dichte daer yet te winne. Och
kinder dat waer een gheuarich arm milche al waer
alle die welt lijn och hoe luttel wanch darne dese
milchen in die welt vint. die ne gheen lijn. noch
onchalt en hebbe noch en meene noch en hopen noch
en begheere dan dat die heffte wille gods in hem vol

in leuende
like wy son

alre

bracht worde ende niet anders dan alto: **O**nte heer
 spreek als ghi al duet dat ghi vermoecht. so sul di
 spreken dat ghi onnute knechte hebt gheuoelt. ma
 neyn niet eyn ygelijc en wille niet een onnute knecht
 sij. **H**y wille weren dat hi yet ghedaen heeft en daer
 op ken sij hem vborghelijc. **M**eyn lief kint en he
 di niet dan op dijn niet. ende doen daer mit een onder
 ual in dat afgyront des godliken willen wat hi vandi
 maken wille. **D**oen als sinte petrus dede. die sprac hoer
 ganch van my ic ben een sondere. **a**lto doen en valle
 op dijne cleenheit en niet weten. **n**iet vermoeghen
 ende daer mit late di inden hoghen adele des godliken
 willen. ende en laet niet anders daer toe slaen dan halt
 di attendich arm in sijne wille. **d**ese mitlijen keere hem
 inden gront eene mette land. **h**ebben si al ho dmeck
 vricht ende so sijne vermee in groten vreden en alle
 ho leue es gesaet en vol duechden. **S**audhemoedich en
 gelaten. ende guederien. **w**ant si hebben hoer nette h
 redheer lijden wyghewoepē. **e**nde hebben die wordende
 mine gheuaen. **D**at wi nu alto doen en arbeiden dat
 wij vanghen moeten. **D**es help ons god **Amen**

Op den xij sondach nader octaue vā pynste

Vader ewangeliën vander weken daer die luterbe wa
 heit is geleghen es. **v**an dien dat ic deser daghe aff
 leide. dat onte heer tot sijne iongeren sprac. **H**alich sij

die ghene die sien dat ghi liet want vole koninghe
ende pphoren die wilden sien dat ghi liet en si en
laghen niet ende daer naet ghelarene hoe een ghe
leerde in die wet quam ende wilden becoeren onsen he
en een die den ander becoert ^{des} al vallche dese spie
meyster wat sal ic doen dat ic hebbe dat ewighe leue
Doe antworde hem onse he oetmoedelyc als of hi lij
ne vallcheit niet en hadde beken ende wijden op
dat gherighenylle dat hi hadde vande scrijft want
een ygelijc moet hebben ^{een} geruyghenylle sal hem
recht lijn dat een sal lijn een geruyghenylle van naet
Dat ander wt lijne eygene gronde va lijne leuen
gheest dat derde gheruych sal lijn wt heylighe
scrijftuen ende dese en hadde niet me dan een ende
daer op wijden onse hee en sprac wat loestu in die
wet Doe antworde hi du sals mine dynen he dijne
god van al dijne herten en van alle dijnen crachten
ende van al dijne ghemoede en dijne naelken gelyck
di selue dese heeft wel geantwoert ende daer om wt
hem des oec docht so wold hi gheantwoert hebben
want hi verlies hem des Die antworde laten wijden
lijn Welc dat die naelken waren op dat wt des ree
op dese lijn come ⁱⁿ lijn hi hi lijne vanden sal
ghen sien Welc ^{lijn} die salich lijn Die eerste ten es van
den inwendighen geesteliken aengeliche des groet
wonderlijken adels daer die sonderlingen naechter es

die god inder zielen geleit heeft dat es wol en rechte
 aengelien. darbinmet eenē ninnende herre grote saluf
 in van desen inwendighen adele die inden gront ver-
 borghen es hebben vele meylsteren gelsproken. ende al
de en midde Bisscop adbrecht heylster diederie heyl?
straect. die eene heitet een vonck d' zielen eenre eest-
 ticheit. Bisscop adbrecht die noymet een bield in
 dien die heylige drjuoldicheit gebiet es. ende dye
 vonck vheecht also hoghe daerhem recht es dat he
 dat verstenenisse niet geuolgen en can. Want het
 en vult niet. het en come weder in dien oerpronck
 daer wt gebloeten es. da' het was t lijne onghesca-
penheit. Dese meylster die hiy afgelsproken hebbe
 die hebbent mit leue vvolghet. ende si hebbent mid'
 waerheit vonden. ende dese hebbent ghenome wte
 groten heyligen leeraen der heyliger kerke die hi
 af gelsproken hebbe. Gregorius Dromius en linc
Johan. Ende also alle dese van gode hochtlic ghetrocke
 lijn. ende doen eenē lumbighen inhoer en coeker va
 desen hoghen adel mid' naure naeheit. Also doen die
 valsche hoeren ewighen leude hiy mit. Van wullen
wij merken den wech die totte ewigher salicheit
leidet dat es ghewarighe oermodicheit en een ghe-
 heel veloechene die inliche lijns selues. ende in
 gheemre wyl. van hem seluen niet te halden. noch

van al dien dat hy doet of doen mach. dat hy dien te
male ontfalle en en haldt van hem selue niet. Ende
es daer yet guets dat en es des lijns niet in te male
gods. In desen gront mocten come lullen dijne wye
salich lijn. Want dese regule heeft onse lieue heylighe
Doe hy sprac loert van my dat ic lauchmoedich ben in
herten en oetmoedich. dese lijn ghesulten die alre
die eene byden anderen woene. Want wa die eene in
den gront es daer moct die ander van noeden lijn. den
deyne en den oetmoedighen openbaert die hemel
vader die hoghe en groet v'orghen dinc. en haefte
bedet vorden groten en wijten der werelt niet in
dese deynheit wort allene verstaen die blote luyt
waerheit daer dat welen d' salicheit den luyt. In
sprac onse heylighe vele comighen en ppheren wilden luyt
ende si en sagghens niet. In den pphere verstaen wij
die grote swinde v'nuistighe geelben die in hoen natu
liken v'nuistighen geelbe staen in subtyheit en floere
daer inne. dese oeghen en weden niet salich. In den
comighen nyeme wij die sterke geweldighe m'at
die heers selues geweldich lijn in woorden en in wer
ken. si willen valten waken en beden en hylt aff
halden si vole als dat yet si. en v'leynen ander in
sien. dit en lijn oec niet die oeghen die dese salich
lijn. dit alle wilden sien en en sagghens niet. si wil

Wassers 12

Opfrick a me in
et m'et augustini
alid aware / 126
illud in sid 12
m'et sid et gudic
orde

W na v'us d'et
S'rogoms in d'
v'et sid alid

dent sien en staenden in hoen wille. **K**inder inden
 wille ligt die leide. **W**ant die wille es recht dat
 onderstant d' hindersyften. die wille die bedect
 dat die inwendighe oeghen niet en moghe sien
 dat een vel of een deffel heeft. **D**ie ome moete die
 oeghen sonde uwe sijn datse alle uwe moghen
 sien. **A**llo moet dat inwendighe oeghe bloet en luer
 sijn alle willen en onwillens saet luerlike en sach-
 telijke sien. **D**ie wille heeft vole uwen inden wel-
 liken heren dat es die wille groff en wuwendich
 in inden geesteliken miltchen dat heeft hy sijn
 verwe vlozen. **W**ant die miltche es rechte of hien.
 miltchen waer ende es doch al een miltche. **D**at an-
 der es die vernittighe miltche. **D**ie derde miltche es
 dat gemoede dat ouerste deel der zielen. **A**ldit es in
 eenē miltche. **A**llo es oer menigherhande wille. **K**
 inden miltche een yghelc nae sijnre wysen. **K**ind
 die wille moet al. **A**lle onse heer sijn recht. **E**n bin
 niet come dat ic doen mijnē wille. **M**er den wille
 mijns vaders. **A**llo langhe als du staes in d'ijne eygene
 wille so saltu weten daty deser salicheit gebrict. **B**ernardus
 want alle gewaerige salich die ligt aen rechte ghe- *infirmis missis*
 latenheit en willolicheit. **D**it waert al geboren we- *soliditas. Littere*
 wille. **D**e deymmoedich dat waert die eyghen wille *pani soliditas*
 verlozen. **W**ant die wille es recht als eene clome *infirmis no rit*

Joannis 17 In hoc cognoscant omnes qd me est Discipuli
si dilectionem habuerint ad diu et apud ad Glo: 3° *Quia*
oid charitatis habet: qd est vinculu pacis Sed har charitate
mōstrua p factura: et inhabitantib nō hominib s. d
Cemones

daer haer alle oedringhe in onthalt conften wy nu die
gheuelen so vielen die mizeren alle neder so oerme
digher so myn willen **V**u lulle wy vōt spreken
vander minne wie die sal sijn van alre herte van al
re zielen en vā allen crachte en gemoede van desen
minne hebben die meylke voel dispensaen. **W**at
kennensylle hogez es of minne dat laten wy nu staen
mer daer en es gheen twyuel ane. die minne en es
vole verdienliker en miter dan kennensylle. **W**ant die
minne die gnet en daer kennensylle buen moet bliuen
die minne en beluett gheene groter subtylheit der
belkennensylle. **D**an eens luezzen leuendighen geloue
I kerstelyker wylen **V**u lullen wy weeten wyle
haer materie es en wile haer eynde sijn. **D**er minne ma
terie es dat li onse herte siel crachten **T**ho^o forme die
es minne haer wezeldheit. **D**at minne van alre herten
ho^o en hore vdworpe dat es god sonder myddel minne
minne dme minne **V**u gheest **r**icardus een onder
vander minne. minne inden nedersten gnet dat es
vander herten en vander zielen. **D**ie es van gonske
ende van guetlycheiden **O** van allen crachte dat
es een onder drucken al dater minne weder es **V**
saryt **W**illcoy **W**elbrecht van desen allene op die
ewangilium en spreect al vander herten. dat es
mit eene beradene vryen wille hem okenē in

alre herte en zielen en crachten. Want het gelaet
 wel dat eenē miltche een dinc in valte te minne ende
 dat die bescheidenheit van hoere vrijheit weder crect.
 ende een ander es dat hi waer van sulken ghedringte
 so seer mit lust bedwonghen en wot te minne. me:
 sijne beraden bescheidenheit die dwincte dat hi dē
 minne. Also sal dese minne sijn wt eenē beradene
 vrien herten van al ende van meymghen en ghe-
 drucke v'worpelyc also v're alst mogelyc es in dese
 wandelbare tyt. **D**an van alre zielen dat es mit
 sijne in elken ende wt elken miltche. Dese minne comt
 van lekene nylle de waerheit. **H**u van allen crach-
 ten dat es ghemint van allen vlyt en oefeninge
 dat die die velyke crachte en die sijnne en alle wt-
 wendiche neder druck ende hem mit allen crach-
 ten inwendich en wewendich totter minne keer. m:
 al dien dat de miltche ^{ver}madt so sal hi hem oefene in
 minne also v're alst mogelyc es. **F**echts als een die
 eenē boghe hart spannt als hi vere schieten wille
 dat es der minnen alheit ende es die ouerste graet
Hu van allen ghemoeide in dien es al dat ander
 belloten dat es en het dat ghemoeide het wot ghenoeet
 eenē manē. want ^{het} in etes alle dat ander want het
 greeft hem sijne forme sijne swaetheit sijn ghewicht
 het deplē hem alome. **S**ince Augustijne spracet een
 gnet werck en maect niet eenē v'pelyc doecht. het

en sy dan dat eene forme ghemine. ende het dan eene
miltche also gewoenlyc en also licht en lustich sy als
oft sijne natuer woden wees. dat comet wren gronde
v' oeruoedigher mine. **V**an liden wy hiet merken
wat dit ghemoeide es dat es v're en vele hoger ende
mrelyker dan die crachten want si nemme al hoer
v'moghen hiet wt ende sijn daer in en daer wt ghe
uloeren en es al sonder mate het es seer eenvoldich
en welelyc en formelyc. Die meylken spreken dat
dit ghemoeide der zelen so edel es. het es alweghe wake
de. die miltche slaep of wake hi weet of hi en wees
met het heeft een godformich eemichet weder sien in
gode. ende dese spreken het luet alwege en mit
en gebruyct in gode sonder onderlaet. wie dat es dat
laten wy nu sijn in' dit bekent god in gode. nochtan
gesproke heeft gescrepen. **M**oculus een heydens meylker nocht
eene slaep en eene stille ende eene godlyke ralle. en
spreect ons es een v'borghen lueke des eens. dat
es v're ouer die v'nuet en verstantnisse. so wannee
die ziel hoer daer in ket so wort se godlyc en leuet
een godlyker leue. in' al die wyle dat die miltche al
dus gaet mangelen en wintet mit desen wtwend
ghen smilken dingen so en mach hi des niet gewen
weeden. ja hi en can oer niet gelouue dat in hem es
dit ghemoeide en desen gront dat es also mytheplant
inden miltche dat die plantige heeft een ewich v'pelen

ende trecken nae haer ende dat ghemoeide dien gront
 die heeft een neyghen inden oorspronck. Dit misghenpen
 v' hestme n' u' me' noch oec inder hellen. ende dat
 es den verdoemde hoe meyste pijn die hem dat ewe
 like ^{on} blyue moet. Als hem die milche nu keert in
 lijnen gront d' redelicheit die bericht en corrigit
 al dat nederste. ende alle die lustelicheit en begeer-
 tige dz onredelicheit die openbaert se ende legghet
 af dat een misheyllcheit heeft cotten nederste als va
 vreemden wesen. ende v'et ho' van wesen en van
 den lijne. ende wot v'rende alre bedruuenisse en
 als dese dinghen alle gelyklyc sijn. Soe liet die ziel ho's
 selues wesen ende al hoe een vernuftige beeld dat
 u wegeularen es. dese oeghen moghen wel salich
 sijn van dien gelicheit. Die hant redye in comet en
 desen metten ^{dezen} ghemoeide eou' oldelike aenhanct en
 t dat verlijct dat es dat alre wonderlyce. Oprecht
 bisscop Aelbrecht datme da' vint het es dat lue-
 ste ende dat alre zekerste ende dat onafrechtlyce
 en dat alre naelste dat beuendelyce inder geluste
 ende dat en es gheen wederwordicheit want in de-
 sen en es gheene beeldinghe noch subtylheit noch
 tyelicheit noch v'randlicheit. want in desen en loe-
 pon die onderscheyd niet die vanden fantastien co-
 me. Also Cicero Dionysius spriect. Nu legghet

bischoep **Willebrord** dese **vj.** stukken wt ende spreect het
es daer die alre wonder: herte want op desen en wt
desen en es gheen wonder: ende die herte liet indie
en mach geen wonder: me' ghenallen en het es dat
alre luterste want het en haect niet ghemeyns ne
materielike saken het es oec dat alre sekerste want
dese weeghe gheue altoes sekerheit: noch li en ont
fuen ne gheene anderen weeghe geen sekerheit **Ende**
lijn daerome onafreedyche want li en weden meer af
ghetrocke vanden vleysche noch vanden vleyschlike
gebreke der ondoechden of der becormyghen vander aef
myghen hoe werclicheit: dan eest dat alre naeste wt
dit beuurt hem inde alren daersten liechre dat alre
hant begrepen heet van vlyte dat hem dat worden
es **Also** dit lyne nature: geenre luterheit en be
uynt ende es hem eene vroude worden het es dat
alre blindste want het en heeft geene weder woerdheit
want dese en heeft des hoes niet ind' zielen en die
es die alre luterste waerheit in lichten ende inder
leuender waerheit ende dit es gheheten eene abige
zalicheit ome dreyer saken wille: want het es
te male godlic en es een hielde gods inde milche
oec eest godlic want het es te male in gode ghe
loncken **Die** derde sake es want dese aefemyghen
gebruyct god selue omde godlike substanae **Die**

dierome godlyc het. van die dat si van gode nyeme
 alle dese onvanderbaerheit daer dese meylere af spre-
 ken. dat en es niet inden werdicheit. in het es in
 welicheit inden gront der werdicheit. want in desen
 tijt sijn die dmythen wandelbaer. ende dese ontellich
 van al desen heeft wel een onderuallinghe niet wel-
 ken ende niet inden welene. daer desen recht es.
 ende die daer in come es die mach wel salich sijn. alle
 heeren. Ende dese salicheit meynde god onle heet.
 Doe hi sprac salich sijn die oeghen die daer sien dat
 ghi liet. **V**ander dit es wel te beuinden in het moet
 stat ende stonde hebbe ende een stille ende een by bly-
 uen en ledicheit. en daer toe es die nachte. **S**uert
 die es stille ende lanc ende als die milche dan des mo-
 ghens een wench solde beuinden. so behueft hi des
 en des ende begint dan eens anders ende loopt hij
 ende daer en en waerdes niet van binne in ledicheit.
 so comet oec die diuide en belapt die weghe dat he
 dat licht nimmende en werde ende een ander weert
 in sijn staet geset die hem daer toe halt. **L**ieue kin-
 der of v god een coninc greeft so greeft hi v oec
 wel v noedrulle greeft hi v dat groet hij v liet
 v oec wel dat deyne des v noet es. **V**ander aen desen
 ligt al die meylere stade. dat die milche geen by bly-
 uen en heeft. **D**ese milche en sal hem nyema ane
 nyeme. want die paus en die heylige kerke ^{die} en nyemet.

hem niet ane **Sij** laten gode mit hem gelweden alle
die machinē wel bewaren ane mēneghen ende der
heylige scrifture mitte alren groetsten die de tijt
i hadde Die **Auid** noempt **In pace idipm** eenen
slaepende **sinre Paulus** die noemet eenē vrede die
ouergaet alle tijne Ende **sinre Johan** noemet ene
bille die eenhalue stonde wēt ende mēnich ander
grote heyligen der heylige kerken **Dancæ d'ram**
luis **sinre gregorius** en mēnich ander groet heyl
lyghen die hijt af vele gescene hebbe. desen moer
men gheruyt en stat gheue **sinre Augustijn**
spreect lo want ē god wiken wille so sal men toe
lyne werke een vlycht by blyne hebbe Die sulken
hozen dat onse lieue heer spreect leet van mij dat
ic lauchmoedich en oermoedich ben van heten myn
toek es lauchte en myne boerden es lichte Een woet
dat es een dinc datt me voret of trect Die hemellicke
vader die vuet of trect desen miltche inwendich in
dat alre ymeste en oer wewendich mit mēnyghe
opualle en leuwarenlyle dat es ^{desen} miltche al lauchte
en alle boerdene sijn hem licht Die vader mach eere
wie hi wilt **Laet** al op dy vallen en swijch allille
god wille sijne boerdene op dy legghen. dat men
spreect du raelt di es onrecht. swijch en tijt di god
wille ~~sijne boerden op dy legghen~~ heeft dy dese boerden
gheordmeert met datne dat heeft af slaen sal allme

allme den heyligen dede. Dat wi nu also sien moeren
dat onse eyghen salich weden. Des help ons god **Amē**

Vander verheffingen des heilige cōe

Het es huden die dich en hadicht der ver-
heffinghen des heyligen cruyts. Des w-
dicheit met wt te spreken en es. In alle
dien daer sijne werdicheit in geleedht die mē ind-
ewichheit ghedencken mach. Want mē hij mede
eert dien die anden cruce staet ende daerome mē
mē greselike lude dit cruce ouer hem sende mē
me te valken. die regel valken dat ven werdich
dinc es en lustichyt alle dien dht vermoghē. Nu
lystaerne. wie dat een cristen comich den heydens
cominc dit cruce naem. ende mit alre eeren ende
wedicheiden die sijn heerscappe geleyden mochte
nae sijne wedicheit. en met nae des cruce werdich
ende wildet vueren te iherusalem. doe hi wegghen de
poerte quam gereden. doe staet ho die poerte toe mit
sijne becker dicker muere. en een engel staent daer
op. en sprac totte comē. du comes hij mit groce
eeren gereden mit cruce en die hij ane staet
die waert mit groce vtmadenisse en laste hij
wt gedruen ende druecht op sijne rugge laermet.
Die keyser beelde hem te hant van sijne orle ende
dede sijne cleyder te male wt tot sijnen hoemde en

ende nam dat heylige cruce op synen rugthe ende die
partte dede hoe wieder op ende hi druecht in die stat
ende die gelyeden vele teykenē ende myraculen aen alre
hande sieken van lame van blinden van cropelen **Onse**
heer spreekt oelt dit ic verheuen werde so treck ic alle
dinc naemy die miltche es alle dinc want hi heeft gelye
mit allen dinghen. **Diet miltchen vintme wel die hem**
aen dat cruce vonden ende die aue leez wel getrocke
weden van gode in menigher lydinghen. **en oefeninge**
datle god nae hem treck in dat lyden moet op vlyene
widen als men huden vanden cruce begaet mez name
die miltche syns selues dicke wyl en keerde tot hem
seluen so vande hi dit cruce noch **vrwe** inden daghe
met menighen in valle en opualle in hi en heffet hi
op hi duet den dinghen zeer onrechte. **me** selde alle
boerdenen des cruces opheffen in gode en nyemēt wil
lichen voer syn cruce. **het** waer waiwendich hi flyke
of geestelike also wot die miltche in gode ghetrocken
die alle dinc nae hem trecken wilt als hi selue spreekt
oelt dit ic verheue wede **Wu** vintme miltche die die
cruce wel waiwendich draghen mit groter waiwen
diger oefenighen ende draghen eene boerdenen
eene ordnen sijnghen en leuen en ten daz gaen
ende ten reekter ende doen aldus onsen he' eene sint
len dienste nuchoen wresten miltche. **waendi** leue
kinder dattu diezome gemaect heeft dat ghy sijne

vogelen syn sote hy wille v gherne **B**ruyt ende
 vromdinnē kiesen **D**u dese draghen dit cruce
 wewendich mer. si hueden hem mit allen blyte ^{Magel uiff bodid}
 dit niet inwendich in hem en come ende licken ^{tanid of mwen}
 tyt costinghe waer si moghen dese en draghen ^{torud}
 dit cruce ons hen mer mer si draghent mitte
 toeden symeon die d'we gedwonghen was
 m' dat selue draghen es nochtan guetlyc be-
 huerle vo' menighe ondoecht en lighemodichz
 ende ^{inemer} groet vageuyez af ende licht ewighe helle
Du spreect onse he' hi wille alle die ~~lyne~~ ^{druct} nae
 hem trecken die die d'wel wille trecke die
 guederle ten eersten te gaede en trecke dit
 also duet onse he' hi gaede den milche ten elce
 van alle lyne wrulietinghen en verstroynghe
 lyne sinne en crachten word en werken en
 van binne lyne gednicken lyne menighe
 lyne inbieltinghe lyne begeerunghe lyne onst
 ende syn verhtenynste lyne wille en minne en
 dit als dit wel vergaede es so trect hi den ^{wildye}
 nae hem **W**ant het moet al af waer du aen
 cleues inwendich of wewendich van alre ghe-
 niechden dit af trecken dit waer een swaer
 cruce also voel swaer als dit aendene hardz
 ende swaer was want alle die lust en die minne

die du torten creaturen heues. sy sijnen of sy heue
wie me wille wie heyligh of wie guet li di duc
ken het moer al van noeden af die es die eerste
ende die nederste graet het moer al van noeden afge
lucht sijn. dat es inden werelden nultche. **D**en salme
dat cruce verheffen inden inwendighen nultche. dat es
nultche van alre inwendiger gelofte ghetrocke weel
ende van alre aen deuelichen der losse des gvelts die
vanden doechden comt. Die meyltoren spreke in
trollen. men en solde geene doechden gebruyke. in
men solde se vruchtbaelike gebruyke. in gods alle
ne gebruyken. mer dat sal sijn sonder eyghenscap
Sonder wat waendij dat lust en gemiechde es dat die
nultche wel mach valten waken. **H**eden. **W**aerom
dij dat god op hem gestraet dat dij selden eenē dach
of nacht gaet als eenē anderē ende dat dij hunden see
tot aendacht dient. dat helpt di moeghen of te nacht
mer ende heues vele beelden en in valle. en die en
mer wt lief kint. lyde dij daer in. **E**n ny empfangen
hant gods dat wort een nultche cruce. **C**onstuer
gode opdraghen ende van hem mynē in rechte
gelatenheit ende gode in dien dancken sprekenē
myne ziel moet gaet den he' in allen dinsten
hij mynē of hi gheue. Des nultche. lone sal v'heue
werden aenden cruce. **B**om' ghe nultchen sijn wel lue?

in horen gront in lijn te seghenescht op beem
 dinghe ende smaken en solden gerne vernist beke
 ne hebben liefkint daz laet di in en sette dijne
 eerst in redere gelatenheit te geerighen ende
 besaerde di meer de dinghen en bekener di onw
 dich en dincke dattu lieue heues dat cruce der
 becoemighen dan die blueme d' sueticheit. Want
 die nliche moet omer een cruce hebbe. Het was
 noer dat xpus leit en also quam in sijne glorie.
 wat di ighen loup in dijne inwendicheit lichte
 of smaken laet lijn en en onderwilt di niet en
 en vrage niet daz nae wat dat es mer val op
 dijn niet en nyem dijns selues waz en daz die
 halt di ende anders niet. Onse heer spreect die na
 my come wille die neme op lijn cruce en volge
 my niet mit wel lijn mer mitten cruce volghemen
 gode nae. Dijne andries die sprac Je gruete di
 alre armlyce cruce dat ic mit al mijne herten be
 greet hebbe nyem my vanden luden en greet my
 mijne meyster. Dit en sal niet lijn den eenen dach
 ende den andere niet. mer het sal lijn alle dighen
 sonde onderlaet. so moesttu dijns selues wa neme
 in alle opualle wie lij op di come. het lij inwendich
 of wewendich. Ja oec dijne sonden en dijn gebreke
 Ja dattu des dighes. lxv. wezue vals. also deck he
Iwede

Inrohan 20 am
 P. f. u. r. a. n. v.
 vero multo p. p.

Expositio in die d' Augustus

ende come tot gode ende druck dy in gode also walt
dat dy dyne sonden alre male onruallen of du die
mede totten biechre comes dattu niet en wees
te legghen die en sal dy niet opuallen in laide.
me tot bekennynsle dyns miets ende tot eenre
v'lnadynghen dyns selues in eenre gelatenh
niet i eenre swaer moedicheit als hi hem vint
dat hi eenē gueden wille tot gode bereyft heeft
Want die maldye en es niet sonder sonde als onse v
we was en best te vreden in alle desen cruce **S**
Paulus spreect die god mint alle dinc kompt
te guede ende sich op dyn niet en blyf in en en
loepē die niet niet totten biechre **S** **Matthe**
al onbericht en alre hant volgedē hi onsen heer
alltu maldye di selue vntes in waer getreest so i
laltu dat cruce niet te groot make nae dyne w
wendighen maldye niet dy die d' waerheit selue
maken in in wouwe sijn ghetrouwe want niet en
es dien verstemynsle die die niet i sijn in xpo
ihū niet dien es verstemynsle die niet willen hi
vanden creature keren en et es deser oeffenynsle
die god mint en meyne as ic wazne v des i gne
de trouwe sijn dy licten niet creature gewillich
gaende of staende ende oec of sake die toe gheest
dat es waerlike in verstemynsle en of v god ge

Job

Vemoest su
p'actio niet in
fano q' boug di
et est vita sup
terram

wāen woude daerōme gheest dat es herde onseker
 ende so tolde mē doch daerōme also grote gruweliche
 vāghenijer lyden moest dy dat wā sien vā nārn
 en mochte dat niet gelijden omē al de werelt
 ende gāen daer mede totten werden lichāme ons
 heren. Ende sij doen recht spreect een heylige als
 of mē ^{neue} een red: ionc kindekin en corde dat i enē
 onreynē pucl onder die voete en dit es noch mē
 wān mē duet dit den leuendighen gods lone die
 ons vā mīnē hem selue gegheuen heeft. so dūe *Mofa*
 si hoer biedte mē sij en willen der selake der son
 den niet hūden. daer en loelde se die paus iz alt
 mit alle sijne cardenalen wānt daer en es ghe
 rouwe en god selue en vireect die sonde niet son
 der rouwe. Ende also doe als si dit doen so wēden si
 sculdich tēden lichāme ons heren. **Du sprack**
 onse heer wiltu mij volghen so verlaechen dyn
 selues en nyem dyn cruce. **Dit wort** mēnyghe
 edelen vint gods voer gehalten ende daer op ghe
 dreuen. men en mach des niet te grondt we
 spreken wie grondeliche hem die mēliche te grō
 de laten moet in alle wijlen daer hij hem vint.
 dat niet en cost dat en gult oec niet. die spaerliche
 layet die mayer oec spaerliken. **Also du wme**
 tes also wort dy weder nighemeten. en daerōme t

sal nyemā dan god luterlike meyne kinde; war
salme v hyn mee; af setyghen die niet en willen ho'
alde wysen en gewoente laten en deue aen hoer mee
belicheit wetwendich minne sijnne 4 seluen ende
vutchen en helpen niet en des gelijcs ho' opse
In trouwe kint du moets dy laten ende steruen
dijns selues te gronde Onse heer sprac du lute
my nae volyghen die knecht en gaet niet bouen
sijnen heer Ende niet nae des knechts wille mee nae des
heren wille en al en ^{hedden} niet meer leren dan die
aenslaghen die knechten en deerne die horen heer
dient wie luttel sij hoers willen moghen hebben
en wie al hoer tyt en macht gaet in hoers heeren
wille ende dienst i alre wys lief kint dat veru
coeren moet sterue sal vrucht i bringhen ghy
moet uwes eyghen wille te gronde sterue die
miltche en sal oec u u mermē sijn selues sterue
te gronde ende sijn willen wygaen dan alle vol
als hij hem van minne te gode gheeft en so lode
hi recht sijn of hi nye wille en hedde ghade
Eene ionckrouwe stoent inder choer en lanck ende
sprack heer dese tyt die mijn ende dyn Wanne
die miltche te gode sal keeren so sal hi hem i eene
grondelole willoelheit gheue van alle want die
miltche es recht of hij drie miltjen wa' sijn wa

De abdicatio
I pur v. d. d. f. t.

lyke miltche nae den syme ende syn vernuftighe wun-
 sche. en dan syn ouergodformighe miltche. Ende in
 desen ouersten inwendighen miltche sal hi hem ken
 ende leygghen vhem voer dat grondelyc aftront
 mit dien. en gaen syns leues wt ende gheue hem
 dien gheuanghen mit allen begeerten syns herren
 Ende die .ij. nederste miltchen sal hi ouer treden en
 onder drucken. **Hi** af spriect. **Sine** ~~Aden~~ **naer**
 Also haert als dat es datme den vleschelyken miltche
 af moghe treden van den dinghen die hi mit mi-
 ne beleten heeft wie haert een cruce dat dat es
 dat weten wel dyt beuonden hebben. Also swae
 ende niet menre en eelt den wtwendighen miltche
 van biideliken dinghen te treden. ende die ghe-
 licheyke en die onghelicheyke dat es mit gront
 Ende dat **Sine** **Augustinus** meynit ende spriect alle
 die opualle en die cruce die in die .ij. nederste milt-
 chen opualten die den miltche dinct dat hi hem va-
 delen in twee henderen. die sal hi voer syn cruce nye-
 me ende beuelen al die opualle gode. **Syn** hi vande
 syme of vander vernuft die laet hi alle en beuecht
 der vauft of den nedersten crachten. ende mit alre
 crachte verhefte hi hem daer ouer in synne ouerste
 crachte. **Als** **Abraham** die liet den knecht ende
 den scl beneden aen den berzhe. doe hi gode offer-
 hande solde doen. ende ginch allene op die haechde

des berchs mit sijnē eynghe lōne. Allo laer den elcl
den veelijken miltche dat wel een elcl es. en den knecht
dats die natuurlike vernult die es hij wel een knecht
want li hebben hij toe ghediens ende leiden den milt
sche aenden berch. des opgaens daer sullen li bliuen
ende ghi sullen allene mitte lōne opgaen dat es mit
ghemoede I dat heymliche. In sancta sanctoru. ende
doen daer dijne offerhande. Goef di daer te mael op
ende verberghē dyn gemoede verborghē in die ver
borghenheit des grondelike afgronts. Als die pphē
te spreect inden psaltes. Woe du sulst dy verberghē
in die verborghenheit dijns aenlichtes. I verghenheit woe
die ghelcapen geest weder ghedreue in sijnē onghē
scapenheit. daer hi ewelike heeft gheweest. Eer hij
ghelcapen was ende bekent hem god in gode. end
doch aen hem selue creature ghelcapen. in in gode
sijn alle dinct god. daer vint hi desen afgront in alle
die miltche hij i comet spreect. Proculus wat dan op te
wrelden miltche vallen mach of comē als armoede of lyde
of gebrec et li wulkerhande dat li des en acht die miltche
met. Allo sprac die pphē du sulst dy toe verberghen
voor die bedruenenisse der lude. Dele volgen onlen he
alio onse he' spreect op een ander. Ik bin inden wa
der ende die vader es in mi. ende ic i v en ghij i mi.
Dat wy alio moete ghetrocken wēden. alle hij wille alle
dinct nae hem trecken. Dat wy dat cruce alio v'heftē

maeren dat wy doe: dat heylige cruce moeten inden
 ghewatighen gront geraken. Des gonne ons hi
 die doe ons ^{alre} gheuanghen ende yelstorue es. Des help
 ons god. **Amere**

Op den xv Soudach nader octaueu van
pinxten

was 301 bi

Vueket ten eersten dat rijke gods ende sijne
 gherechticheit en alle dinghen lullen v toe
 gheworpen werden. **Hij** gheeft ons onse he
 alre merchre gelykenyffe. ende wyft ons
 dat cruyt des ackers. ende op die onverzintighe vo
 gele des hemels. Ende spracet liet aen die **lelye** des
 ackers hoe hi wallen si en arbeiden noch si en spene
 niet. ende segghe v dat Salomoen Tal sijne glorien
 niet also wel en es gedeeyt als een van desen. Die
 vogele des hemels si en layen noch si en mayen
 noch en gaderen i die sciere. en onse hemelliche vad
 die voete. En sydi niet berec dan hi. Ghi en lult niet
 loeljuoldich syn dat ghi yet lult spreken wat eten
 wy of wat drincken wy of wat lullen wy cleiden. wat
 dese dinghen lueken die heyden. ende v vader weir
 dat ghi al des behuett. Daerome lueet alre eerst dat
 rijke gods en sijne gherechticheit en alle dese dinge
 lullen v toe gheworpen werden. **Kinder** voert spreect *Wmo potest*
 onse he dat nyeme g. hen te gemode diene en mach *Suis simul*
 die conuante syn. **Als** gode ende der werelt. *Kinder d'fouure duob*

Dert v Send sollicitudin *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 het es een delijc dinck en onbegrypliche dat hij in be-
 floren es. wij solden rechte dese ewangelië voer ons lesen
 ende solden onse ~~in in~~ lijn. hoe blareljic ons onse he *die*
 waerheit mit openbaren worden en gelykenijssle loey-
 ende verbiet hij alle loechuoldicheit der verganckelijc-
 dinghen Ende spreect hij. *wilt uwer mach mit lijne*
 loeyghen lijne lichame aen der lincden per toe gheue
Remota modis
fidei p[ro]p[ter] q[ui]d p[ro]m[iss]o
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 Ohy cleynen van geloue. *Emde me meret wel aen dese*
 reden *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 ane ongeljic alle miltchen der waerheit mit: wilt
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 vanden *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 Dit es een heymliche verborghen gebrec dat on-
 der dese loechuoldicheit gheschiet. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 Dat es die leyde-
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 giericheit die d' *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 vij. houfflonde eene es. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 Dese sonde
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 duet omerchlike die alre meyste scade. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 Een ygeljic me-
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 en belje wat behendicheiten wort gheiden een ygeljic
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 togghen lijnen naelben. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 Och solden me die materie ruzen
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 wat worde dan dat wt. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 mez een lutel dat af te spre-
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 ken. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 nu meret wat dat lij. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 dat lutel yemat gode die
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 alle dinck vermach der ghetruwen en loeyghen en
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 scakken ende werken of lij. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 dweljc leuen solden dat al
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 wt desen gronde compr. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 saghe die miltche rechte dat
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 in hij mocht hem wel vnaeren. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 wie die miltche dat
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 lijne luect in allen dinghen. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 In miltche t worden in
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 worden werken in gauen t dienste altes dat lijne. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 het
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 es lust of mitte. of eere. of dienste. of omer. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 per. dit
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 wort geluecht of ghemeynt t allen dinghen. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 in gode
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 ende in de creaturen. *quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t*
 dese gebreken lijn also diepe
quod p[ro]m[iss]o d[e]o q[ui]d p[ro]p[ter] r[ati]o[n]e d[e]o b[er]t
 ghewortelt dat alle die windelen vol lijn des miltchen

dele eertliche dinghen te trecken rechte als dat crōme
wijf dat die ewangilie af spriect die totter eerden te ma-
te geboucht ende niet opwart en mochte sien. **Arme** blēt
mische geestlic inden schijne ende niet der warheit. **De**
wāome en getruweltu gode niet die dij so vole guets **Wijf v d i m**
heest ghedenē ende heest dij vander lofghen der werelt **ind ledighe**
verloest dat hy dij oec tolde gheue alto cleyn dinc alle **me senn eij**
dijne noetrust es. **Ende** en es dat niet een dagelijc dinc **me**
dat oen geestlic mische alto mit al sijne eerste ende
māne nacht en dach op die eertliche dinc gekeert es. **op**
sijne werken op sijne erulke woe hi wat gheerijghen
mach dat hy daerōme omerme^d rechte luttel tot gode
of tot sijne heren compt. ende als hem dir wel te ha-
den gaet dat hy onder den handen heest so en heest hi
gheene wāme voer me^d te quellen nae ewighe dinghe
dan blare noetruste. **ane** gode ende lotte ane dese
dinghen. **Onle** spriect niemē en mach h^{er}en te
ghemoeve diene die gharre lijn gode ende den vnc-
dom. **mer** luect ten eersten dat vnc gods en sijne
gherechtheit ende alle ander dinghen luttel v toe
gheworpen wēden. **Als** of hy spreken wilde het en
es des niet weert dattet een heer n^o h^{er} sprinc het
tal v toe gheworpen wēden. **Wie** vole dese onnutte
dinghen ghemynt en gesuecht wēden heymelijc en
openbaer en welke lochuldicheit mē daōme dnet
ende wie mente te houpe holt onghoordmeerdijc dat

es een druckelyke dreck des willic nu wotme swyge
Vn spreect **S**intre **p**eter weypt alle uwe lozghen in
den heer want hi lozcht voer v. **D**ese wreclike lozch
uoldighe dinghen die doen. **m**. grote laden mit
leghen. **h**ij verblent ten eersten die vernuffte ende die
belcheidenheit. **e**n **h**ij verblullchet die herte d' nime
en **h**ij verstoppt die weghe des inwendighen toe ganc
te gode. recht als een quaet neuel en eenē dicken
rouck die weggaet en verderuet alre male den miltche
lyne adom. **D**ese lozchuoldicheit wot geboren wroet
giericheit. **S**iet vo' v wa' mede dat ghi omme gaet die
wyse dat ghi inder tyt lyt. ende luet dat vne gods
dat dat vonden en ontdeect weide daert v'borghen leghen
mit gront der selen. en dat toe behoert menighen
sticht. **W**ant nime en woerd recht vonden. dese ghe
brec en vallen teerst aff. en het en gaet niet mit een
dinghe af. **W**at die miltche gheveldelike ghevonen sal
dat moet hi mit arbeide vercrighen. **S**er men den w
wendighen miltche af ghetrect van nime der v'genc
like dinghen. **E**nde dese welwendighe lozchuol
dicheit daer behoert groten verult toe. **W**ant het
ket lo verborghenlike inder nature inden veelken
gronde. **D**at die miltche dat lyne luet in allen din
ghen in woden i werken in wylen i dienste in
vrietscappen hoe dat leide gelucke d' nature in
allen verborghentlike wecket. **E**n so aen gode lo

willen wij traelt hebben lechten smaken ende be-
 vinden en willen om' yets wat hebbe. men moet
 wel liden inden heylighen kersten gelouwe en
 god gheuet dy gerne. Doet grote werke ende
 oefeninghe t allen duechden. god sal dy groten
 loen gheuen. alto v're alstu dy huedes vo' ordel
 dijns naesten. en dattu dy oec selues niet vo'
 beter in haldes dan eenē andē. Want doestu
 alto to en weit ic niet of dy om' meer yet wort
 Daerome huet v voer die behende seluecke der
 natuē. Dat mē guede geestelike oefeninghen
 doet omē cloyne lyflike tytlike. dinc. dat he-
 uet een inganc. der symonien. die de heylighe
 kerke alto zeer u'waect als eenyghē sonde en es
 te male weder die gherechticheit want god es ^{van natuē} een
 recht en alre dinghen ende du lettes daer in sijne
 stat tot eenē eynde dijner werken een arm ver-
 ganclijc dinc. Wij tolen lueken die gherechtich.
 kinder desen groent nyempe t v wa' ende lueket
 dat rijke gods ende sijne gerechticheit. dat es lue-
 ket gode die da' es dat gerechtiche rijke gods.
 dat rijke betreezen wij en een ygelijc milde bid-
 det alle dage inden ~~vi. m.~~ want et es een alre
 hoge crachtich gebet. ghi en wet niet wat ghy
 beedt. God es sijns selues rijke in dien rjlen alle

Ad m

Vnuttighe creatien wt en daer in es dat rijke dat
wy bidden gode selue en alle sijn rijkdom in dien
rijke wort god onse vader en bewijst ons daer die va-
derlike trouwe ende die vaderlike cracht. In dien
rijke wort god onse vader selue en bewijst ons dat
die vaderlike cracht in dien so waneer hi stat in ons
vint te wiken daer wort die name gods in ons ghe-
heylight dat hi in ons come moghe. en sijn rechte
wert in ons werken mach dan wort sijn wille sijn
mider eerden als inden hemel. dat es in ons als in hem
seluen inden hemel dat hi selue es. Och wie deede
geest die milche sijn wille op in desen. ende wy omme
selue haestlyke weder en onvalt dien. so heffet nach
weder aen en geest v selue weder op. gheest v den
godliken wille gheuanghen in rechter gelatenheit. ende
ghetruwet der vaderlike cracht die alle d'ich vmach
derre ghi so deck en menichwien ^{openlic} ghewaert worden
ende alle sonden dach en nacht ghewaer werder. en es
dozstu dy niet laten en licken sijn gherechticheit
ende dattu by die ti bliues. diene ymelike licker en
hem meyne en laten. In dien rijke set alle die god
die hem in recht gelatenheit tot gode halden. en in hem
laten. dien vallet alle onghoordmoerde groefheit aff
en lozquoddich. niet datme god per sal becoeren.
Want me mach herde wel hebbe eene vnuttighe

lijke vorlemheit tot allen gheordenden dinghen
 wy et geboert v ende uwen naelken tot noerdruftidj.
 en te dienste di. en d' ghemeyne minne. een ygelhe
 dinc alst gheualt i gueder voeghen mit belchdenh.
 Ende dat selue datme meynit inder kerken ind' ledicheit.
 dat sal me oec meyne in alre werelichheit. me werke
 me spreke. me eet. me drincke. slaep of wake. off
 wat men duet. So meynit gods eer in allen dinghe
 ende en allen werken ende met des uwes. Nu
 mocht me spreken van dien. dat god niemant en
 laet die hem getruwet. ende hi laet doch dicke ghe
 den mische groet gebrec hebben. dat duet hi alsoe
 Willcap **W**illrecht leet omme. hi. saken wille. Dat
 eene es dat hi den mische pruenē wille of hi hem
 tolde doeren gelouē en ghetruwen. dazome laet
 hi den mische decke i noeden come op dat hi hem
 leet. Tgelatenheit. ende oec als hi hem wret naer te
 helpe compt. dat hi dan bekeme sijne vrentschap
 ende sijne hulpe. ende dat sijne minne en danbaer
 heit daer af walle. en god naeze come en haer
 wille. och dat hi hem sijn vagreijer minne wille.
 Of tot eene ordele dien die dat wel betreen mochte
 en niet en doen. Iesf kint lueke ten eersten dat
 rijke gods. ende dat es luez bloet god en niet ands.
 So wane die mislicheit al af ghetworpen es. so wot
 die wille gods inder eerden als inden hiemel. also

als die vader ewelike ghewoent heeft inden hiemel. die
es in sijne lone. als die milche in die lat. **V**ier andere
meynede. noch willende. noch begeerde. dan dat selue. die
wot hi selue gods rijke. ende daer luter die coninc
eerlike i sijne thron ende gebiet inden milche. **E**
die rijke es alle milche inden yvelsten hoers gront.
als hi mit alle oeffenighe den wewendighe milche
trecken weten inwendighen milche vnutighen milche.
Ende dan die. h. milchen. dat sijn die vernutighen
crachten. en die linlike crachten die hem te male op
drayghen inden alren inwendichsten i die verborghen
heit des geestes. diez dat ghewarighe bield gods i
es. ende hem daer te male verfwinder i dat godlike
afgront. In dien hi was in sijne ongeschapenheit.
als god dan den milche alto inder luterheit vint. en
i die bloet bloetheit lo mycht hem dat godlike afgront
ende ouerformet den geschapene gront. ende trecket
in ongeschapenheit inder ouerformicheit. dat die
geest alto een wot mitten. en mocht hem die milche
alto sien. hi saghe hem alto eidel dat hi waende dat
hi god waer. en hi saghe hem dulentwanc eidel
dan hi es. en hi saghe alle geidechten meymighe.
widen en werken en weren. thijne en oer alre in
sien. ende al dat ye geschiede. tolde hi te grond be
kennē. op dat hi recht in die mocht come. en in
wesen adel waer alle lochjuoldicheit wt. en actualle

Dit es dat rye datme luken sal ten eersten ende
 syne gherechticheit. dat es datme gode sonder alle
 te valle sette tot syne redyren synde al onlez werke
 ende hem in al onlez meynghen en in al onlez be-
 geeringhe. hem allene ghetruwe. also als nye ma-
 tche gode te vole en mochte getruwe. also en moch-
 ten nye matche te vole gemine op dat die trouwe
 waⁿ in gherechter wysen. Ende aldus salmen die
 sorghe in hem werpen also hi gesproken es. **Vu**
 spreect sinte **Paulus** doch. **lijt** sochouddich te behal-
 den die eenicheit ^{des vreden} inden bant des vreden. **kind** de
 vrede die me inden geest ende inder waerheit vint
 dien behuelt wel sochouddicheit. Want in diene
 vrede so vintme al dit. **der** wort dat rye ondeckt
 en dat wort vonden ^{de} gerechticheit. dien vrede en sal
 hem nyeman laten nyeme. **wie** oc alle dinc co-
 me te laden of te vromē. **ser** of vsmactheit.
 halt omer den enwindighe matche tghewarighe
 vreden in den bant des vreden. dat es ind^e ghemey-
 re onghewarighe **minen**. **alre** matche als hem
 selue. Ende leet v^o dat min hie exempelae:
ons onsen lieue he^e ihus xpus. ende liet aen wie
 syne minne ghewracht heeft. die hem meer dede
 lyden dan alle heylighen ye geleden. Ende hi was
 in al syne lyden meer troestelose. dan ye matche
 was. ende dat bewysde hi mit^e alre bitterst^e doer

die noyot milche en starff en hem en waren
lyne ouerle trachten niet myn salich dat sy nu
sijn Die hem nu alre werdluere na volghen sou
der welwindighen traelt en i gheuorighe ellen
de. Van buten en van binne. Van allen onthal
den ende hem bloet halden van alre minlicheit
en aendeuelicheit. Dien wot alre edelure ende
lucelure dat ryke gods ondeckt. Ende dat es lyne
gherechtycheit dat me dit vint i rechter gelaten
heit ende in ontrouelt In ghevilliger armoedre
des geest in allenden Dat wy nu also dat ryke
moeren lueken dat wynt nide: waerheit vanden
die toe behoert dat wy alle vremde loeghe ver
lielen Want onse he' spireet wie lyne leet vliet
doer my die salte behalden. ende dat ghesaet in ghe
waryghen vloechene den milche lyne selues i dien
die: hi hem i vint van binne ende van bute Dies

Op te seshende sondach nader octaue **Chelp ons god** Amē
van pnyten

Die paulus bescrijuet dese epistel
in heer Die paulus sprac ze boughe my
ne knyen tot gode den vader onsen heer
ihū xpi. Van dien alle vaderlicheit wort
ghenomet i hiemel en in eerde. die ghi v niet en
verlaghet omme myne lydmyghe. ende gheue v den
ryedom lyne eeren. ende crachtighe v mit diech

den mit sijne gheest inden inwendighen inlichte.
 ende gheue xpm te wone in uwer herten mit
 geloue gewortelt ende ghefondiert ind' inuen.
 dat ghi moecht begripen mit allen heyligen.
 Welc dat si die breud die lande die hocheden
 en alle die diepten gods. Ende dat ghi moghet
 ween die hoechste name xpi. dat ghi v'ollet
 in alre volheit gods. dese reden es so rye ende
 so vol lms. dat gheene noet en es dat wy die
 bueken yet vole hyn toe behuene doet te liene
 Doe myn he' Sime paulus dese epistel scryft.
 doe was hy gheuaen ende begheerde dat si hyn
 ome niet en bedrueken. doe hi in dese gheua
 kemisse was doe wylde hi sijne vrinde op den
 wech der gelatenheit ende begeerde dat si hem
 dies noch gheens dinc en bedrueken. Want
 vole inlichten gaet veel nare hore vrinde leyt
 dan hoers selues. ende daer mit willen si hem
 ontfendighen en hem es doch onrecht. hy wil
 dat si leuenden i allen dinghen in rechter ghe
 latenheit. Want rechte gelatenheit es ontfendic
 alder gebaxten en gaue en duechden die god ye
 ghegaet of omme' gheue wille alre ghenaden en
 alles guets. Dus wille hi dat si conde bedrueken
 wille waren. Want bedruekenisse es een gret
 hinderwille. het v'lecker dat leue het v'duinct

Tristitia

dat licht ende verbluft dat wyer d' minne Ende daer
sine sprac **Sinre paulus staude** v' blydt v' inden
he' alle weghe en hi spracet noch verbluydt v' inden
he' **Wan** spracet **Sinre paulus** Ic boughe myne
a' hi meynt die inwendighe kuyen met die we
wendighe **Want** dat inwendighe es d' l'entw'inghe
diepe: ende breid: en langhez dan dat wewendi
ghe es **Die** beyn dat es onse onthalt wewendich
ende also sal die n'liche **lyu** ver moghen u' weghe
vo' gode **sal** dat hy es en vermacht dat sal hy te n'le
buighe onder die gheveldighe hant gods **Sinre**
paulus ende ele sal grondelyc bekennen
lyu natuerlyc met: en lyu gebreeclyc met **dat** es
dat ons te moren ghemact heet mit beyde dese
v' metinghe solen wy ons legghen vo' die voer gode
Dese neder: buigghinge wylt ons op eenē rechten
onder: worpe t' rechter ghelatenheit: ende ledichheit
ende onāenijemichheit **Dese** lyu drye ghesulkeren
ende lyu gedeydt mit eenē deyd dat es ghevare
ghe oetmoedicheit **Die** n'liche sal in eenre stou
dighez gelatenheit liefs en leyds en hebbens en
deruens staen ende nyemē een ygelike **Sinre** van gode
ende met vanden creatuen **Die** es of hi drye m'
schen waer: den wewendighen n'liche sal mit be
dwinghen also v're allinē om' meer mach in ge
latenheit en trecken in w'at inden andere n'liche

die inwendich es. dat es die vnuftighe milche.
 dat die wuwendighe milche moer en werke noch en
 loup. ni dan eene wysinghe des vnuftighe milche
 ende niet nader velicheit. Alle die vnuftighe mi-
 lche staet in rechter ghelatenheit en sonder aē-
 nyemichelich dan halt hy hem i syn linc niet en
 laet gode ene heer syn. en wot hem onderworpe
 Dan wot die derde milche alre male op ghericht
 ende blijft onghinderet en mach hem heren i synē
 orspronck i synre onghelapenheit daer hi we-
 liche gheueelt es. en staet sonder bield ende forme
 vledicheit daer geest hem god nae den rycdome
 synre glorien. also groetlic wot die milche dar
 begraet. dat van dier rychheit alle die nederste en
 die myddelste en die ouerste wēden begraet ende
 gheslteret in beinidelik wylen en gebuykelik
 Dit es dat god geest nae den rycdom synre glo-
 rien. en hnt wot die milche gecraechtiche mit
 duechde vanden inwendighen milche. en wot
 xpm te woene in syn hoer herte. kund dat wot
 verstaet inre ghelouue te woene dat es als die
 mont wuwendich spreect Credo in dnm. Je gelou-
ue in gode den vader almeechich. also dese milche
 hebben dat selue gelouue inwendich in eenre
 vole hogere wylen beinideliche en sinneclike
 velyc ob een kint van wyaren sprake ende.

een meylter van painys den selue gelouue sprac
ke. wie dat een gelouue wa^r. so waert doch onge
lyc van dien twee te verstante also heuet in
delen mitche inden inuenē mitche i lichte i cla
heit en in onderscheide. in^o inden derden ouerke
mitche inden verborghen mitche. daer hebben
sijt wren lichte i eene donckerijlle sonde
bielde of forme en onderscheit in eenboldig
een voldicheit. dese hebben dat gelouue in linc
kelijker wijlen gebruyclike. Ende linc paul
spreect hi gheue v xpm te waene i uwe lyen.
xpus spreect. also vole als eene salue. so waer
dese gront aldus bereyt te gekeert es in den
vliet die salue xpus. en waent daer in. so dat
die mitche van gronde so luet so laucht wort
hi en vermochte ~~hous~~ ^{harts} met te okenē. Waer
dese in. duechden inden gront vonden werden.
Als gelarenheit ledicheit en daermyen licheit
Daer vliet dese edel salue xpus sond^o onderlaet
ende maect den gront so luet. ende so mylde
moethe. hi selue tot eene salue werden en
hem allen creaturē deylen dat wa^r hoer vroude.
hoer minne wort so wijt so breyt hi treckent al
in hem. Ende mochten li alle mitche salich make
Als linc paulus hi was mitte heydenē een he
den. ende mitte ioden een iode op dat hi alle

miltchen mochte ghewinne Ende onse he' ihus
 xpūs aet mitte londen en wandelde deck mit he'
 xpūs salve die vlietet doer dese miltchen t luere:
 ghemeyne minne **W**en spreect sinte **Paulus**
 dat ghi ghewortelt wēt en gefondiert inder
 minne. **I**nder daer nae staet mit al uwen ver
 moghen dat ghi ghewortelt en ghefundiert
 weest inder minne. **S**o die bouen dieper ende bet
 ghefundiert es. **S**o hi hoger wyder en breider
 omē watter. **O**ch wat sal niemēch schynēd bou
 die nu see wel geblaedt es inden schyn. **W**at
 salve daer afuallen ned' inden grout. **S**o wāne
 die grove winde sullen comē. **W**ant onse heer
 spreect. **A**lle die planten die mijn hiemellche va
 der mit gheplant en heest. die sullen wt ghewor
 pen werden. **S**iet voer v dat ghi gewortelt en
 ghefondiert wēt inder minne. op dat ghi mo
 get begripen mit allen heylighen. **W**ele sij
 die breedē en die lengde gods. **D**ese breedē die
 es die londer eynde in gode es. **D**aer sal de miltche
 then nyemen die ghemeyne minne. **D**ese minne
 es reche in desen tyden verblust. **H**et es nu al
 ghepaertijde minne. **W**eyn het kint het soldē
 sijn al in al ghemeynt en ghemint. die ghemey
 ne minne vlietet in desen miltche mochten li he'
 allen miltchen gedeylen. **D**at dāden sij gheern. **A**ls

Gregorius
 ut multo arbo
 ut rami ex bna
 radice pderunt
 sic multo dnt
 futes ex bna
 charitate
 Generalium

Als die heylige **Sint Dominicus** die boert hem
selue te coupe en datme mitte gelde te hulpe qua
me dien die noet hedden. **Wt** dien minne salmen
alle tye werken en al in hem sluren of hys ver
mochte. **Dan** die lengde dat es dat. dat hem die
keer in dat nu d' ewicheit. die lengde dat es son
der vo' ende nae. **Ende** alle onwandelbaerheit die
die heyligen gebruyken en name des selue dyen
god gebruyct. ende ond' die eene mynlyc spae
en hebben werclike en gebruycthe londer onderlaer.
also v're allt mogelike es. **Dan** die diepte die in god
es dat es allulc een afgront dat alle gelapen ver
stontenylle niet en moghen begrypen noch ghe
langhen. noch die ziel ons heu ihu xpi. noch es
en es te grondieren. **Dan** allene van hem selue. alle
diepden sal die milche volgen i deser wylen. dat es
een grondelose afgront eens vuytens die milche spae
selues londer gront. dat es mochte hi te malc niet
widen dat docthe hem recht lyn. dat comet weer
diepde en kenensylle ho's gronts en ho's niet. **Sy**
gaen onder die blende verdorue londen. ende hebben
ene iamerlike bewyndelike smerte en een medelike
mit hem. ende hem ontfermt hoe blinch. **Maer**
diepde es also afgrondich. sy schynen inden gront
der hetten. also wat mogelike en god also geerde
nyert hedde. dat hi niet en doet. dat alle die mede

hellen sijn welcomē mochten. en hy vo' hem allen da'
 colde bliuen. dat dade hy gretne van minne. in' dit en
 sal nyemēt also begreue noch ghedyncken also in ghe-
 beeds wysen te bidden dat weder gods ordninghe es.
 Aez minne en oetmoedicheit heeft dese miltchen alsoe
 droncken gemaect. Alle die mynlike Sint Paulus
 die sprac he' delwe in wren buec des leuens. op dat
 sy behalden wān. Dese diepde wort geboren wren af
 gronde der grondelolich gods. die alle v'stante wille
 engeleu ende miltchen met begripen en moghen
 die hoedede. Och kinder dat es sonder alle wyle
 die hoedede die T gode es. also dit god alle dūck
 vermacht. Hi en vermocht des niet dat hi eenighe
 creatuer so edel mochte maken. of so hoghe ouer
 alle Cerubinne ende dat die van hore naturen
 die hoedede gods mochten begripen of bekēnen.
 ende si wezen nochtan een afgrondich niet wylhe
 sijne hoedede. Want si sijn gheschapen. ende die
 hoededen volghen desen miltche inder wysen dat
 hoer ghemoeide also ouer al mit also groter dan-
 barcheit ende groetmoedicheit. dat es sonder alle
 wyle. en god wort den miltche also groet dat he
 dat al deene wort ende niet liveert dat god niet
 en es. Als die pphete spreect Accedat homo
ad eae alai. Die miltche gaet op tot eenē hoghe
 heren. daer wort god verhoedst. Want die miltche
 en wort niet hoghe noch groet. Dien eynich dinc
 mach hoge of groet sijn dat menre es dan god

mer wat milchea die d' hocheit gods ghelmaect
heeft. dien gaet haer ghemaede so hoghe op t' minne
ende in danckbaerheiden en in hogher wedich eyt
gods. **Dit** hemmen mach ^{uier} smaken dat onder dien
es also onsprekelyc v're es alle dinc onder groet
als een luez met ieghen volle weelde ingelen
ende geest en al dat hi se ghemaede. **Dele** hoo
heide des edelen ouerweliken welens. **Die** trect
dit ghemaede also hoghe ouer hem selue mit in
nen ende mit danckbaerheiden en mit loue. ende
vliegghen also v're ouer hem selue. **dat** hem onnat
alle loef ende alre creaturē ingelen ende heylige
also dat si mit minke begriet inghen. **Doer** alle be
genheit. **Daer** lict mit loue also **v' d' m' v' d' m'**
ghen. **Gelijker** wys als van vele colen een greet
vuyt wort. **dan** slaet eene liecht vlamme op van
al dien colen. **Ende** also sal de milche van allen
dinghen ghedincen ende inbeeldinghe en inw
kinghen der nederheit en der ouerster crachten
Eene ouergaende wyle laten doer dringhe sijn ge
maede in die hocheide v're ouer alle vermoghen
sijn en alre milche of alle creaturen in die hoo
heide der onweliker godheit. **Dies** gelijc leuante
sene ionctrouwe dier ghemaede verswant hem t'
die hocheide. ende in dien waert haer groet ont
doot ende ghetrocken. en lach in die hocheiden.
die was sonder eynde. ende t' eene eyndelose leu
den ende breide en diepden sonder gront. **Al** die

als ghy hebt gehoert. so comē wij totten wo'de **S^h**
Paulus. Dat ghy begriipt die hocheide, kind: die
lyt in comet mit desen in. duechden rechte ghe-
latenheit en daenwemlich end oetmoedicheit
die woenē inden clester d'minen kind: die lyt
doer met ghegaen en sijn rechte oefeninghen die
vallen alte male inden gront. **g^h** blyt lyt i comē
mit desen in. vo'sproken duechden so blyftu
valt lyt i sine in' ontuallen dat moet omē vā
aenwemlicheit en van eyghenscap comē sijn. **g^h**
wot die ghenade geboren dat laet ghyet hem i
desen gront. **Transire ad me**. Trete on' tot my
end wēt veruolt mit myne geborten. mē moet
alle dese d'ick on' gaen. Dit wēt wel somyghē
nāliche ghetouint en en es niet in hem geboen.
g^h die nāliche die mit alre sijnre oefeninghen in-
wendich hem set op rechte gelatenheit dien mach
dese geborte gescien op dat sij doe desen wech
ghegaen sijn. Desen gront vintmē pers wat
in ionghen luden in' inden alden es hy seer ver-
doenen. want li staen te valte in horen oplette
ende op hoe alde wijle mit eyghenscap en lym-
dichich ende ordelachtich. hem gebreec d' gront
des sauchemodicheit die dient ymelgē desen
gronde ende heeft mē inw'kens dan gelatenh^t

die dient me^{er} tot wewendighen miltche. desen wewendighen gront moet desen van noeden v'boege bliuen. die al mit hore werclicheit inden wewendighen synliken miltche bliue. Die es te broeldye ende te groef tot desen edelen grondelosen gront. Want het es menich miltche die herde hoghe daen waent syn. die den alren nedersten gront syns inwendighen miltche met in getreken en tolde en den inwendighen miltche. So drjuen sy gode van hem recht als of hy die duuel wa^{er} mit al horen crachten en halde hem aen hoe aenwerlicheit ende ongelatenheit. Dat es recht als een quact mit of neuel. die die vrocht v'deuet. Recht alto verduet dit al die vrochte die hy geboren tolde weden. Want wie hoghe du om me^{er} comes ende en heueltu deser doechden met to en wordt niet. Dan to comet die viant ende beliet of hy yet des syns daz vint. en vint hi dan aenleuend daz halt hi dij aen. Wat sal ic van desen ydelen welene leyghen. Dien die horen wewendighen miltche niet en willen trecken van deser wewerlicheit hoe vele vigilien dat die natuer alle die clappen heeft. lieue kinder. leest eene vigilie in guede oedninghen wewendich mit eene myrekel den ghy moed. Dine inwendighen miltche en sal

onder nyeman legghen dan onder god. **a)** dyne
 wewendighen miltche dien legge in ghewari-
 ghet oermoedicheit onder allen creaturen Die
 miltche sal staen als een knecht. ende niet en daer
 dan omederich vo' synē he' staen en wa' nyemē
 wat syn heer gedaen wille hebbe. Also sal die
 miltche waez lyke v'nyemē enwendich wat he'
 die miltche gebiedt. dat hi in dien in allen wyse
 en werken ghenoech sy. **Dit** en doen die niet.
 die omer mit horen wewendighen miltche wer-
 ken nae hore simliker wysen. ende trecke an-
 der miltchen in die ^{telue} wyse. en clappen vele. **Lief**
 kint. ~~lyke dochte~~ ^{lyke} minlike doechden die du nu
 behoert. heues. **Gelatenheit**. oermoedicheit en
 onaenemlicheit. **Saelte** dan alden dach byder
 onrusten die dy toe comet. er en scadet di niet.
of du en wa's dan te cranche. **lae** ganch en wech
 kende. **waez** ic desen ghewarighen gronc vande
 dien rade ic dat my god te doen gheuet. **Wie** se
 hy. **tukeren** wilde dies nyem waez dat es een
 minlyc heyligh dinc. ende vanden heylighen
 geest. **Lief** kint. **em'** halt dy in dese voerspro-
 ken doechden. ende huede di voer die onduch-
 de d' aenemlicheit. ende vo' eyghen minne

dier moet mē recht dat houft aflāen want
die wille tmez yerliwar hebben. **h** jaet totte
lezmoen ende totten heylighen sacramente dat
ly eyes hebben wille. die oren heelt te horen die
hoer ho'. **M**ā spreect **p** paulus voert. **D**at ghy
hebt die conste xpi. **D**ie conste xpus was dat hi
des duncls liltē ilwan mit alre bitterst. **C**ande
lytē doer die nye nātsche en gelejt. **E**ndē dā
mit dat hi ons allen verloest heelt. ende doe hi
van allen nātschen gelaten was doe was hi li
nen vader alre behaechlytē. **D**oe riep hi my
god myn god waesōme heueltu my gelaten.
want hi was meer gelaten dan ye nātsche ghe
laren was. dese gelatenheit bekende hi op den
berch van olyueten daer hi doe bluedyghē swert
swerde. **E**ndē doch in dien seluē was hi na linc
ouersten crachten een belitter dies seluen des hi
alre hant gebriyct. **d** godheit die hi selue es en
was. **D**it es die conste xpus. **A**y lieue kinder
dese conste gīnghe voer allen consten. **d**at hem
die nātsche van bynnē ende van buten hieldē
trekkelose gelaten en ellendich van allen onschalt
ende stonde in rechter gelatenheit. **A**lso onse he
ihūs ^{xpus} gelaten was. so wie hem t desen alre ghe
lytē stonde ellendich en trekkelose. die waer den

hemelſchen vader alre bequaemlycke In desen mē-
 telyc rlycht ende regiert god inden inwendighen
 front daer wort die weſelike vrede geboren ende
 desen vrede dien v god daer geſcheuen heeft dien
 en liddij nyemē laren nyemē noch engelen noch
 mēſchen noch duuel. **Mer** doch ſalme den wtven-
 dyghen mēſche in bedwanghe halden Teenen be-
 dructen vor worpe en hem ſelue niet guets te
 betruwen noch gelouue. **Mer** druck hem onder
 allen wyſen. dat hi den inwendighen mēſche groen
 hinde en lij ende ſonderlingen lijne ſmiltken lulle
 want allo lange alle de mēſche in d' tijt es to en
 can hi niet wel ſonder ghenuechden lijn. in d' ſal-
 me dier beſcheidenheit meylter laren lijn. So dat
 alle die geloft en genuechde in gode lij of omego-
 de ende mē ſal aen gode hulpe lueken En onte
 he mē lijnre cracht to ſteret hi die d'raen he
 verlucken ynvelije ende mē lijnre wyſheit v
 verluicht hyle ende mē lijnre godhat daer gaet
 hyle **Wat** wij nu alle der min hyle vermanighe
 Sime paulus allo nae gaen moere dat wij die
 waerheit veruolgen ende die ewighe ſalicheit
Overnighen. des help ons god Amens

Dat heechtijt alre engelen
 der myelen ſien alle weghe mijns

vaders aenlichte die inden hiemeles. **H**ier es hude
die wedighe dach d' heyligen engelen. **W**ie he
dele dach alre eerste vez heft vander openbaringe
op den berch dat hebdi wel ghehoert dat laen wy
nu sijn. **I**n spreect dat ewangiliu. **H**ier mye
ten sien alle tijt mijns vaders aenlichte die inden
hemel es. **M**er wat woden datme spreken mach
van desen lutereren gvesten. **D**es en weis ic niet. **W**at
lij on hebben noch hant noch voet noch bielde
noch forme noch ~~andere~~ materie. **E**nde wils wels
dat desen dinghen ne gheen en heeft. dat en can
ne gheen sijn noch godincke leghepe. **W**ie sal
men dan daer af gespreken wat lij sijn dat es
ons onbekent. ende dat en es gheen wond' wat
wij en kenne ons selue niet. onten geest van
dien wy mitschen sijn. ende van dien wy hebben
al dat wi gners hebbe. **W**ie souden wy dan dese onse
welselike gvesten bekennen die so edel sijn. want
die edelheit ougnet v're alle den adel die alle die
wels geestes mach. ende daerome segghen wy
van hore werclicheit. **T**ons en niet van horen
welen. want hore werclicheit es dat lij ons alle
weghe sien inden spiegel der godheit. **F**ormelich
ende welselike en werclich mit onderscheid. ende lij
hebben een sonderlinghen werclicheit. **O**nderseid
lij werken i ons. **M**er god werket sonder onse

lant in ons vele edelike ende eygeliker ende
 sij hebben een werken mit gode t ons **Allo** ghe-
 lyker wys als die natuerlike sone heeft een ghe-
 stadich werken en in bloet i dat eertryke en hji
 mit hebben die sterren een gestadich mede werke
 mit sone in dat eertryke. Die sterren hebben
 gestadich sien ieghen die sone. ende die sone een
 weder gelichte ieghen hem. ende da' af sijn al ho'
 werken onbevallam. also of die alre mynste sterre
 of dat mogelyc wa' vanden hemel word ghenome
 Alle miltche viande en diezen worden te nieten.
Du sijn **ix** choren d'engelen. die maken drie
Jerarchien. **Dese** **iii** **Jerarchien** hebben een ygelyc
 een onderscheidelyc aenlicen. tot drie steden mede
 miltchen. Die eene es die werelke miltche. Die an-
 der die vruftighe miltche. die derde es die edel ho-
 ghe godfor myghe miltche ende er es doch al een
 miltche. **Andelen** drie hebbe die engelen. **Sonder**
linghen werelcheyt. Ende hji ome heeft een yge-
 lyc miltche eenē gueden engel. **Sonderlinghen** die
 hem inden doupbel ghegeue waert. en die miltche
 wort hem also beuolen dat hi bi hem es son-
 der onderlaet en hem minime en begriest ende
 huereen slapen. ende wakende i alle sijne weghen
 ende werken. sijn sijn guet of quaet. al en hedde

Horosius Hieronymus D magt D gmtas nady te vna
quy ab ortu sux nativitate habrat dgelid in suy ruytad
Dronatid et Bernardus D gmta Dri partag te nos
Vmirich dnu die milche gode met me te dancken en te mi
moro dgelord ne dan die hi die hoge edel creaturē also heech
compntennus hie totten armē milche verbonden heest londe

onderlaet. Ende hie ieghen heest een egelich
milche ~~o~~ ^{sonder} eene quaden engel die hem londe on
derlaet ieghen es. ende hi oebent den milche ^{heech} also
welken Daer die milche wys en erstich so sol
de hem des quades ingels wederstaen ende linc
oefeninghe vele nutter wēden dan des guedes in
gels hulpe. Want en wē gheen stryft daer en w
gheen seghe. In vanden tearchien die nader
ste vanden tearchien die heeren die ingelen die
dienen alden watvendinghen milche. ende vman
hem en helpen hem tot doechden en ghenaden
ende mit gestadigher oefeninghen so behueden sy
den milche. Want en waer die huede der mysele
met wat wendi hoe ontrelleke vole ongelux sol
den op den milche vallen. Want die va vande die
gaen den milche nae londe onderlaet. Wie hyle v
deze mochten slapende ende walsende. Daer ic
gghen sijn die guede ingel die dat verhueden
Die ander choer dat sijn eerliche engelen. Die
werclikeit es. dat sy diene den heylighe sacra
ment den wēden lichame ons heren. Die
choer dat sijn die virtute. dese diene den en wē

†
mit quaden
als guede engel
mit gueden

†
als pascaly
lyreccer

den milche te vollane in doechden bende natu'lic
 ende ledelike doechden. Ende si veringhen den milche
 godlike doechden als ~~hete~~ gelouue hoep en minne.
 Die milchen die hem heymlyc sijn ~~worden~~ alio doecht
 like milchen. so dat hem die doecht alio licht en alio
 lustelyc wot te doen. als oft hoer welen en natuer
 we' worden. Ende: ieghen dese milche so lerten he
 alle die vande die van desen choer ghesuallen sijn m
 al der saalheit die sy vermoghen den milche abtrotte
 ken. op dat hem hoer stat met en wede daer si aff
 gesteken sijn. Ende die saalheit die sy daer te doen
 es ongelouctlyc en die milche solden mit alson grove
 erult op sijne huide staen ieghen dese vranlike saal
 heit die hem so menichuoldighe laghen leghet
 so vborgenlyk. dat die milche ~~meer~~ t weert dick
 wyle in herde gueschyneden dringhen. ende alre
 meylt so trecken sy den milche t menichuoldich
 Ende en come sy met meer ghedoen so bringe
 sy den milche in eenē gueschynende staet. ende
 laten hem waens dat hi in eyne greden staet si
 ende daer mit sal hem wel ghenueghen en met vo
 der lueken. dat es een lochlyc dreck. ende nu me
 dan ye gheswaert. Alio ~~Sint Bernaert~~ spreect inde
 weghe gods stille staen dat es alyer waert gheghe
 Inderre wysen staen die die van werdeliker herre
 sijn ende spreken wy doen alio wel als die en die

ende ons genuecht herde wel. willen wy bat varen.
dan die en die. Wy willen onser ghenuechten en wysen
blyue also die daen die vo' ons waren. Och kinder-
wanne' nu die gplaghen come lo salme groen ian-
lien van den ghenen die nu leez wel daer ane waene
sijn. daer sullen dan die quade ~~sijn~~ dien li nu gheue
ghet ~~sijn~~ wonder. en ian' mit hem drjue ende vo
rense londez eynich wederspreke mit hem. ende dese
valle hebben hem alte hant ane. Dan als die gro-
welicheit en die plagen leden sijn. dan sullen die
guede engelen den gueden miltche also heymlyc sijn
en solen mit hem wandelen en openbaerlic condige
wat sij doen en laeten sullen. Die ander terre
die heeft een werdic toe sien totter andere dat inden
miltchen inden veruulstighen miltche vryouez alle by-
lyke creaturen. Ende es gelike den ingelen. Dien
eirsten heer van dien heeren wy Roelstaren en die
andere Principatē ende den derden Dominatione
Dele drie heeren die gheweldighe en die ouerste
en heeren die hee. alle dese die waeren inden miltche
die sy vnde dat li in doerden sijn voest geyhaen. die
sij also weldich werden hoers willen inwendich ende
wruwendich hoe sijnne en hore sulkez wetter-inge
in allen dinghen ende hoers inwendighen miltchen.
hore gedincen en meyminghe in worden in werke.
Sij weeren also vry. ende heylighen recht ouer die
heerschen

Angrele

pro

ondechden **al**lo **w**eldelyc **al**linc lieft van **si**nce
franciscus dat hy linc wewendighen miltche **al**lo
 gheweldich was. **al**lo haelt als hi ghedachte aen
 ene oefeninghe so was linc lichame ghereyt. **D**ese
 miltchen werden rechte als die voerste der werelt die
 vry linc en onder niemēt en linc. **al**lo werden dese
 in horen greeft dat hy hetscapie hebben ouer alle de
 beweginghen hoers wewendighen miltche. **al**le die
 quade engel dat sien. **d**es hebben sy alre groten nye
 die die miltche in hoer stat sullen comē. **e**nde richten
 alle hoer quaetheit op en beringhen den miltche die
 alre grauuelerte becoringhen i diev ghelyc cūme
 se waert gedacht. **I**n die der wēlt ende den viant
 diene. **d**es af nye en hoerden noch en wiltē. **E**nde
 deser wysen es vole daer hy den miltche gerne mede
 af trecken souden en den luyghen den miltche **al**lo
 valt dat hem mit wysen diinct het sal hem ane linc
 linc gaen of aen linc linc. **S**o comē dan dese pēn
 cipaten en dese hēn ende verdringente en die miltche
 ende die miltche heeft die zeyhe **al**lo behalden. **E**nde
 die sy eens **al**lo verwōnen hebben die en dooren nū
 m' mē' **t**otten dien miltche comē hem te bekozen wāt
 sy verstercken hem so leet vanden miltche. **d**an comē
 dese heer-scap ende werket inden miltche. **d**at die milt
 cheen **al**lo vernolt wēden ende **al**lo wīs dat si die scale
 het des viants **al**lo wel bekozen. **A**ls **linc paulus**
 spreect dat de viant noch die werelt noch dat vleysche

noch noch een creatuer aen hem niet en can gaudie
Die derde ierarchie die werket en liet inden ael-
mestken godformighen **mitschen**. **Dele eerste choer**
van dien dat sijn die throne en die ander sijn die
Cerubime ende die derde die **Seraphime**. **Dele ghe**
Throne die werken inden ymestken groot dat die
mitsche wot als een coninclyke thronen dat god
loft te woene ende te rusten ende oedelt en louet
ende werket al sijn werke in hem en wt hem al-
le mitschen werke also geweldich in hozen grote en
in eenē godliken vrede geset. So datte liet noch liet
ontleeten en mach. Ende dese legghen mit **Simeon**
Paulus. Doet noch leue en mach in niet **Scheide**
vande minen gods. Ja hondert doede en moechende
te mitschen niet ontleeten noch beweghen. **Selyker**
wys ofme eenē leuende mitsche al eer en **weleken**
het dat dat wt hem al gelijc want hi waer ghe-
ket in een ander. **Alto** eest mit desen inwendighe
gronde die es gekeert in god ende es als een
thronen gods. dat hem niet ontleeten en mach. **Wot**
liet noch leyt. in **ly** bliue in hozen weleken vrede
die de stat gods es. **Als Dauid spreect**. **In pace**
factus est locus eius. **Desen vrede liet kint behoude**
ende behalt dat di dien nyeme en nyeme. **Dat**
gods stat niet gestuert en wede. **Wich** en hie
dy seluen. ende nyempe vrs selues waer ende
en louet niet vele wt laet alle menschnoldichheit

syn ende blyf by di celue ende myn gods waer
 in dynē gront daer hi lie inden thron ghevelde
 like dat hi niet verluert en weerd ende dese vre
 de niet gehindert en werde **Als** dan een miltche
 in desen vrede staet. **so** come die cherubimē mit
 hōe claerheit ende verluetē desen gront mit god
 liken heche also mit eenē liellen heche. en van
 dien hechte to werden die miltchen so verluet en
 hoer gront wort so geclaert waer te doen si tolde
 wel allen miltchen ondercheits ghemuech gheuen
 ende dat verlueten en es anders niet dan tenen
 blicke. ende so sneltē so ghevarigher en beter en
 selen. **Dan** come die boenende **Seraphimē** mit
 hōe vlamē onder minen. en ontfet den gront
 en dat es oec in eenē blicke dat des miltchen
 minne also groet wort ende also wylt dat die
 minne alle dinc in hoer sluytet. en hem es als of
 hi alle miltche ontfeken seld. ende dat es in hem
 also blickelic en haeltlic. en hem es of hi te ma
 le verdruen seld. **Dit** wot geboren inden alten
 yuwesten gront dies verclaerden miltchen. **Wet**
 dat dese miltchen also godlic en yordijest ende
 also dochtlic werden ende also vredelic ende stille
 also datmē minne ^{geen} ongeordijestheden an hem
 ghewaeren wot in worden noch in werken. **Dese**
 miltchen holden seluen te male vorz met ende v
leynen.

hem selue alto te gronde als oft men in hem en
hede geweest. ende dies haen hi ledich conde op
mich te heren hoers selues. Want hi en halden me
wes af niet dan van haen bloeten niet en leeten hi
onder allen ruelchen. Die sijn wel die hemele seer hi
in dien vaders als dit ewangeliu spreect. **H**ier
mighelon sien mijns vaders aenlichte die inden he
mel es. **D**at wij alle hiij toe come. **D**es help
Hond god. Amens

HWat kerckwijnghe geestlyc bewyset.
Et es huden kerckwijnghe ind' hoghe
moeder kerken inden groten doeme te
colen. ende oec in vele leiden ouer alle
colen. Ende alto ic ghesken sprac alle die wijnghe
ende oeffeninghen der heyliger kerken. die wijnghe
ons op den inwendighen ruelche. **D**at inder wate
heit kerckwijnghe solde sijn ende een wate
eene lander onder late. Ende die wate wijnghe
feninghe die ruept ende vermaent ons tot een
re gheuaringhe. **V**beroydinghe. die god wate
melke in ons weerslappen mochte. **K**erckwijnghe
ghe beduyt alto vele als eene vernulwinghe
mer diez dese vernulwinghe sal ghesien. diez moer
die natuer hoers selues verloechene ende onder
ghedruct warden van alle aenijemlichkeit diez.

1724

ly hoer. **S**duen ^mvint. het ly vrinde of maghe off
 wat dat ly. het moet alte male af. dat van buer and
 naturen toe gheualen es. ende die: die nature: al
 horen lost aen nyempe in al hoer: wijlen en werke.
Hij toe es lyflike of keninghe ze' guet en nuttelich
 als waken. valten. bedden oft die nature: vermach.
Kinder: ghi en merct niet wie nauwe die nature:
 hoer. selue liuet. ende nyemet die: dicke losse. die
 me noedrufft waent nyeme. die vnuftighe milche
 die sal mit ernst meyler lijn ouer den veelike in
 che. En dit moet mit ernst lijn geluedet. het doet
 seer wee mitten eersten te kerue al die ongeord-
 merde lost. ane spijlen. ane drack. ane lien. ane
 horen. gaende. en staende. **W**e aen werke en ane wa-
 den. **K**inder: wa' dese vrantlike stat der quader: gelost
 in ons ghedoe: Talre ongeordinercheiden. so wor-
 de wij alte male een suete roeke god. **A**lle dese
 kinder: misse d' nature af lijn. so gheschiet ons al-
 to ghescreue staet inden pleker. **Qu' potis nubis**
et c. **D**ie heeft geset inden wolkien d'ijne opganc
 die wandelt ouer die vedren der wind. **A**lle die
 milche eerliche begerre gedoe heeft. **so liuet god**
 so liet god lijne stat op hem. **E**nde d'ijrehande ve-
 deren lijn ghescreue. **d**ie: op onse he' wandelt. **D**at
 eene dat lijn d' duue vedren. **D**at ander die wan-
 delinghe.

die es ouer die vederen des aren. Die derde wint
delinge die es ouer die vederen der winden. Die ve
derzen der diuine. dat sijn die luez miltche die t heyl
ger eenvoudicheit staen sonder gralle of ordel op
horen ene miltche. Jez sijn sauchmoedich ende
stille en guedertiere. sijn volgen na den sauchmoed
ghen onsen heer ihesus xpus. ouer dese vederen ou
al hoer op ganghe ende begreemighe minne en meym
ghe so wandelt onse heer. Ten anden male so wint
dit onse heer ou die vederen des arns. die arne
die vlieghet hoghe darne met en can gelien die
arns dat es die miltche die mit sijnne cracht milt
dich op vliecht in die hocheden. Ende die miltche
die mit sijnne wauendighe en inwendighe miltche
nae al sijn vermoghen op vliecht in die hocheden
hemede en minende. dat ne gheen sulike cracht
gelaughen en mach. op die vederen wandelt onse he
Ten derden male wandelt onse heer op die vederen der
winden. die wint es seer snel en behendich wint en
weten met want hij comet of waer hij hene wint
Dese wint es die alre inwendichste miltche. die
es so se' snel ou alle v'steure miste. ende darne
in v'ruste met werken in mach. her g ouer gae
alle sijnne. Dese inwendighe miltche vliecht we
der in sijnne orsprone t sijnne onghelapenheer

re vuy

Ende wot daer een liecht mitten liechte in desen liecht
 verbluffchen enfelker maten. **H**y werden als een dōc-
 ker-nisse alle natuerliken liechte. ende die inghegōde liecht.
 geliker wijs also die daer sonne schijnt. so verble-
 det si alle die luchtinge d' sterren. want sy slaen
 ny also schone anden hiemel als si te nacht daen
 des dat groete liecht der sonen dat heestle v'blent.
 also als die liecht hnt schijnt op desen gront. dat
 duystert ende verblent alle geschapen liechte. ende
 wot also daer inden gront dat den goest also be-
 grypliche wort. dat leyghen hem schijnt alle eene
 duysternisse van onbegrijplich des liechts. want
 het ende alle creaturen verstantenisse halden he
 leyghen den liechte. Also der sweluwe oeghen hem
 halden leyghen die daer sonne. dat schene recht als
 eene duysternisse van onbegrijpliken liechte.
 van crandheit dijne oeghen. Daer af scrift
 een heydens comck. God es eene duysternisse va
 onbegrijplicheiden. **D**sielen nae allen liechte. en
 dien bekentē mit onbekennenisse des ghemoads.
 dit es ons een groet laster dat een heydens co-
 mck dat verstoent. wa' mit gien wij arme volc
 ome. **W**u also me van deser keere wijngē hēlt
 van sacheus dat hij onsen he' yerne hedde gelien
 me. hij was cozt wat dede hi doe hij dan op ene

doeren vlygeboom. Also doet die miltche hy beger
dien te sien die die wond en die gestuert i hem
ket m' daer toe es hy te wort ende te deyne waer
sal hy daer toe doen hy sal demen op eenē doere vly
geboom dat es daer wy hiet wer af gesproken
hebben alle stene der syne en d' nature. ende
leuen den inwendighen miltche daer god op wandel
als ghy hebt gehoert. Ende dit es die alre meeste
doerheit waer die wylen der werelt die nye gesoet
en waert want het dinctet hem valere sijn. ap
kinder ic legghet v voerwa' dit es die doerheit die
god vercozen heeft. Also onse he' oec spreect vader
ic dincte di dattu dese grote dinghen verborghen
heues den wylen d' werelt. ende heefte gheopen
baert den deyne en den oermoedighē. Van dese
waert sijn Uelditanden geopenbaert onder vele
miltche dinghen. ende het staet also in sijn Uyde
daer bucke ghemaect. ij. deyne bielde sijn.
dat eenē es in eyn blau deye ghewonden en en
haert gheene oeghen. mer sijn cleet es al vol oeghen.
Ende dat bediet die heylige vreyse gods. dat en es
mer allulke vreyse als wy vreyse haere. mer het
es een vlychich waer nyeme die miltche sijn selue
in allen steden in wylen in woeden en i wercken
en es da'ome sonder aensichte en sonder oeghen

want het vergheret lijns selues weder ment nint oft
 haer. en het es oec sonder hande want het staet ledich
 alre aenpemelichheit. Ende daer staet een ander beel-
 dekijn in een bleec deet mit opgeheuenē hā-
 den. ende staen alle beyde vaer noet. en dit en
 heeft gheen houft want op desen staet die godlich
 in eene daren gronde. ende dit en heeft niet for-
 melijx en dit meyn die onbegriyplijc claer god-
 heit op dit bielde en des houfts stat. want die god-
 heit es lijn houft en meyn dit bielde ghewarighe
 bloet armoede des geeltes des houft god eyghen es
 Dele bleechheit des cleeds meyn eevoldighe wa-
 delinghe en oapenemlich ende gelatenheit. In
 staen alle beyde mit bloeten voeten. dit meyn die
 bloet na volginghe des seluere bieldes ons here
 ihu xpi. Dat blau deet meyn die onwandelba-
 heit. niet dat hem die mēdijc huden oefenen en
 mozyghen aflaten sal. het sal lijn een gestadich by
 bliuen totten eynde mit op geheuenē handen ge-
 weyt te lijn t allen godliken werken en lijdē. dit
 es om wel een dorre vngheboum. Daer alle die
 ghene op dēmen moete. die gode inder edelheit
 wysen sullen sien t tijt en in ewichheit. Ouse he-
 liche Sadheus coem hij neder in dijn bloet niet
 niet doegen noch vermoghen. so mocht ic huden
 come in dijn huys. dit moet van noeden lijn. Est

dattu nu op den boom best come. ende dy die wa-
heit yetswat ingelucht heeft. en du en hebbes
noch niet wel belesen. noch en es dy niet eyge-
lyc geworden. wanttu heues noch yet aenclien-
de nature. want die nature en die ghenade we-
ken die een mitte anderen en en bes noch niet in
redyge gelatenheit come. wet al daer de nature
weret dat heuet yetswat vledken en en es niet
luter. Ende dat ruyt onse heer. hi af. dat es een
grins verloechene. en afgaen der nature in alre
wylen. daer menle mit eynges eygenclap be-
lit. dit moet om van node sijn. **W**odie dat es
die ewighe hadie. **H**uden moet ic sijn in dyn
huys. huden es salicheit gelchiet desen huysle.
Dat wi aldus ons selue waer nyeme. **D**es gome

Op den bytenden sonde. **O**ns god d'over
nader octaue van pympsten

Dese epistel bestyft sinte paulus
vnt paulus sprekt broeder ich gebou-
den mithe in gode bid v dat ghi werdeli-
ke wandelt inden ruyte die ghi in gheze-
pen sijt mit alre oetmoedicheit. en lauchmoedicheit
ende verduldicheit. en verdrighet die een den an-
deren tinnen. **S**ijt lochmoedich te behalden een-
heit des goeltes inden bant des vreden. **E**en lichamen
ende eene ziel en een goest als ghi gheruypen

lict in eene ruynghe vrs ruyps **D**ele milche
 worde solde die milche w^o hem setten waer hi w^e
 ende wat hi dade so en solde hi deser milker **v**
 vemaenighen nimen meer vergeten en nyemen
 alcht lijns ruyps waer **T**alre in oeruoedicheit en
 verduldicheit **L**yene kinder dese lees nyemer ter
 herten. ende v^odraghet die ene des anders ghe-
 breec mider minen des bid ic v^ome alle die lief-
 de ende minne die ghi te gode hebt dat ghi v^o mⁱ
 den dinghen oefent en waⁿ nyemyt mit allen
 crachte. **W**ant alle die guede werken die ghi doe
 moecht het si van bame of van bure. of den o-
 fenninghen des sacramets of wat of hoe groot
 dat es. dat es gode onweest en onghename. oelt
 dat ghi deser doecht niet hebt **K**inder dese doechde
 en w^eden den milche niet. het en sij dan dat die
 dinghen die hem weder lijn reghen come **D**at
 een milche vele dinct ane oeruoedicheit hi en
 werde gedinct. ende vele gedinct ane verdul-
 dicheit hi en werde ane geuochten. en dies ghe-
 hie van andere dinghen. dat en es te male niet
 het en heeft niet welens in. en valt al af. het
 es ingedroghen. het en heuet niet gronts als
 ene milche vermaechheit ende omwerd gelschied
 in worden of in werke. so solde hi dese milche
 men milche dient doen of hie vermoethe. en

die wijle die nacht lanc sijn die miltche die tot dese
 eenheit come wille. lullen des auous tijtje te rullen
 sijn dat si horen slaep wel hebbe moghen nae hoere
 noerdruite Ende nae d'metten so sal hi sijn gronts
 waer nyeme. ende kezen hem in dat alre inrekte sijn
 herten. dat es in dat alre inwendichste sijn gronts
 en sal wa' nyeme wat hem alre meyst trecken mach
 wat miltche die dse ghewoend. en mine hijnre heb
 de dat si dat leue ons heren ouerdinckē. en en hebbe
 si dan niet sonderlij van onsen he' So hebben si in
 gods name hez guede oeffeninghe ane sonde: alle ey
 ghenchap of dat wede kiden ons he'n of sijne heilige
 doer of sijn heylige wonden of sijn heyligh bluet.
 Ende nyeme alle tijt sijn gronts waer. so sal sijn en
 mine hijn mit meeren. also als van vele colen en holt
 een groet vuyet comet. ende vlamme dringhen daer do'
 en laet op in die hoedheid. Also lullen dese groet gne:
 de oeffeninghe dat gemoude onstelen. in' me sal die biel:
 den te hant laten varen. en me sal dor dringhe die
 vlamme d' mine. doerden middellen inden alren inre
 dichsten miltche. die en heeft gheen wert. want dat
 weze es allene gods in dien. ende dit halt hem ledich
 en god wercliche. So blicke daer wel in hem d'ye
 blicke vander gueder oeffeninghe. die die miltche vo'
 gheoeffeninghe heeft. her si dat kiden ons heren of

sijne gebreke. of vol' sijniet te bidden leuende of doer
 doe dit al salme dzinghen eenboldelikest gode alle
 dese blicke dan edelike doerbroke sijn. So comet die
 waerheit en blicke ho' selue. ende treect dat gemoede nu
 in hem selue. dat es snel of vele minder. als die kee
 der engeben was af en toe. dat was vele sneltre dan
 een blicke. also geschiet hijs. so sneltre so edelre en
 hijs salmet in blicke. et wijlen al verstaen. en we
 der op drughen inden gront. en weden een geest
 mit gode. Waur god es een geest en wij weden een
 geest mit hem. dit sijn die gheswarighe aenbedere
 die den vader aenbeden inden geest en ind' waer
 hijs wort de weelike vrede geboren. Ende die du
 der wij af gesproken. ^{hele} die leyden ons hijs in en als
 die miltche in deser oefeninge staet es die nature
 also arm en also doore sijn en heeft des hore met
 so gedmet die miltche och waer sijne dijne vanden
 bleue ende dijne guede werke en oefeninghe en lofs
 den sijerne yet. eer dan dese drie yet in hem
 gheskerue dat wort d' nature also luet. kinder die
 en gaet mit eene daghe met toe of in cozzet rye
 met die miltche wort hem da' in breken en gheske
 ne mit eene gestadighen ault. het moet een bli
 bliuen hebben. so wort ten lesten lichte en we
 Also me hest vanden heylighen eene luetel en

cleijne tyt sijn sijn gequet ende in vole dingen
 sal hem wel sijn ^{te maal} Als die natie ver-calt es so
 spreect **Sime** **Arna** dat me onsen he^{er} mi
 minlike worden an spreken sal als me ghedim
 len canen spreken **Ich** alre liefste heer wa
 ich des werdich dat ich dijnre alre liefste vrinde
 ven waer en ic dijn in mijne zielen mocht omz
 hellen en mi alre male in dijn omgrypen ende
 dijn also in mi clusen dat ic dijn minnmer en v
 loey **Dit** sal sijn wien gronde des herten ghe
 dacht en gesproken **Heue** kinder keert v hert
 te male tot gode **het** sijn in wilken wijs dat sijn
 want ^{is} ver guere ^{is} es alre male god **Wier** die
 nitsche alre merste mede getrocken wot daer
 toe sal sijn hem keren **Wet** dat ojn ygheliken
 toe keert in die heylige wonden ons heren es
 gode werder dan alle die orgelen en clocken
 en dat hogelunghe ende die calufelen mitte
 schilden **Heue** kend^{er} keert van gronde uwer herte
 mit allen vlyte tot gode **so** valt v die becorn
 sje af daer ghy mede verbielt **ht** v vela biech
 ten dat viel te male af ende dit werde al we
 recht uvelike wfeninghe dat hem die malsche
 meelike te gode keerde en hem grondelike voer
 gode sculdich gane **daer** vielt al af als die
 malsche totten biecher quame dat sijn niet

en wilt te segghen Dat wij hi toe comē moe
En des help ons god Amos

Dit wat tot salich behot des vint mē hi eene
It spreect die pphete in den pleker op
baer us ons dīnen wech. hoep in hem
ende hi sal doen. Dese worde solde een
milsche voor hem setten. Want al des men be
huest tot eenen godliken leuen. **D**it vint men
hi eene wech. dien sueten willen of ee cat
openbaer ons heer dīne wech. hoep in hem
hi sal doen. Kinder. nu willic v hi segghen
wat v oefeninghe sal sijn wewendich ende in
wendich. In geest en in natuer. Want allinc
gueden wijn heet so myempe mē emet een gū
vaet. dat mē den wijn in behalde. Ende des ge
hi eene guede gūse natuer. die maect gued
gheordende gronde werke en oefeninghe die le
ghet aen vallen ane waken en aen luyghen.
Nu willic v segghen hoe danich dat valle sal
sijn. Die milchen die dat vermoghen sonde que
singhe der nature. so moghen hi aldus vallen.
toe en dwinge ic se niet. mer dit sal v wisse
sijn dat ghy des middaghes v noetdrufft eene
guet die spise hi die der natuen noetdrufft es en
nūtteliche dat laet ic se? guet sijn. ende des auten

Luttel geuen dat es guet den geest en d' naturen
 Van salmē des auonts tyeche te bedde gaen. op dat
 men nae der mydder nacht des te wackere sij. ende
 dat die natche te ~~nacht~~ weestelike te gode mach
 ker-en. ende eest dat hi des auonts niet gellapen
 en can so hi te gueden vreden. ende keez hem in
 dat selue dat hi nae der mydder nacht doen soldē.
 In allen dinghen leert d'n te vreden bliue. wie
 hi oec vallen als ghi v tot auen gebed keert. so
 nyempt vo' allen dinghe uues herten en uues
 gronts waer. en alle dan dat houft cranch begint
 te werden. ende die nature swaer. so gaet in vre
 ghemace daer die nature inijste gelymdert wort.
 eest voer v bedde of daer op. ende keert v te male
 tot v selue. Want als die nature t onrusten es
 ende vnoy et daer af worde greef en menichual:
 dich. en so slaept die natche des te valter ende te
 groeflike. als hi dan i lijn gemaec comet. soe
 sal hi dit vees voer hem nyemē. Psucla dno
ua tuam & spera meo et p̄. faciet s̄. En dan
 open onsen heez dynē wech. Hoep in hem en hi
 sal doen. wat es nu datu onsen heer dynē wech
 openē sul. dien alle dreck open ende bekent hi.
 dat es datu di selue dynē wech openē sulles.
 ende bekēnen wat dyn wech es mid eer-ken te
 gauch. dat es een nentien en een ghewarich be-
 kenen

Dijne gebreken. die es der alte v'cozenste v'vriende
gods heer/ eerste toeganck. en die gebreken wilker
hande dat sy sijn die salme ynnichlike gode claghen
ende wat ghenaden of duechden, of wat dat ghy be-
gheert dat openbaer hem en bringhet voer hem en
alle dijne weeringhe ende alle dijne gebreke die cla-
ghe hem. ende eelt dat ghy hem sekerlic getruwe
ende hy salt seker doen gelouft hem allene. Ware
ij. miltche. ende die eene die onsen heer wel getru-
wede bade hem omme eene sake die omogelyc sijnene
Ende die and' die onsen he' met wel en getruwede
bade omme eene deyne sake. Dese miltche die omme die
omogelyc sake bade die sode vele eer/ ghehoft sijn van
sijne groten betruwe. dan die ander mit sijne deyn-
re saken. Onse he' spreect den gelouyghen sijn al-
le dinghen mogelyc. Gelouft dat es ghetruwet gode
hy salt doen. Want god en die pphete en liegghen n-
ghetruwet hem. Also als nyemant gode te vele en
mach ghenime. also en mach oc nyemant gode te ve-
le ghetruwe. Want eenighen leeren wils segghen
of vragghen of clagghen. dat claghe hem allene. ende
offert hem hy salt doen. Vae dulencwezne lieue dat
die miltche name. Willen sonden verdeluwet hebben
ende genade veruyghen getruwet den heer. en eene
rechtz trouwen. niet in eene verkeerden lieuen
willens ende werens. hy. mede werden die duechde

Alle.

wonen ende vlozen. **E**st dat hem die milche aldus i-
 keert/en van onsen he' met sonderling vor en heeft
 so nyeme hi in gods name vor sijne guede gewenli-
 ke oefenmyghe welkerhande dat hi sijn. **D**aer hi alre
 meyste graae toe heeft. het hi dat hiwv ons here of
 sijne heylige wonden. ende dit sal sonder eygenscap
 sijn (often god in wat trecken wilde dat hi hem dan
 alre male volge. **E**nde trecken god nu i eyn and' miven-
 dighet/ so en sal hi mitte sijnen met **V**re pijnē. wat
 of wie dat hi. met hi sal hem eenvoldelike gode laten.
 ende allene beuelen. **H**oep in hem ende hi salt doen. en
 blicket di in vor yemat te bidden. of come di dyne
 gebreken vol' draecht hem al eenvoldelike op/en en
 laet om' gheene swaerwoedicheit in di come want
 die hindert di alles guets. **w**erstu ghevaer daty
 god trecken wilt/laet alle dreck sijn en volge onse
 he' volcomelike. en laet alle bielden vallen. **I**n godlike
 blicke **r**riet en nyem di ane mitte sinne en en mach
 dan dan al dit met doen/so legt op hem hi salt doen. dan
 ieghen den daech so come een slaep. **K**inder dyt
 stercket die natuer. **z**d/en hi wort gelueter/en die
 he'sene wezdn gesteret/ende die milche wort alre
 dach te bredeliker en te guedertierewe ende te gelatē
 vande; ynreliker oefenmyghe. **D**aer wt werden alle
 sijne werken gewracht. **E**nde als ^{oer} milche hem vor/

wel ghewaruet heeft mit aendacht in synē werkerende
op die duecht gesticht heeft als hy dan tot werckelijc
comet so werden die doechden en werken godlyc **Heue**
kinder al slaep dy en leynedy in uwen inkeer **uues**
ondanx des wot gnet raet. **het** waz dicke betes een
slumesachtich inkeer dan vele werclik wewendigher
sinliker ofomnghe. **hette** weder ane **Dio** milche en
comet nūm lo decke te gode hi en ontfanten gherne
keer in dynē gront tot hem **Dpreec** mitē pphere
heer myn aensichre luect dyn aensichre. niet en ke
dyn aensichre van mi. alle bloetliken keer dyn aen
lichtre dynē gront ieghen den godliken aensichre.
Do warme dit dat wewendigher dat onghenoemde
god wewendich biet. **So** biet hem oec mede al dat na
me heeft inden milche ende antwort die in gode. **hij**
iegghen dat onghenoemde dat onbekende en al dat
dies mit es dat in gode name heeft. **dat** antwort den
milche inden gront. **Ende** hij toe es hulphic dat die
wreilke milche in vulten hi en lute en swijghe en
en hebbe gheene wewendigher onruste mit synē
lichame **Heue** kinder omē allulc gemalce sal u god
hiemdrigt gheue ende hem selue. **Du** volget dit
ander veers hij nae **et** Deducet q̄si. lūmē uilicam
tuam. **Ende** het sal luchten **dyne** gerechticheit
dat es dat wy ons seluen bekenen **Dinne** **Be**

Jals een liecht

naect spreect **D**at hoechste en dat beste bekennen
 naect gode dat es dat wi ons selue bekennen **K**ind^h
 hy sal lichten **D**u staet dat vers vōt **E**t iudicium
 tuū ^{in act. 17. 24.} **q**uam **m**edū **E**nde dyn oerdel sal syn als
 myddach. Welc es dyn oerdel dat aldus verclaert
 sal werden dat es dattu dy selue oerden lullēs **S**
Paulus spreect verordeldē wy ons selue (so en wo-
 den wy niet verordelt **W**at mīlche die rechte da-
 he in saghe/wie hoge en wie edel dat hi was **D**e
 in synre ongesapenhe. ende wie knode en wie on-
 gelhe hi nu es in synre gesapenheit/hy mochte
 hem seluen wel oerden en in also groter bekēne-
 nyllē synre deenheit comē. mocht hi te meten w-
 den dat wōde hy gherne **W**ant een onbestyplhe
 oerdel staet in hem op **I**n die bekēnenylle. alle
 die mīlche in desen ongemetenē oerdel staet so wōt
 syn oerdel als die myddach. dat es aldus **T**e comez
 omtrent mddach als die sōne heyt schijnt tēde
 en worde si niet getempest mitte wolken tū ^vbor-
 rede dat cruyt en gherē **R**echte also doet onse he-
 mit desen luden. hy moet mit synre genaden die hi
 den mīlche in laet blickē tempere dat gruwelghe
 oerdel en vnyeren. die mīlche en mochte hem anders

met gelijden mytheene wijlen. **D**eser gelijke ghe-
 schiede eenē miltche die wāt in alluulker herten en
 clærheit getrocken. dat hem dochte hē moeste al
 te male verbozē en hē moest tot eenē lutezē me-
 wēden. **i**n dat moest onse hē tempē mē miltche
In spreect dat vers voert onder werpe v onken
 hē ende beedt hem ane. **V**an desen gebede liddē we-
 staen den onder werpe dat sal inwendich sijn mit eenē
 vnutighen ym-eliken vō werpenlike aengelicke
 des geest. also dat die miltche mē alle sijnē gebreke
 ende mit sijnen met hem sette **o**nder legghē onse
 die poete der groter weerdich gods. **d**ies god we-
 smelket in onfermich. **E**nde oec op dringhe alle
 die duechden en guede werken in hem. **E**nde sal
 hem daer mit setten onder die poete daer god we-
 smelket mē wijlen d' gueden. en der minen. **A**ls
Sal dit gebede geschien of sijn wten geest ende
 wter vermits. dat es **u**we vole vighelic die ghy
 leest. also **g**elyc als loepen en luten. **k**inder. **k**eer
 al **u**wen vlyte ende **u**we oefeninghe in waertē end
 front. ende niet en blyft mē. **s**uliker oefeninghe
verheft v-ghemoede inden inwendighen miltche
 ende **d**ies wt weret al **u**we werken. **h**et sijn wten
 den hoghen ouersten dringhen. **v**ch vanden w

Dit onderwerp
 ende dit gebede

den lijden ons heren ihu xpi. Doudlijnghe lo-
 tuldi v mit deuocien keren in die heylighe
 vye wonden ons heren ende lutt uwe begroelike
 cracht draghen en begrane in die werde wo-
 de des luchteren voets. ende dan uwe toezlike
 cracht in die wonde des rechter voets. Ende
 dan laet uwen eyghene wille in die luchter-
 hant. dan comet mit alder menichuoldichs
 uwe linclic crachte en linct v in die wonde ter
 rechter hant. So dat ghy bericht en regyert
 uwen inwendighen milche mit sijne godlik
 cracht ende dan vliecht mit uwe minend cracht
 In dat openghedien hert ons heren ende dat
 ghy v daer mit veecht en uwe meynige
 ende minne te gronde af trect van al dien dat
 god niet ^{en} es ende trect v al te male in hem n^z
 al uwen crachten enwendich en uwendich
 mit sijne heyligen wonden ende sijn bitter g^t
 lijden jalle dit suldy mit eerlike oefene inwen-
 dich. Dat volbruyghe god in ons allen. Amen
 Op den wtienenden sondach nader octanen

Wintre paulus bescrijft vele epistel
 In he' linc paulus spreekt broeders
 weert v in uwet inden geest uwes ghe-
 lincers

ende duet ane eenē nūwen mātche die nae go-
de gescapen es. In gerechticheit en in heylich-
der waerheit. Ende itezome werpt van v die
loghen ende spreect die waerheit een yghelic
tot sijne naelken. Want wy sijn onder een des
andres lede. Tozint v en en sondicht niet. die
sonne en sal niet onder gaen ouer alve toen.
Sij en sult den dūnel gheen stat gheuen.
die gestolen heeft zen stele niet meer. sond-
hij arbeide des te me mit sijnen handen. dat
guet es dat hi heeft diez af gheue hi dien die
noet hebben. Dit es die epistel die me heft
vander weken. Ende die belerijft mijn heer.
sint paulus en es vol edels sins ende leren.
Ende sonderlinghen sullen wy waer my eme
der maninghen gods. dat wy solen v nūwen
inden geest ons gemets. Ende nu leert hi
ons wie wy tot dezer vūuwinghe come sullen.
Ende geest te ver-stien dat wy sonijch dinc
sullen doen en sonijch dinc laten. Ende hie
sijn wy dincghen die wy van noede late maere.
sullen wy tot dezer vūuwinghe come. Ten
eersten sullen ^{wy} hene werpen die logen en en
spreken die waerheit een yghelic mit sijnē

naesten **T**en anden male wij en sullen ons
 niet toene **T**en derden male wij en sullen niet
 selen **D**ese in dinghen moet die nutsche va
 node **V**atant **I**n dan wat es logen. **D**at es wat
 die nutsche bewijst het sij mit schijne mit wo
 den of mit werken dat hij niet en meint mit
 herten **D**ez die monen en dat hert niet gelijc
 en sijn dat es al loythen **I**n sijn oeverhande
 nutsche die dien seer gelijc sijn dat es loythe
 want hoer hert es weelijc beleten mit cre
 aturen **W**ilkerhande die sijn leuende of doet
Ic en spreke niet van werelclike luden. **I**n
 ich spreke van werelclike herten die hore
 lust nyeme willen in tijcliken dinghe. die
 en horen gode niet toe. het sijn hoer clender
 of hoer cleynoden **A**l sijn hem dit legget so
 wnen si hem ende spreke si sijn wond si
 moete hem vmaeken. **S**ij doent dazome dat
 si des te bat gode dienen moeyen. en dat es
 vone vuyl loythen **B**olde men des te bat gode
 diene dat sij die dinc in hem trecken die he
 in waerheit gods hindeet. ende en tolde hem
 die nutsche waerheit gods niet bat verma
 ken dan die creaturen dat es oner geloghe

dat men wel tiet ende hoert. **N**och sijn loyren
in geestlyk manjere. **D**at es dat sommighe in
schen guede oefeninghen doen ende in dien so
meynthem selue en dat sijne me dan god en
alfo hene gaen. **xix.** of **xl.** iaer en en bekene
hem selue niet noch hoer meynighe. ende dit
onweten en onsculdiche niet. **W**ant sij solden
hoze meynighe mit groten vlyt water nye
me dat sij hem selue bekenden en ho meynighe
of die god wa en niet ome weder lone. noch he
melighe noch lust noch nutte. **K**inder hji toe behot
groten ernst ende sonderlinghe in waer nyeme
die mildhe sijns selues in gelatenheit en in oerne
dich en dat hi sijne meynighe wel ondersucke en
bekene. ende daerome nacht en dach studieren ende
emagnien. en hem selue biswaerendi. en besien
wat hem driuet tot alle sijne werke ende sal
hem selue mit alle sijnen crachten en werken op
richen in gode sonder middel. dan so en dinctet
die mildhe ome gheyne lone. **W**ant alle die gne
de werken die de mildhe doet ome yet anders dan
recht in gode dat es al loghene. want alle dinghe
diez god niet eene ghewaer sake en es dat sijn
al afgode. **D**at ander dat ons sinte Paulus hji

ver-biet dat es toerninghe Die ghere en linc pauly
 spreken die eene mitte andre dat wy ons sullen to-
 non ende niet sondighen Dat es nider toernelikeit
 cracht sullen wy hebbe een wederstaen tot al dien
 dat gode weder es en dat bewylen also v're alst ston-
 de en stat heeft en daer hnt wel betoren mach en
 hem dat te behoert te betoren in nu vintme mische
 die eens anders gebreke willen betoren en valle
 selue i veel groter gebreken Dat sijn mischen
 die daer werken wyghemede en wt bitter h' ende
 spreken sware worde en bewylen mitte gelate en
 bewyene hem selue hoen vrede ende horen naelken
 ende so segghē h' h' hebbe cranchouder wat heuz
 yemant mit dynē cranden hoeft te diene es dyn
 hoeft cranch so spaer dyns selues hoeft en oc eens
 anders en en constu dy niet toene so en toene di niet
 het es guede meyster scap conen toene en niet son-
 dighen Du wils eens anders huys blullche ende
 onellicts dat dyne schone also wel dyn huys als
 eens anders Du wils een deyne wondelken heylen
 ane dynē naelken en laelst hem h' of h' daer by
 Du spreect linc paulus dat die sonne niet onder en
 sal gaen ouer uwen toene h' meyn wie yet heeft ^{zegen}
 sijnen naelken die sal om' mit hem verlonē also v're
 alst in hem es Sei die natuerlike sonne onder gaet

Vanden dichte. en hi meynit oec die sonne d'welche
heit. **W**eter kinder en haldy dese leer niet en ont
briect v yet icten uwen naelben. ghy verliest god
ende sijne ghenade. ende dat ghy lange ghynders hebt
dat gaet hi mede en wech. **W**u ten derden male
ghi en sulc niet stelen. wat die mische aen hem
treect het li hylig of geestlyc guet dat hem niet
en behoert. dat ghet leer op geestlike mische die he
ded aen trecken eer en verdel des hem god niet en
gim in menyghen wysen en en doen niet als hi sal
den ende dringhen hem recht daz in. Des en sal he
nyemē aen nyemē. en nyemē al ordel mit beien
der vreylen. want het mach gesceien dat hi nae
maels smadelic wort wegedreue ende sal eenē an
dren wēden geyghene. In menyghen mer en doelt
ic nye ghedincen. dat ich ons vaders **dominicus**
sone weex noch my eenē predicaer achtē. want
ichs my onwoerdich bekēne. Ende die salme oec ve
staen vanden aelmoelen te nyemē. mā sal sien wā
op en wāomē ^{de} die almoelen nyempe ende wā
se verdint. **K**inder nochtan ^{de} vander alder wet ende
vander wet geozloft es almoelen te nyemē vander p
scap wegghen. want die den altaer dient die sal van
den altaer leuen. nochtan vreylic my alre se die al
moelen te nyemē. Ende hed ic gheweten dat ic nu we

doe ic mijns Vaders Cone was Ich wilde lijns erfes
 beleeft hebben en niet der aelmoelen **Wu spreect**
Paulus ghi sult v ver-niuen mitte geest uwes ghemoe-
 des **Die geest des miltchen heeft menighen name.** dat
 es nader werddicheit ende nader weder gelichre ende
 onderwylen het die geest eene ziel dat es alto vte
 als hi den lichame leue geest. ende also es hi in ene
 ygeliken led. ende geest dien beweghen en leuen
 ende onderwylen hetle een geest ende dan heeft le
 als naheit gods. want god es een geest en ziel es
 een geest. dat af heeft hi een ewich weder-lien inden
 front lijns oerproncs en van dier gelichheit so mij-
 ghet hem die geest wed' inden oerpront inder ghe-
 licheit. dat weder-mighen dat en ver-blust nimmie
 noch oec inden verdoemden. dan het hi oec een ghemoe-
 de. dat ghemoeid es een minlijc dinc. In dien lijn alle
 die crachre vergader vniust ende wille. m' het es ane
 hem selue der uende. ende heeft moer dat toe het heuz
 een minlijke vorwoep weseke ouer die waerh
 der crachre. ende warme den ghemoeid recht es at
 het wel te gekeert es. so es alden anderen recht ende
 waer dat afkeert so est al af gekeert m' weir of m'e
 en weirs niet **Wu hetle oec een miltche kinder** dat
 es die gront dat ghelwighe bield d' heyliger
 der huuldicheit in licht verborghen dat es so edel dat
 men dien gheen eyghen name gheue en mach En

en also luttel machmen dien name gheue Ende die
lien mocht: woe god inden gromt woent die woede
van dien gelichte salich die naeheit die god daer he
uet die es onspreekelic groet. datme daer af met
wel en derre sprekē **W**an sprect **l**uce **p**aulus ghe
lult v vernulken inden geest uues ghemoets **D**at
ghemoet daer hem recht es daer heuet een weder
myghen inden gromt Ende dit bielde es vire ou die
crachten Ende dit werc des ghemoets es also edel
ende also groet ouer die crachten. **V**al meez dan een
voeder wynd boue eenē trane **I**n desen ghemoet
sal hem die milche vernulue mit eenē gestaden
draghē inden gromt. ende inkerende mit eenre
wercliker minne en moeynghe in gode. sonder alle
middel **D**it vmoeyghen es wel inden gemoet. dat
wel eenē ghestadighen aengandē mach hebben son
der onderlaet. ende ghestadighe moeynghe **W**ie die son
der die crachten sijn die en vmoeyghen des niet te heb
ben **A**ldus sal die vernulwinghe sijn indē geest des
ghemoets **W**ant god es een geest. daerome sal he
die gescapen geest **g**eruycken voemigen en oprechten
ende linken hem inden ongeschapene geest gods
mit eenē ledighen ghemoet als die milche was
weliken in gode **G**od in sijnre ongeschapenheit
daer hem alre male weder indraghen **H**er es een
vraghe onder den moeysteren als die milche hem

gheuillichen keert op die dreck die vullicich sijn off
 die geest ~~en~~ en verul giet ende sijn spreken ghemeyn
 hie ~~in~~ een groot edel meylere spreect also haelt
 hie als die miltche hem weder keert na sijnne ghe
 moede ende mit gaalen wille en sijnne geest treect i
 gods geest ouer tijt so wordet al weder bracht in ene
 ogeblit dat ye verlozen waert. Ende mochte die
 miltche dat dulentwert gedaan op enen dach so wo
 de alle tijt eene vernuwinghe in desen yuveliken
 werken daer es die warichste en luerste vernuwin
 ghe i die sijn mach wie die ghemorden ~~whu~~den in
 di wort geboren als die geest alte male in smidder
 en in smelt in sijnne ymichsten in gods michtste
 so wort hie daer weder bielt en vnuwet. Ende alle ve
 le meer wort die geest ou' goren en ouerformet
 van gods geest also vele als hi dese wege ordenlik
 en luerlike geganghen heeft ende gode bloetlike
 ghemeynt heeft also ghet hem god hie in. Als
 die natuerlike sonne horen schijn giet in die locht
 ende al die locht wort ouerformet miten liechte en
 die onderscheit vander locht en van liecht dat en mach
 gheen oeghe begrypen noch ghescheiden en wie
 mochte dan gescheiden dese godlike oeghen ouer na
 tuerlike vereemcht daer die geest es in ghenome
 en ingetrocken mit afgront sijn beginn. ~~Wet~~

waert mogelijc datme den geest in dien ghesien mochte
me laghen sonder allen twijfel an god **kinder** in de
len inkeer/ daer liveemet die geest alle tijt ou' hem
dat nye arne so hoghe en vloech reghen die godlike
duyfternylle **Allo Job** sprac dien manen es den
wech verborghen. en es dine waen mit duyfternylle
dat es in dat onbekende duyfternylle gods. daer hy
es ouer al datmen toe legghen mach. Ende daer hy
es nameles ende formeloes en bieldeles ouer alle
wyse ende ouer alle wesen **kinder** dat hy die wese-
telike keer/ **hy** es die nacht inder stilteyt een alle
nuttelike dinc. **Wan** die milche eenē gueden slaep
heest gellapen. so sal hy hem verwackerē alle hy
ne synne mit al synē crachten hem oprichten ende
lincen ou' alle bielden en forme. en ouer alle synē
crachten swēme. ende wā al synre deynheit en sal
hy niet ghedincē. dien edlen duyfternylle te wisse
van dien eenē heylighe scrift es **God** es eenē duy-
nylle synē onbekentheit late dy daer in god con-
delike. ende en vraghe noch en voerdt niet. **dit** mit
en meynt god. en werpt niet onbekenden god alle
dinc. **Yae** oec dyne sonden ende dyne gebreke. Ende
alle die saken dy te voren comē moghe. al mid' we-
keliker manen duyfterē onbekenden godlike wille.
die milche en sal oec dit niet wettendich meynen

noch nimen. noch willen. noch die wyse. noch die
 culte. noch werckelicheit. noch dit. noch dat. aldus.
 noch also. dan hi sal hem laten den onbekenden
 wille gods. Als of nu die mensche inden inwendighen
 werken waer. ende gaue hem god dat hi
 dat hoge edel werc here. ende solde eens lieken in
 siche gaen diene. licht een cuppeltijn make off
 eenighen anderen dienst doen. dat sal die mensche
 niet groten vreden en minen doen. **O**f ic den
 sichen een waer ende solde dat laten. en solde mi wt
 kezen den lieken te diene of dies gelijc te doen.
 het mochte wel ghelijken dat in god ighen
 woerdiget waer. en me' guets dan in den wtwe
 dighen werken. dan licht in groter besconwelich
Allo tullen dese edel mensche als hi hem des nachts
 wel geascent hebbe in desen yneliken toe keer
 ende des morgghens oec een luttel. so solen si dan
 wert in gueden vreden hoer werc doen. en een y
 gelijc als hoem toe behoert. en mynē gods mit
 werken waer. Want sijt des seker hem gelaet
 onderwijlen in desen meer guets dan inden laon
 wen. **E**nde dat het ons sinte **Paulus** dat wij at
 beiden mit onsen handen dat dat guet es. die m
 siche hem selue ende oec sijne naelsten inwilkes

wylen mens noet heeft. **D**at sij die armē des gheestes
die hem seluen ende des horen verloechent heb-
ben. en gode volghen waer hysse hebben wille.
Her sij trouwende of werkende. m' in trouwen
in ionghen aenspemeden miltche die behuene dat
sij gode vele tijts gheue in hore inwendicheit.
tot dat si weseleke werden want si mochten hysse
also vele werken dat sij te hant wt solden luyde
Ende warme' een yghelijc d'lez meyninghe gods
met en beu'nt. noch hem al met en t'uaect noch
wel te hant en gaet. so sij hem in dat armēde
Want hij mach vele meer opgaen en te nyemē
in liden en in liden dan in werken en in hebben
ende dat hem ~~de~~ dan die miltche een voldeliche hal-
de aen sijne geloue. **O**ch kinder. wel een vor' ginc
waendi dat dese miltche hebbe soldē. **J**a dat es onge-
dinclic. en ongelouflic wie dat te nyemē es. dat
eenē ygheliken ghedincke. wie deen een wt' off
een wer' dat es d'ert in hem selue met noed' d'ert
en es. m' wat sij doen dat es ouer alle mate w' d'ert
ende nyemē d'ert in leen. te her es een groet dinc
dien liden langhe te leue in d'ert. want hore
v'ruwen es groet in hore wassen. op d'ert in d'ert
weghe recht d'ert. ghegaen sij. ende met bleue

en sijn den eyndich van desen stucken die hnt w^d
 gesproken sijn. dese miltchen en weeten niet dat
 sy so wel niet ane sijn ende gaen also een volde-
 liden en slechteliken hene. God verbyghet hem
 want die natuer also lichte yet wien hebben
 niet sy opleent. m^d niet hy eene oermodighen
 miltche hedde. niet openbaert hy wel. want die rech-
 te oermodighe miltche wie hi m^d bekent die eer
 gods so hi dieper inden gront verlijct. want hy
 en leecht ane hem selue geen dinc toe. Ende des
 lude toe nyemē ligt groetlic ane hiden want
 onse heez ontende. Ende in eene sameninghe
 des des miltchen een of hy. es alle die ander o-
 feneuse mit hore wysen of mit horen woerden
Why. v^omaels doe marteliden die heyden en
 die wden die heyligen. Ende nu sullen si v mar-
 telien die seer heylich sijn. en groten sijn
 hebben. ende vele mere werlic doen dan ghy doet.
 Och dat gaet in sijn march want si spreken di
 te male onrecht. en segghen sy hebbe vele ge-
 lien ende die grote leren ghehoert. Och so en wer-
 stu niet wattu beginae sulsof waer du dy bekent
 sulst ru hrdy en laerdy ende swijch al stille. ende
 spreec inwendeliken in dijne gront. heue he^d du

Du weres wel dat ich niet en meyne dan dij. **S**oe
wiltten dese eenē ygeliken erdelen nae ^{hooren} haren ende
alle in eenē punte drinē. Ende dat en mach n̄ sijn
Een ygelike moet sijne wijse hebben, also als hi
geruepen es so moet hi comē. Ende aldus sullen
wij vernūwer werden in heylicheit en in waerheit
ende in gherechtich. **K**inder alle onse heylicheit en
gerechticheit die es eene onreynicheit, en een on-
hebblich dinc dat me vo' sijne eyghen niet noemen
en dat re. **A** kinder het moet sijne gherechticheit
beuolen sijn. **W**aer in eenich onser wijlen of wo-
den of yet des onsen lande allene in hem. **D**at
wij nu al hiertoe comē dat wij grondich oetmoedich
ende gelaten moete werden ende ons selues te gro-
de verloechene. **D**es help ons god nu en ewelike

Amen. In gratias.

Dele voersetvne leer die loerde een heylich wred
mer die hier de trouweleer. **D**at wij nu dit alle
veruolghen. **D**es help ons god. **Amen.**
Sannes d

Johannes die godlike minne die waer tot eenen male
gheopenbaert die glorie ende die heymlicheit gods
gheopenbaert des ewighen leuens onder ander

dinghen die hy sach. So sach hy eenē Cheraphim
 vlieghe inden throen gods mit .viij. vlogelen
 ende syn sanck was Heyllich Heyllich Heyllich
 es onse he^lgod. Cheraphim es alto vele gelspro-
 ken als een die betnende es inder minne gods.
 ende beteykent eene minne ziel die die ont-
 beten es en betnende in die minne gods godlike
 Dele ziel sal hebben .viij. vlogelen. Die eerste vlo-
 gel es dat si sal verlamden dele en hoer rynchou-
 want xpus spriect er en mach nyemē .ij. hen
 diene die contrarye sijn nyemā en mach gode
 diene mit ganter herten. en der werelt volge
 thronne salme die werelt verlamden. Die in-
 der vlogel es minne ten hemelliche dinghe. En
 dit seet inre paulus onse wandelinghe sal sij
 inden hemel. Die derde vlogel es. sijn selues
 af te gaen en hem selue niet te behalden in
 negheene dinghen. wterlike noch yncelike
 Ende dit spriect xpus die mi volgen willen
 die verlaechen sijn selues ende volge mi.
 Die vierde vlogel es dat hem te oebene in heyl-
 lighen gepenlen ende in claerheidu sijne con-
 taencien. Die vyfde vlogel es een clac
 bekennen godlike wysheit ende volmaede
 wille hebben hoer gheuech te sijn. altes wa-
 J neer

wāneet dat hi van binne vīnaent wōt vander
waerheit gods **D**ie selde vlogel es te hebbe
eene bozende begheerte omē quyt te sijn des
kerkers vander doet sijn eijghenē lichāmē en
intē woenē mit xpo Ende dit es dat sijnre paulo
leert ich onsalich mīsche wie sal mij verlostē
vanden kerker des lichams dat ic wone mit
xpo **D**it sijnre vlogelen eene mīnede: ziele
daer mede datle vliegen sal omevrent den trone
der heyliger drijuoldicheit Ende sal deryverf
senghen **H**eylich **H**eylich **H**eylich **D**ats es heyl
lich es die vader **H**eylich es die sone **H**eylich
es die heylige geest **D**ie vader in sijnre gewel
dicheit **D**ie sone in sijnre wyllheit **D**ie heyl
ige geest in sijnre ontfemhertich **D**ese ziel
die hout selue aldus ontgaen es Ende allene boz
nende es in die mīme gods die es gelic den
Cheraphim **S**ancte paulus spreect die mīne gods
es ghegoren in onse herte vanden heylighen
geest die ons geegheue es **W**ā spreken wij vā
der mīned' zielen die ouermits der godlike mī
nē sal wēden gelic den godlike mīne **C**heraphim
dese mīne wīct in volcomē mīsche dīre dīge
Dat eerste es dat die mīsche geestlic gedoet sal w
den want die mīne es stert als die doet **D**yt

spreek **omc paul paulus** Ghy sijt dat ende vi. leuen
 es gehudet mit xpo in god ende ellic dode heeft af-
 dinghen. **Deerste** es dat hi gelijc staet. **eer** of **oneer**.
Dander es dat hi nu alle herte vergriuen es. **Dat** hi
 es dat sijne ieghenwoerdicheit ver-lmaet es van
 allen menschen. **Du** willen wy spreken van eenē
 mensche die geestlic doet sal sijn. **Den** eersten sal
 dese voerleide. **in** dinghen in hem hebbe geestelike
 also dat hi gelijc an staen en onbewegelijc alre di-
 ghen gelue en ongelue. ende also gerne sijn ver-
 lmaet als te hebben eer en voerdel op eerrijke
omc paulus spreek ic heb alle dinc geacht als
 lijck onder mijne voer omc te behalden allene
 xpus. **also** segghe ic dat die mensche ledich sal
 staen alre dinghen en also cleynne achren als een
 doede alle gescapē dinghe als of god nye dinghe
 en hadde gheschapen ende oec sijns selues also le-
 dich staen en alre creaturen. also hi ledich es der
 dinghen niet en sijn. **Dit** es dat eerste punte.
dat die sal hebben die geestlic doet sal sijn. **De**
dat ander punte es dat die mensche onghaen
 sal sijn alre ongeuedinjerde herte. **so** dat die cracht
 te d' minne in hem heuet ghedoot alle natuulike
 ghenuechte. ende oec die neyginghe totten sonde.
dat die gracie gods so gebonden hebbe die nedre

partye des mensche dat hi altes ondersamich si der ou-
ster reden. **D**ar derde punt dat een geestliche doet
alsche mensche sal dat es dat die ieghenwordicheit lijns
leuens pynne hi allen wereltiken heste die unnes
lijns des vergandiken dinghen. **W**ant xpus sprac
die werelt es my oen cruyjs en ic der werelt also
sal die mensche leue mit gode ende doet lijn des wels
dat die werelt anre hebbe voor lijn leue. en dat
si gecruyft werdy van lijn leue. **E**nde elc die
wacht hem des. **A**llo vele als hi ghemer es van
der werelt also vol es hi gelijc der werelt want
gelijcheit es sake der minne. **D**at es dat hi den mensche
duetquellen nae den dinghen die hi unnt. **D**ie
leet die bruyt mider minnen bucke. **B**eghet my
nen leue dat ic quele van minne. **D**ie weret die
minne gods dat die mensche alre creaturen verget
ende allene heeft een inwendich quellen ende een
inwendich begrypen nae gode. **N**och weret die
minne een ander dat die ziel wort ghetransformie
in gode. **S** Augustinus leet so wat die mensche
unnt dien es hi gelijc. unnt die mensche den gode
so wort hi ghetransformie in gode. **W**ant minne die
maect gelijcheit in desen ouersten werken. en duss
duet die geest lijne hoechste doet. **W**ant hi ontfaet
een mynliche sterue diemits die gracie en een godlyc

Een and' punt
weret die
minne

bezueren boue graec. dat die milche beuynt in he
 seluen eenē volmaeck des ewighen leues. Ende
 die es der werelt onbekent. Ende hirome lo liet
 allene die werelt. ^{hieu} die v reetliche hartheit. die me-
 de dat dese milche es een cruyts allen wereltliken
 herten. mer si en bekēnen niet die inwendighe
 sueticheit en dat verholen leue dat die milche in
 gode heeft. Dit spreec sinre iohan dat wi hi co-
 men vander doot in leuen. wat wi nimen dese le-
 uoet dan elken milche te hebben die daer wille we-
 ten een cheraphim ende volcomē te sijn. also alst hi
 mogelic es in desen leue. Dat ons dit godelike des
Thelp ons god Amelz.

The first part of the book is devoted to a description of the
 various species of plants which are found in the
 country. The author has been very particular in
 his descriptions, and has given many interesting
 particulars of their habits and uses. The second
 part of the book is a history of the country, and
 of the various events which have happened since
 the first settlement. The author has been very
 particular in his descriptions, and has given
 many interesting particulars of the habits and
 uses of the various species of plants which are
 found in the country. The author has been very
 particular in his descriptions, and has given
 many interesting particulars of the habits and
 uses of the various species of plants which are
 found in the country.

Dit is vande heilige sacramet
al en liydet inde begynheit daer
vā te sijn

In nomine domini Amen

Die edle weddyghe penitencie die onse
lieue heer ihus xpus dede inden tijt die
is mijn ende met sijn **D**us ander de
mynnechtiche toekeer inden wille sijns hemel
schen vaders die sijn mijn ende met sijn **D**at
derde die hysighe treene die sich soepden waen
gronde sijns heren mit gunste sijne lelen wo
gierende wt sijne minnetiken liefliken oeghen
die treene sijn mijn en is sijn **W**ant sij sijn
eine reynighe mijne zielen ende betalinghe
al mijne scole **D**at vierde was sijn aendeck
nich gebet dat was also sterck dat sich alle sijne
crachten van binne ende van buten toe gro
de lieden in die ziel **D**ie ziel sprac vader dyn
wille de gheliche en met der mijn **D**at gebet
es mijn ende is dyn **W**ant ic alle mijne daghe
mijne wille heb behalden **h**e' alstu dyne wil
oer gaues **l**o geef my cracht dat ic wt alle
mijns wille geleydt werde **D**at vyfde es dat
opghelichte dijne **g**uethich goeliche barmh
ticheit **d**oe ic sculdich was due ledeltu my in
groet ghedult en du en heues my geen guet

A. 10.

vo' behaluen. Doe ich mij verlaes due vouldstu
mij. Doe ic mij selu' het myne vianden doe be
huedstu mij dat si mij n̄ en mochten d̄ren
Doe ic mij dode. doe geuelstu mij dat leue. Doe
Wat op gelloeten d̄ne tyde. en d̄jn edel hert gae
w. dat leuen. Alle dese minne werken sijn mijn
ende n̄ d̄jn. h̄yt op hoep myne ziel want
ich nye geens in geleefde der mynste noch d̄
maysten. **Dat. vi.** also du mij ghem̄t he
ues went inden doer ende heues mij ver
uolt mit allen guede. Doe woldstu mi die
lelle laten. Doe waert gelien inden iude
der heyliger diuoldicheit dat der minne
sijne lieue met geue en mach dan lich selu'
Ende h̄ bewylde doe dat minne werke mit
hem selu'. Doe hi sat aende r̄cher tabelen
des wedigen auont eten ende solde sijne lie
ue wongesen lich selu' gheuen. Doe ware
lij te cleyn alleulken conynck te besluyde
in hore zielen. Daesome inden eersten eer
h̄ lich ~~em̄t~~ yeman gaet so ontfinck h̄
lich selu'. Want misghelike natuer niet
reydich en was hem te ontfaen. op dat alle

dat daer aen gebinke vnuolde mit sijne ont-
 fenckenijlle also als hi in allen dringen haer
 was voer gegaen. Also wold hi haer ac vo-
 gaen in sijne ontfenckenijlle. **Hij** wold hi
 leeren een sijn edel vleysche. **Hij** wold si leere
 drincken sijn edel bluet. **Hij** wold hi leren
 minen god ende miltche in eyne plonen. **Hij**
 wold haer gheue te gebriuyken en te geue-
 len gotlicher gotheit en geschapenheit want
 hi hem seluen niet behalden en heet dan
 den die sijne niet ontfacen en moghen. **Hij**
 op sprickt dat ewangeliu als ghy gemeten
 hebt also wot v gemete. **Wat** **dy** is die
 brocht des weerdigen lydens en lijns sterues.
 Doe hi aenden cruce hinc doe waren wonden
 en wonden. **Daer** waren smerte en smerten.
Dat bewijst der priester miden melten als hi
 dat sacrament deyle. **So** eenre bewijstinghen
 der deylingen sijne leden en oprijten sijne
 wonden en alle sijne dederen en afscheydinge
 der edlere selen vanden sijne. **De** lich der edle
 woem vant aen den cruce van lerten tijt tot
 naen tijt. **Den** der ghere lach miden geest doe
 hi sprack ic ben een woem en niet een miltche.
Hij op sprickt **mine** **paulus** **duelt** in vch
 des onte heer ihesus cristus in hem geuelde.
 Doe hi sprack miden mijne geest gheue ich in
Jijne **hande**

Die geschiede dat weddyghe offer onser vlosinghe
aen den cruce onses heren ihu xpi. alle dese din-
ghen sijn myn en niet dyn. Ich heb een ge-
truych aenden ghene die sprinch. Heer ghenuech-
ich verlosinghe es in dy. Nu verlose den edelen
worm vanden cruce dat gebraden lam: **A**lltu my
nimen totten weerdighen sacrament gaes so es
dy dat gebraden lam eene artoedie. **S**ijne wond
legge in die dyne en die dyne legge in die lijne
ende wassche dy ~~mit~~ inden heytten mynne bluc-
de so werstu een nutte geboren mensche. **D**at
heylige sacrament es eene artoedie der zielen
en alle der cracht die daer gewondt sijn my
sonden. **D**ie wonden en mach niet so veel ghe-
sijn die rijpen die daer vhet ween edelen heren
ons heren ihu xpi en ween dijne wonden alle
voel als alre menschen wond. **D**ie salue des edelen
blucis ons heren ihu xpi die sal heyl maken
alle dijne wonden en sal dy vruchbaer make
in allen duechden. **E**n en hevelstu selue gheene
doecht hevelstu dat liden ons heren ihu xpi.
so hevelstu alle doecht dattu eerliken comes
voor dat oerdel gods. **D**ie edel wond des heren
ons heren ihu xpi die es eene loen en eene eer
alre wonden die daer geleden weerden van ~~god~~
en van vleysche. **A**lltu ontfinges dat liecht

der werelt. lo begeer dat hi dich gheue te be-
 kennen. dat sijne. ende dat dyne. als hijs becaet
 wilt hebben. Alltu ontfinghes dat lam gods
 dat daer dreghet alre milche sonden spriect
Sancti Johannes. lo ontfingestu den die diez ge-
 bracht heeft den duerbare sijnat wt vreemden
 lande. die vruchte waer vaderlike herten en
 wilt dich betalen alle dyne scolt. die du sou
 dich bys inden hemel en op der eerden. ende
 der selue geeft dy oec grote gauue dat hi dich
 helt tot allen doechden. daer du nymme toe he-
 ues en begeerde. lief kint en machstu dich
 tot allen tijden niet daer toe gene dattu ont-
 faes dat heylige sacramente. loe salten di ken
 totter vruchte des sacramentes. Ende en machstu
 tot allen tijden en alle dage dese dmyghen niet ge-
 denken. lo salstius begen waer du bes et li
 inder kercke off inder camerē lo knijel voer
 dat getruwe herte ons heren ihu xpi. als hi
 knijde voer sijne hemelliche vader mit sene
 boeneden eerste. en mit hertlicher begheer-
 ghen heer lo begeer ic ouermits dyn geboet
 beuederlike nime inden hemel en inder eerde.
 alle der milchen die huden arbeiden i dyne
 heylige wonden. en oec alle heyligen wonden

ende haer inreliken toe keer en in haere
wreelicken oeffenighen. en die twee hoe
oghen ende inden wee hoers herten. ende
inden ghenoech doen hore londen. en alle
die du ver-nulwes in dyne duet-bare do
de. Ende alle die nalschen daer du me mi
ne en mit lieue in woens. Want ich dich is
gheezen en mach noch en can. noch oc is
weerdich en ben. So begeer ich dat dij oer
en loef gelchie ouermits desen nalsche. **W**
begeer ich bruederlike mine inde hiemel. **W**
alle den heyligen die haer bluet. bezgoren
ende ver-twert hebben daer sij lich te grond
heren. en allet dat god van hem gedaen
wold hebben. **O**ch grueter den meylster
die v die cracht gaet dat v niemant
des lydens en konde ghenoech ghedaen
Dat is oer schoe leer vande t'san. **W**

Der meylster spich van vierleue lre
ue dat der nalsche sterue sal. **W**
solen sterue den londen. **W**ij solen lre
ue den lymme. **W**ij solen sterue van minne
Wij solen steruen van bynne. **W**ij solen
sterue den londen. daerome moet ganse rou
en gelwaer biecht en ghedaen sijn inden lre
ghenuoch

ons heren ihu xpi. also bereyden wy ons
 totten auont eten. **E**en meylker sprac
 een milche moche mit allulker minne en
 begeerden totten heyligen sacrament ghaen
 hedde hi veel sonden gedaen sy waerden hem
 alle verghene beyde scolt en pijn. die toe
 heet dat heylige sacrament die cracht hedde
 milche doerlike sonden ouer hem die hi gerne
 biedde en hem vergeuen we? die solden hem
 gherekent weerden voer degelyke sonden.
Dat ontfinckensylle ons heren ihu xpi. **D**at es
 vierleye. **D**at eerste es ons heren ihu xpi
 en niemant meer als hi sich selu' ontfinck ne
 den weerdighen auont eten. **D**at ontfinckensylle
 es syn allene en niemant mee. **D**at ander
 ontfinckensylle es ghemeyne allen milchen
 die sich also ghereymicht hebben van horen
 sonden. **E**nde staen ontsuldich van groue son
 den. **E**n staen mit godlicher en bruederlyker
 minnen den es gheraden tot drien hoernden
 inden ier te gaen totten heyligen sacrament
 die des niet en doen den es geboden eens ind
 ier. **E**nde die dit laent sonder sake en raet
 hoers biederers. **D**es es my als een heydend.

salmen begrane op den velde. **V** Die meyster
vraghen of der priesteren en der leuen ont-
feuckensylle gelyc sij. Daer toe antwortmen
aldus. **D**er priester es een ghemeyn man
der heyliger kerken en des volc. Daerome
leyet hy tot melken. **W**er doecht en wer-
ken aller guedes mylche. **D**er mylche vraghet
sich en spracet. **H**eer sal ich gaen totten heyligen
sacramente. **I**ch en gheueel doch gheene
synnheit niet. **D**er meyster antwoert. **C**om-
dy die celtheit wt scolt so en ganc daer w
Comet dich die keltheit dat dich god ver-
ken wilt. so laet dich en sijne batmher-
en ganc daer toe. **S**int alder naert spracet
He es dit vuyt dat dy deer huzen sal. **H**e es
die minne die dy dor vlieten sal. **L**uecliken
mit luste. **H**e es die cracht die dich helpen sal
te uwenen alle dyne becoringhe. **V** **D**u wie
die geestliche solden sijn totten heyligen sacra-
mente. **S**ij solden hebben een synnch gebeet
End eene wrelike dandacht en eene huzige
begheeringe en eene barmhertige minne als der
mylche dele myn stucken heet. so sal hi staen in
eersamer vreyseu als off hi staende voerde hede

nr

poertan van rechter onweerdicheit. Want
 heddestu luteicheit alre engelen. en leuen en
 liden alre heyligen. Ende oetmoedicheit der
 mynne marien. rochtan waerstu onweerdich
 des sacraments. **H**ijome spiet de priester
 heer. ich en ben niet weerdich dattu comes
 in dat huys mynre gedachten. mynre woerde
 myns munds. mynre werken. **W**er spreck
 een woert. en myne liel woert gelont. **A**lltu
 haest vanden cleet. **S**o gauck mit oetmoedich^{begovera}
 en spreec. lieue heer. ich danck di dattu allo
 geduldlike heues gedoucht dat ic dijne vrie
 suede der ic is weerdich en bin heb ontfan
 ghen. **N**u mocht yemant vragen. **H**eer
 wie sal ic my keeren. als ich dat heylige sacra
 ment ontfanghen heb. **I**ch wijte di op on
 sen heer. **I**esu xpu. doe he sich selue ontfangen
 hadde doe keerde he sich tot synen bittere lijde
 die keer was so groet dat hij bluet en swi
 ter. **L**iveyde. en was allo sterck. en allo lan
 ghe want hij den dat cruce staft. **A**llo doe
 oes en myem waer wt wat mine he ic ver
 gouden heet. **S**ich hij es god en minste de dich
 so liefliken ghedient heet. **S**ich wie du sijn
 dienlt. en sijn bitter liden ontfanghen hees

ende wie du des gebruyct hees mit danckbaerheit
Sich leeftu also. So es die dat heylige sacrament
sene arca die **D**ie derde ontkenninge des
sacraments es na den rijken inliche Meer
wat solen sij hebben. Eene onbeulecte luterheit.
Dat es eene onbeulecte ^{lijck} die daer niet en leent
op tijtlike dinghen. En gheen creatues ver-
uouwen van buten noch van binne niet en
hopen op eynghe geestliken troest noch niet
en weerde bedruelt van geestliker becoringhe.
Noch en solen niet licken eynghe eygenscap in
den werken die god in ons doet. Noch en solen
niet glorieeren in eynghe wyspreken
noch en solen nemen bewysinge gheuen
dat si allulc inliche sijn. Sy solen sich hal-
den dat si die groete londer sijn. En si solen
hebben eene gruenede onlaenae die comt
wt onbeulecter luterheit. Wanneer alle in-
del af es sijn dat geyne traue inder onla-
enae en si so staet si te vreden. Dan spijet
de hertich wilte nūwe make alle dinge so
begint he te gruenē en vrucht te bringen
als der mandelkerne bou die hoer weint
blader en val vruchten. Ende sijne hoer en
sijn suet en sijne sael es haert. Sij liden de

Wint en den reghen en die keerne lyejt in
 hore lueticheit. Ende saltu der keerne gebuy-
 ken. so moete die scale gellagen weerden tot
 menighen stucken. Saltu der lueticheit der
 gotheit en der milicheit gebuyken. so moet
 stu gellaghen weerden van bynnen ende van
 buyten. en moets te stucken ghemaeckt weer-
 den. en moets mit liden en net weerde. So
 dat liden ye groef wort. wie du der waerheit
 ey bloetliker gebuykes. En recht als die ken
 behalden woert voer den wint en den reghen
 Also moet beuoelich arbeide behalden weerde
 in liden. En mynne en es lidenis wedich dan
 der lon gods. en den hnt van vryen minnen ge-
 uen wilt. En wilt yema dat liden also edel we-
 lyej solde sich daer reghen bereyden. als totten
 weidighen heyligen sacramente. Noch vande
 seluen werden helige sacrament

Dryft die launi in die weide waelstijn.
 daer du vinder die alre beste en ed-
 ste weide. Die lamer die dae ghemoeft
 weiden inder waelstijne aen den hoghen geberch-
 te. vanden edlen bloeme. die weerdent vet.
 en hoer vleys es luet als mit homich ouer-
 goten sy. also lyejt ghenaden in yche mynldse

als sy ontfanghen dat heylige sacrament.
so ontfanen sy dat lam der luterheit. dat ghe-
siet es mit doechden sijns weerden leue
en mit alle den weerden wonden sijns lijdens
ende mit alle sijner gotheit. **W**rom siac
der heer sy gaen wt en vinden guede wei-
de. en gaen en. en vinden genueschlike wei-
de. der sy bekemē noch begripen en moge
mer der geest der waerheit der weiden sy.
van desen weiden weerden sy vol doechden
in elker oefeninghen. so gebeurt sy der
heylige geest in een heyligh leuen. want
hoer leuen es heylicheit. en heylicheit es ho-
leue. **D**it leuen heylige gebeurt sich wt ou-
beulecter luterheit. en wt grunde der con-
fessien. en wt alle den stucken die voer-
gesproke sijn. **D**it ontfenckenisse es der
sonderlinge milche. des heyligen sacraments
den giest getuych onse he ijus xpus. der
die es dat heylige sacramēt. die edel sub-
stancie. die en heet geijn onderstant. sy ont-
haldet forme. **A**lso es desen milchen nae
hoeren deyl en hebben sy gheijn onderstant
van allen rijcliken dinghen. mer god allene
es hoer onderstant als der priester conlecreet

dat heylige sacramēt . dat werck en des pilsers
 met . et es oc der woerde met . Onle heer ihus
 xpus deyt dat werck selue . Enden getuych .
 des priesters lo geest hy cracht den woerden
 Also es desen gena sonder bagen miltchen . die ge
 nade die en hem leuet die en es hem niet . Si
 es ons heren ihu xpi . Dyt en hem deyt . si lict
 een getuych en eene lydende cracht die god
 lict in alle synē werken . Dat heylige sacra
 ment dat en schijnt niet dat daes es . Ende dat
 daer niet es dat schijnt daer . Also es desen m
 lche daer sy gebarende synē in der gelanze der
 heyliger vrocht des heyligen sacraments . dat
 sy van genaden woerden syn dat en schijnt sy
 niet . Ende dat sy niet en syn dat schijnt sy . Sy
 schijnt vō groue wewendige miltchen . en hal
 den sich selu vō groue sonder die dat guet gods
 vderuet hebben . Darinē ruket dat en es da
 niet . En darinē gesmaket dat en es daer niet
 her darinē en ruket . noch en smaket noch en
 geuelt dat es dat heylige sacramēt . Also es
 desen miltche . wie dat sy niet en geuolen mit
 synlicheit . doch sint sy vol des heyligen sacra
 ments . Alltu op deys dynē mont en onctuyges
 dat heylige sacramēt mit ganlon gelouue

verborgen onder eenre formē des broets. So deit
der geelt op sijnē mont der begeerden en lusten
in sich dat geeltiche verborgē guet. Als der
spiegel den die sonne In sich lusten. wes sijn
geuelen en gebruyken inden geelt. dat es onbe-
cunt allen crachten van vernē en van buuten
Kinder dat dueck es te male guet. en die ellen
es duer dat wemich yeman betielt. **Roich**
vanden heiligen sacrament

D Welken wij aen van desen sonderlingen
milchen die alle drinck gelaten hebben :
Wanne die totten heiligen sacramēt gaen soe
ontfangen sy d'yerleje luterheit. Luterheit der
zielen Luterheit des ghemoets Luterheit des
geelts. Ontfaen sy luterhē der zielen. dat gespet
aendes milcheit ons heren ihu xpi. als sy sich
glorificierd op deme berghē. Daer was petrus
Jacobus end Johannes Inder daerheit sprac
petrus Heer hji eelt guet sijn. petrus en
becandē inden tijden niet bat. want sijnē sijn
like crachten woerden ver-vrouwē. doe hji hoer-
de die stemē. **Wij** es mijn wincoren loen in d'ne
ich mij wael behage. Doe vielen sy op dat aenige
lichte toeter eer-den. dye wyle dat sy sagen doe
waren sy drincken i horen sijnlike crachten

Want doe sy die stemme hoerden. doe quame sy
 van hem selue. dat onse heer op hielt. doe en
 sayhen sy nyema dat ihm allene. **Ghy** geest-
 like milchen. nu nyemet waer in desen grou-
 de. **nyemet** waer der luerheit der apoltelen
 i horen neder slach. doe sy wolden glazierem in
 synliche crachten. doe en mochten sy niet ghe-
 weyken tot horen ymrelyken gronde. daer om
 moelten sy deue ymrelyk waerheit. **Der** soen
 gods doe hy den den cruce hinc. **Doe** sprac
 hy. vader myne geest geue ich i dine handen.
Doe di ned hy hem op allet dat hi ontfange
 hadde nae der ghesapenheit en dat hy geleest
 hadde. **Allo** lullen alle vernulkyse geeste. wat
 sy van gode ontfanghe hebbe. dat solen sy lede-
 liken weder in hem draghen. **Die** ander lucht-
 heit des ghemoads. die den milche ghegeuen
 wort inder ontfenckenisse des heyligen sarra-
 ments. **Die** luerheit ontfinc **moyses** op den
 berge. doe hem der heer toe sprac. van sijne
 tegenwoerdicheit en van sijne hiemellchen toe-
 spreken. **dae** ontfinc **moyses** eyn so grote
 lieche dat daer gingen raydien van sijne den-
lichte

als of hy horne hedde Ende moyses ontfinde sal
he ghenade van sijner teghenwoerdicheit en va
lijnen hemellicken toe spreke **W**an merket
ghy edel geelken wat claecheit moghet ghy ont
faen wan ghy geesmicht wort in god en god
heuet in v sijne valke **W**ant der he' lyeke ghy
ne woeninghe es inder milche kinde **W**an
sich der mynna wilet eygene mit sijne hieue lo
giet hi hoer sijne gaue daer mit trect he sij
wehoer selu lo dat sy hoers selues te nycoen
wort dat sy der nature geyne lust en mach
gheue mit alle dien dinghen die natuer in
sijnlicheit u vrouwe mach dat sich dat heftic
inden gronde openbaert daer verblyet sich de
ziel op een ander guet dan sy selue es **H**ij
bederft sy guedes wijlheit en derre en heet
sy selu niet sy en weit niet waer sy hene sal
keeren et es ho onverstendicheit **H**ij en can
noch niet gemynne et es boue aller dat ho
en dat god in hoer deyt **H**ij ome sal sij comen
tot deser luterheit lo moet hoer gemoede een
uoldich weerden als een kint dat niet en li
tbet noch greene menichuoldicheit en heet **E**n

scrijvet doch nae der amen der beest als et
 licken sal. en wan et sal der uē der melc loe
 weerder bedruelt. Welc edelen bedruelden
 kenderen. den gelieft der heer aen der weerdig
 rijkē tafelen des weerdigen auonts eeren te
 traelken. Doe hi sprac ich en wil uch niet wey
 len. Ich wil v oene anderen traelker leuden. die
 sal eweliken mit v sijn. hi sal v leren alle wa
 heit. Helich sijn alle die in dēscolen sijn. he
 sal hem leren alle waerheit van bymē en van
 buten. Ende hi sal sijn leeren sterue in allen
 mensliken dinghen. He sal sijn leere aue schenden
 van vriden. en van maghen. en van allen tijt
 liken dinghen. en van hore eygenre naturen.
 he sal sijn leere mynne dat onbekande guet. he
 sal sijn liecht hore bekenenisse. He sal hem
 leyden i hore verbeuillē. He giest sich in gont
 horen begripe. Ende mit mynliker eyninge
 hore selen. ende mit sueter herpen horen ge
 horen. en mitte mynliken instaren hore oer
 spronges. So ontfaen si dat der heer spraeck de
 den auont eeren. nae den eersten voer-gesproke
 woerde. so sult ghy mi bekennē dat ich ben mit
 vader. ende ghy sijt in mi. en ich ben in vch dese

dele dinghen wēden vch bekant mēden biteren
ghemoede. dat also eenvoldich es. **Wat** derde lū
es lūcherheit des geestes. Die lūcherheit ontfende
Sanc paulus doe he ghetoghen waert i den
derden hemel. Doe hi sprack ic wilt eenē mē
sche die ghetoghen waert i den derden hemel.
Dae: hoerde hy die druck die onghē met ghe
lien en mach. noch mont met gelspreken.
noch oer met gehoren en mach. Doe waert
he neder gellagen van alle lūne natuerlike
crachten. Ende sprac here wat woltu dat ich
doen. Doe en was paulus niet mee lūns selus.
Hy hadde sich eenen anderē gelaten. Hy aen
sleijt des geestes lūcherheit dat hi niet en heb
eighen wille. noch eighen nūne. noch eighen
behegelicheit. Hy m trect geyn vrenede gnet
te sich. **Hy** omē sprack der he de lūne siele
hef heet der verhele lū. De lūne siele haet der
vnt lū mēden ewighen leuen. Also doent alle
die ghene die hoers geestes lustes begeerde mē
en volgen. als der geests also bloet werden
is. so blijft he ^{van nae} arm. Doe sprack hy mitter
mēder zielen. Heer waer werdstu dījn
traep. Dat doen ich v mēden waeltijne aenden

hogen mydden daghe, da' die sonne schijnet
 in hare hoehstet claerheit. Als die sonne ho'
 hitte wuipet in dat eertijcke. also langhe dat
 er hidedet. so bruedet sy dat golt mid eertijcke
 So dringet die hude worden eertijcke. ende
 ver-teert alle vuchteheit. so wuipet die so-
 ne haer hitte cracht op dat eertijcke. dat da-
 voer een hinder was dat ver-teert sy. alle neuiele
 en alle middel en allet dat deme liecht hindert. **h**
 morgen vroech so schijnt die sonne ouer die fon-
 teyne. en giest eenē schijn ou' dat hoehste. aen
 den myddaghe. so schijnt die sonne in die fon-
 teyne. also balde dat wat ontfangen heet die
 sonne. so gebaert sy ander sonne weder. soe
 maect sy geyne schijn op dat hoehste. **A**llo dat
 exempel dat ich v gegheue heb mitter sonnen.
 also geschiet der luezheit des geelts. als dat vuy
 des heyligen geelts langhe geboenet heet dese
 geeste. so woert hy dou' huzich en ontfact dat
 golt der nimen. ende stept in eenre vuyriger
 vlamen. en wuipet wt syne begeerde. ende heet
 sich ontbloet van anderheit. so gaet dat vuy
 der gotheit in desen **w**ilsche borneiden geelt. da'
 woert verbrant alle middel die god hindert
 alle syne werts. **d**aer es der middel vande geelt

ende heyt bloet in sijner forme. da schijnt die
edel sone der gotheit in die luerheit des geestes. so
weidt sich der geest wien ver-moghen des heren en
wipet sich op den veld der gotheit. ende linc
ket sich in die gonsl sijner ewiger minne. en
erect in sich horen minner. ende hi valket inden
heymelichen. inden hebliken. den formeliken
inden ynnelichen. dat he nae hem gebielt heet
Dat tabber-nakel heet he han seluez geheyligh
mutter vrocht sijns weerdigen lezues. Dat he
so hoge gemint heet. Du edel geeste. sich aen di
nen adelen bewijle deme eer. en gief den mi
naer sijne loft den hi alto swaer en haert er
armer heet. Die ziel sprac. Wat heb ich te ge
uen. er es doch alles sijn. Der heer spicht geest
mi. dat ich di gheueen heb onbenlect en roep
die ziel spich heer. ich geue di dat en dat mi
en weip mi i dat vuur des heyligen geestes. en
ver-boirne mi i dijne edel gotheit. en sencke mi
i dat afgront dijner gotheit. Der meylster
sprack dat ooge en heet geene ver-we. hie omme
heuet onderscheyt van allen uewen. Joh set
dich wie edel dat dat ooge es du machs dat gelich
te blenden mit eyne halme. als mit eenen groten
steene. Also segt ich di dattu die luerheit dijner

ledigen

geestes, moget beulecken mit moeyghen wo-
 den, en mit ydelen ghedechen, en mit al der
 menichuoldicheit die dy des berad moegen.
 Also veel alstu dy der ydelheit ledich haldest al-
 so veel gebruyckstu dyns grondes. En wane
 du god hinders sijns werkes, so deystu eenē
 geestliken moer. Alstu den geestliken moer
 hees gedien, so velstu genaden gotlich heym-
 licheit. Nu prouue wattu verlijst du veles
 wt gotlicher eyndicheit, en oneeres meechelike
 doechen, en moeylike eer, ende oneeres die ghe-
 selcuy des enghelen, en wu-pes dy wt brueder-
 liker minen, ende diens eenē onweerdighe-
 dan du selu balt, du gienes dyne vianden
 gewalt ouer dich. Nu merke wie du weerd
 doe du staendes in gelyker-lustheit. Sich nu
 wu-pelstu dy wt mitten quaden enghelen. Wyr-
 dine beware dy van geestliker houerdien, en
 voer geestlike onkuyfcheit, ende voer wtwendy-
 ghe sonden. Der eerste ten moet behalden weiden
 mit oetmoedicheit, en die eerste guede werken
 weerden inden heyligen sacramēt gheuōnen
 ende die ander bāle dingē weerden inden heylige
 sacramente verhuet datli niet en gescheen
Widdet god voer mych des begeer-ich [

Aller in pin. sancte maria meo

Dit beghinne lueken den der nye ghem-
nen noch gemint waert. **H**ijne luyde
come ouer alle berzhe in die duylster
cracht gods. daer wot ghehart luyt sonder luyt
dat es een bloet in sich sich in hoer een sich
alle dinc in stilt. Daer woert gelien hecht
sonder hecht. dat es een bloet benoelen. In
hoer eenlich alle dinc in stilt. Daer ruyke
ly dat niet en blyff dat es dat ongemeren
welen der verborgenre gotheit. Da ruyke
li dat niet en was. en doch wel outfae mach
in duylsteheit der stillen. Daer staent die ziel
grondeloes. dat es een ouerwundt wonder.
alle hore ver-moghenheit. Daer steyt die selc
bieloes en hore nature welseloes. en lueket
op dat niet

Dit beghinne wy desen sermoen in de name
onsheren ihu xpi. te ver-luchten. **W**ij heb-
ben gelsproken dit beghinne lueke de die nye ghe-
mint en waert. **N**u es doch in god eene ewige
mine die onwandelbaer es. **A**llo lullen wy dit
verstaen. ees ey creatuer gescapen waert. do
en mynde ly niet en ly en was niet. do was sy
onontfendich gothker mine. en alle syns ghe-
lichen goets. **W**ant dat wt werken gothker

Dit sermoen wil syn vande ty sacrament
mer is swaer te verstaen niet staet
ouer by blad aen dit tophet. vande
voert ist beter te verstaen

nimen en ginch op creaturen niet Want de
 creatuer was onghelapen Doe mynde god sich
 seluer en in syn vermoghen mynde hy creatiën
 als hy te scappen wold Doe scappede der heer
 creatuern Doe mynde hy sy Ende sprack et es
 guet dat ich gescapen heb Do begonde creati
 redelike ziel god toe nimen en ver-langede
 hoe t horen oer-sprong Doe die redelike ziel
 stoent ontsculdelike doe mynde hy sich seluer
 en we geern grote gelveest dan sy was mit
 weten en ver-benuewille als god **V**u sien wi
 nen dat edel begen als god malsche weerden wol
 Do wolden beweget die crachte der hemelen
 en worden vlietende berijthe en dat abgrint be-
 weged sich mit gonst deme geest sich bekant
 te maken reydliche En lande wt eenē engel
 tot eenre jonctrouwe alre jonctrouwen en
 condichde hoe die grote boetscap dat goelike
 natuer sich wold veyngen mit malschelike
 natiën **V**u merke dat begen Doe formjerde
 der heylige geest den licham inder jonctrouwe
 gescapen **Z**iet die edel ziel vanden vermoghe
 der heylige dringoldicheit we eymicht goelike
 natuern mit malschelike nature vanden heyl-
 igen geest hy heet sich wtgegeven die ewige

māne in die ziel ons heren ihu xpi. doe dat ewi-
ghe waert mit hoer geeymicht waert. doe ont-
finc̄t sy sonder myddel. en dat openbaert sy
ons ^{waer} mīte wtwerken der mynne. **W**en p̄ruet
die mīne werke ons heren ihu xpi. daer hi ons
geopenbaert. heet die ewige mīne dat der va-
der gaeft syne eyngelozen loen i mīscheliker
naturen dat he der sold dienē. En nōem waer
syne mynne. wie he dich gediēnt heet mit syne
weerdighen leuen. **H**e heet sich dich gegēnt
tot eenre spijlen en syne bliuet tot eenē dranc
ende die cracht wren herten. en syne sele tot
eenē pande. en tot eenē weerdighen offer. **A**lso
als he dich heet voer gegāen. also salstu hem
volgen. **W**ant dich es geboden du salt god
mīne van alle dyne herten. van alle dynen
crachten. van al dyne selen mit eenē onge-
dyldeu gemoede. **W**ie wiltu nu god grīme
d̄stu niet en bekēmes. noch en versteris.
noch en hees syne bield. noch forme. noch en
couste niet begripen mit alle dyne ver-
milt. so antwoerd̄stu mi her weder. **I**ch mī
ne god inden gelouue. **I**ch seg dich dat es waer
also doet alle mīsche die behalden litten w-
den. ende doch goetliker sueticheit mīne en ghe-

uelen inder tijt. **Du** geestelike wilsche du
 sals hoger minne. en anders bedu. **den** die
 werelt. **Allo** sprac onse heer totte heydijne apden
 putte. die gewaer den beder. **beden** inden geest
 en inder waerheit. **Wat** es een gebeder dat es
 een minner. **Wat** es een minner dat es een be-
 kener. **Wat** es een bekener. **der** die bekentdy
 hy myne. **Wiltu** dat gebot gotlikes minnen ver-
 uollen. **so** werp dyne minne inden eengeboren
 soen. **soen** ihelum xpm. **so** wortle geleyt mitte
 vuyes des heyligen geestes. **Want** die eengeboren
 soen valt inden vader. **allo** es dyne minne gedru-
 gen mit vader vanden eengeboren soen. **Allo**
 belstu come in die duylker cracht boue alle en-
 gelen. **Daer** licht der vader du getruwe dochter
Want du mit luller eere comes. en bes des dy-
 nen wt geganghen. en en heues dy selues niet
 behalden. **allet** dat der heylige geest in dy heet
 gedaen dat heu eltu gedragen in myne eengebo-
 ren soen. **des** woerdstu geleyt mitte deyd
 der onscult. **dat** es der heylige geest du edel
 conny kent. **wonderlike** dinc laten vermye-
 me inden duylkenisse des godheit. **Daer** wt
 gehoert luyt sonder luyt. **wat** es der luyt den
 die edel ziel hoert sonder stemme. **der** luyt die
 daer liet den gront dyne zielen. **ende** alle dyne

crachten weder vernolt mit vrouwen In sal
deltu dich veruonnde dae dich geopenet wort
dat werck dat vader gebaert ~~lyne son~~
lyne ewich woest, my vrochtbaerly lyne we
lens en giest den loue aller dat hi es, dan dat
gebaren behelt he hem seluer, aller dat lae
ontfmet, dat ontfmet hi wt desen gronde va
den vader, en my alle den keert he weder mit
vader, mer die gebaert behelt he sich selue,
des vader minnet den son, ende der son mit
den vader, en geelent den heyligen geest, dat
es eene vroude, dae sy hem seluet i lyne eene
genuechde, en gebryken hoers selues ende
alle die selich syn die natuerlike meyster be
serghe vander sonen daer sy drijuet haer
rat in hozen eykel, en spelt my haer selue
daer geit allus gedaet, ^{lyne} Ende en wer die loche
met een middel tusschen den creaturen ende
der sonen die sonne beschiene dat kint inder
moeder, den vylche inden water, en alle vrou
te der diese, Van sueticheit des gedoens d' sonne
gheuet nu eene onvernustige creature allulke
vroude en suete lulke, Wat vrouwen es dan
daer des vader gebaert lyne son ewich wort
ende dymet waen afgronde het voer my tussche
sueticheit, en dymt wt vaderlike vrochtbaerly
Des vader spelt mit lyne minnen mitten sonne

ende des loens goet mitte vader, mit alle den dat
 hi ontfangen heet dat es eene vroude. **D**aech vō
 dync mit der heylige geest. **D**u merket
 dat gedaan ~~de die ghyt~~ doe dit ghyt, in dat
 ghyt da de goetheit des vaders. **D**oe die godh
 des loens ghyt lich inden heyligen geest tot
 eenen leuen alre creature. **D**aer de minne do
 den minne inden minne wort ghemint alle cre-
 aturen in alre minne wort gehoert licht son-
 der licht. **S**onder alle gelapen licht dat es een
 bloet in zucht i dene lich een alle dinc in licht.
Du wort gelien licht sonder licht dat licht
 wort gelien sonder natuerlich licht. **D**u edel
 ziel i dync gront glanzet dat ewige wort
 der schijn des ewigen vaders in dene he alle dinc
 bekent. **A**llo sy hem behetich behagelijc sijn mit
 sijnen glanzet gheeft he hoer die wysheit dan
 ontfant sy onderscheit alle der dincghen die vō
 gesproken sijn. **A**llo veel als hoer mogelijc es he
 gheeft hoer te bekennen eene eenvoldigen god
 da nameloes es en onderscheit der plone, ende
 gelijc inder naturen en inder minne een God
 en es niet mere in eene persone dan in allen
 drien. **H**e en es oec niet meere them allen
 drien. **D**an i eene en sijne werken sijn onghe-
 deylt. **D**ae sy gaen op creature. **H**e gheeft heet
 onderscheit inden hemellichen geellen daer sy

staren in dat aenlichte gods Och des glanzes
dat der minen gront deyt inden hemellichen
geelken Och der lieflicheit daer lich bliē in bliē
vereemicht **D**er bruygom spēck totter bruyt
dich es bekant waerden inden ende onder he-
mellichen dingen ende du en bekens dich sel-
uer niet **H**e giest dich d'ye dinc te bekennē
daer mit salten veruollen sijne wille **D**at elke
es bekene den adel dijns geelts dattu allinc
gelaipen liecht best daer lich god seluer in be-
liet **E**nde noch eenē mere nē adel **D**u best eenē
gaue inden edelen perlonen die vader gaeft dy
den loen dat hi dy soldē lofen mit sijne minne
der loen gaeft dich den vader dat he dich soldē be-
houden **d**er heylige geest der heylige geest wille
dy mit hem vereemigen **O**ch waer waer in
gaue so edeliken geuē of ontfangē ende so
liefliken behalden en mit sulker sueticheit ge-
uēdt **O**ch du getruwe dochter myem waer
des anderen guets dat also grote dinc daer
dijne wille geschiet sijn alle creaturē en kinnē
des guets niet gedenckē **S**ich nu myem wille
des derden guets dat es dat alre gruelike daer
dich der edel minne gront heet veroren mit
sijnen vrien adel dich oec geue mit sijner gou-
de t lich seluē ende giest dy te bekennen in he

xxx

seluen den adel sijne andere geboert. Daer
 dich der geest so hogelijc gewijt heet. ende du
 lijs lijn ghelapen bielde inden spiegel der heyl
 ligen. di huoldicheit. ende du bekemes die den
 adel den dich got gijn die he dich minnet omme
 sich selue. nader wijden. ende der diepce also
 stocet god i dich mit sijne ewige sueticheit
 Dae verzietstu dijns selues en lincnes i dijne
 onspronc Och du edel come kint. wat mach
 ich van di gespreken. Want sich der mynne
 dijne heet onder woud. ende vordet dich mitte
 lijnen. en openbaert dich sijne heymliche wille.
 dat es een bloet beuolen inden eenē diez sich
 alle dinc in stilt daer ruyken sy dat niet en
 bleyf. dat es dat ongemeten welen d' verbor
 genre gotheit. In desen hemele waert paulo
 geuoert du sich hem opslach die gront des e
 delen minne grondes. die haerē hi en sach die
 dinc die onspreekelijc lijn. Van den lijnt en
 vanden gelidre en win den geuelen. di en
 mochte he niet bliue en quam van hem selu.
 Gy doch ontfmick he enre roeke dat hi wat
 eyn wol vaet. Vae dene roeke hep die m
 nede ziel. doe haer die deydē aue ghetogen
 waerden en sy wat gellagen en doe sy gewot

waert doe bedorft sij der salue Die figuer vā
der salue hestme vanden priester indz alder wer
wannee he inden hogetijden ginch ind tempel
in die muetke heymlicheit dat he gode offerhand
solde doen So gormē eene waeltuykēde sal
ue op sijn heest dat sy vlaet ouer sijne boerste
en ouer alle sijne cleys bis op sijne soum
ende vanden lueten welke waert alle dat volck
veruouwen **M**u nyemet een getuych vā
onsen he ihu xpo Doe hi ind tempel sat p
delken Der heylige geest sat op hem en salue
den so ouerbloedige sijne gelsapenly indz v
eyninghen godliker naturen mit milchelik
naturen dat wij alle gelsaluet wōden dat be
wylde hij doe hi riep mit luyds stemē **O**ff
yemā es den doest die come en drinck we
leuende coneyne dat v vort aen rāmoet i
doest Doe wylde he aen die ruyze die ge
grauē solde worden i sijnē edelē milcheit
sijne wedige wonden die ruyze leyden dich tot
coneyne die coneyne leydet dich totter leuē
der adzen wres leuende adz sijnct die con
teyne en die ruyze **R**ye en waert ruyze
sy en hedde eene coneyne en nē swaert con
teyne sy en hedde eene leuende adz die vrucht
baer weer die ruyze openbaert die volly

der fonteyne. die fonteyne openbaert dy dat
 leue der leuediger aedre. die aedre es van haer
 selu. ende gheeft welken leue allen dingen wie
 ver-moghen der heyliger drijuoldicheit. Die
 leuende aedre es der vader. en die wyshout des
 loens es die fonteyne der heylige geest es de
 ruyzer die vlijuet wten vader en wten saen
 he es die lieke salue die sich gietet ind redelike
 geest. die dae van minne geuout es. **Delez** red
 es een getuych onse heer ihu xpus de sprack
My heylige geest nympt vanden minne en
 geest v. In desen gronde es kallene die edelziel
 ons heren ihu xpi. Sy es der eme de daer weghet
 die fonteyne. en die fonteyne es ende en eme.
 en der eme i die fonteyne. **Dich** des lieflike wt
 gietens da sy dy geopenbaert heet. da li dich
 waerhe heet. mitte vroche des weerdighe her
 uens alle der dinghen daer wy van gesproken
 hebben vander genaden gods. en daer wy noch
 af spreke lullen. **Dich** wiltu come tot desen
 gronde so gebee dich alle dage ind beuelen
 ons heren ihu xpi aen den cruce. deyd dijne
 ziel ind vuyrige minne. **Da** hi sijne ziel voer
 dich offerde. so ver dijne ziel mit edelre salue
 des heyligen geest die hy bereyt heet inden
 heren ons heren ihu xpi. so comelstu inz euse.

Die natuer-like meyster spreken vanden ed-
len arn dat he sijn heelt gemillic en hi begint
te singen so leuoelt hi dat sijn suauel doere
es. dan so vliegert hi tot eene groeten boum
en leyt sijn suauel in dat merck vanden
boume en zuycht in sich die suete vochtich
des boums en stercket sich. dan begint hi te
singhen. en wuift sijn oughen in die sonne
Doen du **als** dese vogel. du reydlike geest
wete dich in de edelen wonden. en zuych in
dich. et es allet dijn. oefen dich also langhe
dat dijn heert en dijne lele uerwonder werd
Hiert dan des vader dattu ghewont bes mit
sijne eenboren loen. so spreckt der vader coem
mijne wtuecoen. sint dattu draghes dat wij-
ken mijns loens. so wil ic dich cleiden miten
cleide der bruyt en gancz in die ralle des
bruygomis. eene eer t sijne crone. en een loe
alle sijns arbeits. Doe der bruygom sach sijn
bruyt inden cleide sijne wonden. so sprack hi
coem mijne wtuecoen wt dulentich. ach wil
dich wijten mijne eer. Doe roech der bruygom
wt sijn herpe dat he hooz toe sprake. Dier du
ghewont bes doe mich. so wil ic in dich sterce
die salue mijne heyligen geest. de ewelike in
dich vlieten sal. Nu leyt die edel leel bloet

Van haer seluer en van allen creaturē als een
 spiegel daer die sonne in lichte. Ende mē liet
 die sonne voel dat inden spiegel dan in haere
 eigenschap. **D**u merke den aedel der zielen. **D**at
 die edel sonne der goetheit in gelanget. **D**ies
 ontfanct sy dat cleyt der bruyt vanden
 liecht der ewiger eeren. **S**o waer ontfanct
 gescapen liechte. **D**aer luekē sy dat mer en
 was. **E**nde doch wale ontfanct mach in de
 duysterheit der styllen. **W**at sal ic nu spre-
 ken. **D**u edel coninc kint. **D**u best my ont-
 vlogen i allulke hocheit die bouē es alle
 mynē synne. **D**u alre liefte berichtē my
 dreyer vryghen. **B**egge my wie es dyn myn-
 re gedien. **D**ie bruyt sprac der mynner
 es allullic afgronde en allulic liecht i lijn-
 re eeren. **D**ies hi es in schoenheit en in eyer-
 heit ende in genuechde. **L**yns selts dat et al-
 re gescapenheit onbecant es. **D**aerōme heyt
 ter eene duyster stulle. **O**ch der gerocheit
 die dies es inder duyster styllen. **D**aer steyt
 die ziel belideloes. **D**at es een ouer wonden
 wonder alre vermogenheit. **E**nde en sulde de
 ziel mer wonderen. **D**at sy van genaden en

ende van nyeren gelapen es inden mynne grōt
toe nyeren In doch so en kan sy hem syne
eer niet gemynren noch gemeren dan al
so wel als sich der mynne gront van vry
h' stoeter in die ziel also edelichen en also liefli
ken of he der zielen eygen sy Nu merke
sulle gelijkenisse Waer die minne minnet dat
stoeter sy sich in datly minnet syne es also gans
dat hoer vroude es dat sy valt i dat sy minnet
mit geuelen en trect in sich dat die minne es
en vuller sich mitte cracht des minnes Nu
merke dat wonds dat sich die ziel heet wt
gegoren in alle den horen en dat sy van go
de ontfanghen heet en draget inden minne
ende trect den in sich dat he leuet in hoer
en hi van wort sy sterck en crachtich en
hoer leue es verborghen inden bruygom
Nu segghe my du alre liefste wat es dya
werke inde minne gront Dat es beuelike
minne die giest my den adel der minne wat
wees my dine die mynne en hadde ich niet
den adel Der adel gienet sulc lost en sulc
vroude die my myns selues berouuet ende
ouerbielt my inden selue dat ic in en ben

Pru segghe mij alre liefste. wat es die hoechste
 vroude der seliger. **D**ele vinge berichte de ziel
 ons heren ihu xpi. die de weerdichste es en die
 hoechste. **D**ie hoechste vroude die sy ontfinct i
 der vereynigen goetlicher nature mit milcheli-
 ker naturen der persone des ewigen woerds.
Dae becande die edel ziel dat den hemellichen
 vader genoech solde gelchien alle lijns willen
 in hore. **W**at was der wil des hemelliche vaders
 dat wy selich werden. **W**ie vroude sich des
 die edel ziel dat mit hore verdienne solde afge-
 lacht werden. **D**e middel die tussche gode en den
 milche was. **H**et den verdienne ons heren ihu xpi
 gaen wy in die ewighe eer. **D**ele antwoerde
 ontfingstu vanden heyligen geest i dynen gronde
 in ganzen geloue. **S**o wort die ziel genoeert i on-
 lichtrichheit in die scole des heyligen geests. **D**aer
 steyt die ziel minne loes. **E**nde heet hore minne ghe-
 lencket in die ongelapen minne. **E**nde die es
 hore leue en hore nature es weleloes en lincet
 op dat met. **H**ier dat die nature hore welen
 verliete. **H**ij sy lincet i een diep afgront des
 eendoldigen welens. **D**aer in es dringheit. **W**ol-
 tu nu bij desen gronde blyue. **D**aer wy afgespro-
 ken hebbe. **S**o dringe dich in dat eendoldighe

dijns geestes daer es in verborghenliche vader al
als die eenē vogel laet vliegen inder nacht.
die en weyt wyse noch wege en laet sich in lijn
verdruen. hy en weyt niet wa' mē vinct hi
en weyt n̄ waer hi sich staet aen eenē boum.
sch valt in eenē putte. Also doen du oec. Met
geleyet d'awyle dat god eenē verstaede ghyelt
des dinghen daer wij van hebben. en bewijst
dat mit dat hi dich ewelike geuen wilt beneu
len sijne gotheit. Des en ontfangstu niet in
minen. du en behaldest et oec niet in wijshy.
du en d'inghes oec in weder in mit danckbaerheit.
hy rōme waert dy dijn ymēlike troest benome
Sulligen waert des ymēlike troest benome wāt
ly noch niet gelutert en lijn te gronde. daer wij
van spreken. Ome dat ly des druen. so weerden
ly bereyt. en weerden van minen. ^{lied} Ende si doen
als des vogel die daer bliedht inder nacht. ende
laet sich in lijn verdrue. Inelt dich god. ^{lied} troest
so ontfangen in groter oetmoedicheit en en
vrouwe dich in te seet. Ende mēmpet hi dy lijn
troest so en bedruene dy niet te seet. niet ge
dencke dattu onweerdich sijt. Ende dattu en
dick verdruet hees en den hees deek oneer. ghe
dien mit lijnē geuen. en heues eygen minne.

ende eyghen wille. ende dy behaget dat dyne dat
 du voer nyemē. En du begeers vremdes guets.
 dat dy god sy als die sich geœkent hebben. en
 sukes waer du mit begeerden en mit gedachten
 cans lueticheit in draghen. **Hyrome** lo nyemē
 dich god billich sijnen troelt. **Geet** onz alle de
 le dmeck die ic dy vertelt hebbe. **laet** dich i
 verderue mitte vogel. **Wat** god mit dich doen
 wilt. **Wilt** he dich nyemē of gene dat es aller
 guet. **Sehent** he den bolen geest of der werelde
 dat sy dich becoringhe doen. **lo** sy dich ye mee we
 drque. **alfo** dringe dich ye mee in **in** dat oen vol
 dige dyncs geeltes. **die** du lo vmes verborgen
 lich vade. **Als** der vade luyt dattu dich hem te
 grond heues gelaten. **So** wort dich wede gegheue
 den troelt den du verloren heddes. **en** he es dync
 belogget. **Omre paulus** spriect wie gearbeyt
 de es weerdich te eten des broets dat hi inde
 wege met en vederue. **Wie** gelteeden haer in
 den lweerde de es noeruttich dancs. **Wie** daer
 arbeijt die vergietet sijnē lweerde. **Die** di stin
 der mitte lweerde die vergietet sijn bloet. **Da**
 merket dese milche. **die** alfo arbeiden die drucke
 haer vleysche. **Dy** lijdent dese werelt in groet
 gedolte.

mit menygelepe lecoinghe wēden hi beweghet
 en ghemoyet. **Mer** der gront blyft **stede**. **By** hiet
 becoinghe des bolen geestes als die sculdige **hoo-**
os **ordel** hi vreylen hi hebben te wemich geden. **Ho-**
 leue es een steue en verbuget sich in xpo. **hij-**
ome verteren hi dat mach wren beynē dat bliet
 wren adren. ende vijeren deck horen sweyte. die
F salme deck sterken minen brode der engelen/mg
 den heyligen sacramēte. **Der** ymelike milche
 strijdet mitte sweerde. dat sweert es begeerden.
Want hi begeert veel geestliker dingen. ende oc
 hemellche dingen. vanden moet hi allet scheiden.
Nu merc den strijt. **Wachte** mit minē heet belet
 dat moet he allet laten. **Dene** salme drenchen
 mitte edelen ballam die daer vliet wren edle
 heeren ons heren ihu xpi. den die heylige geeste
 potet wren vmoghen der dighaldicheit. **Nu** mer-
 ke du getruwe arbeider. so wie dich paulus ge-
 ruyen heet en en laets niet conuoldich hene.
 gaen. **Nem** waer des leuendigen breets. dat da-
 es dat heylige sacramēt. sich aen sijne eerwerdich
 en den mitte den du daer van ontfinges. **Pla-**
vas des yphere sprack van deser spijlen. **Domen**
 hem wolde doden doe barch hi sich in enen holt

boom doe quamē sijne viande mit eenre holte
 re seghen ende vonden hem inden boom. ende
 wolden hem deylen van een ander. **Doe** sprek
 der eene bediet laet mij den verderden nūldige
 vragen. **Sey** wat sprekestu van dijnen god.
 doe des wille we dich willen doeden. **Doe** ant
 worde **Isayas** ich spreke van mijne god ende
 van mijnen hezen. **Et** comet een volc nae mij
 dat sal die sijne een die der heer seluez es solde
 ich & sijne eens een. **dies** wold ich deser dode
reue omē liden. **Dich** aen die ionctiouwe ma
 ria doe sy stoent in eenre vuyriger minne en mit
 grondeloser oeruoedich dat sy solde diene der ionc
 trouwe die gods loen gebaren solde. **Doe** ~~wacht~~^{wacht}
 den heylige geest sijn werke mit sijne vuyriger
 minnen vanden reyne bluede also gepuyrt inden
 vuyr. **doe** der heylige geest formoert den licha
 mider veemgen des ewigen woerts so waert der
 edel lichame als een honych droyppe der daer
 vlietet wten vuyr der heyliger sacramenten
 dat es der oughen appel der heyliger werken en
 verlichtet alle sijne gelede. **Het** es oc dat tel
 ramere der minnen. **Et** es oc die vroude der heyl
 ligen. ende es eene eere des ewigen vaders. en
 vruchte der ionctrouwen. **Dich** dese dinc metm
Jgestu

alle inden heyligen sacramente ontfangestūc i
eenen reynen herten so gheuet dich ewich le-
uen. Die natuerliche meyster spreken vande
onvnuftighen dieren. Wanneer dat panale beue-
let dat er sal sterue. So lueket dat alre edelste
ghecruyte en peter sich sat en leyet sich daer
in reghen die sonne dan werket die hitte der
sonen in dat ghecruyte. So gheuet dat gecruyte
een allulligen sueten roeke dan leet dat dyer
T desen geroche sijn leuen. Also gelchiet dich
wanne du ontfuyghes dat heylige sacramente
so eyghet he sich in dich. ende dat sijn es wort
dijn. en en es neyghent woude aen den edelen
lichame sy en gheue dich eene nulle crachte
en gietet in dich die edel homich droppē die be-
reyt sijn inden dou des heyligen geest en die
dou des heyligen geest vetter dich. Alltu gaes
totten heyligen sacramente. so ontfangestu dat
heylig gedode lam en ontfangest die verrietunghe
des bluers. Och des edelen geruechs dat dan es i
dijne zielen. moche die crachte dijne nature
des geruechs gheuoelen si en mocheens niet ge-
drayghen. Wanne du had hoeses die melle. So
sleystu an der ionctrouwen marieu stat toe eene
ghecruyghe. die der priester bereyt den doer out

xxxv

heren ihu xpi en die verzietinghe sijns bluets dat
met die heylige kerke geerweerdiget es. also
onle ihu xpi heet uwonne mit sijne dode. ende
mitter verzietinghe sijns bluets. en mit derre
crachte tolen wij uwonnen die gelede der heyliger kerke

Die natuerlike meyster spreken van eenē vogele
die heuet **redich** die es te male groen. wan het
woelt dat hi sterue sal. so ~~giet~~ giet hi inden strou
die daer vlijet wren paradysle eeghen der conē
daer sy schijnet op den middach. Ende inden stroe
me vernuuet der vogel sijn vleysche en wellch
sijne vedren daerome dat hg reyne kerue. also
doen du redeliker geeste. **G**anck inden stroume
de daer vliet wren herten ons. **I**h herē ihu xpi
en wt vlietet wre cracht der gotheit. **D**at ist
waert op gedaen op den middaghe mit eenen
scerpen speer. **I**n desen stroume vernuue dine
geest ende reymighe dijne ontlaencie of sy be
ulect sy. **C**leide dich mitte blued des lams. **S**terck
dich mitter cracht der gotheit. so bereydelstu di
totten geestliken dode. **D**ich dese vogel druct
wren stroume des paradyses. mit sullig lult.
dat hi van rechter lult scrift. **A**lso doen oc du
redeliker geest. **p**riueue wie ongethe es der
stroum die daer vlietet wre paradysle. den strou
die daer vlietet wre herte ons heren ihu xpi

ende wt ewighen minnen en wt sulcke beuelen.
Wie drinck der vogel datter staet. **Drinck** du
weet ruyzen dattu ewelike leues. **Der** vogel
bleyft inden stroom. **Also** myn du dijne waer-
mynghe inden herte ons here ihu xpi. **Dat** d'
es die lants camer der heylige drinoldicheit
ende weez du mit ene scrypen speer daz in ge-
siegelt. **Die** meylke vragent inder scole wie
dat mochte gelyc dat onsen heer sijn herte
waert op gedien doe hi doer was en onse salus
die wt vloet dit et met en waert op gedien
doe hi leefde. **Die** hochste meylke die antwoet
daz gelyede eer den ewigen word dat daz
gheeynghe ^{was} mit siel ende mit lue wren v-
moghen der heyliger drinoldicheit. **Der** alle
mylke sprac en antwoede. **Wie** konde ich dat
getyden. **Solde** dat edel herte ons here ihu xpi
sijn gelvont id was doch vol wonden. **Die**
en waert der edlere milcheit slach gegheuen
noch ouel wot toe gesproken. **Dat** edel herte
en worde daz wont. **Want** dat leue der zielen
also edeliken daz tes. **Solde** dat speer sijn ghe-
steken in dat herte die wijle datter leefde. **So**
wren die wonden alle uelwont worden.
Myn meylke dat weert te swaer te gedunck:

Wanneer du ontfinghes dat heylige sacrament.
 so weide dich in dezes weyden. Die meyster
 spreken van eene die. Het der **Lich** dat he
 uet een so seerpe gelichte waarmee het sijn
 gelette liet in sijnne ougen so ontfact hi ion
 ghen. **Dich** du redelick geest alto doen oec
 sich inde edelen minnende front dat hi dich al
 so wecooren heet dat he dich der spijlen gan
 die du salt eten dat es sijn eenhoren sone.
 den he ewelike geberende es nader ongesape
 heit. **Hu**estukhem inz mine ontfanghen
 de vrucht den eengeboren soen wt vaderlich
 gonske. so gebaer in weder. want alle dringe
 sijn als met si en werde weder gedraghen i
 horen oerspronge. Die ionctrouwe maria ge
 laez hoer soen ende druech hem inden tempel
 ende offerde hem den elighen vader en gnet
 en der heyliger kerke. **Do**er onse he ihu xpe
 deuden a uce sijn. de sprac hi vader mine
 geest beuele ich in dijne handen. **do** druech
 he den vader op allet dat hi geleest hadde.
Alto doen du oec naden dijne. **Al**let dattu
 ontfanghe. heues inden heyligen sacramente
 dat drach weder inden vader in crachce des
 heylighen geestes. **Dich** aen dat **Christus** wa
Juss

et sijne vrucht geberen sal so en maecht n
totter eerden dat sijne vrucht geberere want
sijne beyn sijn gans so lueket vone suete
fonteyne en die geberet sijne vrucht als
dat ionge veltet dat watu so ontfient die
baren ende vaden dat ionge mit hore cracht
Allo due du oec wattu ontfangen hees we
vaderliker cracht ginstre inden heyligen sa
mente minen rijke vrucht die saltu weder
geberen mder cracht des heylige geest in die
wilde meer der gotheit die baren dat sijn die
edel plone inden wilden meer der gotheit die
loten die vrucht wel vaden Och des edelen
voedens dat der geest also geuode waert mi
sijne vruchten die hi ontfinct wte wilden
meere der gotheit dat ontfingestu mder heylige
sacramente **W**ie natuerlyc meylster spreken
vanden steynbuch ~~wz~~ wanneer hi beuolt
dat hi sterue sal so lueket hi die steynrotze
dat die hechste gebuchte dan keert hi sijn
houet mit sijne horenen tegen die sonne en
staert mit sijne oogen in die sonne also lan
ge dat sijne oogen vuyrich werden en die
horne werdent borenend ende dat houet vol
hudden en mder hite leet der steynbuch sijn

leue. Also gelychiet dich veel edelk' alstu
 ontfanges dat heylige Sacramente. So gaestu
 in die steynroze inder wilder-mille in dat
 hoghe gebu-dre Die steynroze es dat weer-
 dighe leue ons heren ihu xpi. went in syn
 edel sterne mit sulker minen en gedult die
 es een wilder-mille allen mildhe want nyemā
 miden wege gelwandelen en can. Gauck in
 die steynroze sy leyt dich in dat hoge ghe-
 bu-dre der gotheit keey dat houft teghen
 dat rat der sonne mit dijne begerden en
 staer mit dijne oughen in die sonne alsoe
 lange dat dijne horne bozrend weerden de
 horne. dat es die getruwe arbejder die da
 dick geltoene es van bynne en van buten
 end heet vergoren sijne liuene. Dat ander
 horne es dat liueert dat da dick geluont he-
 uet sijne geest. dat he sich moet scheiden
 van alle dene dat hem loft of loflich was.
 Hyrome solen die horne bozrend weerde
 Du getruwe arbejder ontfandc dijne leen.
 staer miden minne gront. Bich mid gront
 sijns vryen. ~~ada~~ adels dat he dich veroren
 heet tot allulken groten guede dat so veel

mīschen verborghen es ende bes danckba
want wonderliche dinghen sijn mit dich ge
daen. **D**at du der vader heet geyheue sijne
vrochte in der he selue es dat heylighe sa
cramente. **I**n den waere die brulocht vol
bracht inder minne grint daer sich god
eyngert mit dijne zielen inder vuyt des
heyligen geest daer. **L**aet dijn leue. **D**u
mochstu spreke ghi hebt inden eersten allo
hoje gesproken en hebber my hee nae allo
vale weche wrygeuert. **H**ij op antwoede
ich dich so ye hojer op stighen. **L**oye die
per ondrigheic dat es bekende waerheit.
Du hebben wy gesproken vanden edelen
geestliken mīschen. **D**u willen wy spreke
vanden ydelen geestliken mīschen. **I**n dit
ghen sijn en leue met. **I**den openbaer ich
hoer scande als hem die leere der heylig kerke
achten. **D**ie leere nyemē alrelepe mīschen
die die gheestlic sijn. **E**t sijn wel geestelike
mīschen die hebben grote socholdicheit
ome hoer lyflike noerust. **H**ij ome verjete
sy der ewiger dinghen. **D**y hebbe groten vlyt
ome wetwendighe reynicheit. **E**t sy sien eue

wemich wie reyne sy van bynne sijn Sy wil-
 len hebben reynlike deydere hox huys ge-
 spert en eer-sam byder tafelen Dat es der
 wech der vallcher minne behagelyc gaen
 sy totter kn-ken sy willen die eer-ke an den
 altare sijn En hem dinct dat sy geuet ghe-
 rechteerdich sijn sy hebbē also suete worde.
 menichuoldich es hox gebee Sy werken be-
 tyden guede werken ende en hebben doch in
 grondes Sy hebbē eenē moeghen dat si hox
 leuen willen betere en daer en woert doch in
 wt Sy comen totter biechte mit also deyne rouwe
 wat ich hem segghe het en hylt niet die
 vallche minne heersy leuen die rechteerdicht
 alle dinct in hem Seg ich hem een woert in
 der biechten si antwoerden ij het weder ende
 behelpen sich mit also schonen werden sy en
 meynens niet hij omē sijn sy logene inder
 biechten en in den gebede. Si spreken vaders
 onse en meyne eenē andere god Hox hert
 es als een vogel die daer vliedht inder locht
 ende en heet geene rouwe of valt also sijn hox
 gedachten en en vallen nūmer meer hox ouge
 sijn als een valke Wat sy begriypen comen
 Och wie verlanget hoxen herten en wie vdiert
 I hem der tijt

Weden
dat hem niet en mach hoers herten bezgerslach
en dat sy den vanden dat es hoer grote scade:
Du prueft in vch selue: ghi halue verdorue
gheesten wie wilt ghi ouerwonen den eerste
webrake van desen tijtlichen dinghen ende
vanden gesellcap: **W**ij hebt ontfanghen eene
gueden wille dat es sy willen scheiden vatt al
desen dinghen **D**u comt ydel eer en onge-
myede woerde en scande en doen my te male we
Seyt my lieue heer wie loen wy bestaen dat
wij ouerwonen desen **S**trijt: **h**arden **S**trijck:
Ich seg dich: er es een cleyn dinc dattu vrees
bluet ende vleysche op dattu weder bringes
die vrucht die du verlijmet heues **M**erck
In dy selue dijne groten scade. **W**at den geroch-
tighen es een voertganck en god: **E**ene eun-
ge eer dat es dy eene scolt te betalen **D**ie
meyster vragen inde scole wat dat hochste
ordel sy dat god giest geestlike inliche inde tijt
Die meester antwoert: **D**u vraghes also gro-
ter dinghen **E**t en es noch vuyer noch swet
noch tijtlike doer. **D**at hochste ordel dat dich
god giest dattu salt dene doer dijne ydelheit
willen eene dach der troest der lieflichheit
des hemellichen inliens dat god duet in ene

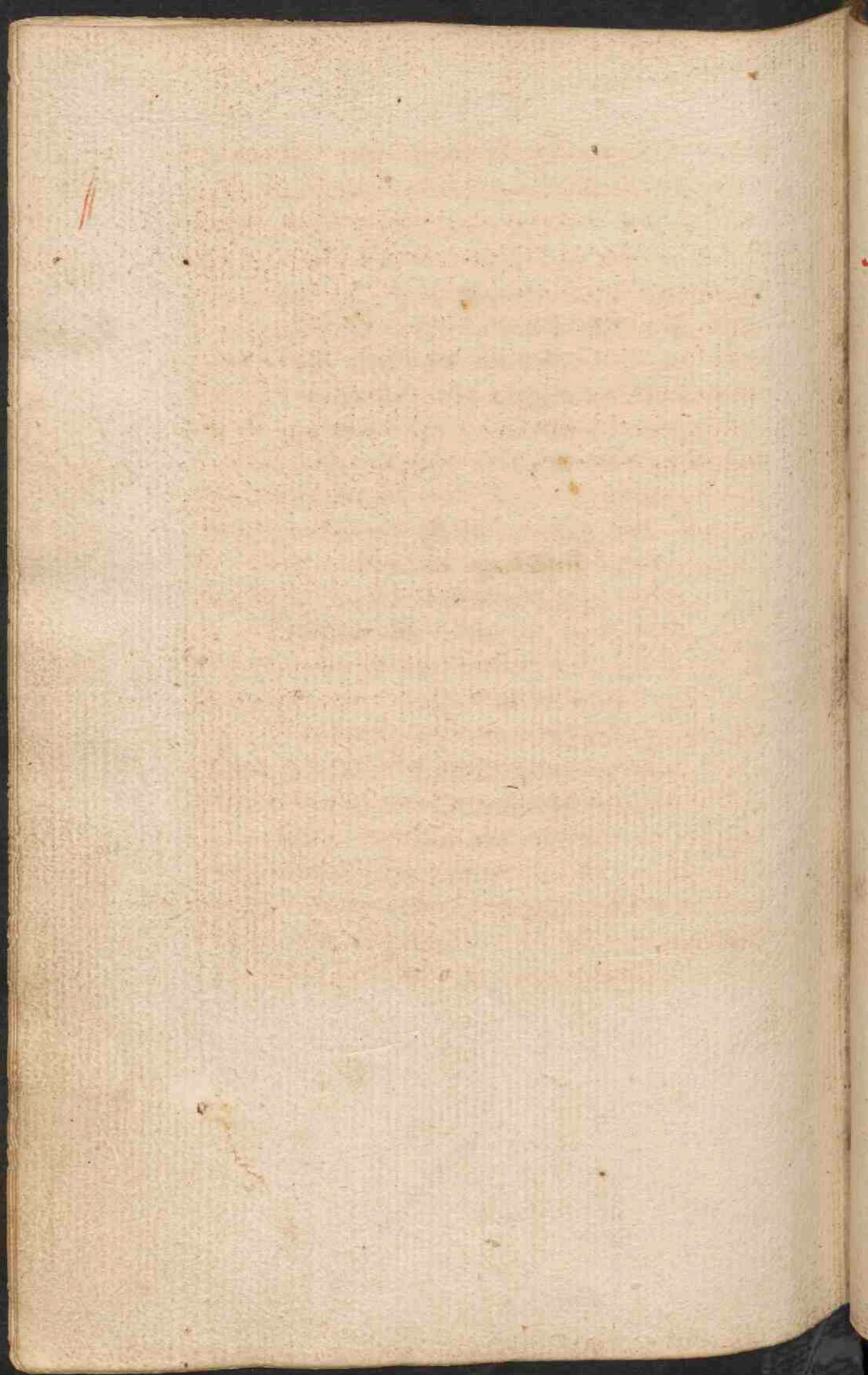
ledigen luereen gront Waerome eelt een lo
~~lyer~~ ordel des waert doch wemch beuel
 oft beant midt tyt Dat moet god erberme
 dat wy solen denen de ewiger antworden
 die god gheeft ome een ygelic goet werke
 Och wat antworden gheeft dan god ome een
 lieflic tekeer die die ghelchiet nae synen
 willen Deleu lemaen drughen wy i die
 scatzamer de heyliger drugholichheit ons
 heren ihu xpi Deo gracias

~~Wheeynde mit Jaer ons heren . m . cccc . xliij .
 Den . m . den dach in Julio~~

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

139*

140

Dit is eyn schoen sermoen vande
wonderlyken heyligē saerament

~~In die kintre van ghesaen vande Quincen
van saerament vande heyligē saerament~~

Ich ben een guet heerde Dit woort
es ghescreuen inden ^{en} capitel des heylighen ewangelijs sine **iohannes** Die wort sprack onse heer ihesus xpus van hem selue Ich bin een guet heerde Cristen miltchen sijn die scap sijnre weiden Als der pphete in d' psonē der cristenre wij sijn sijn vole in scap sijnre weiden **Ungrome** sprack sine **petrus** inder epistelen totte die toedelen gueden heerde geket sijn Ghi waer ewigich verdoelt als schaep in' nu sijn gheleert totte heerden inden **schiffchop** ouer zielen **I**h' is een guet heerde is allene dardome dat hi sijnre scap beschermet heet vo' den wolue en voerde grimmede leuen in' oec ome dat hi se wel weydet en sijnst mit hem selue inden heylighe sacramēte ende hi gan waer sijnre schoepkijn dat hi hem alle daghe eten Ende der gonste volgade die heylige kerke in d' eersicheit sulco dat alle cristen miltchen alle daghe name dat heylighe sacramēte **as** doe die heylighe kerke die heyden in naem doe waert hi wijt ende vole miltchen bleuen by hore eyghenscap Doe begonst die name te kalden dat die miltchen met alle daghe en name dat heylighe sacramēte

Went ane **Sintre Augustynus** alto dat solke miltche
nochtan alle daghe name alle dat heylige sacra-
mente of die meylte menige met. Ende onder
den selue die het alle daghe name want hi vele
onblytger miltchen. Ende oec die ic selden dat
want hi dyt in laiden name. **Hi** ome **hiet**
sprac hi alle daghe dat heylige sacrament te ont-
faen dat en boue ic niet noch en sceldes niet. **me**
ich v'mane v dat ghyr des sondaghes ontfaet
Ende dit behaechde der heyliger kerken. ende der
pauus heet dit gelereue mede bucke sijnre geboden
dat alle cristen miltchen dit hielden. Doch liet hi
die eerste wyle in hore vryheit. wie het deyelyc
doen wold dat hi doen mochte. Dat hi sprac noch
ich en loues dat wot wort se' gehantiert totter
afwylinghen des heylighen sacraments. **me** dat
hi sprac noch ic en sceldes des wots en gebruyde
me niet alle leet totter afwylinghen noch oec
des wots alle daghe. Ende hi ome selden sullige
des **Sintre Augustynus** niet schelden en doerle. **Wie**
Die ic selden dat **Sintre Augustynus** noch der pauus
die heylige kerke niet en seylde. **me** mee. **Drin**
geuolgehe es. **Hi** heet der pauus wandelinge
ome der onnuticheit des leues der miltche ome de
onblyte en der caldes name wille. en sach dat doch

totten alren mynsten alle cristen miltchen solde
 derijwert inden jaer ontfanen dat heylige sacra-
 ment op den dach der geboerten ons heren. To
 paellchen ende toe pnyten. ende wie des niet en
 dade den en soldemē niet halden vo' eenē grilde
 miltche. Doch bleef dat woert alle daghe in lijn-
 re crachte. **W**hi nide gemjel dat die heylige ker-
 ke sach grote onachtlamheit volre miltchen tot-
 ten heyligen sacramente. Ende sine ghedwone
 wille als god sprac dwincle in te gaen op dat
 die miltche niet te male en verderue. So sach hi doe
 dat niet ghemymet en mach wede dat is dat alle
 cristen miltchen totte mynsten eynd inder jaer
 solen ontfane dat heylige sacrament toe paellche
 en dat en mach nyem **n** gelaten dan wt raede
 der bietcher tot eyne tijt in der hi sich moghe
 bereyden of het noet es **h**' alle jaer te laten
 wt eygene willen dat es weder die heylighe
die hi kerke ende es ewich verdoememille.
 ouer alle dese reidne verbaet noch nye paus
 noch bisscop degelijc toe stant. **m**er dat es
 meez der paus heuet gesloft en veet te vol-
 gen der eerster wijten der heyligker kerken
 alle daghe te myemē dat heylige sacramente.
 ende heuet gesat inden buec sijne geboden

legghen Mer sy drue dat sy sien dat sy hoere
 schade yet doen. Ouch sijn sollighe mylche
 willen ouch doen als guede mylchen in
 willen totten mylken des sondaghes tot
 gode ghaen Sullighe lucken daer in tytlic
 druck. Die sijn ewich verdwemms weert
 Sullighe doent ouch in eyne dinnigheit Ind
 in weten met wat sy voer hebben dan datli
 willen doen als ander lude of hanghen den
 tijtlike dinnigheit druck Ind haent die voer
 Sy willen clappen daer in ~~ver~~slieghen ^{Suller}
 Ind driegghen sy willen eten en drincken
 bouen noetroft Ind sy sette gheuenste
 noetroft: sy willen die druck hebben nae lost
 der synen Als verre alsy moghen Ind sijn
 eyghenwillich Ind onghebrokens ghemoeds
 ymulusam Overdrechtlic de pich loegheachtich
 Hoer rocke. hoer teylen behaghelic. hoer
 ransen. hoer hantshoen. hoer schoen. hoer
 deymoeden Ind repulicheit. sollighe nae
 hoeren vermoghen Ind hebben hoere voel
 eyn willich bliuen byden dinghen die sy
 weten dinnigheit ende linnigheit Huedich by dy
 re ewigher salicheit voer natuerlike ney
 ghinghe en gualt Want sy sijn oerlake
 Oeler dinnigheit dinghen Ind nyem waer
 biltu ~~op~~ op dich seluer of op yemant na
 tuerliken ghekeert so heueltu gheern
 dye druck die daer toe dyenen. so verzelstu

dich billich den heylighen sacrament **W**en sijn
sullighe mynlichen myt desen dinghe gheuanghe
Ind in willen sy omer met **D**ese in willent
met verstaen den behenden in gryp den die
nate heymelichen deyt inder natuerliker
boelheyt **W**er du onbekuetlamlyc waer
ghenomen hees **D**en den daer du op ghe
neyghet bis **D**en dich hilt te behaghen **I**nd
dat dich behaecht **W**ant het is boelheit der
natuerre **E**n wt guet schijnende dinghe
heet beghe ghenomen **I**nd ouch met groeff
verluymemisse en weyt so ontsuldich sich
der mynliche **I**n wilt met dat hy natuerlic
gheneuyghet sy **I**nd voelen doch eyns andere
Als hy by sich seluen koempt **W**och be
hilpt hy sich wyse he mach dat he by den
blyue dat hem behaecht **D**eler mynlichen
toe gauck is onleker totten heylighen sacra
ment **S**ullighe spreken ich en meyne met
ouels **I**n kroyt mych met **I**n truwen we
reltu wijs du vluwes **I**nd gundes alle den
ghenen te vlyen den du ewygher salicheyt
gunds **W**ant ich hoerde van eyne sonder
linghen gods mynde **D**at twee heylighe
man aten eyns op eyne stat daer dieude

hem eyn Jondrou dueghentlic **D**oe sy van dan
 quamen doe loefde die eyn die Jondrou van
 hoere doecht. **D**oe dat der ander hoerde. **D**oe
 huede he sich dat hy hem nommer weder
 daer in bracht **S**ich die wyse ghetruwe
 vrynde ons lieue heren **J**hu xpi wie die
 wijsluken ghewandelt hebben nu ontschul
 dicht men sich soe voel. soe sijnt guede
 mynlichen. so ist eyn noetrostich werck
 dat men hem deyt **I**nd maken voel ghe
 rumes hoere conlaencien dat sy dencke
 sy moeten dit wael doen **I**nd willen da
 noch des sondaghes totten heylighen sacra
 ment ghaen **I**nd voert doen wes hem lust
Dese mynlichen ghaen onsekerlic totten
 heylighen sacrament **S**y sijnt harder in
 wendicheit **H**oen ghelichyet als de yser
 dat der smyt hardet. also werdent sy van
 den ontsaen des heylighen sacraments
 ghehardet dat sy te lesten der onutticheyt
 met conlaencie in hebben **I**nde ghaen also

heen in hebben gueden moet in bedrieghe
sich seluer **W**elen luden rade ic willen sy
dat sacrament dicker nyemē dan ghemeyn
kristen lude: dat sy sich also dicke bereyde
daer toe als sich ghemeyn lude bereyden
moeten toe paellchen: die daer myt vasten
myt rouwen myt biechten hoer ongherechte
ghemoede dringhen in guetwillicheit
dat sy voert **u**mer in willen sondighe
uden gueden wille moeten alle mynlichen
hebben sy ghaen anders ongheweerlic: op
den gueden willen waycht het die heylighe
ghe kurke myt hem en gheeft hem dat
dat heylighe sacrament **S**iet dicker in
rade ich delen voer-ghenoemden mynlichen
toe te ghaen dan alsoe dicke als bereyden
ghe gheeft **I**nd dattu die mynliche deghe
lyste sonde myden wils als verze^{als} du machs
Want **scūs Augustin⁹** spriecht die sonde is
so deghelely so ghenedich met behaghet
sy dich sy woert doetlic met in wene
dat die deghelely sonden die du ghedaē hees
Ind dich leyt sijn dat die **is** doetlich

werden Mer dat wert dattu huden van kranc-
 henden ghedaen heues dat in hem seluer de
 ghelypste sonde is: behaecht dich dat werck
 also dattu dat voert meer doen wils Ind
 daer by bliuen wils so kerestu dich van
 gode so is dat wert der sonden no doelic
 dat degheley was doe du dat ides van
 krankheit In desen reden verstant dat
 sollighe mynlichen sijn ewelic vande hey-
 lighen sacrament ghewijst Sullighe
 moghent etzwar nyeme Sullighe mo-
 ghent alle daghe nyemen Noch enus
 ich byn eyn guet heerde Hysr toe nyem
 ich eynen sproeke wt der mynne bueck
 saghe my te daer myniet myne liel waer
 weydelstu waer rustes du in den myden
 daghe dat ich yet idende werde nae die
 weyde dynre gheselschap In wetstu niet
 o du schoenste der wyne. so ganck wt
 ende ganck af. nae den voetspore des vees
 dynre gheselschap Ind weyde dyne licken
 sijn byden tabernakel der heerden Dele
 vraghe deyt der aenwaende mynliche en
 oer sullighe voertghaende Ind duck die

Volcomen In den begheerne des aeuwanghes
des voertghanghes In der volcomenheit
so sich der mynliche keert in sich seluer
in die teghenwoerdicheit ons lieue here
In heeft van bynnen lieflich openheit
In teghenwoerdicheit ons lieue heren
so liet hy sijne verghtenheit In sijne
vbermoghen In de krancheit In liet
dat gunstige gommen In dat krechtighe
vermoghen sijns lieuen heerden weye he
sijn scheepken weydet so weer der myn
liche gherne midde gheselschap In in weyt
met weye he daer toe komen sal so spriect
hy in bynnen in hertelicher begheerlicheit
Segghe my den mijne seel mynet waer
tultstu in den mydde daghe dat ich yet do
lende weerde naeder gheselschap: dymre wey
den die weyde dat sijn die wtuertore gods
totten die mynliche wolde In vreyset sich
welen gaens Als Ioseph dolende ghinc op
den acker de he sijn brueder suecht in
sichem In waert ghewylt dat he sy
vant in dochaym Wael mach men sich
verueren dolende ghaende want voel is

des dolens **D**en ynnichliken vraghen woert
gheaut woert vander ynnichliker waerheit
In wetstu des met so ghauck wt van dijne
eyghenschap **I**nd ghauck dijns seluen af
Ind volghe den voetsporen der heyligher
apostolen der leeren **I**nd den voetsporen
menich lieues mynlichen die der waerheit ghe
truwte gheweest sijn in ghesonder kristliker
ordynunghe **O**uch weyde dijne zickelijn bijden
tabbernakel der heerden zickelijn dat sijn die
lyme in krecht der selen die gheweydet wer
den myt der lere **N**u hebt ghy vre zickelē
huden wter toyen ghedreuen aen dat velt
byt her toe den wijer **I**nd sijn komen her
by dit tabbernakel der heerden te werden
vre sikkelen **D**yt tabbernakel der heerden
is die stol: de heerden sijn **D**ye leere die
doer dat jaer hi leren **I**nd die zickelen wey
den **S**y sijn predicker oft ouer vrouwe
brueder of welker ordenen dat sijn **W**ant
ich dan huden den stoel des tabbernakels
becomer: soe ghehoert mych te bescheyden
die vraghe waer weydestu waer rustestu
Iuden mydien daghe **W**ant mych dat met
alzo open en is: als het byllichelode weer

• Weer mych alst sulde: **G**oe myemen ich te helpe
den heylighen ppheten **Ezechiel** doer den
der heylighe gheest gods die vraghe berich
tet **W**aer weydelstu **d**ie antwoert **J**uden
hoghen berch **I**srahel sal sijn hoer weyde
Daer solen sy ralken in gruenende cruden
Nu mirke drij berghe in ysrahel die der
pphete wyset en **J**ud spricht **D**er berch
gods der vette berch **D**er toe samen ghe
ruinen berch is dat duer lyst ons heren
Ihu xpi den der heylighe dede te samen
rynen dat is voel gheledere eyn lyst
dat is der berch: In den gode behaghet
te wonen als der pphete sprict **O**uch
sprict **sc** paulus **D**er voelledede der
godheit behaeghede lystic te woenen in
hem **N**u sullighe weerde lieue mynliche
die schaep sijn des gneden heerden die
doen als ghelcrenen is **N**iet en salt v ydel
sijn vroech op te staen voerden hecht
want god **heest** heuet gheloest die crone
den die wael waeken **A**ldus sijn die
lieue shepken linden opghelstuden
vroech in sijn gheghanghen i die wey
de des leuens ons heren **J**uden leuen

ons heren so weydet sich dijne seel wanner
 sy aen liet dat luter armoede in dat luter
 leuen ons heren Ihu xpi Syne mylche
 like wandelinghe mit synre liefer moe-
 der Ind mit synen vrienden Ind by lij-
 nen vianden. **Soe** gheyt dit scheepke wei-
 den: In desen berghe van eyne liefliken
 sprunck totten anderen **Van** eyne mynne
 werke totten ander. went in die werde
 wonden **Inde** die mylde wtghietinghe.
 syns edelen dueren bloets went inde my-
 nen doet ons leuen ghetruwen heren.
Dit is dat weyden dieler scheepke **Inde**
 coelre vroechden **Want** sy noch honghe-
 rich sijn **Soe** voerloept dat eynde an-
 deren als op den velde **Wanne** dat eynde
 scheepken liet eynde gruen buschke gracs
 of eynde cruydeghen: dat het licht van na-
 turen kent: dat het hem smeklic is **Soe**
 loepet voerden anderen schapen heene
 dat is dat loepen dijne seelen van byn-
 nen op der weyden des be~~x~~ghes **Hy**
 voerloept eynde scheepken dat ander **Wat**
 eynde mynliche heet in eynde tyt voel meer
 hindernisse dan op die ander **Van** lape

van bielden Van kraucheiden van mengher
hande ongheluyckheit Van urelicher
kaltheit van urelichen wee van duyster
wylle in hymen dat he hem niet ghe
doen in kan wannē dat god onthelt sijne
troest en sijn licht soe gheyt id aldus
Dat deyt dich god omē guet daer nae
als hy dich schickinghe gheeft so loepstu
en weydes lustliken In de voertomps die
wijle die ander Och wyē wale is dich
dan wannē du openheit heues In d my
ne In desen voergheuoemden dinghe
soe weydestu lustliken in desen berghe
In rāstes in den groenen der vrocht
des doedes ons lyuen heren ihu xpi
Mer omē hynderwylle en sijn dier niet
hynderwylle dattu niet ghedoen en kons
in binnen desen dinghen dat en sal dy
niet achter rugghe setten lyt dich daer
ynne In voer waer die scāpe schryuent
seer wāne sy hongherich van der weyde
komeut Och wannē dat scheepken der
weyden xpi hongher lydet eyne dach
of eyn uer of langher Dat ureliche
schryuen des gheestes we mach die stene

~~Iem een jonckou duaghenlic u loef van den
 quaden u daer loef die een die jonckou
 van heere wecht u doe dat~~

horen dan alleyn god We mach troelsten
 den troelstoelen gront we mach helpen
 dan der herde weder op die weyde daer
 die seel ghespijlet woert Ind gheskerket
 dat sy voert mach komen aen den andere
 berghe Dit is die vette berch die kostber
 weerdighe seel ons lieuen here ihu xpi
 De weyde des berghes is dattu de lies
 die vnyddelike vereynighe der godheit
 Ind der liefliker selen xpi Hjr om is sy
 der vette berch Ind der acker den god ghe
 benedyt heet voer allen creatueren Ind
 ouermpt is sy der duere lijf xpi verey
 nighet der gotheit u deser duighen nre
 liche openheit Ind bevyndinghe is lusti
 ghe weyde dijne selen Als die sele de
 liet die wijse wijlheit der wijser selen
 xpi Ind mynsamen sy is in weme adel
 dorste konlichen hjr ome lyden noet va
 bynnen Ind van buten wt adel nre
 lichen weten waer ome Ind waer toe
 als dit schaep in deser weyden is Ind

dat een woerdes meer ghewaer dan dat ander
Och wye sy dan loepen in hoere stilheit vā
den eenen totten anderen **D**at inreliche
beynden is so lieflicken so hemels so won
der **i**d deit sy springhen **I**nde loepē in hē
seluer **I**nde vlytelichen weiden als dies lie
ne mynschen dies gheploghen hebben de
morghen so moghen sy wael komien totte
elter **I**nd lueken hem toe maele te eten
die daer is die herde die berghe **I**nde
weyde **I**nd ontfaen dat heylighe sacra
ment **I**nd gaen laten by sich seluer **I**nd
in kunst diele dinghen met alweghe ghe
lyck wael ghedoen dat is billich **D**at in
schaed dich niet daer omē en saltu niet
af laeten noch en salt dich niet vernere
Aer ganc voert nenden durden berch der
godheit **D**er durde berch is dat onghe
schapen guet **p**pūs **I**nden berghe is die
raft des myddendaghes daer haldet dit
schaep **i**n **s**ijner merdien **A**lleyn dat diele
dinck in dich sich verghaen moghen in da
ghe **I**nd och inde nachten **I**nd in eyne
vren machstu weyden in allen dryen ber
ghen **V**u van den inde naelettinghe der
woerde heb wer id allus begrepen **D**ye
weyde des berghes is als du aensies die

creaturlicheit gods dat is sijne edel myn-
 licheit / en die wonderlike ordenynghe
 en tierde der hiemel en der enghelen inde
 der mynsche sonderlinghen wyse god mit
 dich ghedaen heuet so wetstu wael wyse
 dich ghelchpriet is van gode. so du dan aen-
 lies die onghelchpenheyt **D**at is godlich
 welen die heylighe drijuoldicheit **W**aer
 dich werdent also veel offenheit **D**attu
 verlies in openheit **I**nd dat gheylt **V**erlies
 gheylt verlies went in onbekennen
 des dijns en des sijns soe moesttu van
 noede vallen in stillicheit **W**ant daer in
 biltu niet in dijne moghentheit va won-
 der woertstu wonderloes **I**nde sinckes
 in dat ewighe dat die ghewaer valt
 is **W**aer helt hy mit dich meredien
 valt der daer sprac ick byn eyn guet-
 herde **N**u ^{by} ~~by~~ dijne beuyghinghen en
 blyues du niet daer **D**och biltu aldaer
Epo also gheeymicht **D**at dijn wael en
 dijn we inder tijt niet anders en sal sijn
 dan wt hem **D**at laet dier lief sijn en
 bis voert meer alle dijne daghe eyn

shepeken der weyden des guede hunden
die daer sprack Ich byn eyn guet hude
Gelich sijn sij de die heerde werde sal
ewelicken in den gheburchte des ewighe
leuens Ter en loff sij den guede hunden
in desen en in allen Ame N E R

en den
mit sondach
vande aduet

A Merit uider ab herololimus sacer
toros & leuitas ad jehem jehem
ut irrogarent en tu quis ea

Wye joden en die pharisei die sanden
tot jehem en vraechden we her weer
of hy weer helyas & en lijde ende he
en loynde niet En sprac Nulsum Wiltu
dan xpus Nulsum Oft eyn pphete na
lum Kinder deler pharisei vint men
noch voel die echter noch gaen myt vp
pighe vraghen vme Wye eyn vraghe
van wereltliken dinghen wat die en
die doen Wat meeren Juden steden
inden lande onder den heren sijn Under
den luden gheestlic en wereltliken ghe
schyen van desen en van deme En hem
is waell myt nuwen meeren Fijch der
groter schanden onder gheestliken luden
Des solde sich eyn gheestlich mynsche

vmer schamen te legghen en te weten ey-
 inghe nuwe meer. **W**at gheyt eynen
 gheestliken mynliche dat aen allet dat
 diese werelt gheleyfsten mach. **D**ie ander
 vraghen van voer-wetenheit dat sy gher-
 voel weten en van hoghen dinghe ver-
 staen en kunen ghelegghen. **E**n daer en
 waert oec nyet vmer wt. **D**ie derde
 die vraghen om eyn belueken dat sy we-
 ten wat inden luden sy en komen ende
 smeyken. **A**ls die iuden spracken. **M**eist
 wy weten dattu waer-achtich bist. **A**lso
 duint desen vinden sy hoer wijse inden
 luden so ist allet guet. **E**n en vnde syder-
 met so en doech al hoer doen met. **S**o
 gaen sy echter anderen vraghen. **E**nde
 gaen also we vmaimeer vraghen dat
 sy hoer verkeerde wijse bescherme. **E**n
 en willen sich ja daer aen niet late. **W**atme
 hem oer ghelingshe oft ghelegghen mach.
Die vierde dat sijn guede vraghere.
 der herte en siel quelet naeden alre
 liefsten vnde gueden willen gods. **E**re sy
 slaepen sy. **S**penen sy gaenly staenly. **O**ch

wye gheraken wy. den alre liefsten wille ons
ghemynden gods Die vijfde die en vraghe
met dat sijn volkomen lude Die sijn ouer
vraghen komen Euer waer vintmen sijn
delen luden in is gheyn wonder. Aug⁹ en
aristotiles spreken dat vraghen komet
van wondere En in delen en is gheyn wo
der want dese sijn komen bouen alle wo
der want die waerheyt heet sijn doer ga
ghen Dese boeden vraechden Johem we
sijn weer. Wat antwoerde der hemels
boerste der morggen sterre der eertliche
eughel Johes he sprack Mulim en he
en sijde noch en loynde met Mulim als
alle mynschen wolden des name verloy
nen Ende gept alre mynschen doen daer
op wye sijn ecker des namen verloynen
en verbergghen Ronsun sijn willent alle
wat sijn of schijnen dat sijn in gheest of in
naturen. Vole lieue kyndere de delen
grout alleyn gheraken kunde de hedde
gheraect den alre ueelsten en kintsten
sleechten liekeren weech totter hoedster
waerheit. den men inder tijt ghevolghe

mach tot desen en is nyman toe alt noch toe
 krauck noch te dump noch te juncck te arm
 noch te ryck **D**at were nonsum ich en byn
 niet **O**ch wat hecht soe onspredic welen
 aen desen **N**onsum **O**ch desen wech en
 wilt nyemant oren keert waer ment om
 ghekeert **W**ant wy willen ommer sijn
Gotlen intruwen wy sijn en wyj wille
En wyj wolden ey sijn **H**ij mit sijn alle
 mynschen also gheuanghen en ghebonde dat
 sych nyemant laeten en wylt **E**ne werelich
 ter e swaer werck **D**an eyn grutlich laete
Hij om is alle stryt alle arbeit **D**ye we
 velruken willen herome guet en vint en
 maghe hebben **E**n waghent seel en lyff eck
 dat sy sijn dat sy groet ryck hoeghe en ghe
 weldich sijn **W**oe veel die gheeltliken dat
 om doen en laeten lydent en wirken
Daur priene sich eyn eykelich seluer aen
Dis sijt doelster **E**n duseu vol **D**at eyn
 yghelic wilt ey wat sijn en schijnen **D**er
 lucifer inden hiemel der verhieft sych op
 en wolde wat sijn **D**at trecten hij neder
 in dat alre diepste inden grout der helle
Dit te onse vader en onse moeder ende

Dreyflytten wōnentliken paradysē. .
En̄ heeft ons allen in noet en̄ in arbeit
bracht. **A**ij van kōmen alle iamer ende.
alle daghe. Datmen vint dat wij sijn god
loes gheuadeloes mynloes Ende alre doech
den uact en̄ bloet. **A**ij sine en vanden wij
met vrede van bynnen noch van bute. **A**ij
sine ist alleyn allet dat ons ghebrict aen
gode en̄ anden luden. Dat duet alleyn dat
wer willen sijn. Och dat met sijn dat hed
de in allen wylen en̄ in allen steden mit alle
luden gansen waren welcliken ewighen.
vrede. En̄ weer dat salichste dat edelste dat
sekerste dat dies werelt heet. En̄ nyement
en wilt daer aen. rycke noch arm. Junc
noch alt. **W**ij lesen in sancte **Lucas** ewan.
Dat eyn rycke man eyn phariseus die had
de gheuoedet onsen heren ihu xpm̄ in sijn hūs
Dat was eyn herde groet guet werck.
xpm̄ te spysen mit allen sijnen jongherē
En̄ daer was voel volckes. Dies meynde
dit ouch herde wael. sonder hem ghebract
des edelen **Monu**. Daer quam eyn sou
derste de vyel daer neder en sprack in hoe
ren gronde **Monu**. Des is hy verhanen
ouer alle hemelen ouer menyghen choer
der eughelen. Diele viel in dat alre nederste

voer xpus voete: En wt gansen mentlike hte
 sprac sy Nou sum wten grunde lo wyes ey
 ewyck vmet werende Ego sum xpus de
 de hoer allet dat sy wolde. Aldaer sat
 dies weert die in deser groter oeynghe
 sat. En gaf hem allen te eten. En te drinc
 ken. die verlinade dit. En meynde dat
 sich xpus tot hem keerde. Sy weer ey
 sonderle. Och het was in hem dat leyde
 egolum En met nulm En dacht sy weer
 die gheen daermen sich toe keren solde En
 hoeren en mit hem reden solde en mitten
 wijue met Och kinder wat vintmen deser
 pharilem al. En gheestliken en werelike
 Dye werelt is deser vol swart en roet
 grauwe en blauwe. Die om hoer guet en
 hoer maghe of om hoer wijsheit kint of
 om hoer vernunfticheit of om almilen of
 om hoeren schijn. Dat sy sich hepligher duc
 ken in deser ghelijc dat men tot hem suel
 mit achttinghe keeren men sal mit he spre
 ken men sal hoer woert hoeren men sal
 doer hoeren wil wat doen Ende dencken
 te haut en solde men my des met doen
 Ich heb hem dit en dat ghedaen Ich be
 de en de En hem weret herde onweert

o^{en} hielde in recht van hem meer dan van
den anderen Den den sy deser denghen
met en kennen Gollen welijn sy waune
komen sy wyse dorren sy dit ghedencken
Dat wyr moeten doen en verlineent an
der lude. Aldus dede die pharisei Die
sich verhef ouer den publicanus Ende de
bleyf ongherecht. Want hem ducht hy
weer wat En der arme publican⁹ de uolu
sprack die sich niet en dochte En lijn oghe
neder sloech en sprac och he erbarin dich
ouer mi want ich en byn niet. Die de
ghinck ghericht in lijn hijs Dyt sprac
der edel god seluer yallich liden voer sich
en en verhef sich ouer nyemen he sy wil
ghe of we dat hy sij Dele selighe sonder
se de in des mans hijs ghinck sy dede
dri dinc waerliken inder oeueninghen
sy weder keerde. soe als sy afghekeert was
also als sy hoer onghen totter werelt ghe
keert hadde also her wederome begoet
lijse nu mit heyten tranen En mit hoere
haer daer mit drueghede sy hem sijne voe
te in beterynghen Daer sy der werlt me
de ghebruyct hadde hoeren licham ende
hoer guet mitter saluen Dat ander dat

sy dede sy liet sich aen xpm̄ toe hant te mael
Dat durde hoer herte was vol leydes **K**ind
 op alle die ghelatenheit die niet wt gheue
 fent en is en gheue ich niet een boue sy
 en weerde veruolcht mitten werken **E**n
 inder waerheit. **W**ter schalkachtigher na
 ture. **W**ie meer dan dulent listen en winc
 kelen heet daer sy sich onthelt ym. **H**et
 en weerde wt ghewoert so were mych recht
 daer omme. als dat myr eyn duuel erchy
 ne in eyns enghels ghewaet op der lude
 woert is recht te butven **A**ls of eyn balm
 eyn brugghe were ouer den groten rijn
En eyn weende daer ouer ghaen. **A**llo
 seker is men des dis welens in deser ghe
 latenheit **W**yt sijn ghenenlke ghelatenheit.
 so komen sy **E**ya heer segt ons vander naelt
 waerheit. wapen den woerden byn ich also
 recht onholt daer pylatus vraghede onsen
 heer ihm̄ xpm̄ wilghe die waerheit we
 . **E**n ihesus xpus der sweych. als wemich me
 ghesegghen kan wat die waerheit sy. als
 wat god sy **G**od is die waerheit en luter
 heit **E**n eynuoldicheit. **W**at is eyn en eyn
 welen **W**ese lude waneer man sy aen komz

werken alte hant wildheit sy her voer. **Vil**
balde mit wederheit en alle boelheit ende
is hem so onweert. **H**ebben sy mych dat
ghedaen. **E**n dan woert men wael ghewa
waer die ghelatenheit was. **A**en woerden
aen werken hoer grint de luchtet daer
her wt. **K**inder met bedrieglych uch seluer
Id en schaet mich niet met bedrieglych ghy
my. **E**n trouwen ghy lyt die bedroggen
blyuen der schade blyuet uch en niet my
ich twijuel niet daer aen eyn haer id en
sy menich dulent dulent menschen die
sich voel heyligh en voel sonderlinghen be
wysen in gheestliken leuen in sijnt ghe
weest al hoer daghe. **E**n hoer houet voel
seer ueder slaen en sullen also steruen. **D**
in ghewaer ghelatenheit nye in en ghe
blicte eyn oghen blic. **E**ynen verstandighe
mynsche machs jameren en machs oer va
wonder lachen en spotten. **D**at die lude
also sich seluer bedryeghent. ~~Wette~~
Wette inder waerheit also langhe als du
noch eynen droppelken bluets vuberteert
heues in dijnen vleysch. **E**n eynen traen.

marcks in dynen beynen du en heues ver-
 teert **O**mmie rechte ghelatenheit. lo e nye
 dich muner aen dattu lijs eyn ghelaten-
 mynsche **E**n weyt alle die wijle dat dich
 dat alre leste punt rechter ghelatenheit
 ghebriet aen eyenen waeren veruolghen die
 wijle moet dich god ewelic ontblinuen **D**ye
 naeste en die hoechste selicheit te beynude
 in tijt en in ewicheit **K**inder dat weyten
 koren moet van noet steruen. salt vrucht
 brenghen **E**n steruet id lo brenghet voel
 en groet vrucht **K**inder yd moet eyn ster-
 uen ende eyn verwerden eyn verniete
 hie ghelchyen. het moet **W**onlu sijn w-
 lichen by gode die die waerheit is. **H**de
 gheyt myt wenschen myt begheerughe
 mit bidden **m**it met toe **V**eyn kint het
 moet veruolghet werden het moet in
 trouwen kolten. **D**at met en kost dat in
 ghilt ouch met. **G**ochmen mit beghee-
 ringhen en mit bidden en mit wensche
 vercringhen sonder cost en sonder arbeit
 dat met we en dede. noch met suer en
 woerde. soe weert eyn herde cleyndinck
 In trouwen kint des en mach niet sijn

Sante **A**ugustinus spriect god heet dich ghemaect
sonder dich **n**umer en maect hy dich weder
sonder dich **D**u en dorfs des niet wenen
noch ghedencken dat dich god van teyke
make willen. **A**ls of ons god nu liet eyn schoe
role op gaen dat vermocht hy herde
wael. **H**er he en deyt des euer niet. **H**er
he wilt dat dit mit ouderinghe gheschien
te meye doer rijn doer doulve **D**oer me
inghe wyle en weder dat daer toe ghe
ordent en gheuoecht is. **O**ch kind dat
is waerliken baruelich en eyn kleghe
lic dinc inder waerheit **D**at eyn gheest
lic mynsche **h** leuet **v**er **v**er **v**er **v**er **v**er **v**er
en gheyt allus vreylen ende daghe en
eyn te mael ydel leuen **E**n en weyt noch
huden des daghes niet wae hy draen
ly **H**ij mocht sich gheru eyns jaers ghe
troesten en steruen en verderuen ende
smijden dat ghaern outvev. **O**ch en **O**ch
alle der doet komet en he sijne langhe
jaer verlijmp **h**et en verloere ende
verquylt heet. **W**ylch eyn we willic ey
ouwederbrenghelic schade dat ewelic
hynder bliuen **O**ch dat is mere iamer

dan men inder tijt ghespreken mach eyn
 gheestlic mynliche die solde also leuen i vly
 te en in steden ernst voert te game en me
 gueds te verkrighen **W**at nimmer dach
 en weer he en vonde sich als verre voert
 gheghanghen dat hy kue in dat alde
 ghelien konde **W**at is jamer dat werh
 ke herten vlytigher sijn dinc also snoe
 de doetic dinc **W**an die gods erwelde
 om dat later guet dat god heeft ende is
 Eyn gheordent gheestlich mynliche solde
 also willeoes sijn dat men nimmer e woer
 de aen hem ghewaer **W**an nulsum. so ko
 men voel lude en dencken op menighe
 wyse. so willen sy eyn jaer water en broet
 eten of en weech lopen. loe ist dit of dat.
Ich segghe den kortsten lechten wech ganch
 in dinen grint prueue wat sy dat dy alre
 meylt hinder dat dich stutheldet de laghe
 inden steyn worp in des ryns grint. **D**u
 ders loup die werelt wt en doen alle duck
 et en helpt dy niet **W**at schaers dat sijt
 dat vleysch vanden beynen **W**oel lude doe
 den die natuer ende laten die ghebreken
 leuende daer en woert nimmer. wt **O**ch

kinder keertuch in urch seluer. En liet wy ve ber
re en onghelyc dat ghy lyt den mynment //
liken bielde ons heren ihu xpi Des laeten
meere en grunliker was en edeliker was
dan alle dat laten te laemen were dat
alle mynschen inder tijt lyt ye ghelyete
of vmermeer sollen. Nu dese vrouwe
ly liet lyt xpi alleyn dat salmen alla
berstaen. ~~W~~omen sich doer god letet dat
is allet gode ghelaten. Voel lude lieten
sich gode wael en en willen sich niet de
luden laeten. En dat ly god druckede en
niet dye mynschen. ~~N~~eyn men sal sich
laten we et god wilt ghelaten hebben. En
wy dy in dijn niet wilt wijlen den of //
sanc mit groter dandamtheit en mit my
nen. ~~D~~attu inder waerheit woert ghe
vonden dattu bist nonlic. ~~D~~at wy nu alle
in dese verpeminghe komen dat wy in
dat godlike yet daer mit verlinken. ~~D~~es
helpe ons god. ~~Amer.~~ ^{Dit is oec op den ny sondary} ~~A~~ ^{in die. dnet}

O ~~Wy danantes in deserto parate was~~
~~dm. Sante johanes spick. Ich byn~~
eyn stymme des ruepens inder woelthine
berest den wech des hn ende maect ~~recht~~

gherecht sijne pade **W**y hebben nu voer eyn
 alte wonentlike hogetyde dat dat ewighe
 woert gheborn waert in mynschlike
 natuer **E**n dat dat selue ewighe woert
 aen onderlaet in eyne ygheliker heyli-
 gher selen sal gheborn werden dit woert
 is der sinnen herde nae **V**an spraken
 wy ghilieren wy der mynsche tot waere
 ghelatenheit solde komen dat hy inder
 waerheit in sijne gronde hem hielde voer
 met **D**ye nu eyn wijse **E**n eyne wech
 konde gheraken die die der alre kurtste
 en der naeste weech we her toe dat hy
 niet ghedolen en mochte dat we eyn guet
 dinc **D**at weer waer eynvoldicheit die
 queem inder waerheit in dese ghelate-
 heit toe waere eynvoldicheit komet men
 niet beslutenen sinnen en niet ledicheit
 der hielden **D**er mynsche moet werden
 eyn he sijne sinnen in aller menichuol-
 dicheit en wetwringhen **W**ant die syn-
 ne draghen recht den mynsche wt he
 seluen en draghen hem vrende dinc in
Men liest dat eyn heyligh vader die

solde gaen wter sellen in den meye. **D**oe
toech hy sijn koghede altemael om sijn
aenlichte. **H**en vraghede hem wat hy
meynde. **D**oe sprack hy ick huede
mijn oughen voer den ghelichte der
bluemen dat ick niet en werde ghe-
hindert aen den ghelichte mijns
gheestes. **O**ch lieue kinder och hem
hem die ghelichte des woelsten wael
des solde hinderen. **W**ye schedelike
sijn ons dan dicke menichuoldicheit
der mynschen. **D**at ander dat tot
deser eyuoldicheit helpt dat is
dat men leue sonder alle bielden.
Als sult ghy verstaen id sijn drey
ey bielden. **D**at eyn dat sijn sche-
delike bielden. **D**at ander dat sijn
ydel vppighe bielden. **D**at derde
sijn guede bielden en dolen doch
Wye schedelike bielde dat sijn die
mynschen die creatueren mit be-
heghelicheit in sich trecken ende
daer mit spelen. **W**ilg' schade
daer af comet dat en mach nyemā
mit woerden wt gheleggghen wat

aen allen twijuel god moet dat ruymē
 nochtan dattu noede woldes onel doen
 Want hy benyemet den mynnetliken
 mynre sijne weelde in sijne eyghene
 palase En beltrouwet den edelen
^{wasfe} ~~werse~~ garden mit vuylen lincckenden
 myste En en mach niet spreken mit
 der bruyt inder mynnen boeck vnsē
 beddekijn dat is bespreyt beltrouwet
 mit bluemen Echter sal men hijr eyn
 onderscheyt vernemen Eyn mylsche
 die god mynt en meynt den komen
 dick der creatueren bielden in weder
 alle sijne seel en is hem als eyn doet
 en martilie Daer in moet he lich
 recht lyden mit ghedolt en in ghela
 tenheit als hys gheyn sake en ly myt
 mynnen der creatueren Och kinder
 wij selich were der mynsche onselich
 die van sijne yoghet weer bleuen in
 vnderbielder luterheit dat weer ey
 ouer welelic schat Dye ander dat
 sijn ydel bielde dat sijn ydel ynbelle
 daer der mynsche niet af en heldet
 Als datter voghel vliegghet ende der

rjn vlyptet en des ghehijcs hijn en ligt
niet aen nochtan hndert id **D**ieser
invelle en mach nyement in tijt ledich
ghelijc te mael **E**uer der eyn dylent
stout meer dan der ander **S**ancte
Bernaert spriect waer dat hert is
veruollet mitter mynnen daer en
mach die ydelheit gheyn stat niet
vnden slach eynen naghel mitten au
deren wt **M**yem yet van hoghen
dinghen also diep indich dat die nye
derste dinghen altemael wt iaghe en
verdryue **D**at derde dat hijn mitte
bielden en doelen doch aen vint lude
die hebben also voel wonderliker in
vel bielden rechte off der rjn doer
hem vloete **E**n en werden nimer
meer van bynnen stille noch gheral
tet **G**etten hijn lich wael in eyn ralt
en solden in stillen hijn so hebben hijn
doch inwendich also voel bielden en
wreken als eyn boom die vol blader
is en so hijn sullighe also werkeht dat
hijn nimer nietich en werden so mey
nent hijn dan so wael en en konnen
nimer gheralten. **N**ieue voel meym

ghen verstoert waer eynghe. Soe sijn
 ander lude die sijn alse stille als eyn
 mylken Dit allet van natueren is aē
 die stille lude die koment voel balder
 daer doer dan die ander. En gheraech
 dent dese lude wu-kende lude Ende
 brecken die woyende natueren Ende
 deden der ghewalt en vinghen die
 en bonden die en stilleden sy Deser
 waer eyn duere dan der ander du
 sent En dese lude moeten hoers sel
 uen groetliken waer nyemen voel
 nae sonder onderlaet waer sy sich
 vinden dat sy sich daer laten te gru
 de En hore egheyn niet en spele. De
 sen en hoert niet specl ganck toe off
 sy hjr toe komen willen Ey doen
 als vroem ridder end komen myt
 eren te velde inden stryjt wecker
 lichen men moet die natuer temmen
 en breken en bielden verwynne rech
 te off eyn mynsche kletter hedde in
 sijn haer gheworren het moelt hem
 wee doen soldet wt komen Huet uch
 dat uch niet en gheschee als of eyn

meyster hedde schoelre **E**n were eyne die
uerghent sijne lessen en wolde vlyt hebbe
en ghinghe spelen **H**y sloechen eyne
werf en ander werf zeghe hy dan dat
niet en hulpe **G**oe dede hy sich sijne
toe mael wt en liet hem gheweerden
Allo deyt ons lieue heer weme hy ver-
kuyft tot sijne godliker mynliker schoe-
len **D**aer yne dat men sijne sonderlic hey-
melicheit en in kennē sonderlic en in my-
nen hertelich en sijn smaken **S**uete-
liken solde leren **D**ie schoelre dat
lijnt gheestlike lude **D**er mynlike schoel
dat is eyne gheestlike leuen daer men
vander werelt ghesondert is en van
menighen leye **D**aer om dat mē gode
in der waerheit op dat alre neeste en
luterste leue en aen onderlaet gods
en sijns selues waer nyeme ende der
leyder natu-en in den **S**ynen en
der werelt te mael te gronde sterue
soe sijt ons god aen en **v**ermaent ons
en drijuet ons **H**ye struuet ons ende
hy sleyt ons **E**n wille wy dan spelen
gaen soe deyt hy sich onser wt **E**nde

leet onse gheweerden waell En dan soe
 in weerden wij niet of wemich ghe-
 dreuen of vermaent of gheltraect en
 gaen also mynloes en ghenadeloos en
 godloes En ghaen also en laten ons
 ghenueghen Want der meyster en
 en wilt ons schelde noch slaen en deyt
 lich onser wt: Och kinder kinder wy-
 steyt id dan soe sordlic en soe enyt-
 lichen en in groter sorghen Och liet
 voer uch seluen Eyn gheestlic mynliche
 solde sijn als nae gode dat hy sijn
 seluen en alre creaturē verghet. Als
 me liet dat der werelt mynre doe
 en laten en lyden en ghetroestenslich
 leuens en leydes Dyt claecht onse
 heer dat die kinder des liechts niet
 also wijs en sijn als die ^{kindr} der duylker
 wylle in horen ghellechte Eyn gheest-
 lic mynliche solde also god naer sijn
 inwendich en wtwendich Dat soe wae
 men hem aen queem dat men in
 niet aen eme en vande dan eyuen
 ganlen god Verloschen eyn herte
 weer Queempt hy eyn dat id ont //

Wijes

kencket woerde Als daer voel **V** koepken
kalt en doet en van eynen leuende koep
ken ontkencket werden En ontinct
beyde liechte en hitte. Wetet lieue kyn
der dat water puent so kort noch
soe deyne in is: God in ghene eyne
sonderlinghen inloyt in ons of wij
ons daer toe keerden Want hi is eyn
luter vlietende welen en **D** gheest
eyn luter ontendicheit. god is eyn luter
werken in die zeel eyn luter licht of
sich der mynliche helt tot synre saken
saken als die ryuer tot synen oer
sprunghe Nu gheyt der arme myn
liche allet wt en woent inden synen
He verleyt sich seluer Nu spriect der
edel mit gods xpc. god is eyn gheest
en allen die hem aenbeden soelen die
en aen sollen spreken die sollen aen
spreken inden gheest en inder waer
heit en en der wtwendicheit noch in
den synnen in bysterlicher wijzen Niet
en wene dat ich dich alle bielden wil
le aenspreken ich wille eyn bielde in
dich drucken Du salt in dijne inwe
dicheit dich altemael ophenen in dat ve

derliche herte en salt daer nyemen dat on-
 verbielde byeld **D**at der hiemellche va-
 der ewichlic wtghebieldet. en maghe
 bieldet heet wt synen godlike afgrun-
 de en salt ye bat ingaen in dat wilde
 afgrunde. en sien dat mynentliche
 herte in bat inden grunt in spiegheli-
 ker wijzen. **D**at dich dat bielde alle
 dijne selen krachten doer di inghe.
 en doer ghaen Du gheys du steys
 du ites. du drinckes. slaeps. of wakes
 dat. dat mynlich suete bielde. dat. dat
 van ghebielde wint in kome in wese-
 ker wijzen **E**n niet in biedeliker
 wijzen **E**n hyr nae richte alle dyn
 wesen en dyn leuen inwendich. ende
 wtwendich **E**n doen rechte als eyn
 meelre **D**ye eyn bielde wt vastwer-
 pen wil die liet mit allen vlyte aen
 alle die stryche des bildes en scrij-
 uet daer nae in syn blaet of in syn
 taefel. also sich dat mynliche bielde
 vuberbielde wyse id nae sijne got-
 licher naturen aen alle vnderlaet we-
 der in keerde en weder in swauck in

dat godliche afgronde mit alle den dat hy
van vader ye of ye outfinck en stuyck
daer nae dyn bieldē Och sych dat leyfl
liches bieldē aen **N**ae sijne lieflicher
myulcheiden en myem waer sijne oet
moedicheit sijne saichtmoedich en voert
sijne ander doechden **E**n dit met
mit wijzen mer bouen alle wijzen wye
die gheuallen **E**n in eyncheit en in
menichuoldicheit in steden in tijden loe
myem ye dynen spieghel voer dich **E**n
daer aen keer al dijns herten kracht
als du sulc eyne portenerliche sijn **D**at
dich dit myulchelike bieldē met yne en
sijn **W**an of du in den kore in ledich
ede setes of in der kirken **D**ijne we
ghe richte in eyn dijne woert sprec
als du voer hem loens sprekstu lo
deur hij see en hoer nae dijne woerde
voer dijne aenlicht en aen sien alle
dijn ghelaet en dyn meyminghe en
also verfincke in dat edele godliche bieldē
de .lye sal dich wael wtvoeren en op
verheffen in dat onghelike forme
lose wyselose woerdelose bieldē. **A**lso

(c) lxx

waert eynen wylsche toe ghesproken in
 sijne inwendicheit we dat sich ketet eer
 dan in god sette de woert outlattet. So
 hebben die lude also voel meynighe.
 Voel meynighe ^{bestiet} brenghen waer eyninghe
 Hjr voer-maels inden gulden daghen
 doe sprack eyn godlic meylter. wicke
 seluer in dynen grunde. wic werck.
 of willighe oeffeninghe in leyde. en in
 voere in dit onver-bieldende ouerwe-
 seliche bield. en der wijlen of der oe-
 uinghen d' volghe alre meylt. byltu
 dijns selues. en alle creaturen woert
 ontbieldet. en in den godliche bield
 woerts ghellonden ouer alle bielden
 Dat wy hjr toe kome Des helpe
 ons god **Ame** A g S R

Dit boeck hoert toe. den regulazisse mit beslotē cloest bñe
 maefydz

Dit is die tafel van desen boeck
Wpten xi sondach naes octmie vā pinxte 1

Des maendachs in die cruyts dage xi
Wp ons herē hemelvaerts dach xvij
Dat hoechtint vande h sacramēt xxij
Noch vāden h sacramēt xxxij
Noch vande sacramēt In nomine dñi c xvij tot xlvi
Dz hoechtint vād hger drievoldichz xxxvij
Dz hoechtint dz die h geest gegeue wāt xxxij
Wpten anderen sondach nader octā vā pinxte xlv
Wpte derde sondach naes octā vā pinxte xliij
Dat hoechtint des h Johānes baptista lv
Wpte iijde sondach naes octā vā pinxte lxij
Wpte vden sondach naes oct vā pinxte lxxij
Vand vheffinge des h cruce lxxvij
Wpte xv sondach naeder oct vā pinxte lxxxij
Dat hoechtint vā alre engele xcij foliū
Vand kerckwinge xcviij
Wpte sondach naes octā vā pinxte c foliū
Wpte xxiijde sondach naes octā vā pinxte cvi foliū
Wptu openbaringe van Johānes cxxij
Wpte iij sondach inde aduēt xlviij inder xliij

